

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI CAŁOŚCIOWEJ

V Liceum Ogólnokształcące
Toruń

Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w szkole przez wizytatorów do spraw ewaluacji.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania szkoły w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Uczniowie są aktywni.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość edukacji.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez szkołę wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7.10.2009r. wraz ze zmianami z dnia 10.05.2013r. Szkoła może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez szkołę.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach 16-11-2013 - 26-05-2014 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszły: Joanna Jendykiewicz - Owczarek , Barbara Andrzejewska. Badaniem objęto 282 uczniów (130 uczniów w ankiecie "Mój dzień", 142 uczniów w ankiecie "Moja szkoła" i 10 uczniów w wywiadzie grupowym), 139 rodziców (ankieta i wywiad grupowy) i 53 nauczycieli (40 ankietowanych nauczycieli, 7 w wywiadzie grupowym i 6 w wywiadzie z zespołem nauczycieli uczących w jednym oddziale). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki, grupowy z przedstawicielami samorządu lokalnego i partnerów szkoły, grupowy z pracownikami niepedagogicznymi, a także obserwacje lekcji, placówki i analizę dokumentacji. Na podstawie zebranych danych został sporządzony raport, który obejmuje podstawowe obszary działania szkoły lub placówki.

Wyjaśnienie skrótów dla narzędzi:

- OS** - Arkusz obserwacji szkoły
- OZ** - Arkusz obserwacji zajęć
- AD** - Kwestionariusz ankiety dla dyrektora/dyrektorki szkoły
- AN** - Kwestionariusz ankiety dla nauczycieli
- AR** - Kwestionariusz ankiety dla rodziców
- AMD** - Kwestionariusz ankiety dla uczniów "Mój dzień"
- AMS** - Kwestionariusz ankiety dla uczniów "Moja szkoła"
- APW** - Kwestionariusz ankiety poewaluacyjnej dla wizytatora
- ADZ** - Kwestionariusz badania "Analiza danych zastanych"
- WN** - Scenariusz wywiadu grupowego z nauczycielami
- WR** - Scenariusz wywiadu grupowego z rodzicami
- WU** - Scenariusz wywiadu grupowego z uczniami
- WD** - Scenariusz wywiadu z dyrektorem/dyrektorką szkoły
- WNPO** - Scenariusz wywiadu z nauczycielem po obserwacji
- WP** - Scenariusz wywiadu z partnerami
- WPN** - Scenariusz wywiadu z pracownikami niepedagogicznymi
- WPOP** - Scenariusz wywiadu z przedstawicielem organu prowadzącego
- WUPO** - Scenariusz wywiadu z uczniami po obserwacji
- WNO** - Scenariusz wywiadu z zespołem nauczycieli uczących w jednym oddziale

Obraz szkoły

Raport dotyczy ewaluacji całościowej przeprowadzonej w V Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Pawła II w Toruniu w zakresie wymagań określonych w rozporządzeniu o nadzorze pedagogicznym. Poniżej znajdują Państwo najważniejsze, płynące z badań informacje o szkole.

V Liceum Ogólnokształcące jest szkołą publiczną prowadzoną przez Gminę Miasto Toruń. Do 18 oddziałów uczęszcza w bieżącym roku szkolnym 610 uczniów. W szkole pracuje 47 nauczycieli, w tym 12 w niepełnym wymiarze.

Szkoła istnieje od 1958 roku, wytworzyła własną tradycję i ma ugruntowaną pozycję w czołówce szkół ponadgimnazjalnych Torunia. Liceum dysponuje bardzo dobrą bazą lokalową i bogatym wyposażeniem w nowoczesne środki dydaktyczne. Funkcjonują dwie pracownie komputerowe ze sprzętem wysokiej klasy. Wszystkie sale lekcyjne wyposażone są w komputery z dostępem do Internetu, większość sal posiada również rzutniki i tablice interaktywne. Funkcjonuje biblioteka szkolna z katalogiem online oraz czytelnia dostępna dla uczniów przez cały dzień. Na uwagę zasługuje też zaplecze sportowe szkoły: sala gimnastyczna, siłownia, nowoczesne boisko wielofunkcyjne, strzelnica sportowa. Szkołę otaczają pięknie utrzymane tereny zielone.

Szkoła funkcjonuje w oparciu o koncepcję pracy, którą znają, akceptują i modyfikują wszyscy członkowie społeczności: uczniowie, rodzice, nauczyciele. Zarządzanie szkołą sprzyja pracy nauczycieli oraz rozwojowi uczniów.

Młodzież V Liceum osiąga wysokie wyniki na egzaminie maturalnym ze wszystkich przedmiotów. Średnie wyniki szkoły są wyższe od średnich w województwie i kraju. Średnie wyniki z części pisemnej z przedmiotów obowiązkowych zdawanych na poziomie podstawowym lokują się w 7 wysokim stanie. Wskaźniki EWD dla szkoły za lata 2011-2013 pokazują, że V LO jest "szkołą sukcesu" i osiąga wysoką efektywność nauczania. Porównując EWD za lata 2010-2012 z EWD za lata 2011-2013 można zauważyć niewielką tendencję wzrostową zarówno w zakresie efektywności kształcenia, jak i wyników (dotyczy to przedmiotów humanistycznych oraz matematyczno-przyrodniczych). Nauczyciele szkoły dbają o jakość kształcenia. Zespoły przedmiotowe oraz nauczyciele indywidualnie przeprowadzają wnikliwe analizy ilościowe i jakościowe wyników egzaminu maturalnego. Na ich podstawie formułuje się wnioski, tworzy plany naprawcze i wdraża konkretne rozwiązania, służące poprawie jakości i efektów kształcenia.

Oferta edukacyjna szkoły jest bogata i ukierunkowana na wszechstronny rozwój młodzieży. Podlega ona modyfikacjom stosownie do potrzeb. Osiągnięciami placówki i nauczycieli są wdrażane nowatorskie rozwiązania zarówno programowe, jak i organizacyjne. Prowadzone są też zajęcia wspierające rozwój ucznia oraz zajęcia psychoedukacyjne. Szkoła zapewnia dużo dodatkowych zajęć w formie kół zainteresowań, zajęć przygotowujących do matury czy wyrównujących szanse edukacyjne. Szczególną wagę przywiązuje się też do pracy z uczniami uzdolnionymi, którzy przy dużym zaangażowaniu i wsparciu nauczycieli, odnoszą sukcesy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych. Dzięki wysokim wynikom maturalnym oraz sukcesom olimpijskim V LO zyskało w 2014 r. wysoką lokatę i "Srebrną Tarczę" w rankingu szkół ponadgimnazjalnych miesięcznika "Perspektywy". Również w zakresie osiągnięć sportowych V LO zajmuje od wielu lat czołowe lokaty w rywalizacji szkół ponadgimnazjalnych Torunia.

Nauczyciele realizują wspólnie z uczniami wiele projektów o zasięgu ogólnopolskim, np. "Opowiem Ci o wolnej Polsce", "Filoteka Szkolna", "Film na horyzoncie" czy międzynarodowym, np. projekt Comenius, projekt "X Lab" Getynga, wymiany i spotkania młodzieży z Francją, Izraelem. Młodzież jest angażowana także do różnorodnych akcji i przedsięwzięć o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej. Wszystkie te działania służą

promocji placówki oraz aktywności jej uczniów.

Organizacja procesów edukacyjnych daje uczniom możliwość powiązania różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystania. Nauczyciele, kształtując wśród młodzieży umiejętność i potrzebę uczenia się, określają jasno cele kształcenia, motywują do nauki i regularnie informują o postępach. Pomagają też w trudnościach i osiąganiu sukcesów na miarę możliwości każdego ucznia. W szkole panuje przyjazna atmosfera stworzona przez uczniów i wszystkich pracowników szkoły. Sprzyja ona procesowi nauczania. W powszechnym odczuciu młodzieży szkoła jest miejscem bezpiecznym i przyjaznym dla ucznia. Nauczyciele realizują podstawę programową, uwzględniając zdiagnozowane osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Monitorowane i analizowane są postępy uczniów, a formułowane wnioski wykorzystywane są w planowaniu i modyfikowaniu form pracy. Wdrożone wnioski z monitorowania przyczyniają się do sukcesów edukacyjnych licealistów.

W procesie wychowania duży nacisk kładzie się na integrację środowiska szkolnego, bezpieczeństwo i kształtowanie właściwych postaw. Prowadzona jest systemowa analiza działań wychowawczych podejmowanych w celu eliminowania zagrożeń i wzmacniania właściwych zachowań. Wnioski z tej analizy są podstawą do wprowadzania modyfikacji działań, w których partycypują uczniowie i rodzice. Zasady funkcjonujące w szkole opierają się na wzajemnym szacunku oraz zaufaniu i są przestrzegane przez wszystkie podmioty społeczności szkolnej. Sprzyja to budowaniu pozytywnego klimatu współpracy i kształtowaniu u uczniów poczucia odpowiedzialności.

W szkole przejawia się w różnych formach aktywność uczniowska. Działa samorząd szkolny, inicjujący i realizujący wiele działań. Na szczególną uwagę zasługuje też działalność wolontariatu promująca działalność społeczną i charytatywną.

Szkoła współpracuje z wieloma podmiotami wspierającymi działalność placówki w zakresie edukacyjnym i wychowawczym. Z niektórymi partnerami ma także podpisane umowy o sprawowaniu patronatu: Uniwersytet Mikołaja Kopernika - Wydział Prawa i Administracji oraz Wydział Chemii, Dziennik "Nowości", Teatr Wilama Horzycy, Fundacja "Tumult", Gdyńska Szkoła Filmowa. Dzięki porozumieniom uczniowie szkoły uczestniczą w wykładach, konferencjach, zajęciach laboratoryjnych na uczelni. Prowadzone są też dla nich warsztaty teatralne, filmowe, dziennikarskie, prawne. Odbývają się spotkania z ciekawymi ludźmi ze świata kultury, mediów, nauki.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	V Liceum Ogólnokształcące
Patron	Jana Pawła II
Typ placówki	Liceum ogólnokształcące
Miejscowość	Toruń
Ulica	Sienkiewicza
Numer	34
Kod pocztowy	87-100
Urząd pocztowy	Toruń
Telefon	0566220489
Fax	0566220489
Www	www.vlo.torun.pl
Regon	00021539600000
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	610
Oddziały	18
Nauczyciele pełnozatrudnieni	35.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	12.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	5.79
Średnia liczba uczących się w oddziale	33.89
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	17.43
Województwo	KUJAWSKO-POMORSKIE
Powiat	Toruń
Gmina	Toruń
Typ gminy	gmina miejska

Poziom spełniania wymagań państwa

Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów	A
Szkoła lub placówka działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę pracy szkoły lub placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego (D)	✓
Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest znana uczniom i rodzicom oraz przez nich akceptowana (D)	✓
Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest przygotowywana i modyfikowana we współpracy z uczniami i rodzicami (B)	✓
Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest realizowana we współpracy z uczniami i rodzicami (B)	✓
Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	B
Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału (D)	✓
Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się (D)	✓
Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się (D)	✓
Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania (D)	✓
Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach (D)	✓
Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój (D)	✓
Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej (B)	✓
Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój (B)	✓
Uczniowie uczą się od siebie nawzajem (B)	✓
W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów (B)	✓
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	A
W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego (D)	✓
Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji (D)	✓
W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz (D)	✓
Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych (B)	✓
Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy (B)	✓
Uczniowie są aktywni	A
Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą (D)	✓
Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego ucznia do podejmowania różnorodnych aktywności (D)	✓
Uczniowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły lub placówki oraz angażują w nie inne osoby (B)	✓

Uczniowie realizują różnorodne działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej oraz angażują w nie inne osoby (B)	✓
Respektowane są normy społeczne	A
Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne (D)	✓
Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego (D)	✓
Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu (D)	✓
W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb (B)	✓
W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice (B)	✓
Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	A
W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia (D)	✓
Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia (D)	✓
W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki (D)	✓
Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną (D)	✓
W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia (B)	✓
W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom (B)	✓
Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych	A
Nauczyciele, w tym pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w organizowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych (D)	✓
Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami (D)	✓
Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy (B)	✓
Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy (B)	✓
Promowana jest wartość edukacji	B
W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się (D)	✓
W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie (D)	✓
Szkoła lub placówka wykorzystuje informacje o losach absolwentów do promowania wartości edukacji (B)	✓
Działania realizowane przez szkołę lub placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej (B)	✓
Rodzice są partnerami szkoły lub placówki	B
Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy (D)	✓
W szkole lub placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci (D)	✓
Rodzice współdecydują w sprawach szkoły lub placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach (D)	✓
Rodzice wychodzą z inicjatywami na rzecz rozwoju uczniów i szkoły (B)	✓
Szkoła lub placówka realizuje inicjatywy rodziców (B)	✓

Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	A
Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje się inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju (D)	✓
Szkoła lub placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami w środowisku lokalnym (D)	✓
Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na rozwój środowiska. (B)	✓
Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów (B)	✓
Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	A
W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których planuje się i podejmuje działania (D)	✓
Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby modyfikowane (D)	✓
W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych (B)	✓
W szkole lub placówce prowadzi się badania odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym osiągnięć uczniów i losów absolwentów (B)	✓
Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi	A
Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się oraz zapewnieniu odpowiednich do realizacji tych zadań warunków (D)	✓
Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu (D)	✓
Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami (D)	✓
W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi szkoły lub placówki (D)	✓
Zarządzanie szkołą lub placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów (B)	✓
Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych pracowników szkoły lub placówki oraz uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły lub placówki (B)	✓
Dyrektor podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb (B)	✓

Wnioski

1. Działania podejmowane w szkole są wyrazem spójnej koncepcji, znanej i współtworzonej przez wszystkie podmioty procesu kształcenia, co integruje społeczność szkolną wokół akceptowanych wartości i buduje czytelny wizerunek szkoły.
2. Procesy edukacyjne służą rozwojowi licealistów, a metody pracy stosowane przez grono pedagogiczne oraz charakter relacji między uczestnikami są adekwatne do potrzeb uczniów. Wpływa to na tworzenie pozytywnych więzi między nauczycielami i uczniami, i buduje dobrą atmosferę do nauki.
3. Nauczyciele przestrzegają zasad oceniania, zapoznają uczniów z celami i przebiegiem zajęć oraz precyzują oczekiwania, dzięki czemu licealiści mają świadomość przydatności zdobytej wiedzy w dalszej edukacji i życiu codziennym.
4. Stosowane w szkole nowatorskie rozwiązania programowe są skorelowane z potrzebami młodzieży i służą przygotowaniu jej do funkcjonowania na rynku pracy.
5. Prowadzone w szkole analizy oraz monitorowanie osiągnięć uczniów wpływa na wzrost efektów kształcenia, a podejmowane działania są ukierunkowane na kształtowanie umiejętności niezbędnych w dalszym życiu.
6. Nauczyciele zachęcają uczniów do podejmowania różnorodnych aktywności. Młodzież, z dużym zaangażowaniem, inicjuje i realizuje działania na rzecz własnego rozwoju, szkoły i społeczności lokalnej. Dzięki temu uczniowie indywidualnie rozwijają swoje możliwości i stają się pożytecznymi członkami grup społecznych.
7. Działania wychowawcze podejmowane przez szkołę są zgodne z oczekiwaniami podmiotów procesu edukacyjnego, przynoszą pozytywne efekty i są ukierunkowane na budowanie wartości, co wpływa na eliminowanie zagrożeń i kształtowanie pożądanych postaw.
8. Szkoła ściśle współpracuje z absolwentami liceum i skutecznie wykorzystuje informacje o ich losach, co przyczynia się do tworzenia właściwego klimatu oraz postaw sprzyjających uczeniu się przez całe życie.
9. Zajęcia lekcyjne zorganizowane są w sposób sprzyjający rozwijaniu umiejętności uczenia się, a nauczyciele kształtują wśród młodzieży poczucie współodpowiedzialności za własny rozwój, które umożliwiają osiągnięcie sukcesów w olimpiadach, konkursach i zawodach.
10. Współpraca nauczycieli i rodziców pozytywnie oddziałuje na procesy edukacyjne, buduje wzajemne zaufanie i bezpieczeństwo.

11. **Sposób zarządzania i kierowania placówką przez dyrektora inspirowuje całe grono pedagogiczne do podejmowania nowatorskich rozwiązań w organizowaniu procesu edukacyjnego.**
12. **Szkoła propaguje postawy prospołeczne, obywatelskie i przygotowuje uczniów do świadomego uczestnictwa w życiu społecznym, dzięki ich zaangażowaniu się w działania charytatywne i społeczne.**

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów

Stan oczekiwany:

Edukacja jako działanie celowe wymaga koncepcji, czyli przyjęcia teoretycznych założeń, określenia celów i wyznaczenia sposobów ich realizacji. Istotne jest, aby jej podstawowe elementy składowe były znane, akceptowane przez nauczycieli, uczniów i rodziców oraz zgodne z potrzebami rozwojowymi ucznia, specyfiką szkoły, a także zidentyfikowanymi potrzebami środowiska.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

Liceum nr V im. Jana Pawła II w Toruniu realizuje koncepcję ukierunkowaną na rozwój uczniów. Filarami i aktywnymi podmiotami, ale i współtwórcami koncepcji są nauczyciele, rodzice i uczniowie, którzy wspólnie modyfikują treści koncepcji i wypełniają jej elementy. Dla wszystkich podmiotów jakość pracy jest wyznacznikiem wszelkich działań, a edukacja funkcjonuje jako narzędzie, a nie cel. Dlatego patriotyzm widziany jest również jako nowoczesna wartość, a podstawą wpajanych i stosowanych norm społecznych i kulturowych jest moralność i etyka. Dzięki tym zasadom w szkole tej można żyć i uczyć się z pasją. W szkole tej koncepcja jest wręcz żywa i idzie z duchem czasu, a w jej zmianach uczestniczą wszyscy, gdyż jest elastyczna i łatwo się w nią wpisać wszystkim podmiotom.

Obszar badania: Szkoła lub placówka działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę pracy szkoły lub placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego

Szkoła realizuje założenia koncepcji związane z dobrą jakością kształcenia odpowiadającą równocześnie na potrzeby uczniów i środowiska, co potwierdzają uzyskane certyfikaty: "Szkoła Humanitarna", "Szkoła Przedsiębiorczości", "Szkoła z Klasą". Regularne uczestnictwo w debatach oxfordzkich i prowadzenie szerokiego wolontariatu w młodych ludziach rozwija ponadczasowe wartości i uwewnętrznia drogowskazy Jana Pawła II. Szkoła działa zgodnie ze swoim głównym hasłem "Szkoła Przyszłości oparta na Jakości". Uczniowie realizują potrzeby wynikające z ich poczucia patriotyzmu, pomagają w wielu akcjach jako wolontariusze, wszechstronnie się rozwijają (tab. 1). Nauczyciele rozpoznają potrzeby uczniów i dbają o właściwe wyposażenie każdego ucznia w wiadomości, umiejętności i wychowanie (tab. 3). Z informacji pozyskanych od dyrektora oraz rozmów z pozostałymi podmiotami szkoły wynika, że uczeń traktowany jest jako "aktywny i odpowiedzialny współtwórca patrzący w przyszłość i zanurzony

w tradycji" (tab. 2). Z obserwacji wynika także, że również rodzice aktywnie uczestniczą i współpracują w życiu szkoły, a w koncepcję szkoły został w naturalny sposób wpisany patron Jan Paweł II, gdyż jego nauczanie jest widoczne na gazetkach szkolnych i działaniu wszystkich podmiotów.

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Co jest dla Was najważniejsze w szkole? Czym Wasza szkoła różni się od innych? Co Wam się podoba w Waszej szkole, a co nie? [WU] (6143)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	dbanie o wartości
2	dbanie o wysoki poziom kształcenia
3	indywidualizacja do potrzeb i zainteresowań
4	kształtowanie pozytywnych cech
5	uczenie rzeczy przydatnych w życiu
6	uczenie tolerancji
7	kształtowanie wrażliwości, empatii
8	dbanie o zasady kultury
9	budowanie wzorców patriotycznych
10	dbanie o bezpieczeństwo
11	dbanie o miłą atmosferę
12	wspieranie pomysłów i rozwoju

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę o podanie przykładów działań, które szkoła prowadziła w tym lub poprzednim roku szkolnym w celu zaspokojenia rozpoznanych przez Państwa potrzeb środowiska lokalnego. [WD] (3788)

Tab.2

Numer	Analiza
1	- uczniowie są wrażliwi na potrzeby drugiego człowieka, pomagają potrzebującym ludziom i zwierzętom - uczniowie podejmują prace na rzecz innych - uczniowie działają aktywnie w środowisku lokalnym - uczniowie współpracują z różnymi instytucjami
2	-prowadzenie akcji wolontariackich -przygotowanie wieczoru kolęd i kartek świątecznych dla Starszych ludzi z Domu Pomocy Społecznej -udzielanie pomocy Miejskiemu Schronisku dla Zwierząt -współpraca z Urzędem Marszałkowskim w udzielaniu pomocy niepełnosprawnym

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie są najważniejsze potrzeby rozwojowe (społeczne, poznawcze, emocjonalne) Państwa uczniów? [WNO] (7779)

Tab.3

Numer	Treść odpowiedzi
1	rozwijanie empatii
2	troska o innych i o siebie
3	udzielanie pomocy
4	dbałość o swój rozwój
5	poszukiwanie rozwiązań
6	współpraca
7	badanie, dopytywanie
8	wspomaganie, motywowanie
9	odnoszenie sukcesów
10	opiekowanie chorymi, wspomaganie w nauce
11	poczucie struktury w środowisku

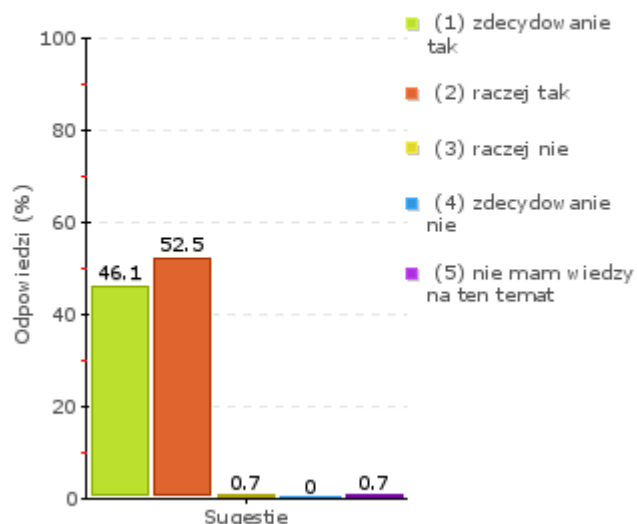
Obszar badania: Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest znana uczniom i rodzicom oraz przez nich akceptowana

Uczniowie i rodzice akceptują koncepcję pracy szkoły i działania zmierzające do jej realizacji, znają tę koncepcję i podkreślają w niej wartości ponadczasowe oraz ogólnoludzkie. Akceptację zasad obowiązujących w szkole, sposób prowadzenia lekcji, organizację pracy w szkole i metody wychowawcze wyraża 98% uczniów (wyk. 1j, 2j, 3j, 4j). Są zadowoleni, że w szkole kładzie się nacisk na wysoką jakość edukacji i dobre wychowanie oraz, że uwzględniany jest indywidualny rozwój i potrzeba działania w imię pozytywnych wartości (tab. 2). Rodzice pozytywnie odbierają działania szkoły związane z dbałością o wysoki poziom kształcenia, wspieraniem rozwoju każdego ucznia, uwrażliwianiem na innych i pracą nad budowaniem dobrych postaw społecznych opartych na wzorcach patriotycznych i wartościach (tab. 1).

Pomyśl o swojej szkole i o tym, jak się w niej czujesz. Czy akceptujesz:

Zasady postępowania obowiązujące w szkole AMS

Liczebność: 142

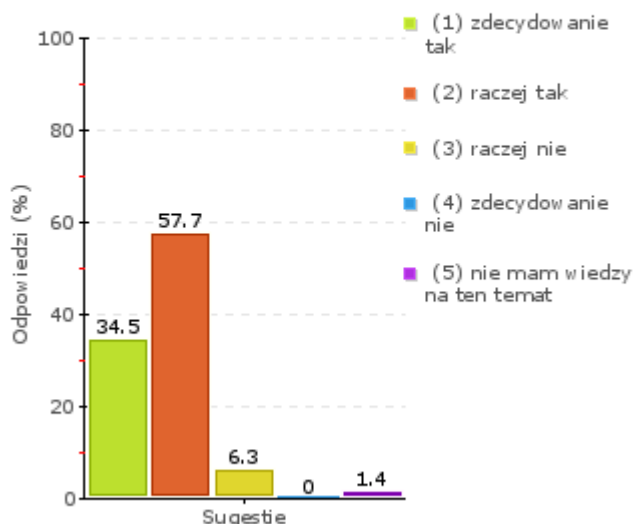

Wykres 1j

Pomyśl o swojej szkole i o tym, jak się w niej czujesz. Czy akceptujesz:

Działania wychowawcze stosowane w szkole AMS

Liczebność: 142

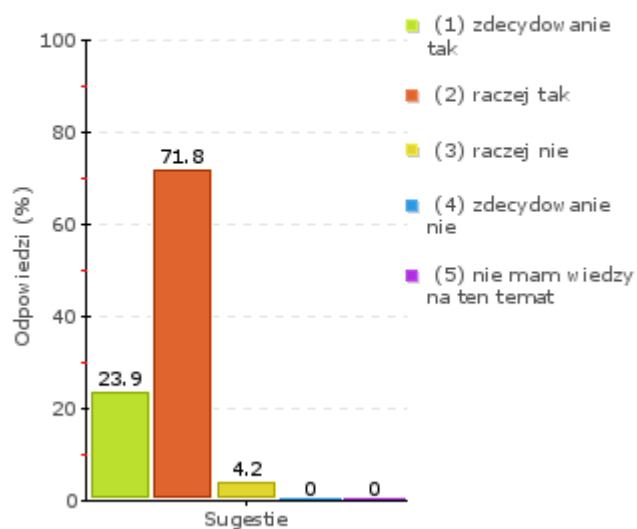

Wykres 2j

Pomyśl o swojej szkole i o tym, jak się w niej czujesz. Czy akceptujesz:

Sposób prowadzenia lekcji w szkole AMS

Liczebność: 142

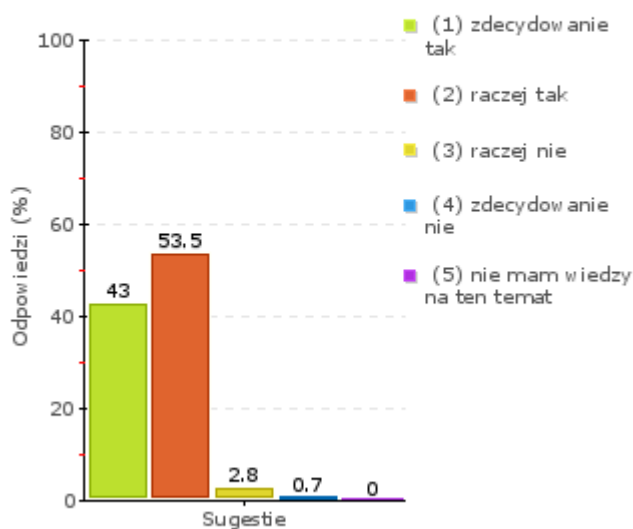

Wykres 3j

Pomyśl o swojej szkole i o tym, jak się w niej czujesz. Czy akceptujesz:

Organizację pracy szkoły (np. plan lekcji, kalendarz imprez szkolnych) AMS

Liczebność: 142

Wykres 4j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Szkoła to nie tylko miejsce nauki różnych przedmiotów, to także miejsce przygotowujące do startu w dorosłe życie. Uczniowie nie tylko się uczą, ale też kształtuje się ich postawy. Jakie wartości stoją za działaniami podejmowanymi przez szkołę? Czy są one istotne także dla Państwa i Waszych dzieci? [WR] (3414)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	kształcenie postawy uczącej się
2	kształcenie umiejętności pracy w grupie
3	kształcenie umiejętności poszukiwania wiedzy
4	kształcenie człowieka wyposażonego w kompetencje
5	kształcenie postawy prospołecznej
6	kształcenie postawy wolontariackiej
7	wychowanie człowieka kierującego się ideałami

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Co jest dla Was najważniejsze w szkole? Czym Wasza szkoła różni się od innych? Co Wam się podoba w Waszej szkole, a co nie? [WU] (6143)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	dbanie o wartości
2	dbanie o wysoki poziom kształcenia
3	indywidualizacja do potrzeb i zainteresowań
4	kształtowanie pozytywnych cech
5	uczenie rzeczy przydatnych w życiu
6	uczenie tolerancji
7	kształtowanie wrażliwości, empatii
8	dbanie o zasady kultury
9	budowanie wzorców patriotycznych
10	dbanie o bezpieczeństwo
11	dbanie o miłą atmosferę
12	wspieranie pomysłów i rozwoju

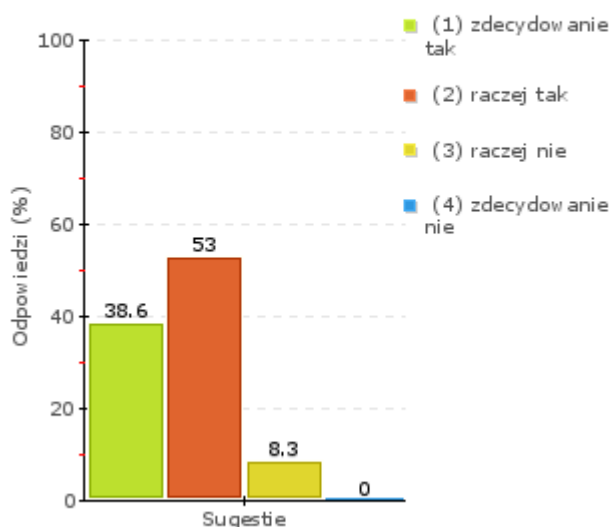

Obszar badania: Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest przygotowywana i modyfikowana we współpracy z uczniami i rodzicami

Autorską koncepcję pracy szkoły opracował dyrektor i przedstawił ją podejmując pracę na stanowisku dyrektora szkoły, ale rodzice i nauczyciele mieli możliwość wyrażenia swojej akceptacji i naniesienia uwag. Dzięki stworzeniu atmosfery otwartości rodzice i uczniowie na bieżąco współpracują przy modyfikowaniu koncepcji pracy szkoły. Możliwość współdecydowania o ważnych sprawach szkoły wyraża 90% rodziców, w podejmowaniu takich decyzji współuczestniczyło 41%, a 22% zgłosiło propozycje działań, które dotyczyły uczniów (wyk. 1j, 2j). Z informacji od dyrektora i rodziców wynika, że rodzice wypełniali ankiety dotyczące oczekiwań wobec szkoły i nauczycieli, wymieniają się doświadczeniami, uwagami i obserwacjami podczas bezpośrednich konsultacji z wychowawcą oraz mailowo. Propozycje rodziców dotyczą organizacji wycieczek, imprez, działań wynikających z prawa oświatowego, nauczania, organizacji pracy szkoły i procesu edukacyjnego oraz pomocy uczniom (wyk. 1o). Wiele spraw jest omawianych przez Trójki Klasowe i podczas spotkań z dyrektorem. Uczniowie również zgłaszają swoje propozycje i poprzez swoją aktywność mają wpływ na zmiany pracy szkoły (tab. 1).

Czy zgadza się Pan/i poniższymi zdaniem?
Mam możliwość współdecydowania o ważnych sprawach szkolnych? AR

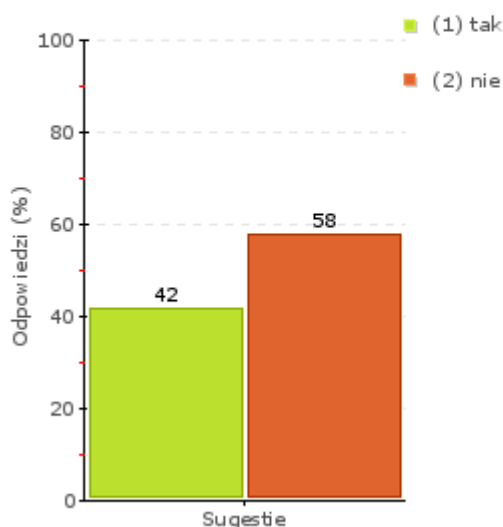
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy w tym lub poprzednim roku szkolnym współuczestniczył/a Pan/i w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły? AR

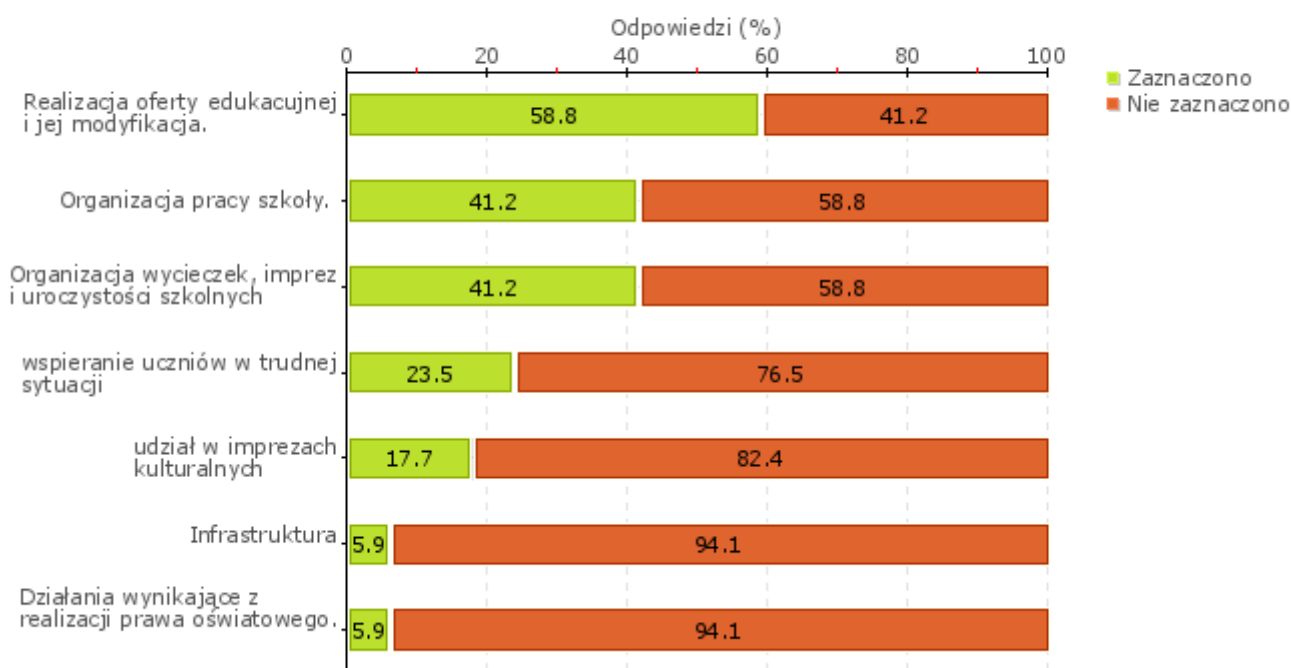
Liczebność: 133

Wykres 2j

Proszę podać przykłady takich propozycji. KADN

Liczebność: 17

Wykres 1o

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy rozmawiacie z nauczycielami o tym, co dla Was w szkole jest ważne? O tym, jaka mogłaby być? Czy w wyniku tych rozmów nastąpiły w szkole jakieś zmiany, jeśli tak, to jakie? [WU] (7745)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	zgłaszanie propozycji przez uczniów
2	uwzględnianie wyników ankiet w badaniach prowadzonych z inicjatywy uczniów
3	bieżące rozmawianie o potrzebach uczniów i propozycjach zmian
4	zgłaszanie próśb poprzez pedagoga i psychologa
5	bardzo dobra współpraca dyrektora z uczniami i rodzicami oraz nauczycielami
6	słuchanie i uwzględnianie potrzeb uczniów

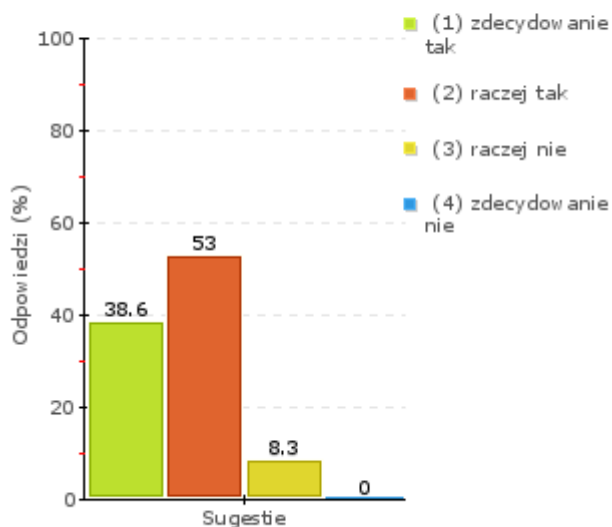
Obszar badania: Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest realizowana we współpracy z uczniami i rodzicami

Uczniowie i rodzice inicjują i uczestniczą w działaniach, które zawarte są w koncepcji szkoły . Swym zaangażowaniem wyrażają identyfikowanie się z wartościami zawartymi w koncepcji takimi, jak np. wysoka jakość kształcenia, współodpowiedzialność za rozwój, solidność w wykonywaniu zadań.

Możliwość współdecydowania o ważnych sprawach szkoły wyraża 91% rodziców (wyk. 1j). Rodzice są informowani o decyzjach i projektach najczęściej za pośrednictwem Rady Rodziców (89%), ale do 9% rodziców informacja od Rady Rodziców nie dociera (wyk. 2j). Także uczniowie biorą udział w działaniach, które wynikają z ich pomysłów, co wyraża 96% badanych. Uczniowie wykazują duże zainteresowanie zwłaszcza zmianami związanymi z procesem kształcenia w zakresie poznania nowych treści i sposobu poznania tych treści. Uczniowie podejmują jednak też inne działania, które przyczyniają się do rozwoju własnego i innych (wyk. 3j, 1o). Z wypowiedzi dyrektora, nauczycieli, rodziców i uczniów wynika, że rodzice interesują się postępami swoich dzieci, aktywnie monitorują frekwencję i wspólnie z nauczycielami podejmują decyzje dotyczące dzieci. Dzięki takim inicjatywom zmieniono np. system usprawiedliwiania nieobecności uczniów pełnoletnich, czy dostosowano poziom nauczania języka do poziomu uczniów.

Czy zgadza się Pan/i poniższymi zdaniem?
Mam możliwość współdecydowania o ważnych sprawach szkolnych? AR

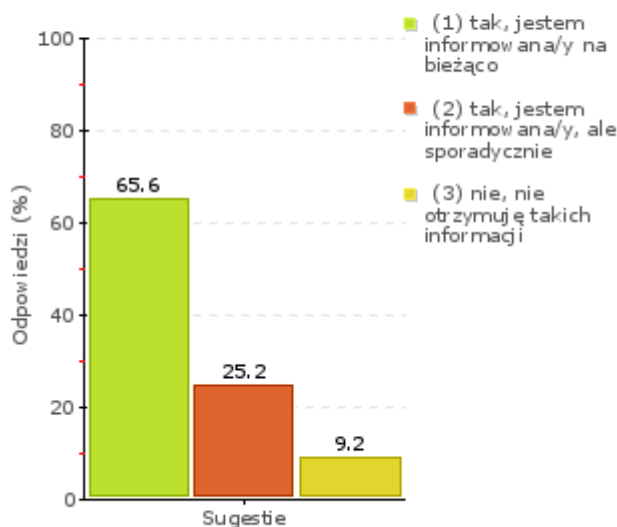
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy Rada Rodziców przekazuje Pani/Panu informacje na temat decyzji podejmowanych z udziałem rodziców? AR

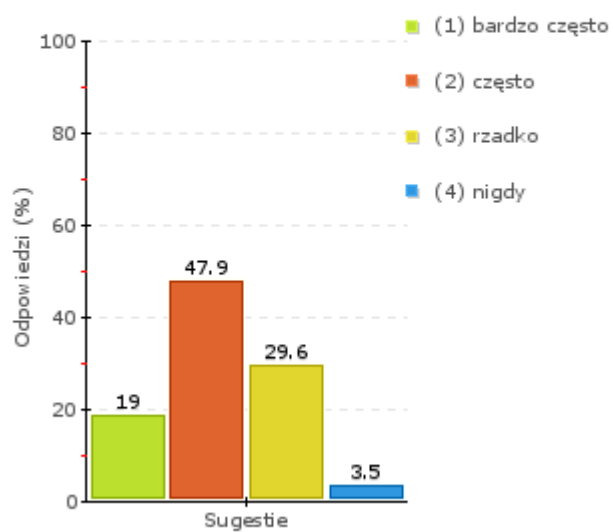
Liczebność: 133

Wykres 2j

Jak często w Twojej szkole:
Uczniowie biorą udział w działaniach,
które wynikają z ich pomysłów. AMS

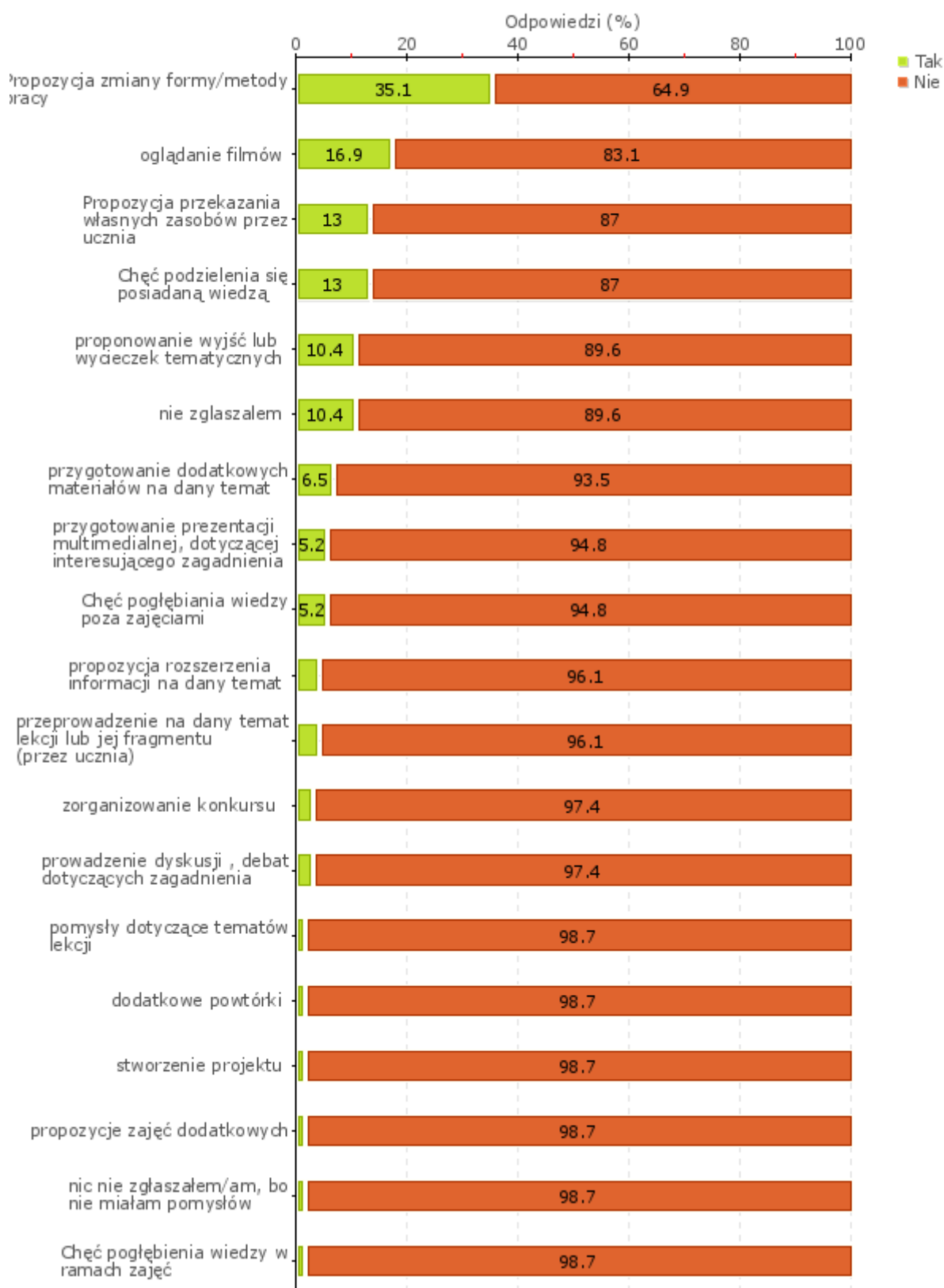
Liczebność: 142

Wykres 3j

[jeżeli tak] Podaj przykłady tych pomysłów KADUMS

Liczebność: 77

Wykres 1o

Wymaganie:

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Stan oczekiwany:

Nauczanie w efektywnych szkołach jest celowe, ma jasno określone zadania, jest dobrze zorganizowane, przygotowane i odbywa się w odpowiednim tempie. Ilość czasu spędzanego na uczeniu się jest zaplanowana i kontrolowana, a stawiane pytania angażują uczniów. Środowisko uczenia się powinno być atrakcyjne, metody pracy nauczycieli oparte na najnowszej wiedzy pedagogicznej. Ważne jest, by zachęcać uczniów do samooceny i brania odpowiedzialności za proces uczenia się. Duży wpływ na ten proces ma informowanie uczniów o postępie, jaki się dokonuje w ich rozwoju intelektualnym, społecznym i osobistym.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

W szkole planowanie procesów edukacyjnych służy rozwojowi uczniów, a ich organizacja sprzyja licealistom w lepszym zrozumieniu świata i funkcjonowaniu w społeczeństwie. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane są wobec nich oczekiwania oraz mają oni duże poczucie odpowiedzialności za swój indywidualny rozwój. Nauczyciele rozpoznają potrzeby i możliwości uczniów oraz na tej podstawie podejmują adekwatne do nich działania, stosując liczne nowatorskie, innowacyjne rozwiązania. Motywują licealistów do aktywnego uczenia się poprzez umożliwianie wyrażania opinii, podejmowanie decyzji, poszukiwanie różnych rozwiązań oraz wspierają ich w trudnych sytuacjach, a stosowany sposób oceniania działa na młodzież motywująco. Nauczyciele wykorzystują nowatorskie rozwiązania w pracy z uczniami, które służą ich rozwojowi oraz wdrażają do procesu edukacyjnego rozwiązania zaproponowane przez uczniów. Zarówno grono pedagogiczne, jak i uczniowie starają się tworzyć atmosferę życzliwości i zrozumienia, sprzyjającą uczeniu się.

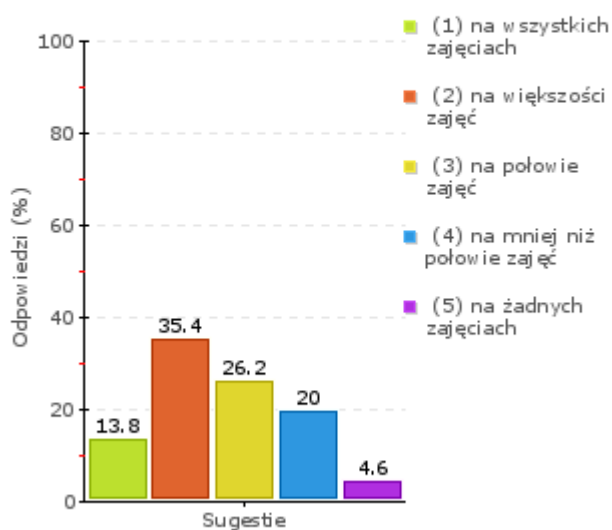
Obszar badania: Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów, a nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału

Działania prowadzone przez nauczycieli oraz stosowane odpowiednie metody pracy są adekwatne do potrzeb edukacyjnych uczniów i mają charakter powszechny. Nauczyciele tworzą warunki do współpracy, które służą rozwojowi poszczególnych uczniów i zespołów klasowych. Grono pedagogiczne indywidualizuje proces kształcenia.

Sposób organizacji procesu edukacyjnego jest dostosowany do potrzeb uczniów i zespołów klasowych oraz realizowanych treści wynikających z podstawy programowej. Z obserwacji lekcji wynika, że sposób organizacji zajęć wpływa na poczucie zrozumienia treści przez licealistów. Uczniom podoba się: sposób prowadzenia lekcji, wykorzystanie przez nauczycieli różnych metod nauczania, m.in. ćwiczenia, demonstrowane prezentacje. Formy pracy (praca w grupach), stosowane pomoce dydaktyczne (animacje, filmy, zdjęcia, obrazy, nagranie utworu muzycznego) oraz metody, które zostały zastosowane (dialog za i przeciw, wykonywanie doświadczeń) były adekwatne do potrzeb uczniów i realizowanego tematu. Około 2/3 uczniów jest zdania, że nauczyciele zrozumiale tłumaczą zagadnienia pojawiające się na lekcjach (wyk. 2j). Ponad połowa uczniów jest zdania, iż nauczyciele potrafią ich zainteresować na większości lekcji (wyk. 3j). Większość uczniów uważa, że sposób, w jaki nauczyciele uczą, powoduje, że chcą się uczyć (wyk. 4j). Współpracę z innymi uczniami deklaruje 49 proc. uczniów. Wg co piątego ucznia okazja do współpracy z rówieśnikami odbywa się na mniej niż połowie lekcji (wyk. 1j). Powyższe wyniki badań potwierdzają również wypowiedzi uczniów po obserwowanych lekcjach. Pytani zgodnie twierdzili, że brali udział w typowych zajęciach, niczym nie różniących się od codziennych lekcji. Natomiast pytani nauczyciele podkreślali, że metody i środki, które zastosowali na lekcjach, stosują na bieżąco. Zwrócili też uwagę na codzienne wykorzystywanie tablic interaktywnych, prezentacji, pokazów, wykonywanie licznych ćwiczeń i doświadczeń. Podkreślili, że proponują i stosują pracę w grupach, która sprzyja rozwojowi uczniów.

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Współpracowałam/em z innymi uczniami
AMD

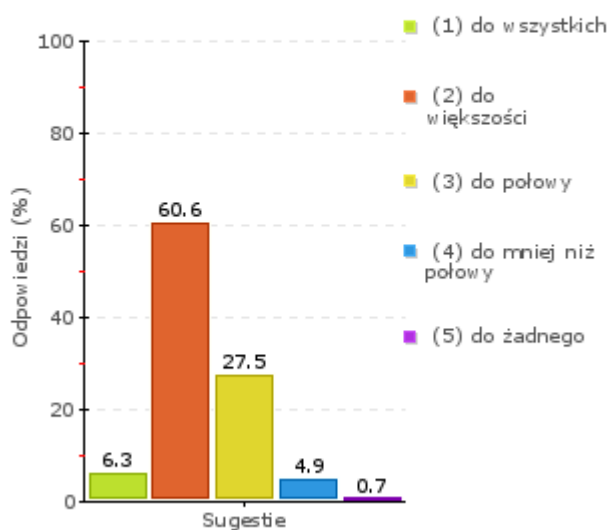
Liczebność: 130

Wykres 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele zrozumiale tłumaczą zagadnienia.
AMS

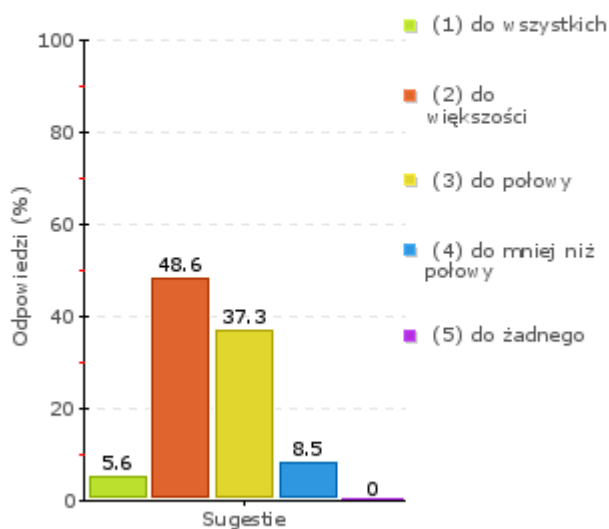
Liczebność: 142

Wykres 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele potrafią zainteresować mnie tematem lekcji.
AMS

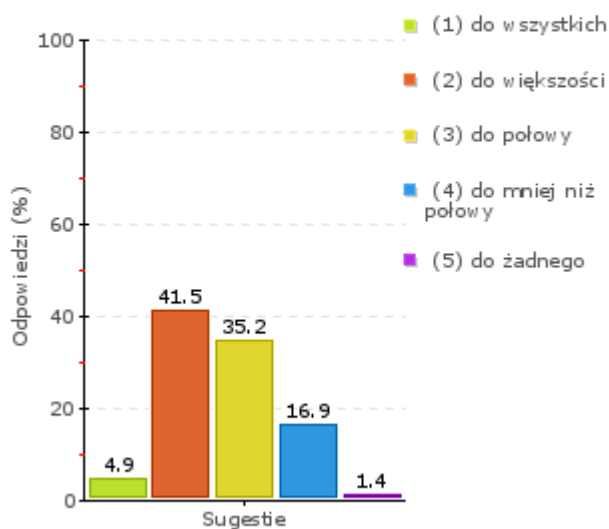
Liczebność: 142

Wykres 3j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele uczą mnie tak, że chcę się uczyć.
AMS

Liczebność: 142

Wykres 4j

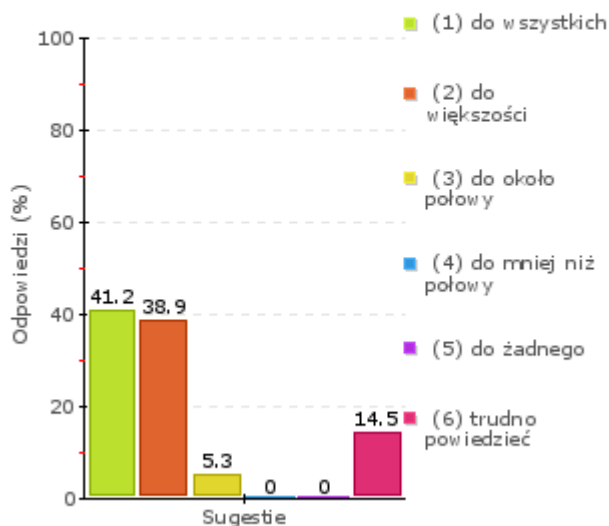
Nauczyciele, uczniowie oraz pracownicy niepedagogiczni tworzą klimat sprzyjający uczeniu się w oparciu o partnerstwo, życzliwość, szacunek, zaufanie i współpracę.

Zdaniem uczniów (wyk. 10j) i rodziców nauczyciele szanują uczniów, dbają o dobre relacje między nimi, traktują wszystkich uczniów równie dobrze, a licealiści chętnie uczęszczają do szkoły (wyk. 1j - 4j). Uczniowie twierdzą, że są wysłuchiwanymi przez nauczycieli, gdy zachodzi taka potrzeba, ale nie zawsze otrzymują wskazówki dotyczące uczenia się (wyk. 5j - 6j). Uczniowie wskazują, że większość czasu na lekcjach wykorzystywana jest na uczenie się, uczniowie odnoszą się do siebie przyjaźnie oraz wzajemnie pomagają sobie w nauce (wyk. 7j - 9j). Licealiści nie zauważają sytuacji, w których byliby lekceważeni przez innych (wyk. 11j). Powyższe wyniki badań potwierdzają obserwacje zajęć, podczas których uczniowie odnosili się do siebie przyjaźnie, relacje między nauczycielami a uczniami były życzliwe i oparte na wzajemnym szacunku, a pedagodzy przyjmowali opinie i inicjatywy uczniów oraz wykorzystywali je podczas lekcji. Istotnym podczas obserwowanych lekcji była możliwość wykorzystywania przez uczniów popełnionych błędów do korygowania procesu uczenia się. Podczas zajęć panowała przyjazna atmosfera współpracy, sprzyjająca zaangażowaniu do pracy wszystkich uczniów. W czasie pracy zespołowej uczniowie wymieniali się swoimi spostrzeżeniami, poglądami, dyskutowali i wzajemnie się wspierali. Nauczyciele spokojnie kierowali i nadzorowali pracę uczniów, wyrażając akceptację dla działań młodzieży, opierając się na zasadach partnerstwa. W opinii pracowników niepedagogicznych w szkole panuje bardzo dobra atmosfera, sprzyjająca współpracy. Podkreślają też, że w szkole czują się potrzebni, a relacje między nimi a nauczycielami oraz uczniami są bardzo dobre. Wskazują również, że licealiści są grzeczni, kulturalni, odnoszą się do nich z szacunkiem, natomiast pracownicy starają się wspierać ich i nauczycieli w każdej sytuacji. Wyeksponowali, że uczniowie chętnie się z nimi kontaktują, co ich zdaniem świadczy o dużym wzajemnym zaufaniu.

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?

Nauczyciele dbają o dobre relacje między moim dzieckiem a innymi uczniami. AR

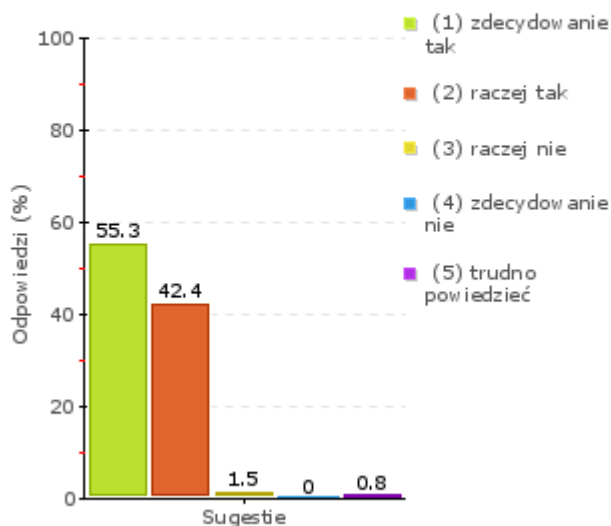
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy zgadza się Pan/i poniższymi zdaniem? Moje dziecko chętnie chodzi do szkoły. AR

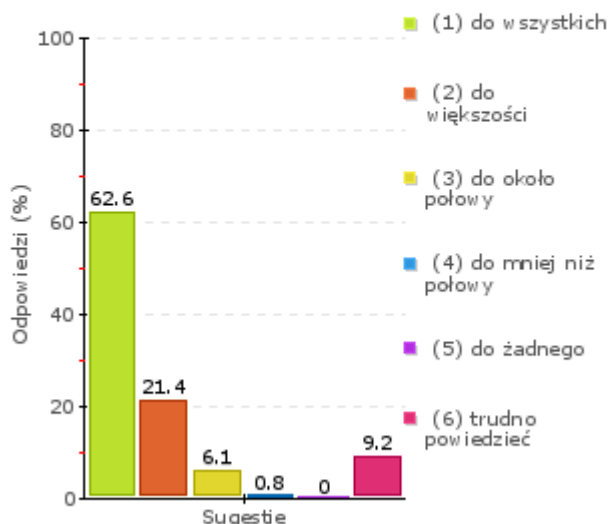
Liczebność: 133

Wykres 2j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele szanują moje dziecko.
 AR

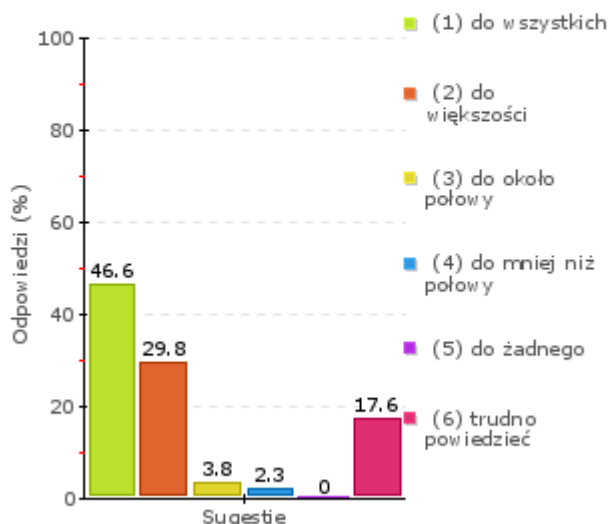
Liczebność: 133

Wykres 3j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele traktują wszystkich uczniów równie dobrze. AR

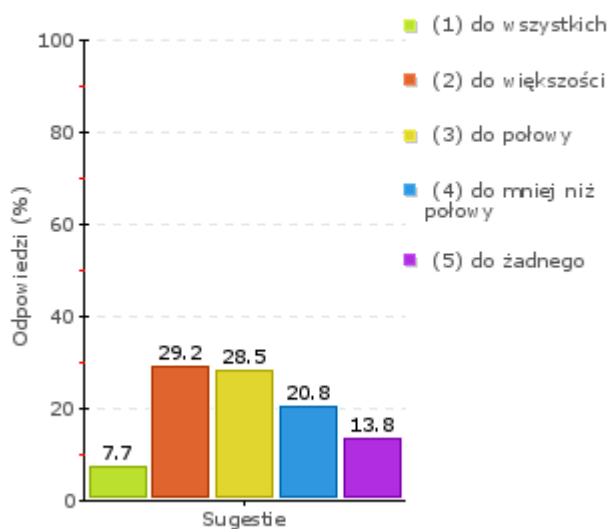
Liczebność: 133

Wykres 4j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
 Dostałam/em dzisiaj od nauczyciela wskazówkę, która pomogła mi się uczyć. AMD

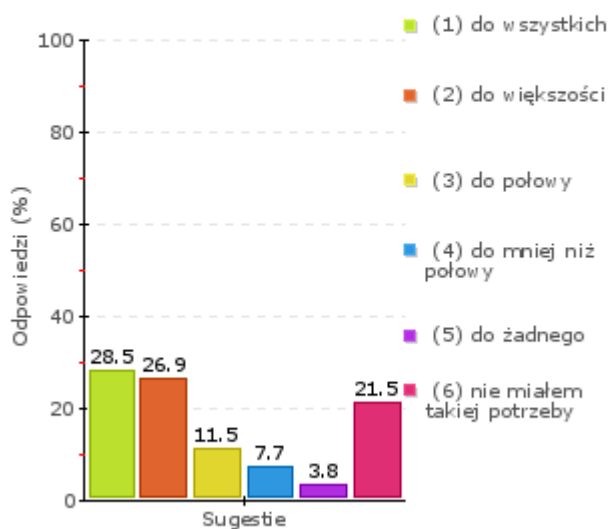
Liczebność: 130

Wykres 5j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
 Nauczyciele dzisiaj wysłuchali mnie, gdy miałam/em potrzebę z nimi porozmawiać. AMD

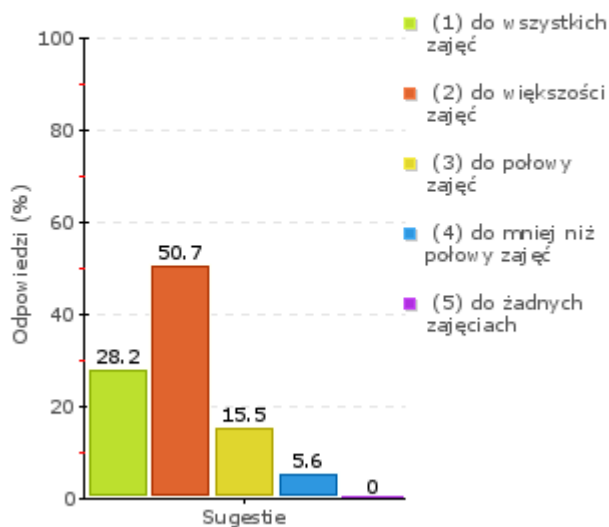
Liczebność: 130

Wykres 6j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Większość czasu na lekcjach wykorzystuję na uczenie się. AMS

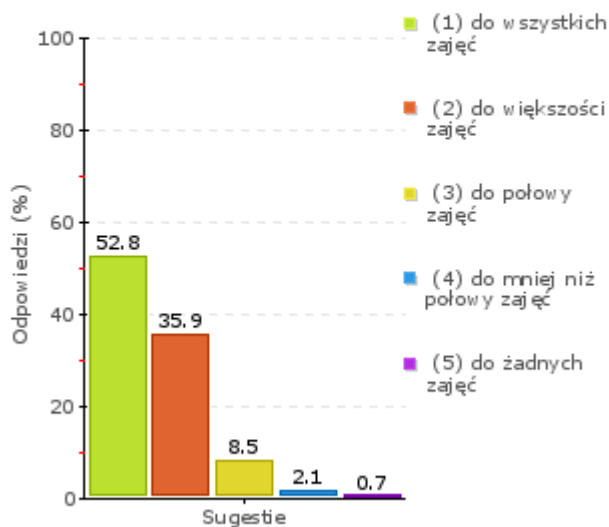
Liczebność: 142

Wykres 7j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Uczniowie odnoszą się do siebie przyjaźnie. AMS

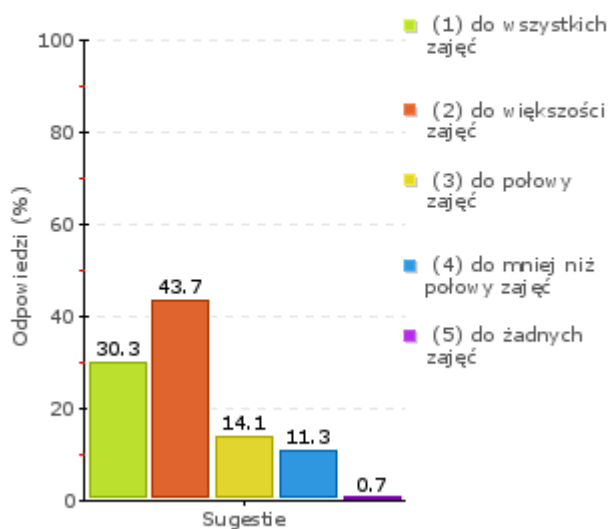
Liczebność: 142

Wykres 8j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Uczniowie pomagają sobie w nauce. AMS

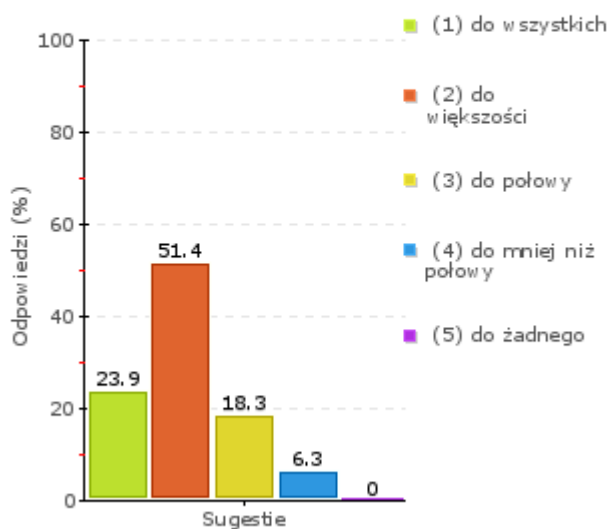
Liczebność: 142

Wykres 9j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
Nauczyciele sprawiedliwie odnoszą się do wszystkich uczniów. AMS

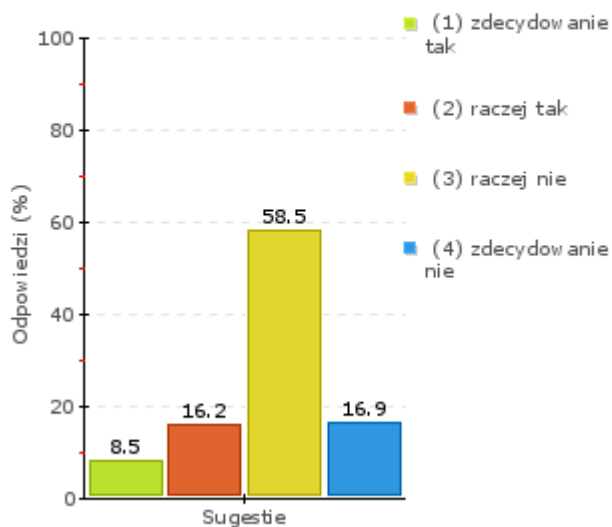
Liczebność: 142

Wykres 10j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Niektórzy uczniowie w mojej szkole są lekceważeni przez innych.
AMS

Liczebność: 142

Wykres 11j

Obszar badania: Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się

Nauczyciele podejmują powszechne działania w zakresie kształtowania u uczniów umiejętności uczenia się i wykorzystują w tym celu ich aktywność podczas zajęć lekcyjnych oraz stwarzają sytuacje, w których mogą podejmować indywidualne decyzje dotyczące ich uczenia się.

Uczniowie deklarują, że prawie połowa nauczycieli wyjaśnia im, jak się uczyć (wyk. 2j), a także że potrafią się uczyć (wyk. 3j). Potwierdzają to obserwacje zajęć, z których wynika, że nauczyciele tworzą sytuacje sprzyjające poszukiwaniu przez uczniów różnych rozwiązań oraz umożliwiają im wyrażanie swoich opinii. Kształtują także u młodzieży umiejętność uczenia się. Nauczyciele tworzą warunki do podejmowania indywidualnych decyzji dotyczących uczenia się, podsumowania lekcji czy poszukiwania przez uczniów różnych rozwiązań. Stosują aktywne metody pracy, wykorzystują właściwe pomoce dydaktyczne, zwracają uwagę na poprawność formułowania sądów i stwarzają sytuacje sprzyjające poszukiwaniu przez uczniów różnych rozwiązań. Często umożliwiają uczniom wyrażanie własnych opinii, z czego korzysta znaczna część licealistów. Kształtowanie umiejętności uczenia się przez uczniów stwarzane jest również poprzez:

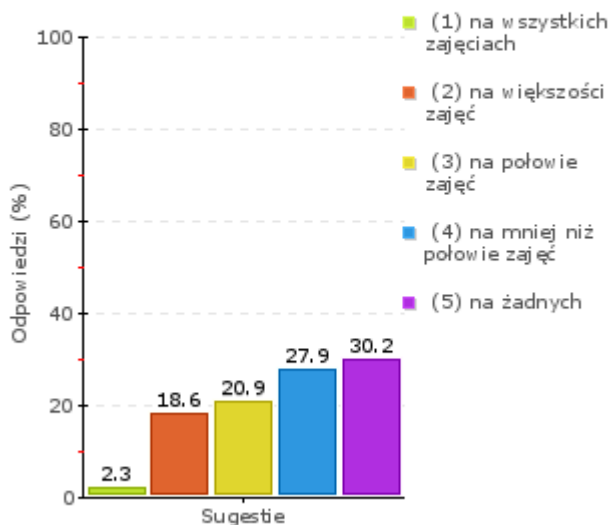
- tworzenie warunków do samokształcenia i przejścia odpowiedzialności za własny rozwój,
- stosowanie wielokrotnych i różnorodnych wyjaśnień przez nauczycieli i uczniów,
- umożliwianie uczniom dokonywania porównań poprawności wykonanego zadania z wynikiem wzorcowym,
- wykonywanie samodzielnych lub grupowych ćwiczeń utrwalających,
- umożliwianie uczniom wypowiedzenia się na zadany temat w formie ustnej i pisemnej,
- planowanie i przeprowadzanie indywidualnych i zespołowych eksperymentów,

- sprawdzanie poprawności wnioskowania,
- rozwiązywanie kwestii problemowych w grupach roboczych,
- wzajemne korygowanie błędów, ocenianie i argumentowanie,
- ilustrowanie omawianych zagadnień odpowiednimi przykładami oraz zależnościami,
- tworzenie sytuacji badawczych, skłaniających do samodzielnych poszukiwań rozwiązań.

W opinii nauczycieli prawie wszyscy uczniowie potrafią się samodzielnie uczyć (wyk. 4j), jednak zdaniem uczniów (75/130) pobudzanie ich do autorefleksji nad tym, czego nauczyli się na danej lekcji, nie ma charakteru powszechnego (wyk. 1j).

Czy ktoś pomógł Ci dzisiaj zastanowić się, czego się nauczyłaś/eś? AMD

Liczebność: 130

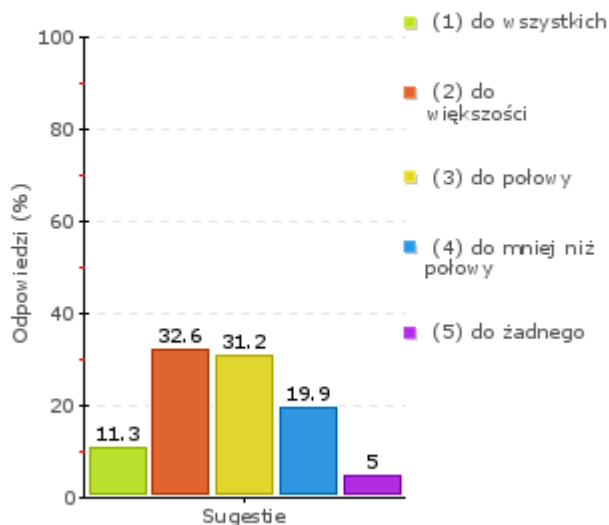

Wykres 1j

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują poniższe opisy?

Nauczyciele wyjaśniają mi, jak się uczyć. AMS

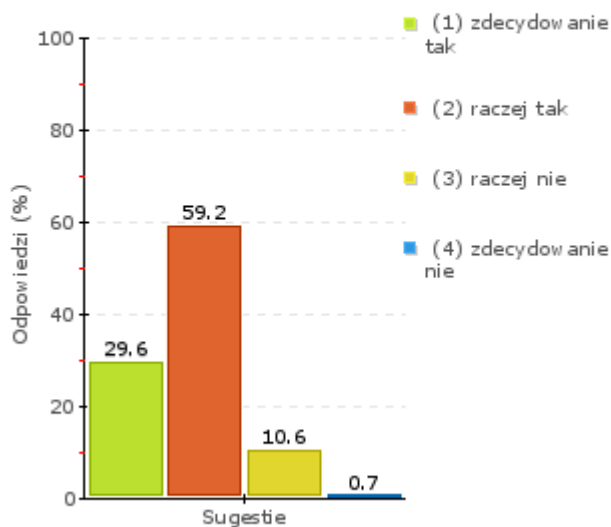
Liczebność: 142

Wykres 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Potrafię się uczyć.
AMS

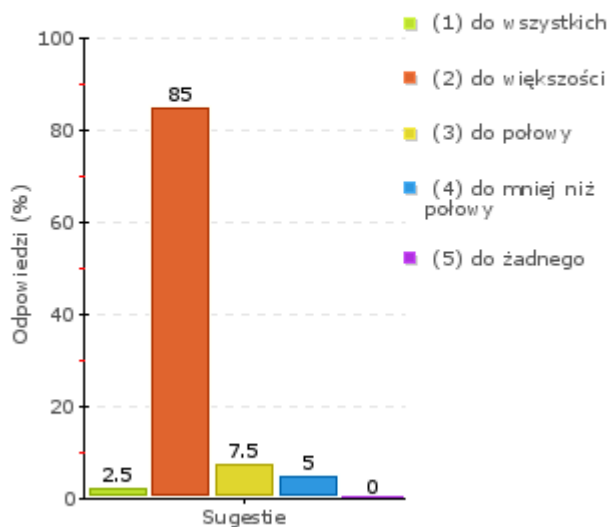
Liczebność: 142

Wykres 3j

Do jakiej części Pana/i uczniów poniższe zdania są prawdziwe?
potrafią się uczyć samodzielnie AN

Liczebność: 40

Wykres 4j

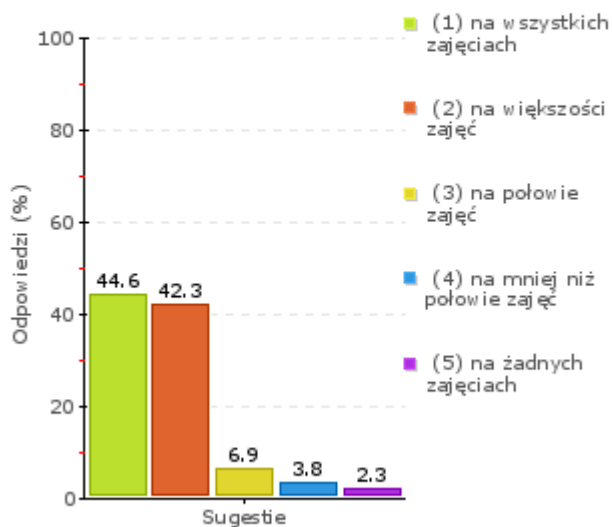
Obszar badania: Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania

Nauczyciele powszechnie prowadzą działania, dzięki którym licealiści znają i rozumieją cele uczenia się oraz formułowane wobec nich oczekiwania.

Uczniowie znają cele lekcji, rozumieją zasadność tego, czego się uczą (wyk.1j, 2j). Nauczyciele wyjaśniają im, jakich działań oczekują od nich podczas lekcji (wyk. 3j). Powyższe wyniki badań potwierdzają obserwacje lekcji, podczas których nauczyciele jasno i precyzyjnie przedstawiali cele lekcji, upewniali się czy uczniowie dobrze je zrozumieli oraz rzeczowo i spokojnie formułowali swoje oczekiwania wobec młodzieży. Kontrolowali stopień opanowania przez uczniów przedstawionych treści, ich zrozumienie oraz podkreślali te elementy i kluczowe zagadnienia, na które uczniowie mają zwracać uwagę.

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Wiem, co było dzisiaj celem lekcji. AMD

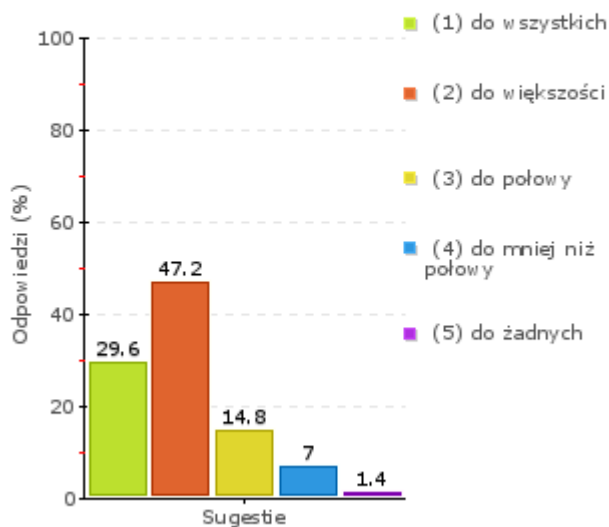
Liczebność: 130

Wykres 1j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele wyjaśniają, jakich działań oczekują ode mnie na lekcjach.
AMS

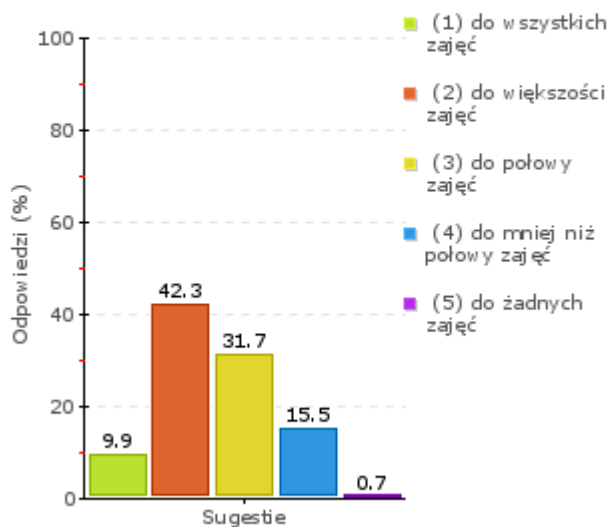
Liczebność: 142

Wykres 3j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Wiem dlaczego czegoś się uczę na tej lekcji. AMS

Liczebność: 142

Wykres 2j

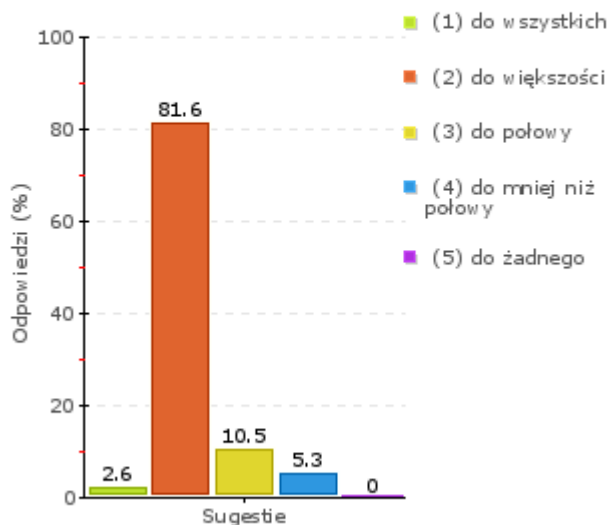
Obszar badania: Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach

W szkole powszechnie są działania nauczycieli w zakresie motywowania uczniów do aktywnego uczenia się oraz wspierania ich, udzielania informacji zwrotnych w sytuacjach trudnych. Powszechnie stosowane przez nauczycieli są aktywizujące metody i formy pracy oraz odwoływanie się do wiedzy i pozaszkolnych doświadczeń uczniów.

Ponad 60 proc. rodziców jest przekonana, że nauczyciele częściej chwala ich dzieci niż krytykują, a także wierzą w ich możliwości (wyk. 2j, 3j). Uczniowie wskazują, że w szkole lubią się uczyć, ale zwracają też uwagę, że są zajęcia, które ich nie interesują (wyk. 4j). Uważają też, że w razie potrzeby mogą liczyć na wsparcie od większości nauczycieli (wyk. 5j). Nauczyciele twierdzą, że informacja zwrotna, której udzielają uczniom, motywuje młodzież do pracy (wyk. 1j). Powyższe wyniki badań potwierdzają wypowiedzi uczniów po obserwowanych lekcjach. Uczniowie byli zdania, że w nauce pomagały im przygotowane i wykorzystywane pomoce dydaktyczne, prezentacje multimedialne, wykonywanie licznych doświadczeń, obrazowanie, odwoływanie się do codziennych sytuacji, systematyzowanie wiedzy oraz wspólna analiza omawianego materiału. Na obserwowanych lekcjach nauczyciele motywowali uczniów do nauki, stosowali aktywizujące metody i formy pracy, odwoływali się do wiedzy i pozaszkolnych doświadczeń uczniów. Dbali o odpowiednią atmosferę wśród uczących się licealistów, a przekazywaną wiedzę oraz umiejętności przekazywali jasno i zrozumiale.

Do jakiej części Pana/i uczniów poniższe zdania są prawdziwe? dzięki informacji zwrotnej, jaką otrzymują ode mnie, są zmotywowani do pracy AN

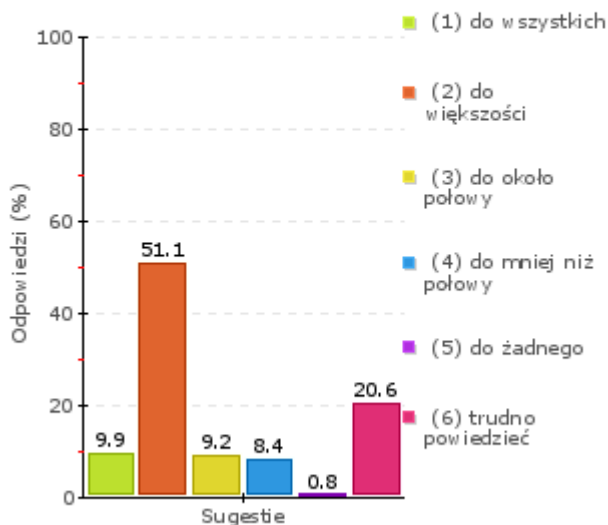
Liczebność: 40

Wykres 1j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy? Nauczyciele chwala moje dziecko częściej niż krytykują. AR

Liczebność: 133

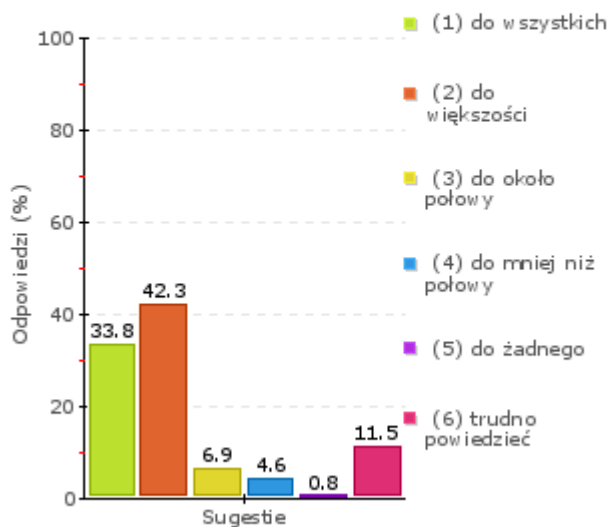

Wykres 2j

Do jakiej części nauczycieli Pana/i dziecka pasują poniższe opisy?
 Nauczyciele wierzą w możliwości
 mojego dziecka.
 AR

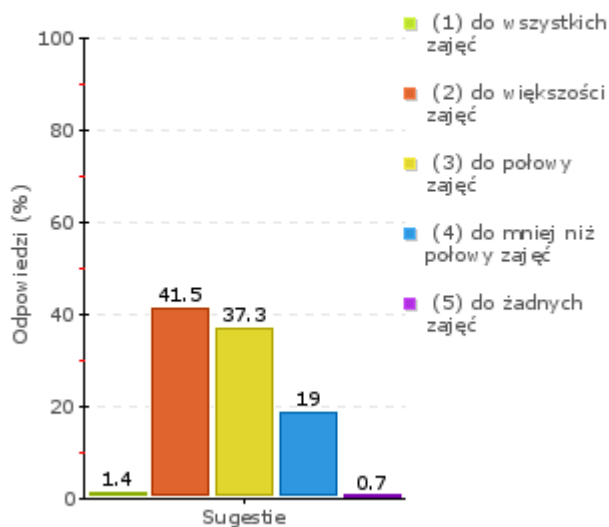
Liczebność: 133

Wykres 3j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
 Lubię się uczyć na lekcjach. AMS

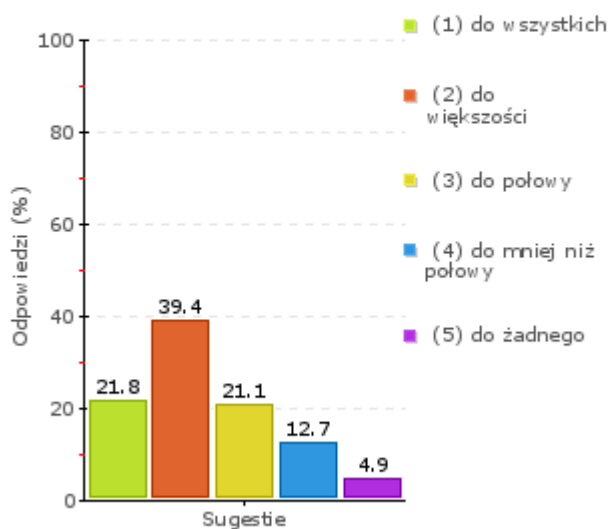
Liczebność: 142

Wykres 4j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
 Nauczyciele pomagają mi, jeśli
 potrzebuję wsparcia.
 AMS

Liczebność: 142

Wykres 5j

Obszar badania: Informowanie ucznia o postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój

Wszyscy nauczyciele oceniają uczniów zgodnie z ustalonymi i jasnymi zasadami. Rozmawiają z licealistami o ich postępach w nauce, trudnościach i sukcesach, co pomaga im się uczyć i wpływa na ich indywidualny rozwój. Oceny są motywujące i zachęcają uczniów do uczenia się.

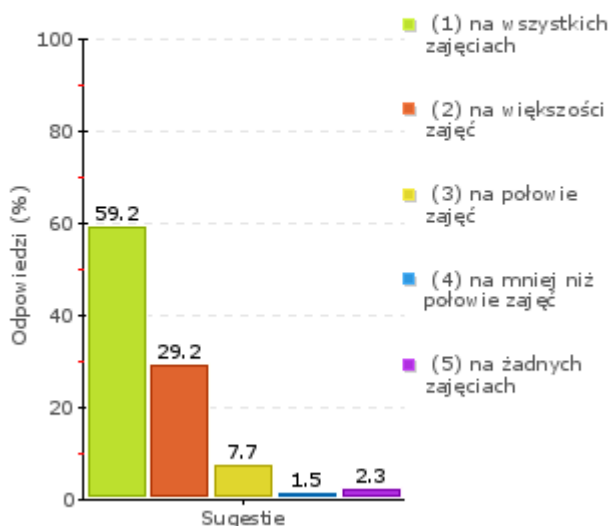
W opinii rodziców, stosowane przez większość nauczycieli sposoby oceniania ich dzieci, zachęcają do uczenia się (wyk. 7j). Zdaniem uczniów nauczyciele przestrzegają obowiązujących w szkole zasad oceniania (wyk. 1j, 6j) i uzasadniają stawiane stopnie (wyk. 2j). Nadmieniają również, że nauczyciele rozmawiają z nimi o postępach w nauce, ale są wśród grona pedagogicznego nauczyciele, którzy tego nie robią (wyk. 3j). Uczniowie wskazują, że rzadziej rozmawiają z nauczycielami o trudnościach w nauce (wyk. 4j), a także o tym, co wpłynęło na ich sukcesy w nauce (wyk. 5j). Podczas oceniania uczniowie wiedzą, co mają poprawić, są zadowoleni i postanawiają się poprawić (wyk. 1w). Również obserwacje zajęć potwierdzają powyższe wyniki badań, ponieważ nauczyciele zwracali uwagę na prawidłowe i nieprawidłowe odpowiedzi oraz działania licealistów. Na lekcjach udzielali uczniom informacji zwrotnych, które wpływały na uczenie się młodzieży poprzez stosowanie potwierdzeń słownych, pochwał, które wpływały na proces uczenia się, pobudzały do samodzielnego myślenia, angażowały w pracę. Szczególnym sposobem motywowania uczniów do nauki oraz uzyskania informacji zwrotnej udzielanej licealistom były prezentacje projektów uczniowskich, które zostały przedstawione jako podsumowanie pracy całych zespołów uczniowskich społeczności szkolnej i zaproszonym gościom. Zaangażowanie i zaktywizowanie uczniów oraz ich dumą i zadowolenie z dobrze wykonanego zadania, najlepiej mobilizowało licealistów do pracy.

Na ilu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje?
Moi nauczyciele przestrzegali dzisiaj ustalonych zasad oceniania. AMS

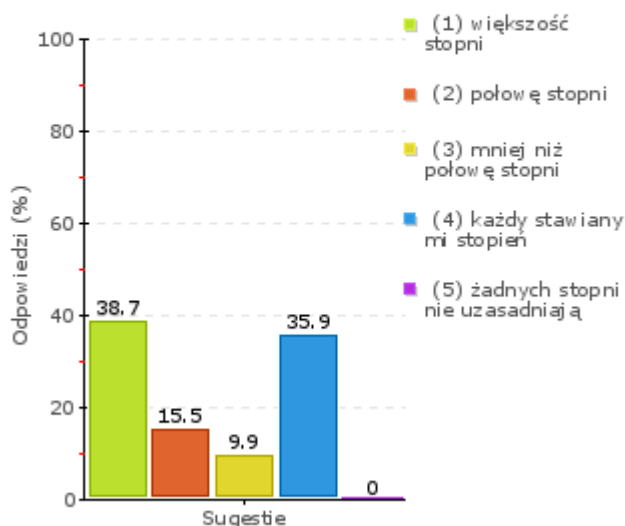
Nauczyciele uzasadniają: AMS

Liczebność: 130

Liczebność: 142

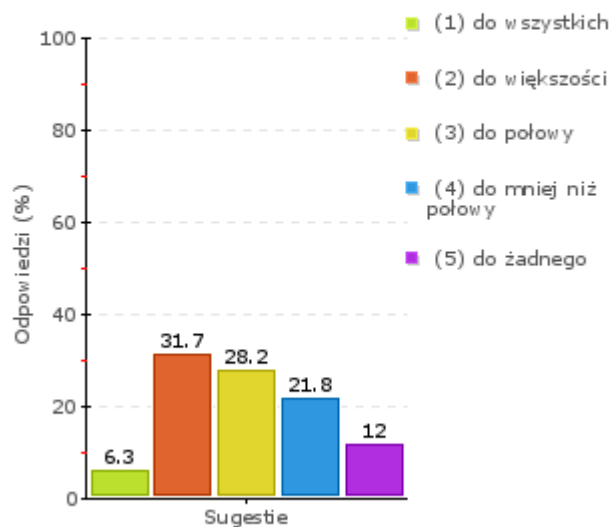
Wykres 1j

Wykres 2j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele rozmawiają ze mną o postępach w nauce. AMS

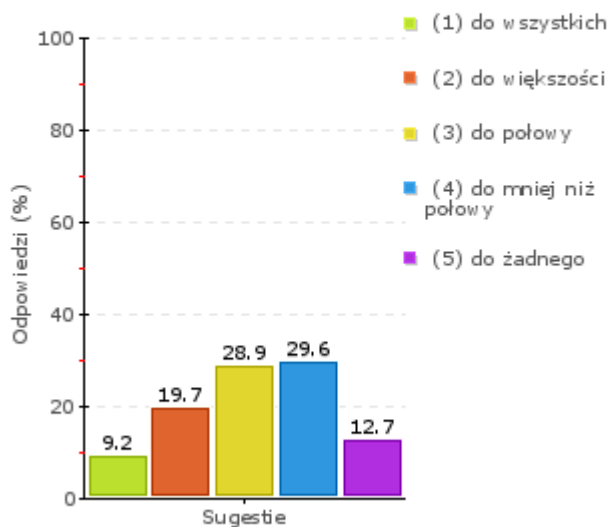
Liczebność: 142

Wykres 3j

Nauczyciele rozmawiają ze mną na temat przyczyn moich trudności w nauce. AMS

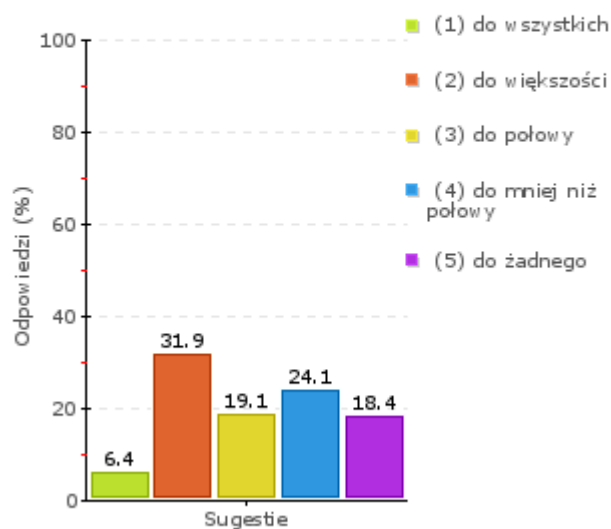
Liczebność: 142

Wykres 4j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele pomagają mi osiągać sukcesy w nauce. AMS

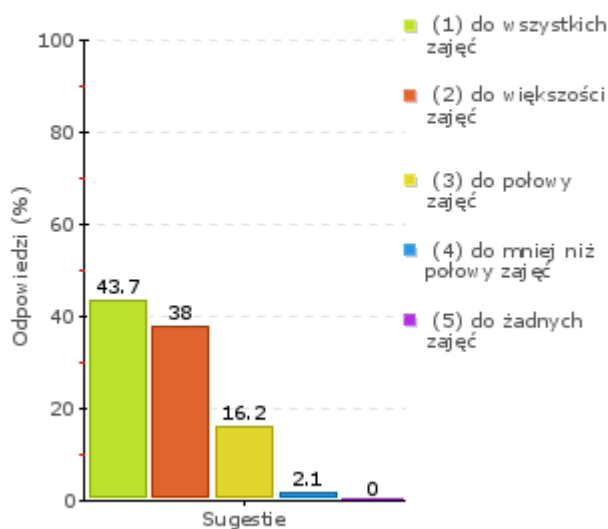
Liczebność: 142

Wykres 5j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Jestem oceniany według ustalonych i jasnych dla mnie zasad. AMS

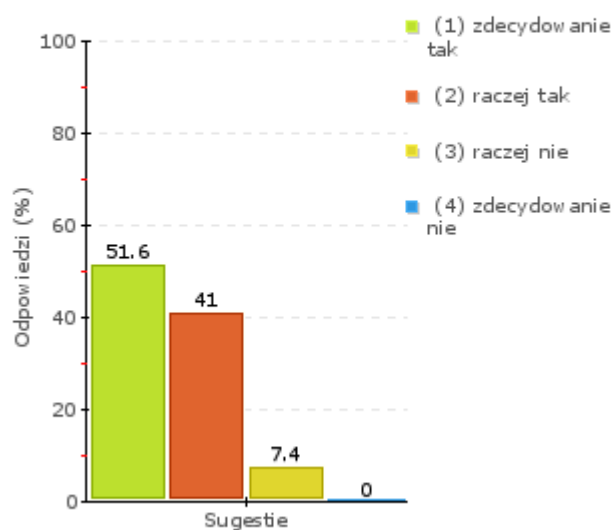
Liczebność: 142

Wykres 6j

Czy to, jak nauczyciele oceniają Pani/Pana dziecko, zachęca je do uczenia się? AR

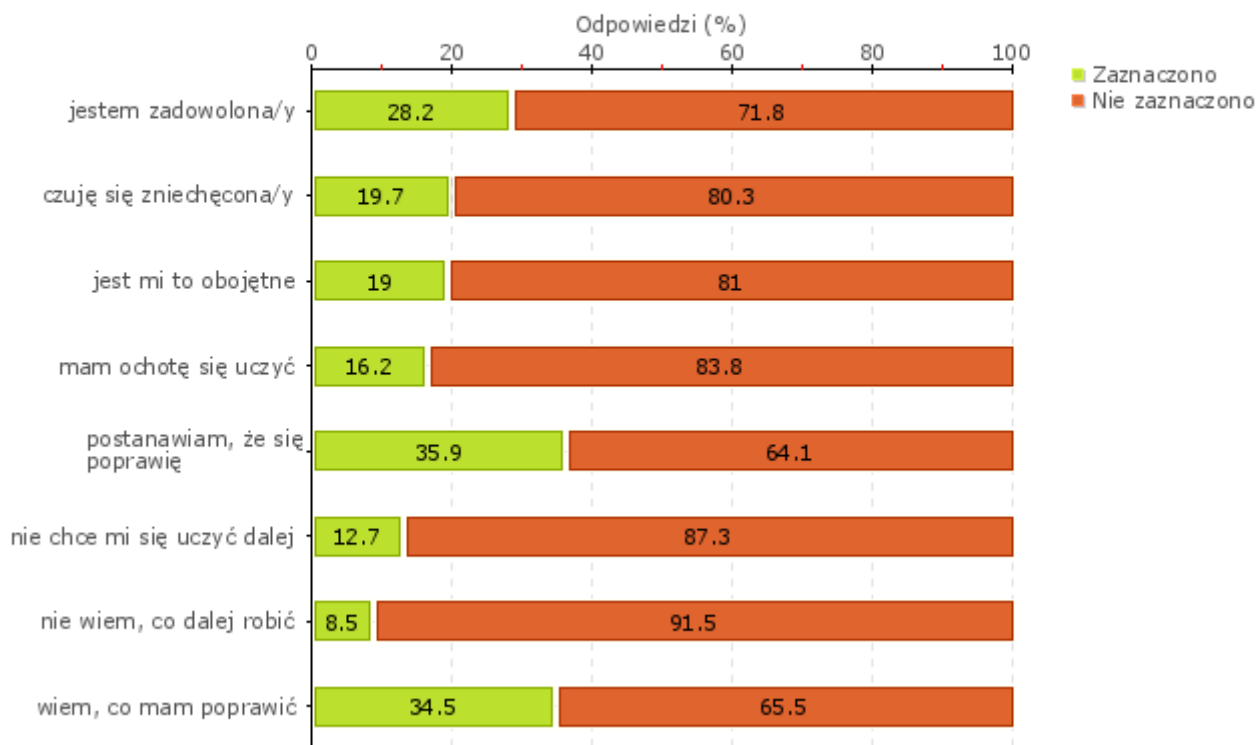
Liczebność: 133

Wykres 7j

Jak się zazwyczaj czujesz, kiedy jesteś oceniana/y? Wybierz opisy, które najlepiej pasują do Ciebie. AMS

Liczebność: 142

Wykres 1w

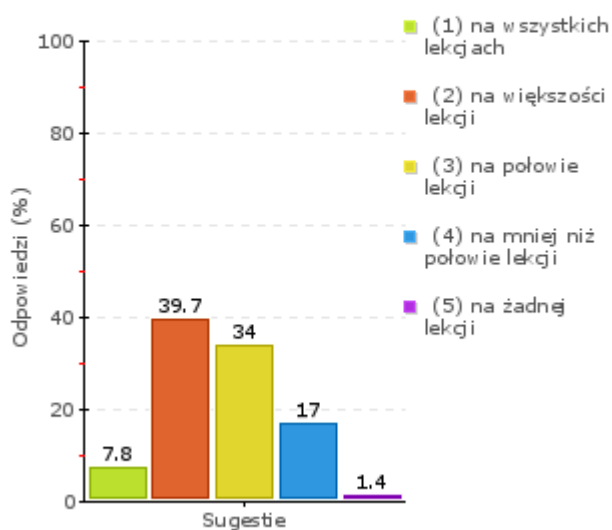
Obszar badania: Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej

Nauczyciele, zarówno na etapie planowania, jak i realizacji powszechnie podejmują działania, aby pokazywać uczniom powiązania różnych dziedzin wiedzy i nauczanych przedmiotów, łączą wiedzę z praktyką i wykazują jej przydatność w życiu każdego człowieka. Powszechnymi są działania edukacyjne w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych. Uczniowie w procesie kształcenia wykorzystują wiedzę i umiejętności nabyte poza szkołą.

Uczniowie, w procesie uczenia się, wykorzystują wiedzę i umiejętności z różnych przedmiotów oraz wiedzę pozaszkolną (wyk. 1j). Mają świadomość, że to, czego nauczyli się na lekcjach, przydaje im się w życiu codziennym (wyk. 2j). Z obserwacji lekcji wynika, że uczniowie mieli możliwość odwołania się do wiedzy przedmiotowej, wiedzy z innych przedmiotów, doświadczeń pozaszkolnych i wydarzeń w Polsce oraz na świecie. Również pytani uczniowie i nauczyciele, po obserwowanych lekcjach, potwierdzili, że podczas zajęć poruszane były zagadnienia z innych przedmiotów: geografii, biologii, fizyki, biofizyki, historii, matematyki, filozofii, j. polskiego, wiedzy o kulturze. Nauczyciele dodali, że wspólnie z innymi nauczycielami omawiają te same tematy, ale pod innym kątem, sprawdzają podstawy programowe z pokrewnych przedmiotów i dzięki temu na lekcjach pojawia się interdyscyplinarność. Nauczyciele stwierdzili, że w przypadku przedmiotów: historii, wiedzy o społeczeństwie - analizowana jest obecna sytuacja geopolityczna Europy. Podczas lekcji uczniowie omawiają ją w kontekście wartości, sytuacji związanych z prawami człowieka. Nauczyciele zwrócili uwagę, że zajmują się też problemami władz samorządowych w Toruniu w kontekście ich centralizacji, ponieważ uczniów interesuje, czy mogą brać udział w funduszu obywatelskim, który jest projektem realizowanym w Toruniu. W ten sposób wcielane jest w życie zastosowanie wiedzy w praktyce. Uczniów zajmują kwestie obywatelskie. Łącząc naukę biologii z życiem codziennym, planowane są wycieczki do Regionalnego Centrum Onkologii w Bydgoszczy. W ten sposób nauczyciele pokazują uczniom świat zewnętrzny, otwierają licealistów na drugiego człowieka, uwrażliwiają ich poprzez pracę w hospicjum. Uczniowie angażują się również w działalność struktury paramilitarnej "Strzelec", o działalności której dzielą się na forum klasy. Nauczyciele podsumowali, że uczniowie V Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu uzewnętrzniają swoje pasje, interesują się życiem zewnętrznym. Chór, taniec, szkoła muzyczna to niektóre z przykładów zajęć, w których uczestniczy młodzież tej szkoły. Bardzo istotnym jest również fakt, że w liceum realizowane są liczne działania międzyprzedmiotowe, zaplanowane i dostosowane do poszczególnych profili kierunkowych klas. Wykładane są nowatorskie programy biofizyki, chemii, biologii, matematyki, języka angielskiego połączonego z medycyną, języka angielskiego w biznesie, zajęcia z przedsiębiorczości. Korelacji międzyprzedmiotowej sprzyja też organizowanie różnych form poszerzania obszarów nauki szkolnej (wyjścia i wycieczki edukacyjne, debaty, imprezy edukacyjne, konkursy, projekty, wymiany międzynarodowe, akcje wolontariackie), które wspierają licealistów w ich rozwoju i dają możliwość zaprezentowania swoich sukcesów w różnorodnych formach współzawodnictwa. Uczniowie przekładają teorię na praktykę, a wiedza ta umożliwia młodzieży szersze spojrzenie na świat i życie codzienne.

Jak często na lekcji masz możliwość korzystania z tego, czego nauczyłaś/eś się na innych przedmiotach lub poza szkołą? AMS

Liczebność: 142

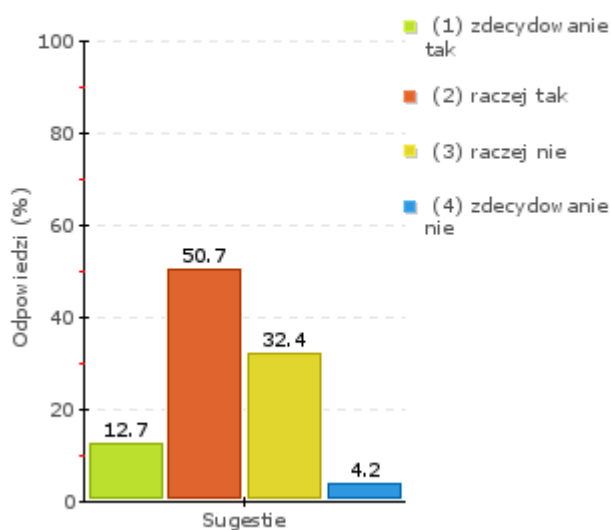

Wykres 1j

Czy to, czego uczysz się w szkole przydaje Ci się w życiu? AMS

AMS

Liczebność: 142

Wykres 2j

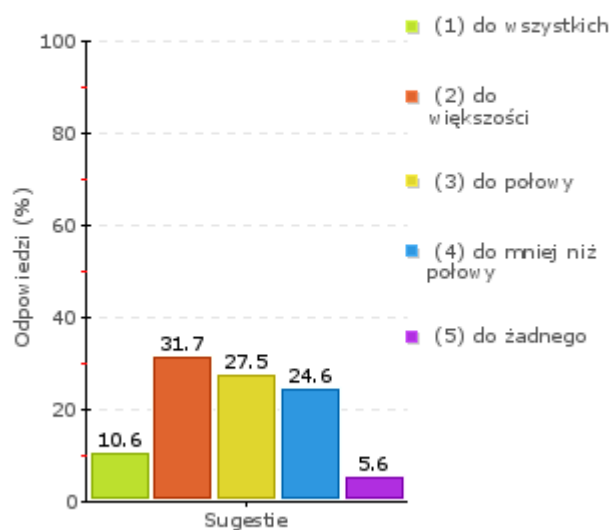
Obszar badania: Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój

Nauczyciele starają się umożliwiać uczniom wpływanie na organizację i przebieg procesów uczenia się. Uczniowie mają świadomość odpowiedzialności za własny rozwój i wiedzą, że wyniki w nauce zależą od nich samych.

Obserwacje zajęć wskazują, że nauczyciele rozmawiają z uczniami o sposobach przebiegu lekcji, dają możliwość zastanowienia się przez licealistów nad tym, czego nauczyli się na lekcjach. Nauczyciele deklarują, że organizując procesy edukacyjne zachęcają uczniów do wymyślania i realizowania własnych pomysłów, ale należy też zwrócić uwagę, że są takie zajęcia, podczas których uczniowie nie są zachęceni przez pedagogów do kreatywnych działań (wyk. 1j). Nauczyciele kilka razy w półroczu lub roku dają możliwość wyboru przez młodzież tematyki lekcji, jednak są też tacy, którzy tego nie robią wcale (wyk. 2j). Natomiast zdecydowana większość pedagogów pozwala uczniom na wybór: metod pracy stosowanych na lekcji, terminu sprawdzianu i testu czy zajęć pozalekcyjnych, ale nie zawsze otrzymują możliwość wyboru sposobu oceniania (wyk. 3j, 4j, 5j, 6j). Licealiści podają, że podczas lekcji mają głównie wpływ na atmosferę w klasie, sposób uczenia się oraz omawiane tematy i treści (wyk. 1w). Uczniowie zdają sobie sprawę, że ich wyniki w nauce najbardziej zależą od: ich zaangażowania w proces uczenia się, czasu, jaki poświęcają nauce oraz uzdolnień. Na uwagę zasługuje fakt, że swój sukces w nauce postrzegają również poprzez pracę nauczycieli (wyk. 2w).

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele zachęcają mnie realizowania własnych pomysłów. AMS

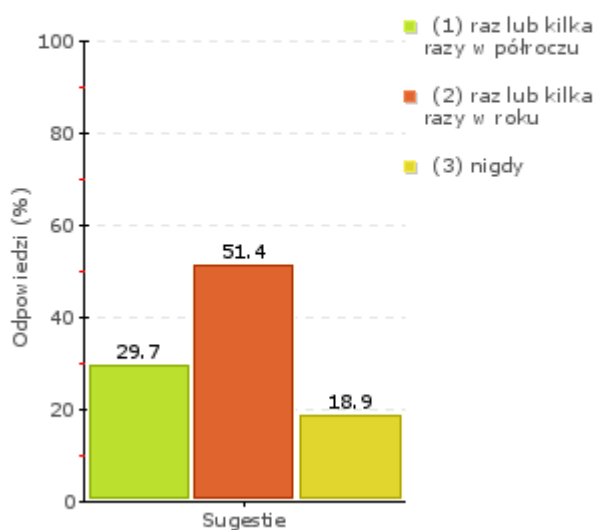
Liczebność: 142

Wykres 1j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący: tematyki lekcji AN

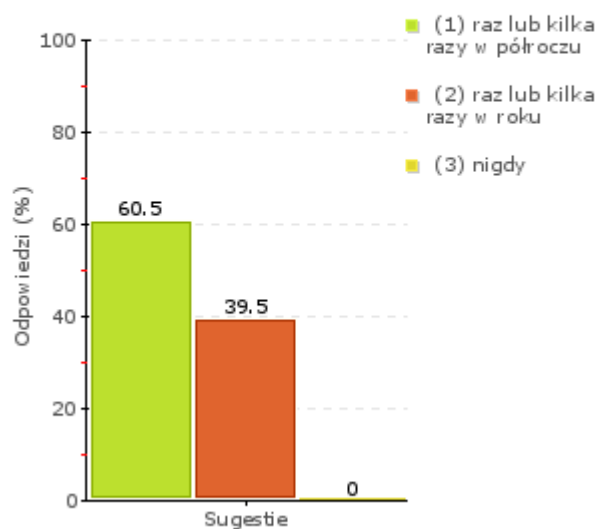
Liczebność: 40

Wykres 2j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący: metod pracy na lekcji AN

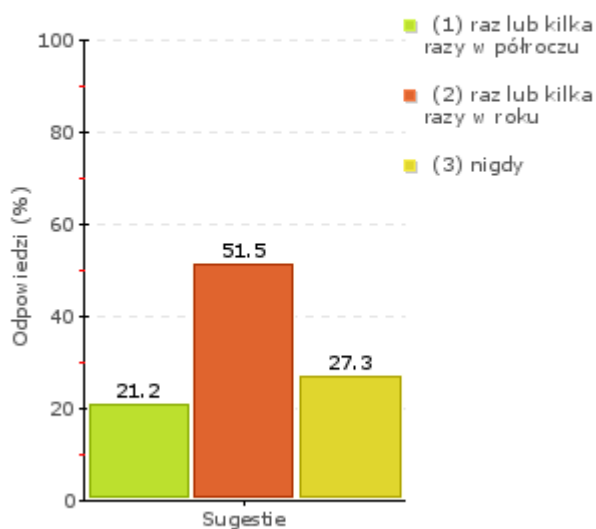
Liczebność: 40

Wykres 3j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący: sposobu oceniania AN

Liczebność: 40

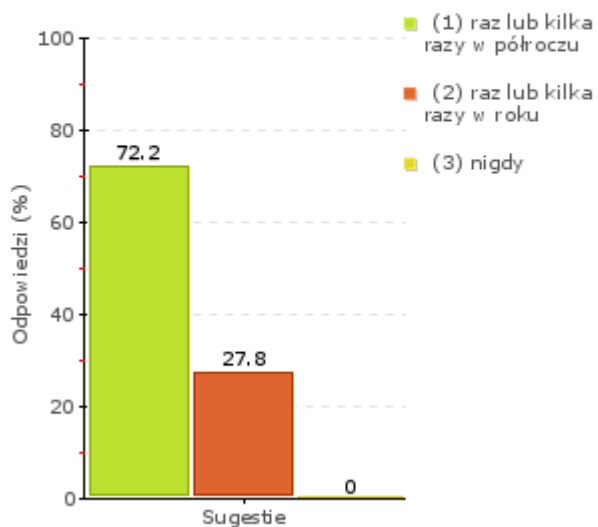

Wykres 4j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący:
terminów testów, sprawdzianów itp. AN

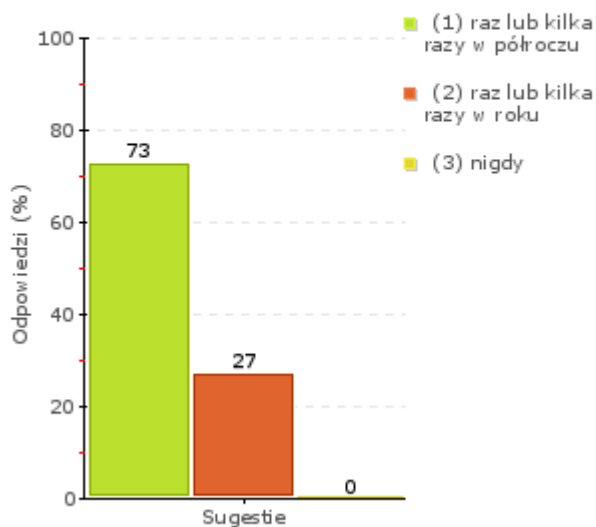
Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący:
zajęć pozalekcyjnych AN

Liczebność: 40

Wykres 5j

Liczebność: 40

Wykres 6j

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Na co miałaś/eś dzisiaj wpływ podczas lekcji? AMD

Liczebność: 130

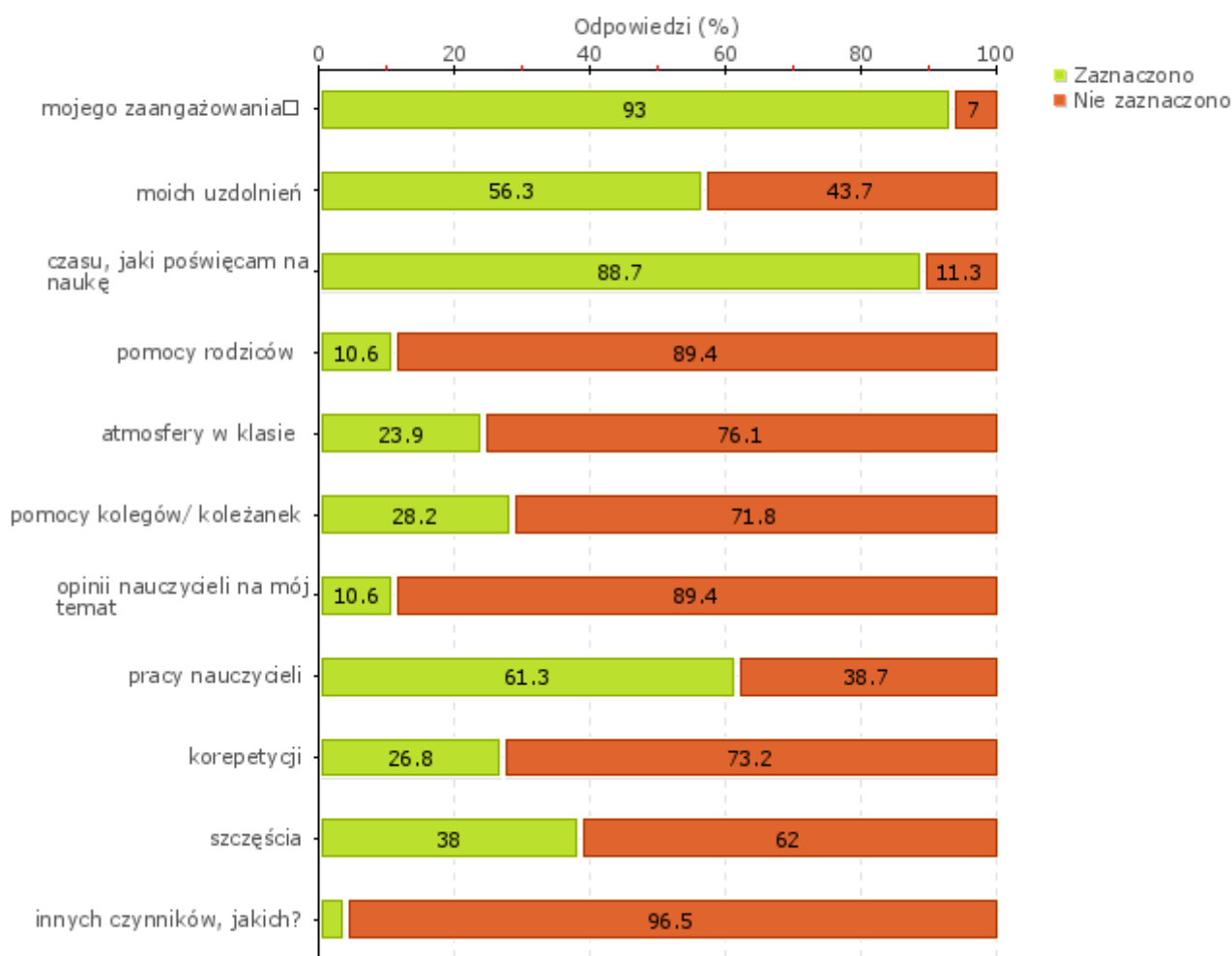

Wykres 1w

Moje osiągnięcia w szkole najbardziej zależą od: AMS

Liczebność: 142

Wykres 2w

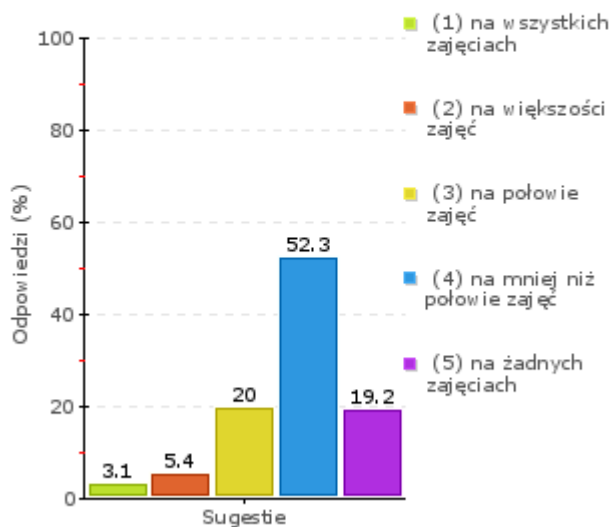
Obszar badania: Uczniowie uczą się od siebie nawzajem

Uczniowie współpracują ze sobą podczas uczenia się. Nauczyciele starają się tak prowadzić lekcje, aby jak najczęściej wykorzystywać metody pracy w grupach, a uczniowie mogliby uczyć się od siebie nawzajem.

Z obserwowanych lekcji wynika, że nauczyciele stwarzają uczniom możliwość uczenia się od siebie nawzajem. W tym celu stosowana jest przede wszystkim praca w grupach, parach, wyrażanie opinii, prezentacje uczniowskie, dyskusje na forum. Nauczyciele stosują metody, dzięki którym licealiści wspólnie opracowują omawiane zagadnienia, konsultują się między sobą, pomagają sobie w nauce, wskazują źródła informacji, dokonują koleżeńskiej korekty poprawności wykonywanych zadań (wyk.1w). Uczniowie twierdzą, że zasadniczo pracują w parach lub grupach (wyk. 2j), ale w dniu badania stwierdzili, że na większości zajęć nie występowała taka forma pracy podczas lekcji (wyk. 1j). Należy również zauważyć, że licealiści w większości nie wykonują podczas lekcji zadań przez siebie wymyślonych (wyk. 3j).

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Dzisiaj na zajęciach pracowałam/em w grupach lub parach
AMD

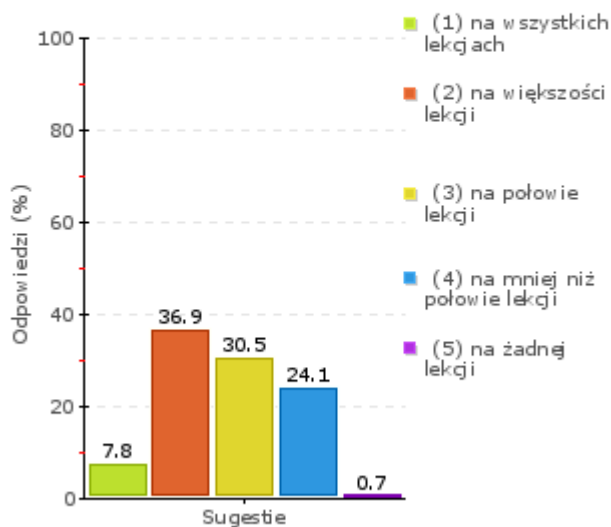
Liczebność: 130

Wykres 1j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Pracuję w grupach lub parach. AMS

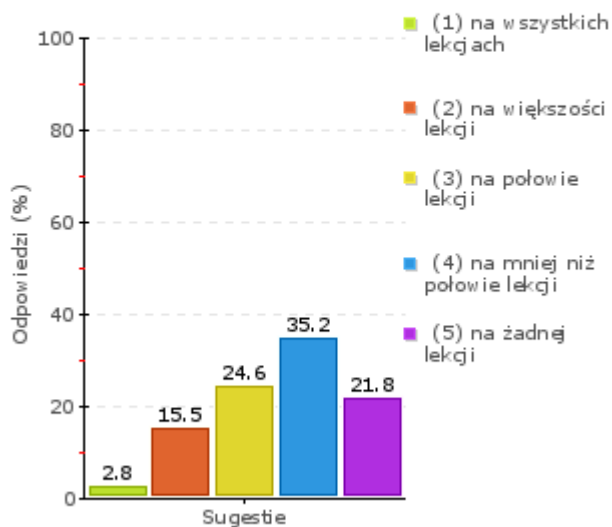
Liczebność: 142

Wykres 2j

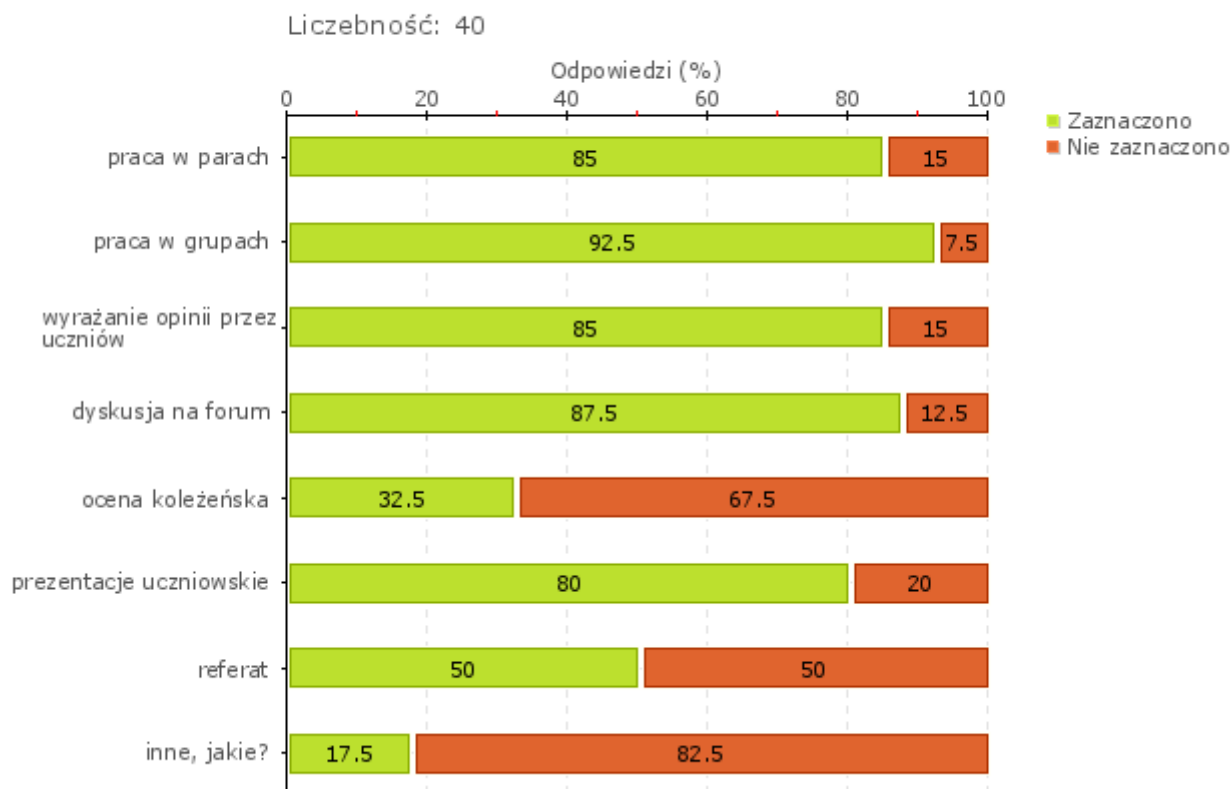
Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Wykonuję zadania wymyślone przez siebie lub innych uczniów. AMS

Liczebność: 142

Wykres 3j

Jakie sposoby, wykorzystujące wzajemne uczenie się uczniów, stosuje Pan/i na lekcji? AN

Wykres 1w

Obszar badania: W szkole lub placówce stosowane są nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów

Szkoła współpracuje z licznymi instytucjami, wdrażając nowatorskie rozwiązania, odpowiadające potrzebom rozwojowym uczniów. Odpowiadają one wymogom stawianym szkole przez uczniów i rodziców.

W V Liceum Ogólnokształcącym w Toruniu w szerokim zakresie wdrażane są nowatorskie rozwiązania. Z opinii dyrektora szkoły i nauczycieli wynika, że w tego typu przedsięwzięcia angażują się prawie wszyscy nauczyciele (wyk. 1j). Dotyczą one przede wszystkim: metod pracy, wykorzystywanych środków dydaktycznych oraz treści programowych (wyk. 1w). Nauczyciele uważają, że stosują następujące rozwiązania nowatorskie, ponieważ są: nowością w szkole, dotyczą zajęć zintegrowanych tematycznie - zajęć multidyscyplinarnych, wykorzystywane są technologie informacyjne i multimedialne (wyk. 1o). Dyrektor szkoły, stwierdził, że:

- wraz z wejściem nowej podstawy programowej do liceum wprowadzone zostały zmiany organizacyjne w profilach klas. Na podstawie analiz losów absolwentów utworzono klasę ekonomiczno-społeczną z rozszerzonym programem nauczania geografii i wiedzy o społeczeństwie;
- wprowadzono zakres rozszerzony nauczania wos w klasie humanistyczno - prawniczej;

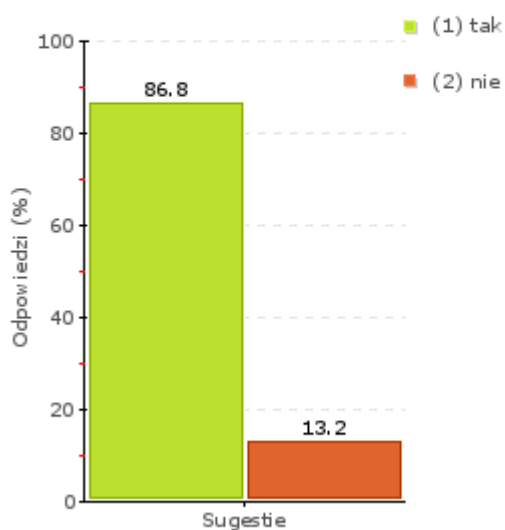
- we wszystkich klasach wprowadzono przedmioty uzupełniające (stosownie do profilu) oparte na autorskich programach: biofizyka, grafika i multimedia, technologie i systemy komputerowe, fizyka politechniczna, kognitywistyka społeczna, język angielski w biznesie, język angielski prawniczy, język angielski w medycynie, język łaciński prawniczy, język łaciński w medycynie.
- innowacją opartą na autorskim programie jest klasa humanistyczno - medialna z bogatą ofertą dodatkowych zajęć warsztatowych z obszaru mediów, dziennikarstwa, filmu, teatru. Program autorski obejmuje również realizację projektów związanych z szeroko rozumianą edukacją medialną, np. roczne projekty artystyczne, np. "Obszary kultur", "Białe -czarne", "Sen surrealistów", projekty "Fotografia", "Reklama" itp.;
- wielu nauczycieli realizuje nowatorskie projekty lub stosuje innowacyjne metody nauczania w ramach swoich przedmiotów, np. doświadczenia chemiczne SSC w tzw. Małej Skali, symulacja zjawisk fizycznych przy użyciu odpowiedniego oprogramowania, gdzie uczniowie mają możliwość samodzielnego określania warunków eksperymentu i sposobu opracowania wyników (w formie tabel i wykresów);
- dobór treści kształcenia w ramach przedmiotu biofizyka, łączącego dwie dziedziny wiedzy: fizykę i biologię. Program nauczania obejmuje zagadnienia z zakresu fizyki w zastosowaniach biomedycznych. Uczniowie zapoznają się z fizycznymi podstawami zjawisk przebiegających w układach biologicznych oraz z podstawami nowoczesnych metod diagnostycznych;
- stosowanie nowoczesnych metod kształcenia poprzez przeprowadzanie doświadczeń fizycznych wspomaganych komputerem. Wyniki klasycznych eksperymentów fizycznych opracowywane są przy użyciu odpowiednich programów komputerowych. Metoda łączy w sobie zagadnienia z fizyki, informatyki oraz matematycznych metod statystycznych;
- innowacja w zakresie przygotowania do matury w zakresie biologii poprzez rozwijanie kreatywnego myślenia uczniów oraz zintegrowanie wiedzy z zakresu przedmiotów przyrodniczych,
- nauczanie problemowe na lekcjach historii z wykorzystaniem, np. materiałów edukacyjnych Muzeum Historii Polski, panelu historycznego podczas Nocy Filmowej V LO w Toruniu;
- projekt "Mini przedsiębiorstwo" w klasie ekonomiczno - społecznej, "Rekiny przedsiębiorczości", "Cash Flow" - gra giełdowa;
- projekt "Filoteka Szkolna", w ramach której uczniowie nabywają umiejętności tworzenia filmów od etapu napisania scenariusza do ostatecznego montażu (promocja polskiej kinematografii, analiza języka filmu);
- realizacja projektów: "Szkolna Noc Filmowa", "Film na horyzoncie";
- zainicjowanie i realizacja nowej wymiany międzynarodowej z liceum w Angers we Francji;
- kontynuacja projektu "Zachować pamięć. Historia i kultura dwóch narodów" realizującego zagadnienia wielokulturowości, tolerancji i poszanowania tradycji;
- udział w projekcie Comenius "Together we make the way"- promującym aktywny styl życia;
- udział młodzieży w projekcie e-twinning rozwijającym możliwości językowe młodzieży poprzez nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami z innych krajów;
- realizacja projektu "Opowiem ci o Wolnej Polsce" - spotkania ze świadkami historii;
- realizacja Projektu Aktywności Obywatelskiej - wizyty świąteczne w domach opieki społecznej;
- debaty oxfordzkie, organizowanie konkursów debat.

W celu wzbogacenia oferty edukacyjnej szkoła nawiązała stałą współpracę w formie patronatów z Wydziałem

Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, lokalnym dziennikiem "Nowości", Teatrem im. Wilama Horzycy w Toruniu, Gdyńską Szkołą Filmową, fundacją "Tumult". Na lekcje zapraszani są przedstawiciele świata nauki, kultury i sztuki jako inna forma upowszechniania wiedzy, rozbudzania zainteresowań, promowania wartości edukacji. W zakresie administracji wprowadzono moduł e- sekretariat jako uzupełnienie do dziennika elektronicznego "Librus". Została zmodyfikowana i unowocześniona strona internetowa szkoły, utworzono też oficjalny profil szkoły na facebooku, które są na bieżąco aktualizowane. Dyrektor szkoły wyjaśnił również przesłanki, którymi kieruje się szkoła wprowadzając nowatorskie rozwiązania. Partnerzy szkoły potwierdzili powyższe informacje.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy wprowadził/a Pan/i nowatorskie rozwiązania w swojej pracy? AN

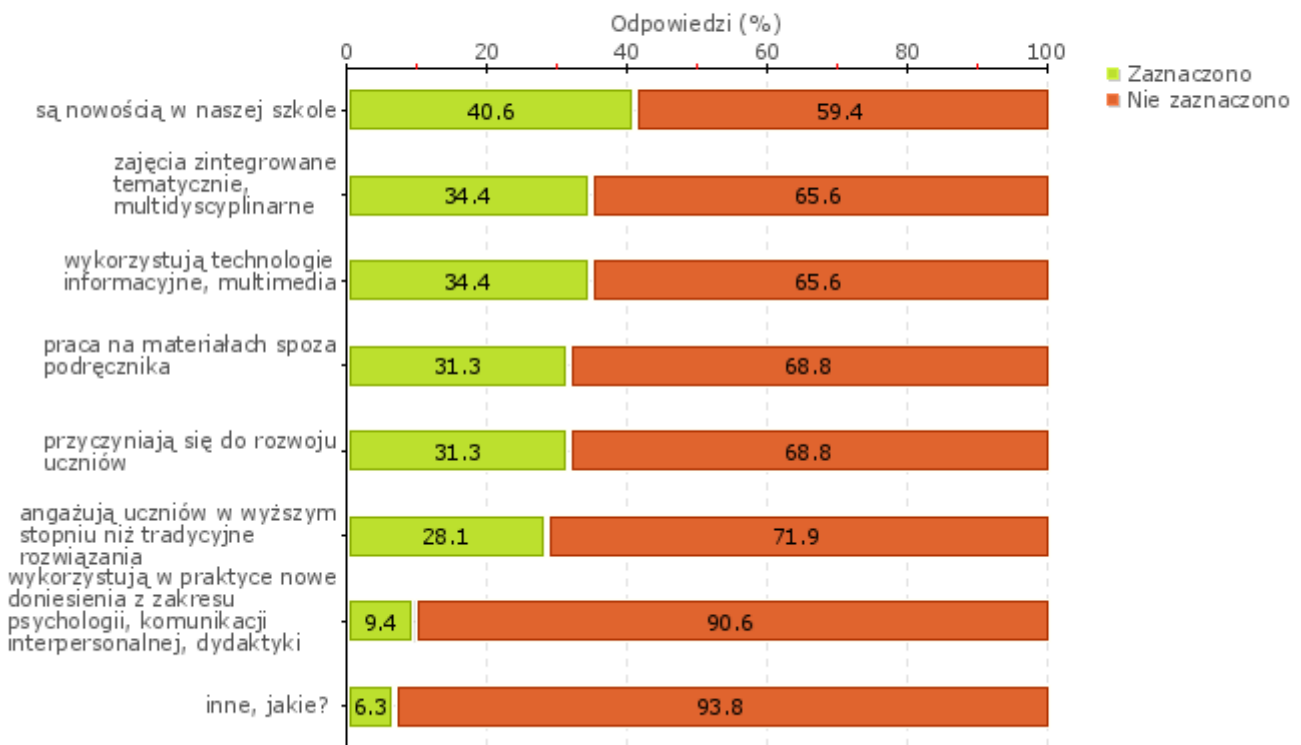
Liczebność: 40

Wykres 1j

Dlaczego uznaje je Pan/i za nowatorskie? KADN

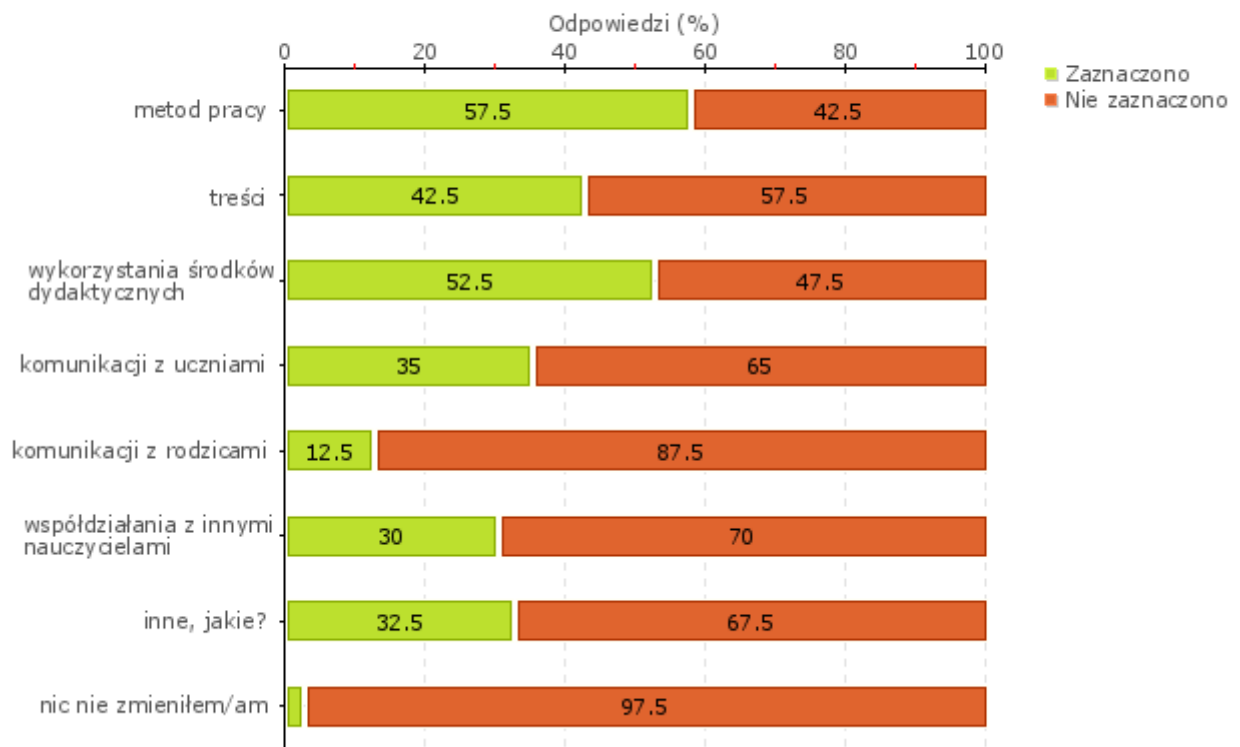
Liczebność: 32

Wykres 1o

Jeśli tak, czego one dotyczyły? AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Wymaganie:

Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

Stan oczekiwany:

Zmiany w zewnętrznym świecie powodują konieczność właściwego przygotowania uczniów do nowej rzeczywistości, dlatego dla sukcesu indywidualnego i społecznego uczniowie i uczennice powinni nabywać kompetencje określone w podstawie programowej. Stopień, w jakim są one nabywane, zależy od skuteczności monitorowania tego procesu oraz wykorzystania informacji o osiągnięciach z poprzedniego etapu edukacyjnego.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

W szkole diagnozuje się osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu kształcenia przyglądając się losom absolwentów, co potwierdza skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych. Nauczyciele realizują podstawę programową, uwzględniając zalecane warunki i sposoby jej realizacji. Wzrost efektów kształcenia i osiąganie przez uczniów sukcesów edukacyjnych opiera się na monitorowaniu, analizowaniu i wdrażaniu wniosków przez nauczycieli. W liceum podejmuje się działania służące przygotowaniu uczniów do nauki na następnym etapie kształcenia i rozwijaniu u nich umiejętności niezbędnych do dobrego funkcjonowania na rynku pracy. Uczniowie szkoły są laureatami i finalistami wielu olimpiad przedmiotowych oraz konkursów, podejmują studia na prestiżowych uczelniach w kraju i za granicą.

Obszar badania: W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową uwzględniając osiągnięcia uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego

W szkole prowadzone są diagnozy osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu kształcenia, a wynikające z nich wnioski wykorzystuje się do planowania realizacji podstawy programowej liceum. Wnioski wynikające z diagnozy wstępnej przekładają się na planowe działania nauczycieli, które modyfikowane są z uwzględnieniem planów, metod i formy pracy z uczniami.

Z danych uzyskanych od dyrektora i zawartych w dokumentacji szkolnej wynika, że nauczyciele dokonują diagnozy wstępnej osiągnięć uczniów z gimnazjum i adekwatnie do ich wyników planują przebieg procesu edukacyjnego. Analizowane są wyniki egzaminów gimnazjalnych, przeprowadzane są testy kompetencji na początku nauki w liceum, prowadzone są wywiady z uczniami i rodzicami. Na podstawie testu kompetencji językowych uczniowie kwalifikowani są do różnych grup zaawansowania językowego, natomiast braki w wiedzy i umiejętnościach z poprzedniego etapu edukacyjnego uzupełniane są na zajęciach wyrównawczych. Z przeprowadzonych analiz i diagnoz zespoły nauczycieli dokonują zestawienia, analizują uzyskane wyniki, formułują wnioski, a także przedstawiają propozycje działań oraz zalecenia do pracy. Nauczyciele wykorzystują

wiedzę i umiejętności uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego, a formy nauki dostosowywane są do danej grupy uczniów na poszczególnych przedmiotach. Rozpoznawane są także zdolności uczniów i na ich podstawie organizowane są zajęcia dodatkowe, których rodzaj dostosowany jest do potrzeb uczniów (tab. 1). Należy też dodać, że dzięki systematycznej pracy nauczycieli z uczniami zdolnymi i odnoszeniem przez nich wymiernych sukcesów edukacyjnych (rozwój pasji, zwolnienia z egzaminu dojrzałości, nagrody Prezydenta Torunia, stypendia, laureaci konkursów i olimpiad przedmiotowych), rośnie również prestiż szkoły oraz pozytywna ocena i opinia o placówce – V Liceum Ogólnokształcące w Toruniu zajmuje w rankingu szkół ponadgimnazjalnych 3. miejsce w Toruniu, 9. miejsce w województwie kujawsko-pomorskim i 194. miejsce w kraju w rankingu "Perspektyw" w 2014r.

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę przeanalizować wnioski wynikające ze wstępnej diagnozy (o ile taka istnieje) z poprzedniego etapu kształcenia (dla klasy IV szkoły podstawowej lub I klasy gimnazjum lub I klasy szkoły ponadgimnazjalnej) oraz jakiegokolwiek dostępne dokumenty opisujące sposób ich uwzględniania. Czy widać wpływ sformułowanych wniosków na działania nauczycieli? [ADZ] (7815)

Tab.1

Numer	Analiza
1	<p>Wnioski ze wstępnej diagnozy z poprzedniego etapu kształcenia i ich wpływ na działania nauczycieli: 1. zespół nauczycieli j. polskiego przygotował: - test diagnostyczny uwzględniający zagadnienia z podstawy programowej gimnazjum (znajomość: tekstów kultury, zagadnień językowych, teoretycznoliterackich oraz umiejętności redagowania dłuższej formy wypowiedzi</p> <p>wyniki testu zostały przeanalizowane a wnioski wdrożone do realizacji: - zorganizowano zajęcia wyrównawcze dla uczniów –zajęcia dla klas pierwszych zostały zaplanowane na II semestr (w I odbywają się zajęcia dla klas drugich). Zajęcia obejmują 4 moduły, a uczniowie mogą uczestniczyć w wybranych przez siebie blokach tematycznych (lektury gimnazjalne, teoria literatury, fleksja i składnia, formy wypowiedzi) - przygotowano ofertę zajęć dodatkowych dla uczniów uzdolnionych, propozycje udziału w projektach, wspieranie w rozwijaniu pasji (np. udział ucznia w konkursie recytatorskim) - uwzględniono w planowaniu pracy zespołu przeprowadzenia dodatkowych zajęć - wyrównawczych i dla uczniów uzdolnionych liczba godzin jest dostosowana do potrzeb uczniów - uwzględniono w realizacji podstawy programowej zagadnień z gimnazjum (plany wynikowe jako obudowa metodyczna do programów nauczania uwzględniają treści z niższego etapu kształcenia, w podręcznikach wyodrębnione są treści z etapu III, np. "Przypomnienie lektury z gimnazjum" (ćwiczenia wykorzystujące zdobyte już umiejętności, powtórzenie wiadomości z poprzednich etapów edukacyjnych), - zwrócono uwagę na funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy z zakresu nauki o języku, - położono nacisk na samokształcenie uczniów, np. w zakresie uzupełniania informacji, przygotowywania materiałów do powtórek - zmodyfikowano metody i formy pracy, np. w większym stopniu wykorzystywane są metody aktywizujące, dające możliwość działania zespołowego, ale także istotnym jest indywidualizacja nauczania - nauczyciele wymieniają się doświadczeniami w zespole przedmiotowym, omawiane są zastosowane</p>

Obszar badania: Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji

Nauczyciele, planując i realizując proces edukacyjny, uwzględniają zalecane sposoby i warunki realizacji podstawy programowej. Na lekcjach kształtowane są kompetencje kluczowe.

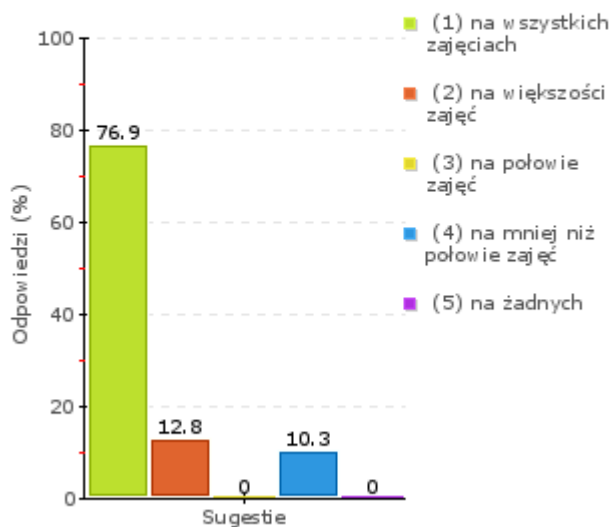
Nauczyciele stosują zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Kształtują u uczniów kluczowe kompetencje:

- czytanie - umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów,
- myślenie naukowe - umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa,
- myślenie matematyczne - umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym,
- umiejętność: pracy zespołowej, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji, uczenia się, posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, komunikowania się w języku ojczystym (wyk. 1j-8j).

Kształtowanie kompetencji kluczowych potwierdzają również obserwacje lekcji, podczas których nauczyciele przeznaczali większość czasu na eksperymentowanie i wykonywanie doświadczeń. W trakcie nauczania języków obcych, za podstawowy cel przyjmowane jest założenie skutecznego porozumiewania się, zarówno w mowie i w piśmie. Priorytetem jest umiejętność osiągania przez ucznia różnych celów komunikacyjnych, przy założeniu poprawności językowej. Podczas obserwowanych lekcji nauczyciele stymulowali i rozwijali zainteresowania humanistyczne uczniów, wprowadzali ich w świat różnorodnych kręgów tradycji - polskiej i europejskiej, nauczali kompetentnej, wnikliwej lektury tekstu, inspirowali do refleksji o szczególnie istotnych problemach świata, człowieka, cywilizacji i kultury, pogłębiali świadomość językową i komunikacyjną uczniów, rozwijali w uczniach sprawność wypowiedzenia się w złożonych formach oraz kształcili umiejętność samokształcenia się uczniów (wyk. 1j - 8j). Ponadto pogłębiano wiedzę ogólnokulturową uczniów, inspirowano uczniów do samodzielnego poszukiwania źródeł wiedzy. Nauczyciele stosowali ciekawe metody i formy pracy (metody aktywizujące, pracę w zespołach) oraz prowadzili zajęcia z wykorzystaniem nowoczesnych pomocy dydaktycznych, np. tablice interaktywne, rzutniki, prezentacje multimedialne. V Liceum Ogólnokształcące w Toruniu zapewnia odpowiednie wyposażenie sal lekcyjnych do prowadzenia nowoczesnych zajęć.

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów AN

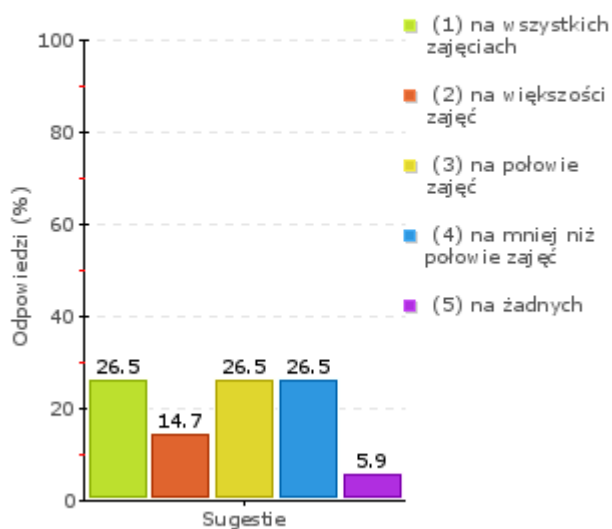
Liczebność: 40

Wykres 1j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym AN

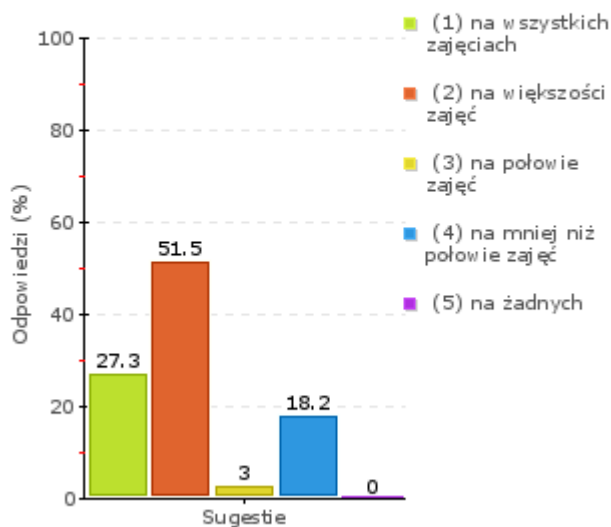
Liczebność: 40

Wykres 3j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa AN

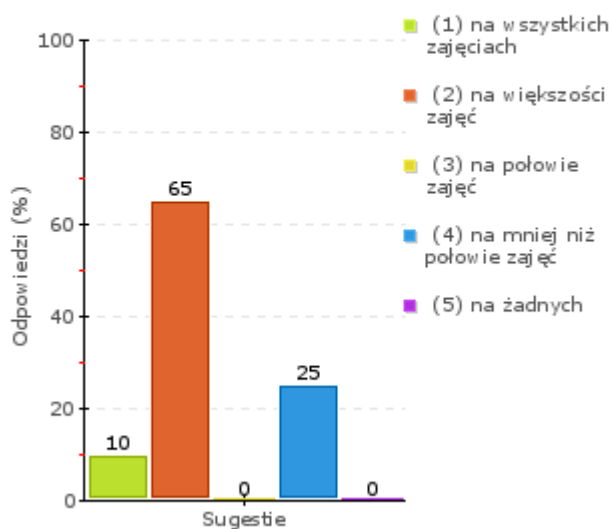
Liczebność: 40

Wykres 2j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność pracy zespołowej AN

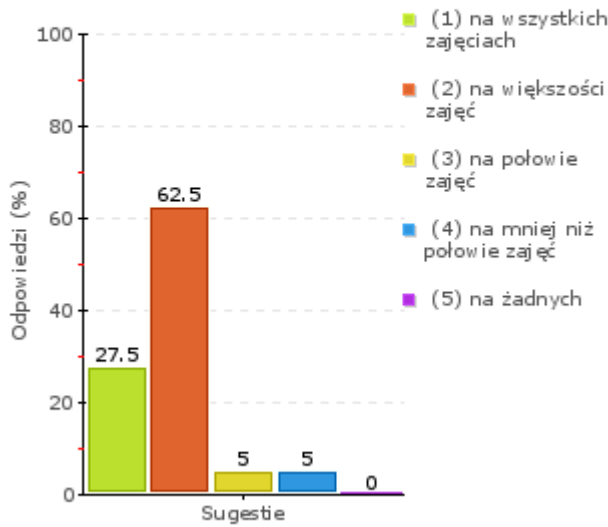
Liczebność: 40

Wykres 4j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność odkrywania swoich zainteresowań i/lub przygotowania do dalszej edukacji AN

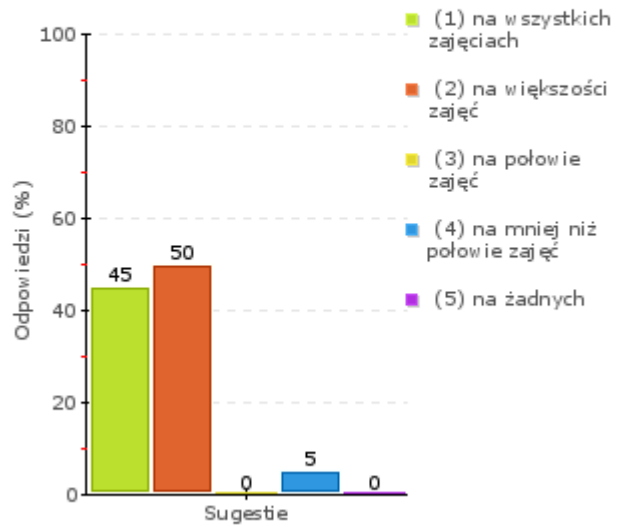
Liczebność: 40

Wykres 5j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność uczenia się AN

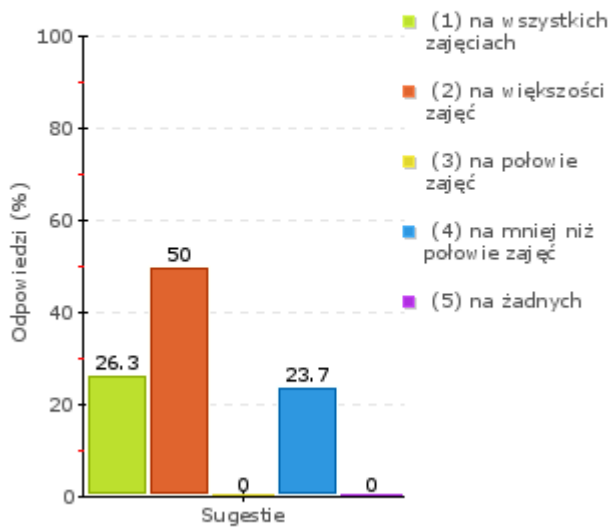
Liczebność: 40

Wykres 6j

umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi AN

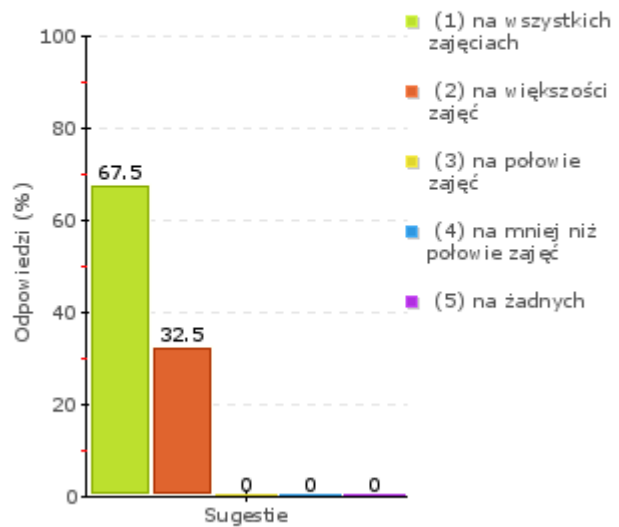
Liczebność: 40

Wykres 7j

Jak często daje Pan/i swoim uczniom możliwość kształtowania poniższych umiejętności: umiejętność komunikowania się w języku ojczystym AN

Liczebność: 40

Wykres 8j

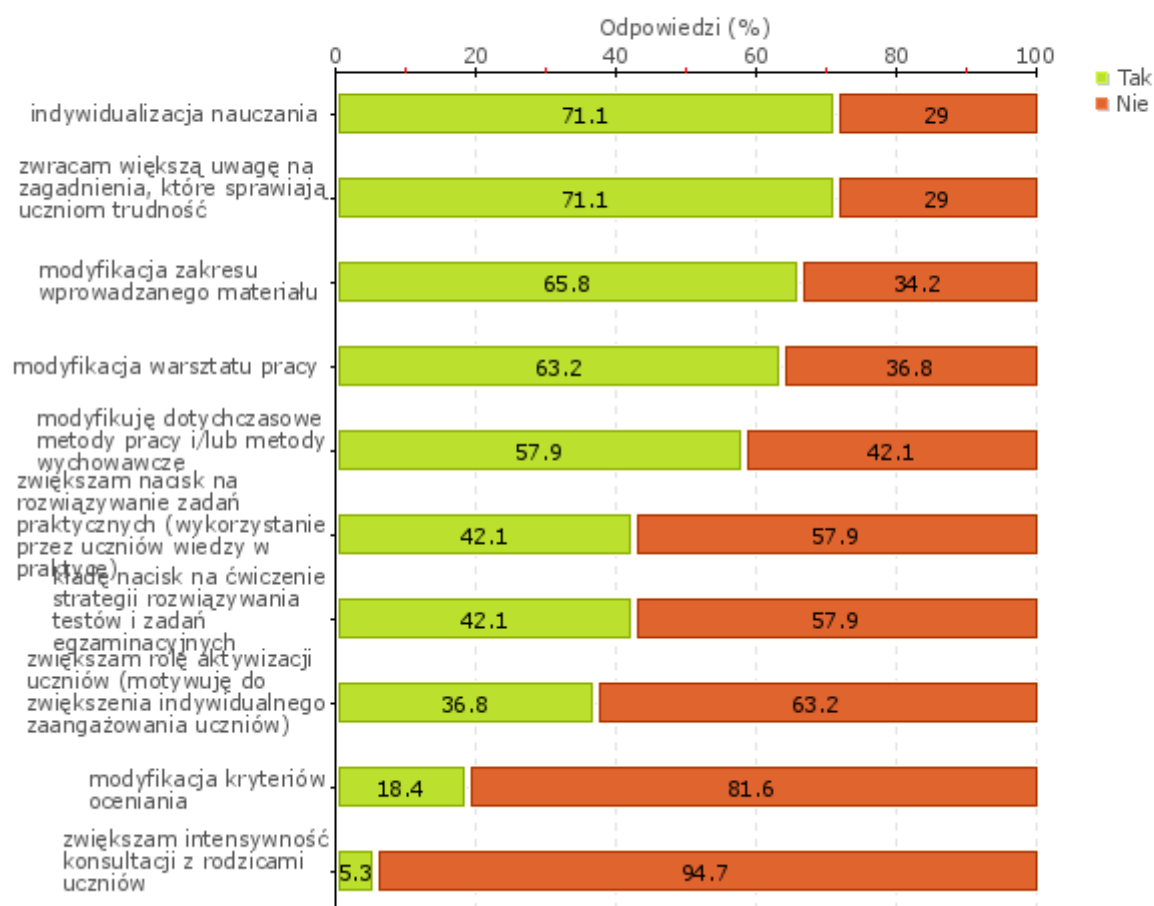
Obszar badania: W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz

Wszyscy nauczyciele monitorują i diagnozują osiągnięcia uczniów, uwzględniając ich możliwości rozwojowe oraz wdrażają wnioski z analiz w swojej pracy. Nauczyciele obserwują i kontrolują nabywanie przez uczniów wiedzy i umiejętności poprzez ocenianie bieżące i podsumowujące, zadawanie pytań i stwarzanie możliwości ich zadawania, upewnianie się co do poziomu zrozumienia omawianych zagadnień, sprawdzanie trafności i prawidłowości wykonanych zadań oraz uzyskiwanie informacji zwrotnej od uczniów.

Najczęściej stosowane przez nauczycieli sposoby monitorowania osiągnięć uczniów to monitorowanie wykonania zadań przez uczniów, stwarzanie im możliwości zadawania pytań oraz częste sprawdzanie ich wiedzy (wyk. 1w). Powyższe wyniki badań potwierdzają obserwacje lekcji, podczas których nauczyciele monitorowali nabywanie wiadomości i umiejętności przez uczniów głównie poprzez zadawanie pytań i sprawdzanie, czy uczniowie właściwie zrozumieli omawiane kwestie, sprawdzanie, w jaki sposób uczniowie wykonują ćwiczenia i zadania. Nauczyciele wykorzystują wnioski z analizy osiągnięć uczniów w celu dostosowania i modyfikowania planów pracy, narzędzi do sprawdzania umiejętności, stosowanych na zajęciach metod, poszerzania oferty zajęć dodatkowych. Służą one również do modyfikacji planów pracy oraz indywidualizowania procesu nauczania (wyk. 1o).

W jaki sposób wykorzystuje Pan/i w swojej pracy wnioski z analizy osiągnięć uczniów? KADN

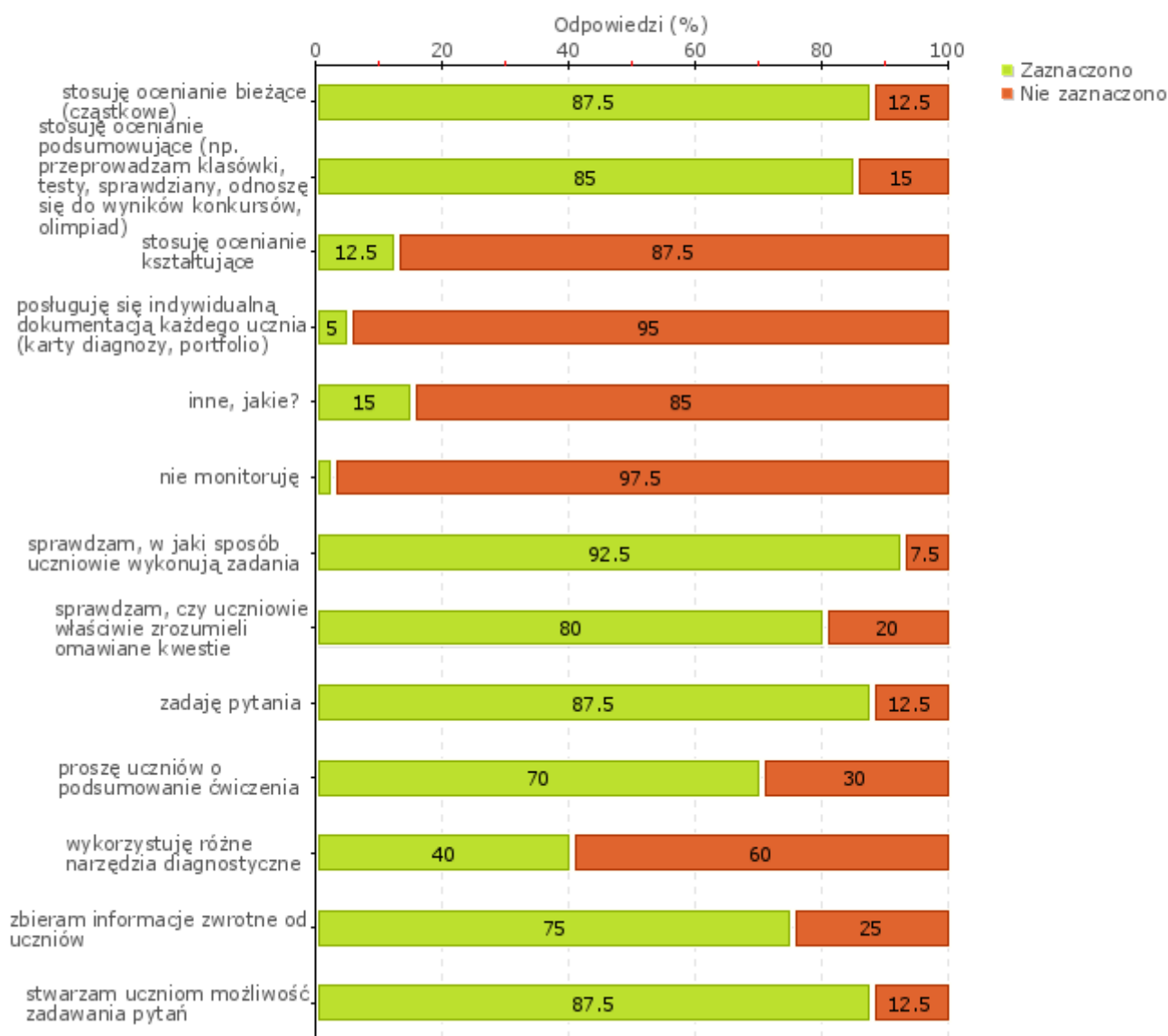
Liczebność: 38

Wykres 10

W jaki sposób monitoruje Pan/i osiągnięcia uczniów? AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Obszar badania: Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych

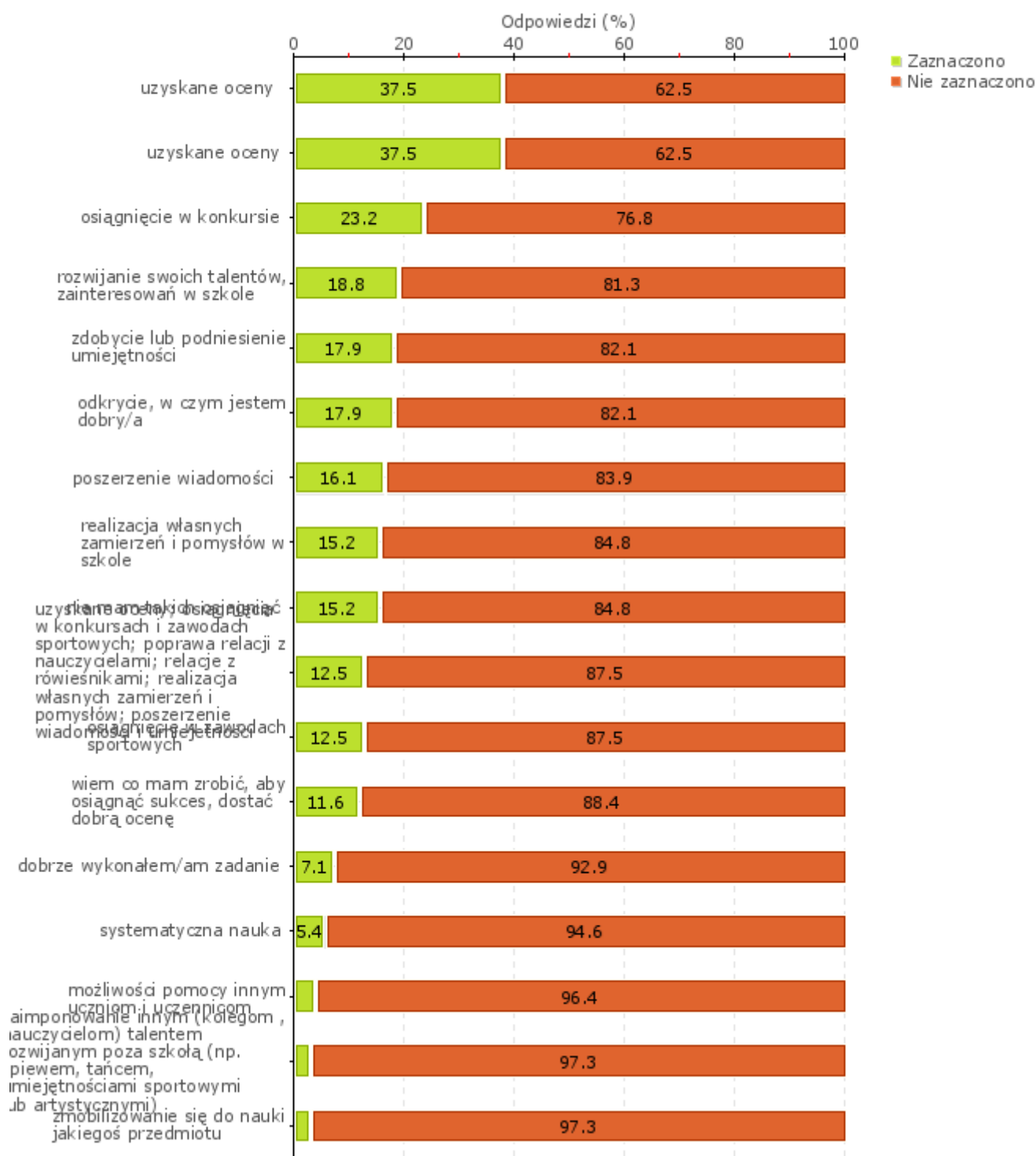
Szkoła wykazuje się skutecznością podejmowanych działań, które przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym absolwentów, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych.

Na skuteczność podejmowanych działań wskazują wyniki egzaminu maturalnego, osiągnięcia bieżące uczniów oraz rozwój społeczny młodzieży. Dyrektor szkoły stwierdził, że zespoły przedmiotowe dokonują wnikliwej i gruntownej analizy wyników egzaminu maturalnego z wykorzystaniem różnorodnych metod ilościowych i jakościowych. Wdrażanie licznych działań skutkuje podniesieniem efektów kształcenia, co potwierdzają porównania wyników z poszczególnych egzaminów uzyskanych w ciągu ostatnich 3 lat. Analiza dokumentacji wskazuje, że uczniowie liceum uzyskują wysokie wyniki egzaminu zewnętrznego. Uczniowie są zadowoleni ze swoich osiągnięć. Szczególnie wysoko cenią sobie możliwość rozwijania swoich talentów i zainteresowań w szkole, uzyskiwanych ocen, możliwości poszerzania wiadomości, uzyskiwanych osiągnięć w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i zawodach sportowych, pracy na rzecz innych - wolontariat, kurs pierwszej pomocy (wyk. 10). Dyrektor potwierdza, że analiza wyników egzaminów zewnętrznych (także próbnych), programy naprawcze wynikające z popełnionych błędów oraz ich powszechności, analiza danych zawartych w EWD wpływa na skuteczność działań podejmowanych w szkole m.in. poprzez opracowanie i wdrażanie form pracy z uczniami na zajęciach (np. matematyka). Szybko identyfikowane są słabe strony uczniów, a także zdobywane są laury w konkursach - szkoła szczyty się wieloma laureatami i finalistami olimpiad przedmiotowych oraz stypendystami Prezydenta Miasta za wyniki w nauce. Także interpretacja wniosków z monitorowania osiągnięć oraz z nadzoru pedagogicznego potwierdzają skuteczność podejmowanych działań. Nauczyciele podkreślają, że w wyniku ewaluacji wewnętrznej zajęć dodatkowych zdecydowano się kontynuować zajęcia dla uczniów wymagających wyrównania poziomu umiejętności i dodatkowo dla uczniów przygotowujących się do matury. Zdiagnozowano zainteresowania uczniów i wzbogacono zajęcia z języków obcych o tematy zajmujące licealistów, zaproponowanie uczniom udziału w różnych dodatkowych działaniach: konkursach, zajęciach pozapredmiotowych, np. wokalnych, artystycznych, wykładach. Skutkiem ewaluacji wewnętrznej jest w jeszcze większym stopniu wykorzystywanie podczas zajęć nowoczesnych technologii (komputer, internet, zasoby YouTube, prezentacje multimedialne w różnych programach, np. Prezi). Szkoła włącza się również w rozmaite projekty, np. Comenius, program e-twinning. Na podstawie wniosków z obserwacji lekcji w 2013/2014 uwzględniono w planie nadzoru: jasne formułowanie celów lekcji przez nauczycieli oraz wymagań wobec uczniów, upowszechnienie stosowania oceniania kształtującego, wskazywanie podczas lekcji na wiedzę nabytą wcześniej oraz powiązanie jej z innymi przedmiotami, stosowanie różnorodnych metod i form pracy w celu zaangażowania wszystkich uczniów, stwarzanie uczniom możliwości uczenia się od siebie nawzajem, dokonywanie autoewaluacji pracy nauczycieli. Wnioski wynikające z obserwacji zajęć lekcyjnych, ocen uczniów, rozmowy z nauczycielami, modyfikacja zajęć, toku lekcji, analiza próbnych matur, wszystkie oceny są wprowadzane opisowo w dzienniku lekcyjnym, a na podstawie wniosków wynikających z analizy wyników egzaminów zewnętrznych powstają programy naprawcze. Nauczyciele uczący w jednym oddziale potwierdzają skuteczność podejmowanych działań. W zeszłym roku uczniowie tej klasy osiągnęli najwyższą średnią w szkole.

Obecnie w rankingu klas są w czołówce. Wśród klas drugich są drudzy, ale są lepsi niż równoległa klasa biologiczno-chemiczna. W tej klasie podejmowane są konkretne działania. W pierwszej i drugiej klasie organizowane były i są zajęcia dodatkowe z biologii, zajęcia praktyczne z chemii na Wydziale Chemii UMK. Młodzież jeździ na wycieczki edukacyjne, uczestniczy w zajęciach dodatkowych na UMK oraz w organizowanym w Toruniu "Festiwalu nauki". Uczniowie biorą udział w olimpiadach: o żywieniu, wiedzy o bezpieczeństwie, konkursach poprawnej polszczyzny, ogólnopolskiej rywalizacji pierwszej pomocy. Ponadto uczniowie tej klasy ukończyli ponad 60-godzinny kurs udzielania pierwszej pomocy. Należy też podkreślić, że w tej klasie jest moda na uczenie się. Są też w klasie osoby, które oprócz nauki w szkole masowej, uczą się w szkole muzycznej i łączą tę naukę w znakomity sposób - uzyskują świetne wyniki w nauce.

Z których swoich osiągnięć w szkole jesteś szczególnie zadowolony? AMS

Liczebność: 112

Wykres 1o

Obszar badania: Uczniowie odnoszą sukcesy na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy

W szkole podejmuje się różnorodne, atrakcyjne i adekwatne działania mające na celu przygotowanie uczniów do funkcjonowania na rynku pracy lub podejmowania nauki w szkołach wyższych.

Zdaniem nauczycieli i dyrektora w szkole realizowane są działania, które służą sukcesom uczniów w następnym etapie edukacyjnym oraz na rynku pracy poprzez profesjonalizm w działaniu, umiejętność pracy zespołowej, wszechstronność, skuteczność podejmowanych decyzji, umiejętność uczenia się. Należą do nich przede wszystkim kształtowanie kompetencji kluczowych, tj. porozumiewanie się w języku ojczystym, w językach obcych, kompetencje matematyczne, naukowe, informatyczne, umiejętność uczenia się, kompetencje społeczne i obywatelskie, inicjatywność i przedsiębiorczość, świadomość i ekspresja kulturalna. Ponadto w liceum kształtowane są: odpowiedzialność, obowiązkowość, samodzielność oraz umiejętności interpersonalne. Nauczyciele podkreślają i wymieniają, że w II i III klasach przeprowadzane są testy specjalistyczne, precyzujące zainteresowania uczniów. Psycholog szkolny przeprowadza też swoje działania - prowadzi dialog z uczniami, dzięki któremu uczniowie otrzymują informację o swoich predyspozycjach, uzdolnieniach. Jest to poradnictwo indywidualne, mówiące o zainteresowaniach i predyspozycjach naszych uczniów. Podstawy przedsiębiorczości, tzw. "small biznes" - uczniowie uczą się od podstaw założenia firmy w sposób praktyczny. Autoprezentacje - uczą się zasad przedstawiania się i prezentacji swojej osoby u pracodawcy. Nawet takich prozaicznych rzeczy, jak np. jak należy się ubrać na takie spotkanie, czy jak na postrzeganie innej osoby wpływa komunikacja niewerbalna. Języki obce - uczniowie uczą się pisania CV, formułowania opinii. Pedagog szkolny wprowadza te kompetencje w życie. "Odyseja umysłu" - uczniowie brali udział w mistrzostwach Polski i zajęli drugie miejsce. Przeprowadzenie kampanii i wybory Samorządu Uczniowskiego - uczeń znalazł sponsora i dzięki temu przeprowadził zwycięską kampanię wyborczą. Festyn rodzinny "Bądźmy razem" organizowany przez Caritas - to uczniowie go współtworzą. Zajmują się logistyką, zabawami dla dzieci, rekwizytami. Uczniowie zyskują dzięki temu umiejętność gospodarowania budżetem, a jednocześnie kształtuje się w nich ofiarność, inteligencja emocjonalna, empatia i altruizm. "Bank Żywności" - szkoła współpracuje z Uniwersytetem Trzeciego Wieku. Wymiana z różnymi krajami - dzięki temu m.in. obalane są stereotypy dot. mieszkańców różnych krajów - przykładem może być wymiana młodzieży z Rumunii. Uczniowie z zaburzeniami są również informowani o możliwości kariery edukacyjnej. W szkole kształtowana jest samoświadomość, samopomoc, promowany jest zdrowy tryb życia. Empatia, budowanie kapitału społecznego - zaufania, postaw obywatelskich, np. prawyborów samorządowe i inne, znajomość języków obcych, sprawne posługiwanie się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, projekty naukowe i prospołeczne jako kształtowanie elementów współpracy w grupie i współodpowiedzialności za wyniki przedsięwzięć; wymiana międzynarodowa - tolerancja wobec inności kultur, religii, poglądów, debaty jako świetna szkoła oratorstwa i kultury politycznej. Dyrektor szkoły potwierdził, że przyjęte w szkole założenia dot. przygotowania młodzieży do dorosłego życia są spełniane poprzez profesjonalizm w działaniu, umiejętność pracy zespołowej, wszechstronność, skuteczność podejmowanych decyzji, umiejętność uczenia się.

Wymaganie:

Uczniowie są aktywni

Stan oczekiwany:

Aktywność uczniów i uczennic powinna się wiązać z różnorodnymi działaniami, szczególnie z procesem ich uczenia się. Ważnym elementem pracy szkoły jest wspieranie uczących się w podejmowanych przez nich samodzielnych inicjatywach wpływających na ich rozwój oraz rozwój środowiska. Proces uczenia się jest efektywny wtedy, gdy uczniowie biorą za niego odpowiedzialność. Rezultatem pracy nauczycieli są postawy uczących się wobec procesu uczenia się.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

Uczniowie są inicjatorami wielu różnorodnych działań na rzecz rozwoju własnego, szkoły i środowiska lokalnego. Swoim zaangażowaniem pobudzają otoczenie do aktywności dla dobra innych i potrafią dobrze współpracować z instytucjami publicznymi. Prowadzą regularnie akcje społeczne podczas których udaje się zebrać dużo środków finansowych i darów. Pomagają ludziom wykluczonym społecznie takim, jak dzieci kobiet odbywających karę więzienia, niepełnosprawnym i chorym. Organizują pomoc i wsparcie wielu potrzebującym, zarówno ludziom jak i zwierzętom. Promują szkołę i wartości humanistyczne. Wykazują się dużą kreatywnością w propagowaniu zdrowego stylu życia i dbałości o środowisko. Uczą ludzi udzielania pierwszej pomocy, a dzięki swoim umiejętnościom i wiedzy z ratownictwa zabezpieczają lokalne festyny. Stanowią zaplecze sprawnych, wrażliwych wolontariuszy, którzy dbają o swój rozwój, ale i lubią pomagać innym.

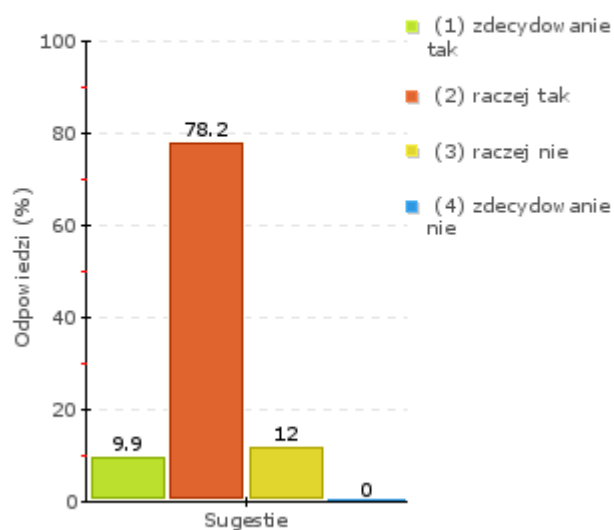
Obszar badania: Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą

Pasje i zaangażowanie nauczycieli powoduje, że uczniowie chętnie się uczą, są zainteresowani tematyką i zależy im na osiągnięciu dobrych wyników. Z obserwacji wynika iż uczniowie angażują się w zajęcia lekcyjne. Jest to widoczne w słuchaniu, notowaniu, samodzielnym wykonywaniu zadań, dyskusowaniu i zadawaniu pytań (wyk. 1j, 2j, 3j, 4j, 5j, 6j, 7j). Proces angażowania uczniów jest inicjowany przez nauczycieli, którzy motywują do pracy i dzięki temu uczniowie uczą się chętnie. Poprzez indywidualne traktowanie uczniowie odbierają proces uczenia się bardzo osobiście; 70,8% stwierdziło, że nie uczyło się nawzajem w pracy. Również obserwacja zajęć pokazała, że wiodącą rolę w prowadzeniu do wiedzy pełni nauczyciel wykonujący swoje zadania z pasją.

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Jestem zainteresowana/y tym, czym zajmujemy się na lekcjach. AMS

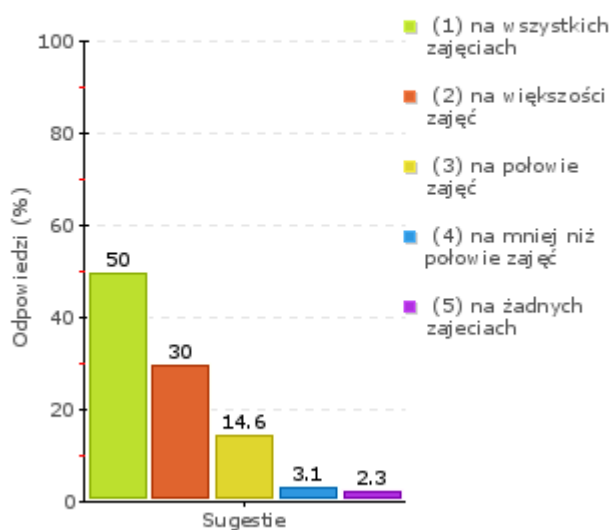
Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje?
Notowałam/em AMD

Liczebność: 142

Wykres 1j

Liczebność: 130

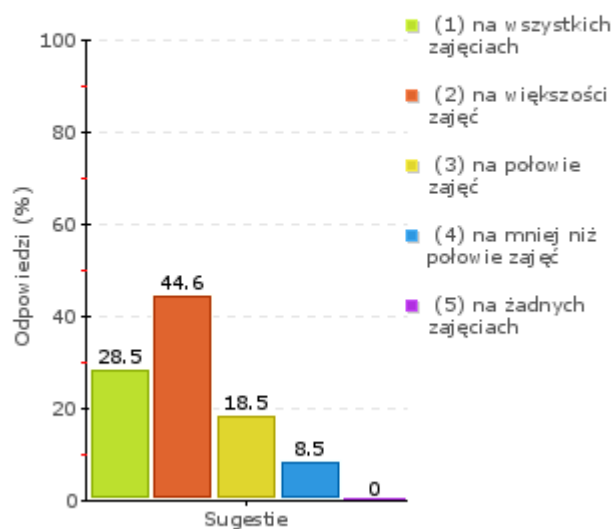

Wykres 2j

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje?
Pracowałam/em samodzielnie AMD

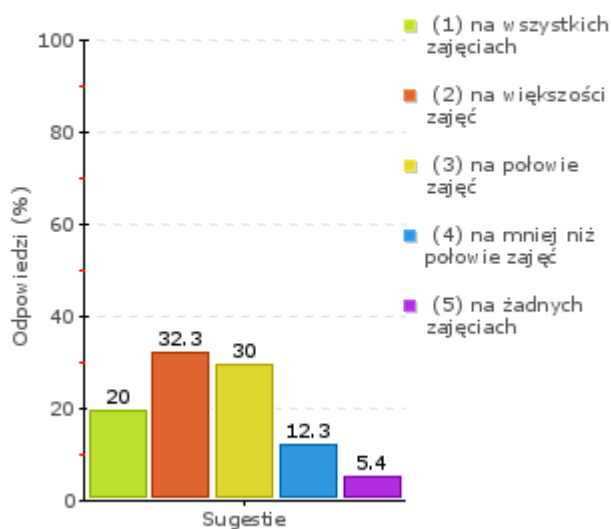
Jak często zdarzają się Tobie w szkole opisane poniżej sytuacje?
Podczas zajęć byłam/em dzisiaj zaangażowana/ny AMD

Liczebność: 130

Wykres 3j

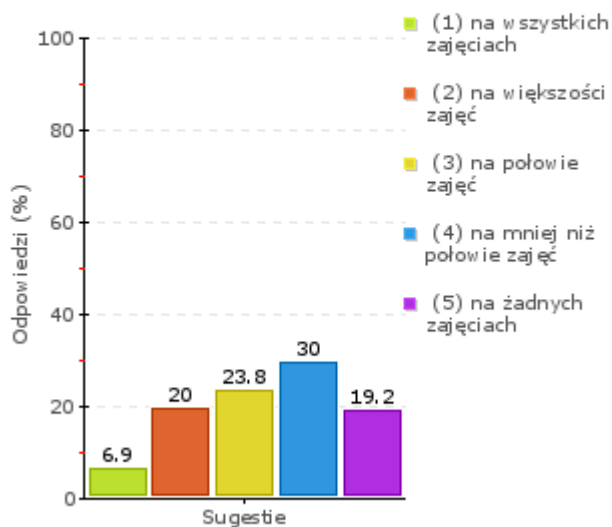
Liczebność: 130

Wykres 4j

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje:
Dyskutowałam/em AMD

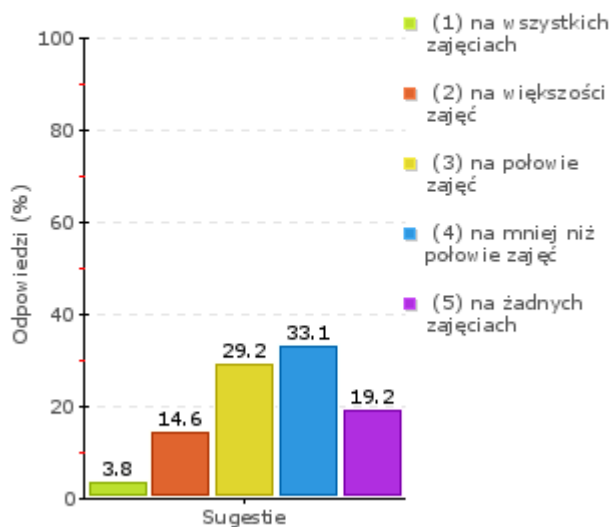
Liczebność: 130

Wykres 5j

Jak często dzisiaj w szkole zdarzyły się Tobie opisane poniżej sytuacje?
Zadawałam/em pytania AMD

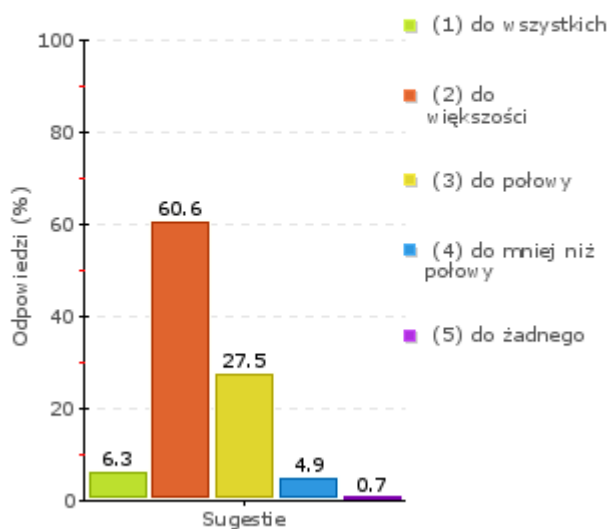
Liczebność: 130

Wykres 6j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele zrozumiale tłumaczą zagadnienia.
AMS

Liczebność: 142

Wykres 7j

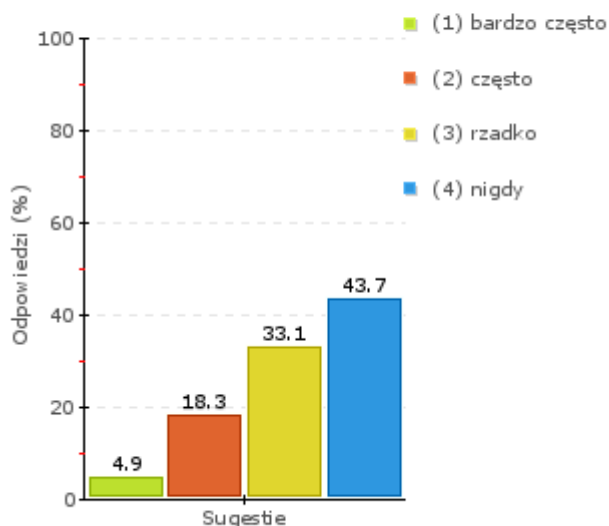
Obszar badania: Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego ucznia do podejmowania różnorodnych aktywności

Nauczyciele działają skutecznie i stwarzają wiele możliwości działania wszystkim uczniom.

Uczniowie motywowani są do pracy na lekcji poprzez stosowanie przez nauczycieli różnorodnych form i metod nauczania oraz poprzez wykorzystanie nowoczesnych środków dydaktycznych. Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych pozwala na rozwój zainteresowań uczniów (tab. 1). Wszyscy uczniowie są aktywni na zajęciach dydaktycznych, zarówno obowiązkowych, jak i fakultatywnych, ale pomysły dotyczące lekcji zgłasza 28,2% uczniów (wyk. 1j, 1o). Dzięki zaangażowaniu i otwartości nauczycieli i pedagoga uczniowie mogą podejmować aktywność w każdej dziedzinie, a dodatkowo sprzyja temu baza szkolna oraz bogata oferta zajęć np. w postaci realizacji projektów, konkursów, czy warsztatów.

Czy zgłaszałaś/eś jakieś pomysły dotyczące tego, co robicie na lekcji?
AMS

Liczebność: 142

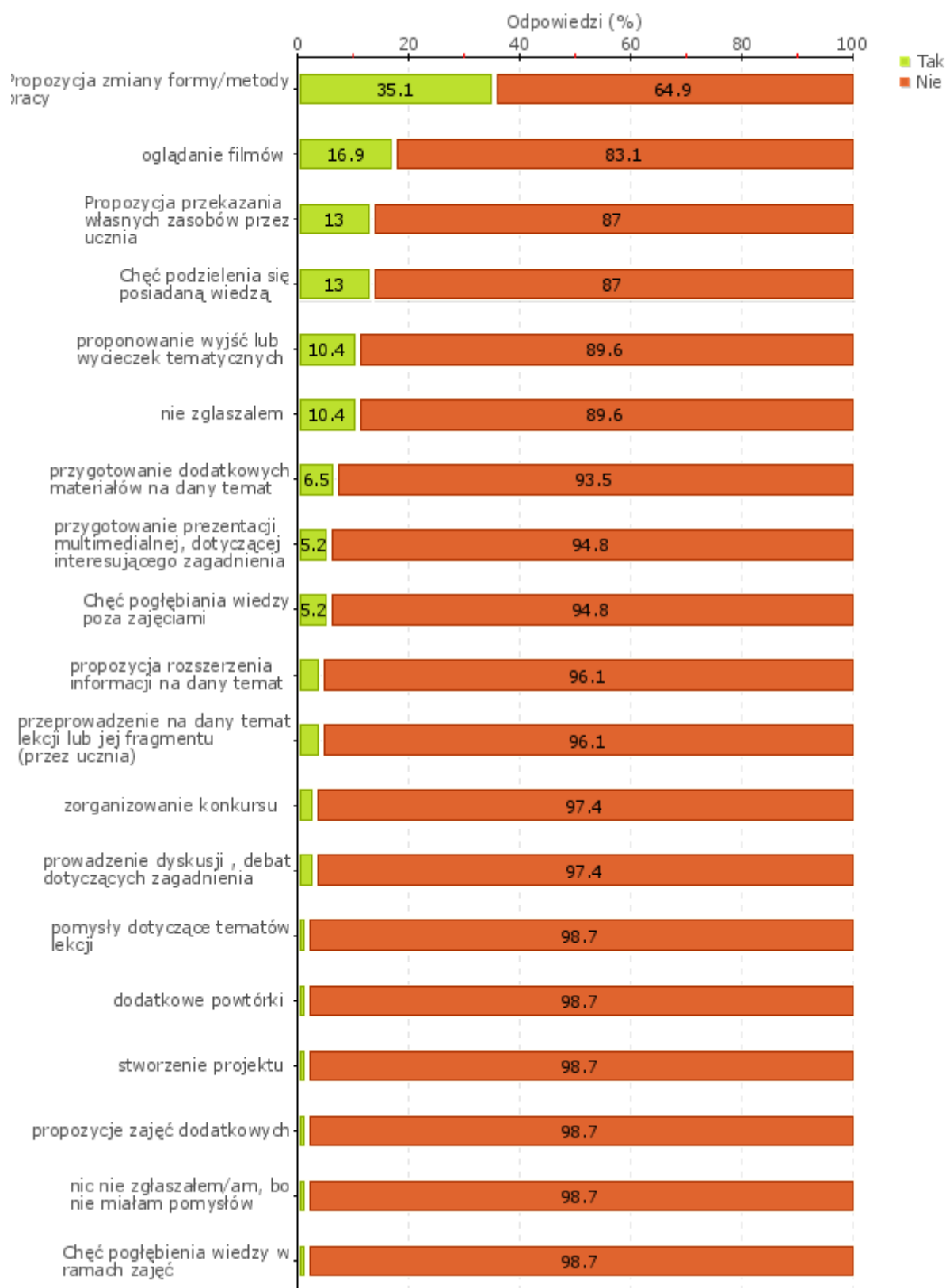

Wykres 1j

[jeżeli tak] Podaj przykłady tych pomysłów KADUMS

Liczebność: 77

Wykres 1o

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie zajęcia pozalekcyjne są prowadzone w szkole? [AD] (7033)

Tab.1

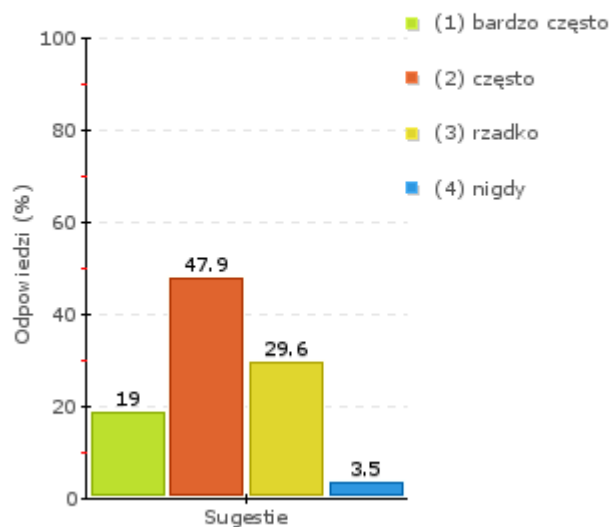
Numer	Analiza
1	- zajęcia fakultatywne z przedmiotów - zajęcia wyrównawcze - zajęcia przygotowujące do matury - zajęcia sportowe - siłownia, fitness - strzelnica - zajęcia psychoedukacyjne - zajęcia związane z realizacją projektów - zajęcia przygotowujące do konkursów - koło turystyczno-krajoznawcze

Obszar badania: Uczniowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły lub placówki oraz angażują w nie inne osoby

Uczniowie są inicjatorami i realizatorami wielu działań na rzecz własnego rozwoju oraz dla dobra szkoły i innych. Grupa stanowiąca 96% uczniów bierze udział w działaniach, które wynikają z ich pomysłów (wyk. 1j). Zgłaszają propozycje zmian dotyczących metod i form nauczania, proponują organizację wycieczek i wyjść, dzielą się wiedzą, organizują konkursy i debaty. W działania angażują wszystkie osoby związane ze szkołą w zależności od potrzeb i możliwości różnych osób (tab. 3). We wszystkich prowadzonych działaniach zauważalne jest nastawienie na wartości takie jak wrażliwość na potrzeby innych, patriotyzm, kształtowanie umiejętności pracy dla ludzi i z ludźmi, nastawienie na ekologię, zdrowie i bezpieczeństwo oraz wszechstronny rozwój. Szczególnie rozwinięta jest wśród uczniów działalność wolontariacka, ale inicjatywy widać w wielu dziedzinach np. sporcie, sztuce, nauce, zdrowiu (tab. 2). Stwarza to szerokie możliwości do prowadzenia bardzo różnorodnych form działań (tab. 1).

Jak często w Twojej szkole:
Uczniowie biorą udział w działaniach,
które wynikają z ich pomysłów. AMS

Liczebność: 142

Wykres 1j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania inicjują uczniowie? Jak te działania przyczyniają się do ich rozwoju? Jak ich w tym Państwo wspierają? Kto się angażuje w realizację tych działań? [WN] (7066)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	wspierają i opiekują się chorymi uczniami
2	inicjują i prowadzą różne działania wolontarckie
3	uczestniczą w kursach i warsztatach rozwijających
4	organizują akcje pomocy zwierzętom
5	organizują zbiórki pieniędzy na ważne cele społeczne
6	pomagają niepełnosprawnym
7	budują system wsparcia i partnerstwa dla szkoły poprzez tworzenie grup liderów młodzieżowych
8	współpracują przy tworzeniu planów zajęć dodatkowych dla uczniów
9	rozwijają pasje uczniowskie przez udział w wielu zajęciach dodatkowych
10	biorą udział w konkursach, olimpiadach, projektach i debatach
11	inicjują badania diagnostyczne uczniów pomagające na opracowanie indywidualnych planów rozwoju
12	uczestniczą w zawodach sportowych i ratowniczych

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy dzielicie się z nauczycielami lub innymi pracownikami szkoły swoimi pomysłami na to, co chcielibyście robić w szkole? Jeśli tak, podajcie proszę przykłady takich pomysłów. Które z nich zostały zrealizowane, które nie i dlaczego? Kto się angażuje w realizację tych działań? [WU] (6958)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	przekazują informacje o potrzebach własnych i innych uczniów
2	dbają o wysoki poziom kultury poprzez szacunek do wszystkich pracowników szkoły
3	współtworzą dobrą atmosferę szkoły i budują zaufanie
4	podejmują działania uczące dobrej organizacji, pomysłowości i odpowiedzialności
5	promują ekologiczną postawę w środowisku
6	podejmują akcje i działania uczące współpracy, zaangażowania i troski o innych
7	inicjują i prowadzą akcje kształtujące wrażliwość, empatię i odwagę cywilną

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania inicjują uczniowie? Jak te działania przyczyniają się do ich rozwoju? Jak ich w tym wspierają pracownicy szkoły? Kto się angażuje w realizację tych działań? [WD] (7644)

Tab.3

Numer	Analiza
1	-współpracują i angażują w działania wszystkie osoby związane ze szkołą (wychowawcy, nauczyciele, dyrekcja, pedagog, psycholog, pracownicy niepedagogiczni) -organizują uroczystości patriotyczne według własnych scenariuszy - kręcą filmy promujące szkołę -inicjują i uczestniczą w działaniach kształtujących pozytywne postawy społeczne, wrażliwość na potrzeby innych, umiejętność pracy w grupie i znajdowanie swojego miejsca w społeczeństwie

Obszar badania: Uczniowie realizują różnorodne działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej oraz angażują w nie inne osoby

Uczniowie inicjują i realizują wiele działań, które są potrzebne im samym, ale i lokalnemu środowisku. Podczas planowania i organizacji zadań uczniowie współpracują z różnymi instytucjami, środowiskiem naukowym, artystycznym i in. Promują ważne wartości, uczą się wrażliwości, współpracy, odpowiedzialności i udzielania właściwej pomocy. Korzystają przy tym z wielu talentów młodych ludzi, pogłębiają wiedzę w różnych dziedzinach, ćwiczą potrzebne umiejętności i realizują własne pasje (tab. 2). Uczniowie regularnie prowadzą akcje wolontariackie na rzecz potrzebujących, zbierają dary i środki finansowe. Pomagają zarówno dzieciom, jak i ludziom starszym oraz zwierzętom, wspierają ludzi chorych, wykluczonych społecznie i niepełnosprawnych (tab. 3). Promują szkołę i humanizm poprzez sukcesy w konkursach, debatach oksfordzkich, prezentacjach i innych działaniach nastawionych na pomoc człowiekowi. Uczą udzielania pierwszej pomocy i pokazują jak dbać o środowisko poprzez akcje sprzątania świata (tab. 1).

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy na terenie szkoły dostępne są informacje/wytwory uczniowskie obejmujące działania zainicjowane przez uczniów. Jakie inicjatywy uczniowskie są uwidocznione? [OS] (6454)

Tab.1

Numer	Analiza
1	- uczniowie pomagali przy organizacji wizyty młodzieży izraelskiej - uczniowie prowadzą szkolne gazetki, wystawy prac, informują i zachęcają innych do rozwoju promując sukcesy - informują uczniów o ciekawych kursach, warsztatach, konkursach - doskonala swoje umiejętności przy prowadzeniu ciekawych projektów, - organizują konkursy rozwijające i promujące talenty uczniowskie i pasje uczniów - podejmują działania promujące wartości patriotyzmu, humanitaryzmu, wolontariatu, - biorą udział w ważnych zadaniach na rzecz pomocy i wspierania potrzebujących, wykluczonych, chorych -działają na rzecz ekologii

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę podać przykłady działań których pomysłodawcami są uczniowie. [WP] (8472)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	prowadzenie akcji wolontariackich o szerokim zakresie
2	współpracowanie ze środowiskiem naukowym UMK
3	zbieranie funduszy podczas akcji społecznych
4	uczestniczą w życiu kulturalnym społeczności lokalnej, interesują się sztuką i teatrem
5	angażują się w działania wolontariackie dla ludzi starszych
6	promują nowatorskie działania zachęcające do aktywności
7	promują sport i naukę

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania inicjują uczniowie? Jak te działania przyczyniają się do ich rozwoju? Jak ich w tym Państwo wspierają? Kto się angażuje w realizację tych działań? [WN] (7066)

Tab.3

Numer	Treść odpowiedzi
1	wspierają i opiekują się chorymi uczniami
2	inicjują i prowadzą różne działania wolontariackie
3	uczestniczą w kursach i warsztatach rozwijających
4	organizują akcje pomocy zwierzętom
5	organizują zbiórki pieniędzy na ważne cele społeczne
6	pomagają niepełnosprawnym
7	budują system wsparcia i partnerstwa dla szkoły poprzez tworzenie grup liderów młodzieżowych
8	współpracują przy tworzeniu planów zajęć dodatkowych dla uczniów
9	rozwijają pasje uczniowskie przez udział w wielu zajęciach dodatkowych
10	biorą udział w konkursach, olimpiadach, projektach i debatach
11	inicjują badania diagnostyczne uczniów pomagające na opracowanie indywidualnych planów rozwoju
12	uczestniczą w zawodach sportowych i ratowniczych

Wymaganie:

Respektowane są normy społeczne

Stan oczekiwany:

Szkoły powinny kształtować postawy zgodne z wartościami i normami społeczeństwa demokratycznego. Poznawanie zasad i rozumienie ich znaczenia dla funkcjonowania społeczności szkolnej i społeczeństwa stanowi element rozwoju. Świadomość tego, jak ważne jest przestrzeganie wspólnie ustalonych reguł, decyduje o sukcesie grup. Ważnym zadaniem szkoły jest tworzenie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, a także klimatu sprzyjającego uczeniu się.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

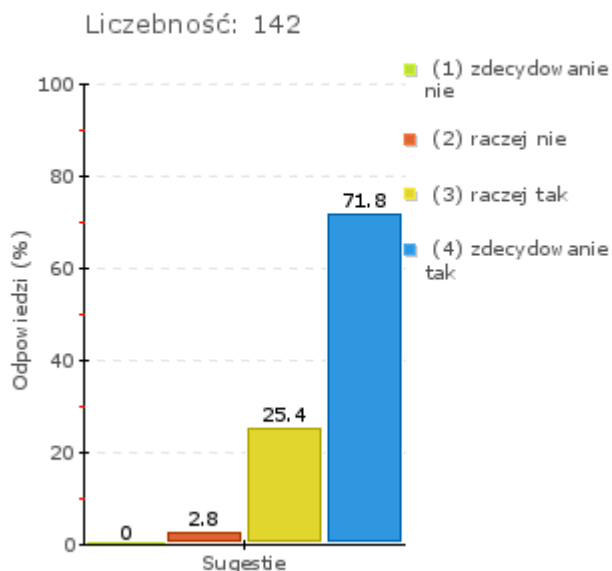
Zasady postępowania, obowiązujące w liceum, a wynikające z regulaminów wewnętrznych, są znane i akceptowane przez wszystkie podmioty szkoły. Liceum zapewnia młodzieży poczucie bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego. Relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej oparte są na wzajemnym szacunku, zaufaniu i równości wobec ustalonych zasad. Różnorodne przedsięwzięcia wychowawcze i profilaktyczne poparte osobistym przykładem nauczycieli, codzienna troska o bezpieczeństwo i kulturę współzycia, życzliwa i przyjazna atmosfera wpływają na poczucie bezpieczeństwa młodzieży. Grono pedagogiczne prowadzi analizę działań wychowawczych w oparciu o bieżące potrzeby, co prowadzi do modyfikacji i weryfikacji podejmowanych działań. W liceum jest przychylny klimat dla samorządności uczniowskiej, a uczniowie mają poczucie realnego wpływu na życie szkoły, analizę i rozwiązywanie nowych sytuacji wychowawczych, są współodpowiedzialni za jej pracę. Młodzież aktywnie włącza się w działania związane z procesami związanymi przeciwdziałaniu zagrożeniom. Rodzice i uczniowie mają poczucie współdecydowania w ważnych dla nich sprawach. Dyrektor oraz grono pedagogiczne przyjmują propozycje rodziców i uczniów w sprawie modyfikacji działań wychowawczych oraz starają się je realizować w celu wzmacniania właściwych zachowań. Ścisła współpraca szkoły z absolwentami liceum wpływa na kształtowanie właściwego klimatu oraz postaw sprzyjających uczeniu się przez całe życie.

Obszar badania: Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne

Poziom bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego jest przez uczniów odczuwany jako wysoki.

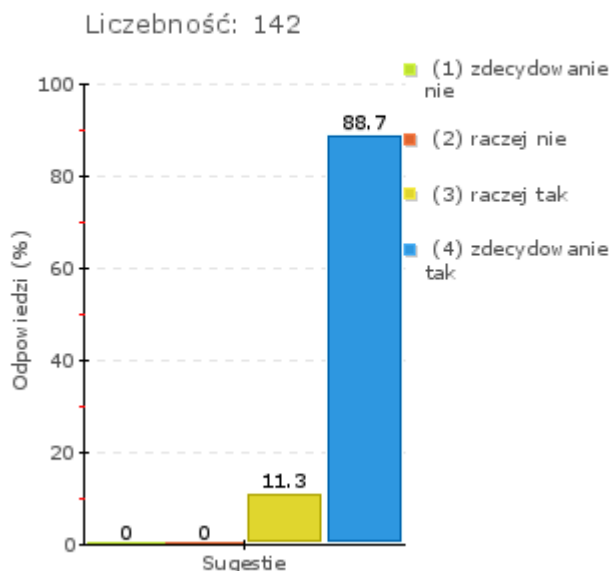
Działania szkoły zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne. Uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa zarówno na zajęciach lekcyjnych, jak i na przerwach (wyk. 1j, 2j, 3j). Wszyscy respondenci (partnerzy, rodzice, pracownicy niepedagogiczni) postrzegają szkołę jako miejsce bezpieczne. W szkole zainstalowany jest nowoczesny monitoring, nauczyciele pełnią dyżury, przed wejściem do budynku funkcjonuje dyżurka, prowadzone są liczne działania profilaktyczne we współpracy z policją i Strażą Miejską, organizowane są prelekcje. Ponadto o bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne uczniów dbają pedagog szkolny i psycholog. Ponad 93 proc. uczniów deklaruje, że w szkole nie ma kradzieży, wymuszeń (wyk. 4j), przemocy słownej, zniszczenia własności (wyk. 5j, 6j, 1w) oraz zwracają uwagę, że znacząca większość z nich nie odczuła złego traktowania lub wykluczenia z grupy rówieśniczej (wyk. 7j, 8j, 9j, 10j, 11j). Partnerzy szkoły i pracownicy niepedagogiczni potwierdzają, że ewentualne problemy z agresją rozwiązywane są na bieżąco, w przypadku wystąpienia takiej konieczności. Realizowane są programy przeciwdziałania agresji: "Umiem, chcę rozmawiać", "Dorosłość - odpowiedzialność". Szkoła w środowisku postrzegana jest jako bardzo rodzinna i przyjemna. Wyposażenie szkoły w monitoring, praca osób stróżujących przyczynia się również do odczuwania przez społeczność szkolną placówki jako miejsca bezpiecznego. Przedstawiciele organu prowadzącego potwierdzając powyższe dodają, że szkoła spełnia wszystkie oczekiwania: teren jest ogrodzony, zamykany, co ogranicza wyjścia uczniów do lasu. Funkcjonują typowe dyżury nauczycieli. Jest dyżurka przed wejściem do szkoły, dzięki której w ten sposób też dba się o bezpieczeństwo. W szkole nie odnotowano poważnych wypadków.

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Na lekcjach czuję się bezpiecznie. AMS

Wykres 1j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Na przerwach czuję się bezpiecznie. AMS

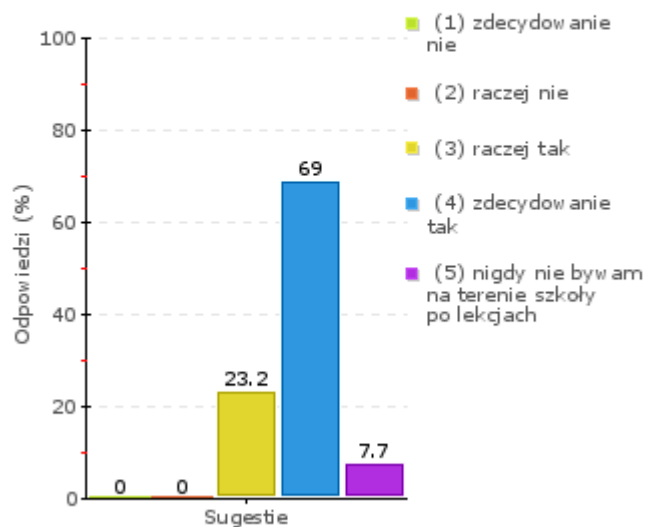

Wykres 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami, czy też nie?
 Na terenie szkoły, po zajęciach lekcyjnych (np. kiedy przychodzę na boisko) czuję się bezpiecznie. AMS

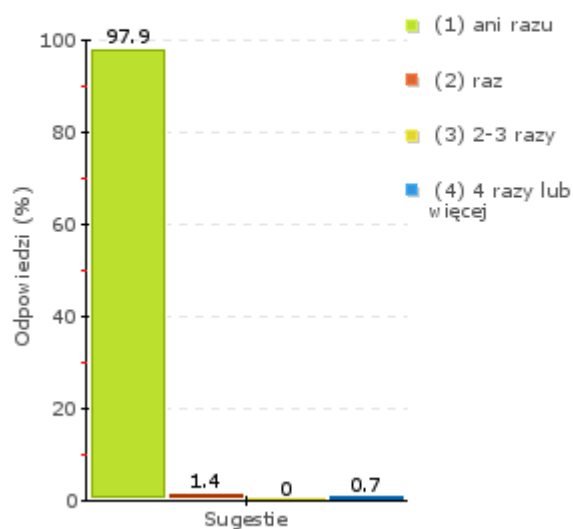
Liczebność: 142

Wykres 3j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Inni uczniowie zmuszali Cię do kupowania czegoś za Twoje własne pieniądze lub oddawania im Twoich rzeczy. AMS

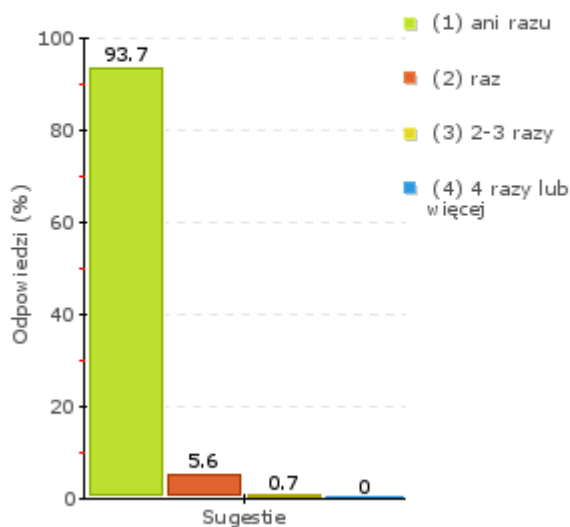
Liczebność: 142

Wykres 5j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Ukradziono Ci jakiś przedmiot lub pieniądze. AMS

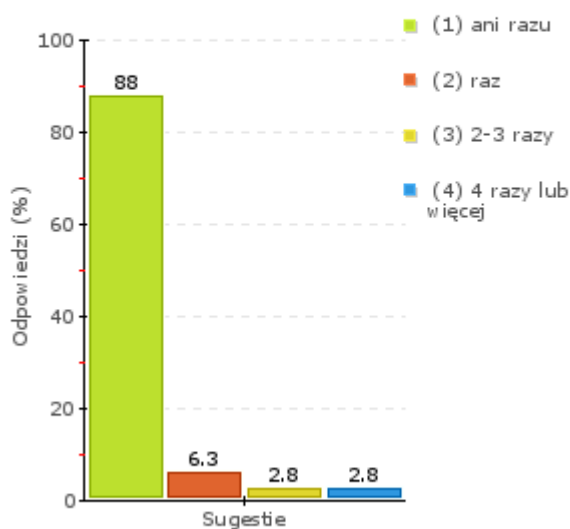
Liczebność: 142

Wykres 4j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Inni uczniowie obrażali Cię, używali wobec Ciebie nieprzyjemnych przezwisk. AMS

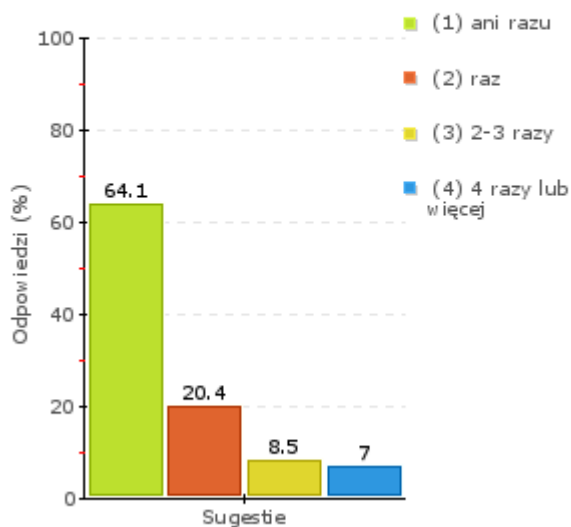
Liczebność: 142

Wykres 6j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie zachowywali się wobec Ciebie w sposób, który odbierałaś/eś jako nieprzyjemny. AMS

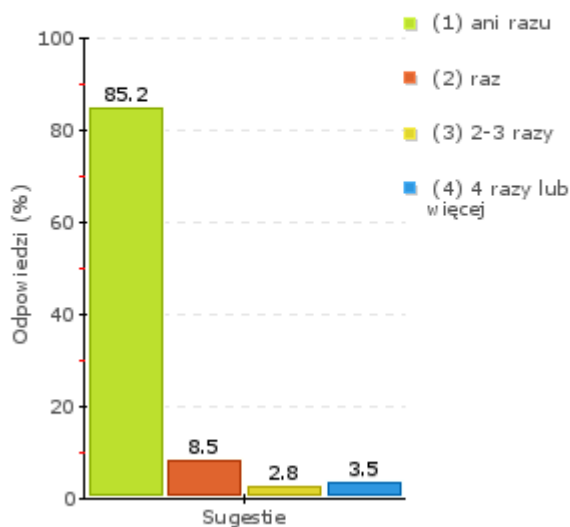
Liczebność: 142

Wykres 7j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie celowo wykluczali Cię z grupy/ nie zadawali się z Tobą. AMS

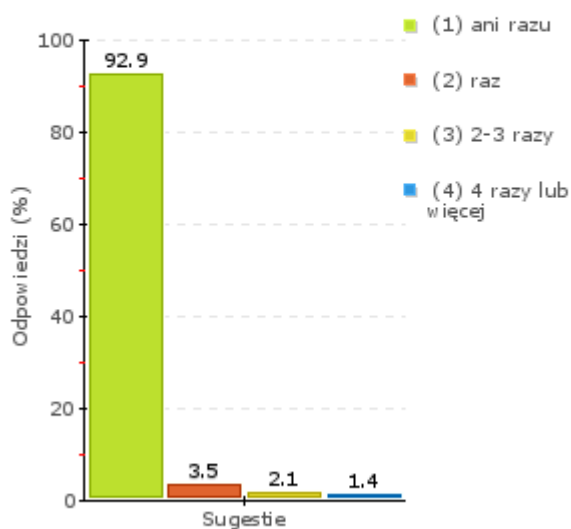
Liczebność: 142

Wykres 8j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Inni uczniowie obrażali Cię za pomocą Internetu lub telefonów komórkowych. AMS

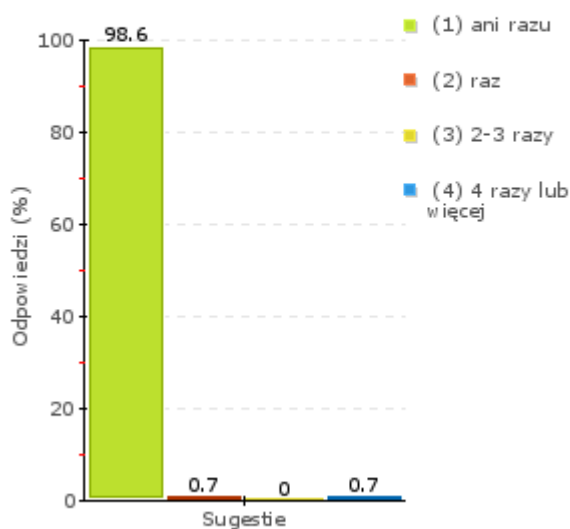
Liczebność: 142

Wykres 9j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
Zostałaś/eś pobita/y. AMS

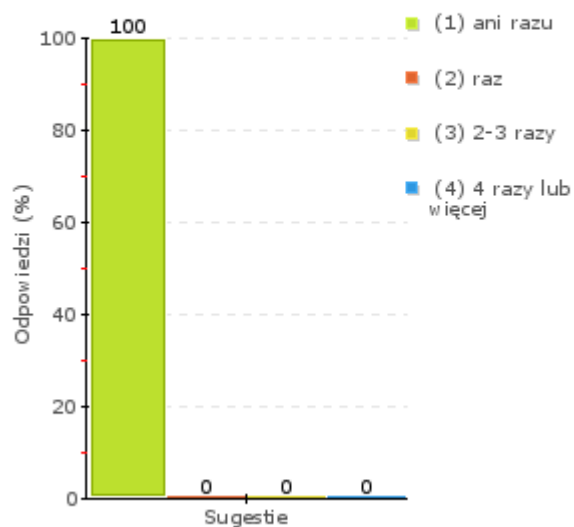
Liczebność: 142

Wykres 10j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Uczestniczyłeś/aś w bójce z innymi
 uczniami, w której używano
 niebezpiecznego narzędzia. AMS

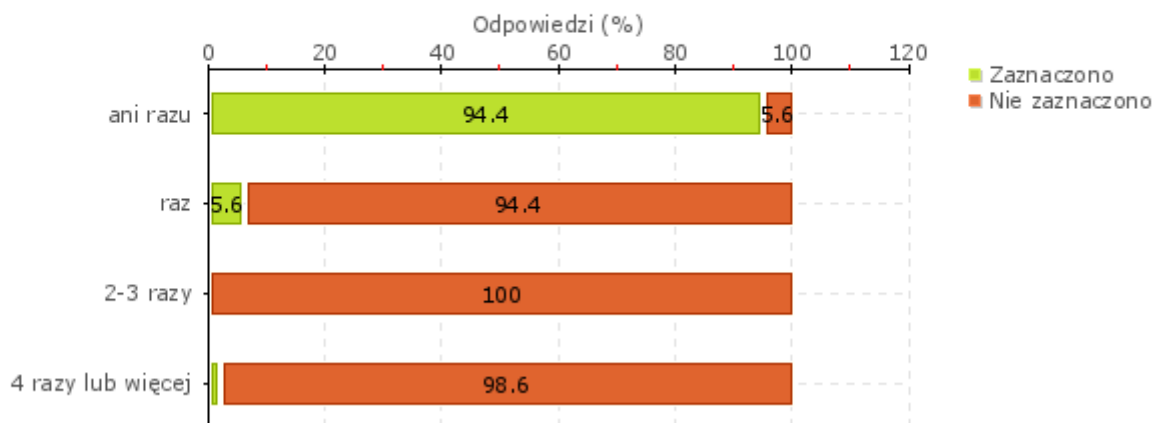
Liczebność: 142

Wykres 11j

Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego zdarzyło się w szkole, że:
 Umysłnie zniszczono rzecz należącą do Ciebie. AMS

Liczebność: 142

Wykres 1w

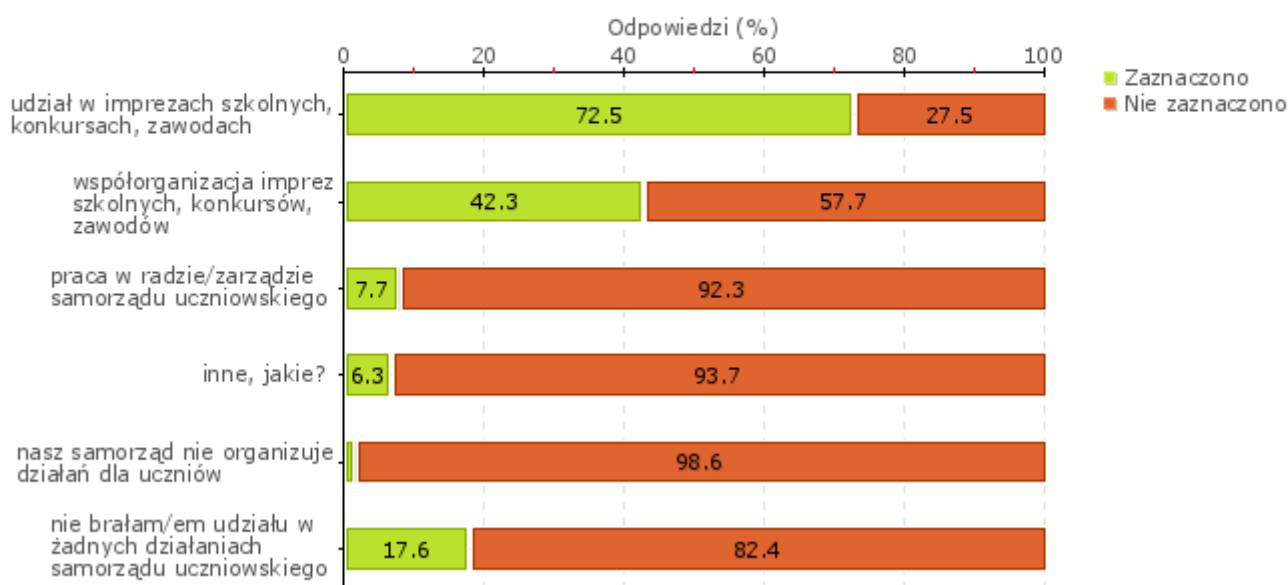
Obszar badania: Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego

W szkole kreowany jest klimat do współpracy uczniów i nauczycieli. Wspólne partnerskie działania rozwijają aktywność, kształtują postawy samorządności i odpowiedzialności uczniów oraz przyczyniają się do promocji szkoły.

Młodzież inicjuje działania i angażuje się w ich realizację. Uczniowie wymieniają działania, w których biorą udział: różnorodne imprezy szkolne, konkursy, zawody, projekty, zbiórka pieniędzy dla niepełnosprawnego kolegi, wolontariat, redagowanie gazetki szkolnej "Freedom Writers", udział w warsztatach przedmiotowych (wyk. 1w). Nauczyciele potwierdzają powyższe działania i stałą współpracę między nimi a uczniami. Dodają również, że młodzież wyszła z inicjatywą zmiany asortymentu w sklepiku szkolnym, zgodnie z hasłem "Zdrowego żywienia". Inną inicjatywą uczniowską było emitowanie muzyki podczas przerw, której organizacją zajęli się sami uczniowie. Podkreślają również świetne przygotowanie i organizację działań licealistów oraz wychodzenie z licznymi inicjatywami, np. zorganizowanie zbiórki pieniędzy dla niepełnosprawnego kolegi czy zbiórki darów dla dzieci przebywających wraz z matkami w Zakładzie Karnym w Grudziądzu. Zdaniem nauczycieli, uczniowie mają silne poczucie współpracy, co jest motywacją do ich pracy. Działania podejmowane przez licealistów służą integracji społeczności szkolnej, wzmacnianiu tożsamości oraz budowaniu pozytywnego klimatu szkoły, która wspiera różnorodne formy aktywności uczniów i jest otwarta na kreatywne pomysły młodzieży. Natomiast efekty podejmowanych przez uczniów działań świadczą o odpowiedzialności i sumienności w wywiązywaniu się przez młodzież z powierzonych zadań. Dowodzą również o ich właściwej postawie społecznej, ukierunkowanej na współdziałanie, które jest jedną z niezbędnych umiejętności dorosłego życia.

Wszyscy uczniowie tworzą razem samorząd uczniowski i w ramach różnych jego struktur (np. samorzady klasowe, zarząd, ...) mogą organizować samodzielnie lub z nauczycielami różne działania dla innych uczniów. W jakich działaniach organizowanych w ten sposób brałaś/eś udział? AMS

Liczebność: 142

Wykres 1w

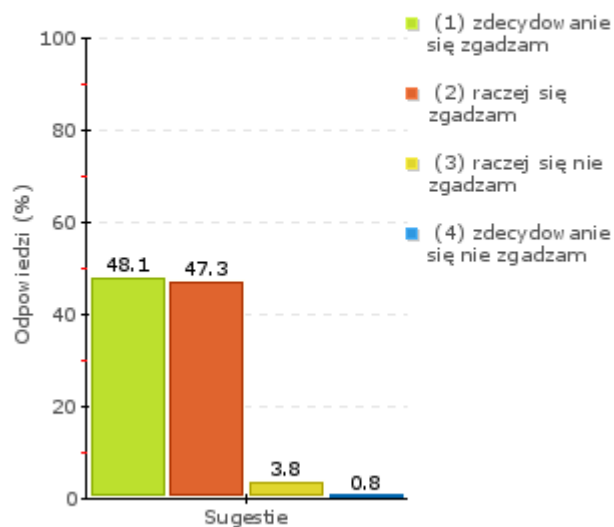
Obszar badania: Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły, rodziców, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu

Budowanie pozytywnego klimatu w szkole odbywa się poprzez przestrzeganie zapisów aktów prawa wewnętrznego (statut szkoły, program wychowawczy, program profilaktyczny, regulaminy) oraz zasad kulturalnego zachowania w szkole i poza nią.

Kształtowanie postaw odbywa się między innymi poprzez kultywowanie tradycji, udział w uroczystościach patriotycznych, integrację członków społeczności szkolnej oraz poprzez organizowanie spotkań uczniów z nauczycielami, zaproszonymi do szkoły gośćmi, podczas których omawiane są normy właściwego postępowania i zachowań. Uczniowie i rodzice stwierdzili, że mają wpływ na to, jakich zachowań oczekuje się i jakie zasady obowiązują w szkole (wyk. 1j, 2j, 3j). Wyniki badań potwierdzają również obserwacje zajęć i przerw międzylekcyjnych, podczas których zauważono, że zarówno uczniowie i nauczyciele dbają o przestrzeganie przyjętych w szkole norm i zasad, a nauczyciele poprzez dawanie osobistych przykładów, kształtują u uczniów pożądane postawy społeczne. Powyższe stwierdzenia potwierdzili sami uczniowie, którzy podkreślili znaczenie respektowania w szkole zasad zachowania. Dodali również, że dzięki przedsięwzięciom podejmowanym w szkole mają możliwość poznania różnych aspektów stosownego zachowania i wymienili konkretne działania, w których aktywnie uczestniczyli: spotkanie z funkcjonariuszami policji, podczas którego przedstawiciele organów ścigania uświadomili młodzieży zasady współżycia społecznego, przestrzegania norm prawnych oraz sankcji prawnych za ich nieprzestrzeganie, spotkanie i pogadanka o zagrożeniach związanych z zarażeniem wirusem HIV. Wyeksponowali też działania, w których uczestniczą: projekt „Stop, przeciw narkomanii”, dyskusje o uzależnieniach i relacjach. Należy zaznaczyć, że w liceum przygotowana jest sala terapeutyczna, w której uczniowie mogą porozmawiać o nurtujących młodzież problemach. Uczniowie zwrócili też uwagę na działania integrujące społeczność szkolną, które mają wykluczyć zjawiska negatywne - otręsiny, wyjazdy integracyjne dla uczniów klas pierwszych. Istotną kwestią, podkreśloną przez nauczycieli, jest też znaczenie i wpływ osoby patrona szkoły - Jana Pawła II, który determinuje wartości humanistyczne, uniwersalne, ekumeniczne i patriotyczne. Pedagodzy podkreślili, że podczas godzin wychowawczych rozmawiają z uczniami o wartościach, które uczniowie wykorzystują w życiu codziennym. Szczególny nacisk położyli na pracę pedagoga szkolnego, który inicjując i zachęcając młodzież do pracy w charakterze wolontariuszy, kształci wśród uczniów poczucie empatii i zrozumienia dla drugiego człowieka.

Czy zgadza się Pani/Pan z poniższymi zdaniem?
Mam wpływ na to, jakich zachowań
oczekuje się od mojego dziecka w szkole
AR

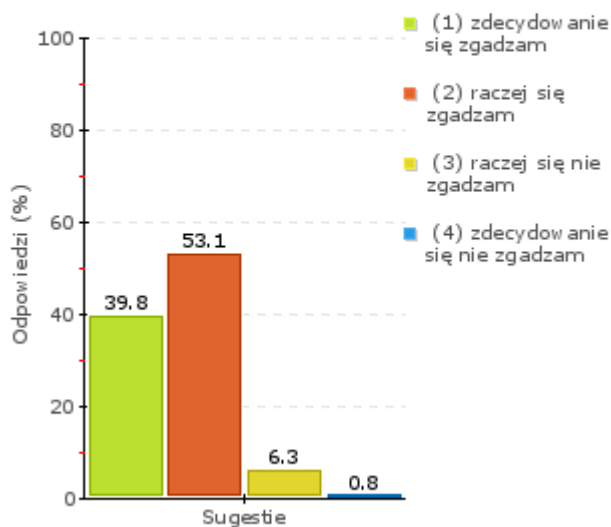
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy zgadza się Pan/i z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Mam wpływ na zasady obowiązujące w
klasie mojego dziecka AR

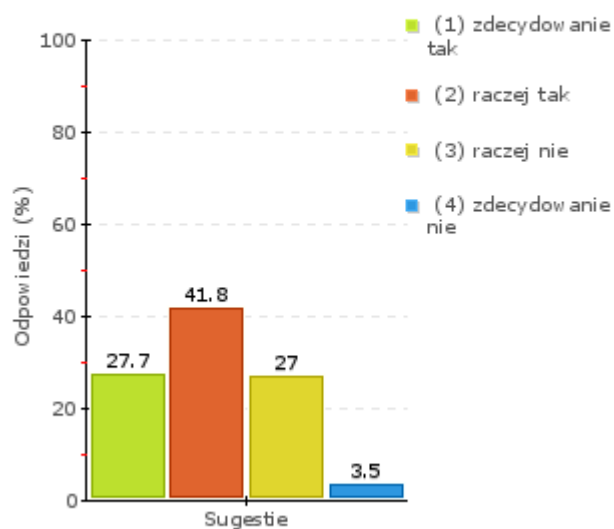
Liczebność: 133

Wykres 2j

Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem, czy też nie?
Mam wpływ na to, jakie zasady
zachowania obowiązują w mojej szkole.
AMS

Liczebność: 142

Wykres 3j

Obszar badania: W szkole analizuje się podejmowane działania wychowawcze oraz modyfikuje je w razie potrzeb

W szkole prowadzona jest systematyczna analiza podejmowanych działań wychowawczych, a jej wnioski wykorzystywane są do weryfikacji podejmowanych przedsięwzięć profilaktyczno-wychowawczych.

Nauczyciele stwierdzili, że w szkole podejmuje się działania wychowawcze. Dzięki nim zajęto się problemem przyjęcia do społeczności szkolnej uczniów klas pierwszych. Udało się dzięki temu zapobiec zjawisku przemocy wobec najmłodszych członków społeczności szkolnej. Wychowawcy klas podejmują działania integracyjne, dzięki którym nowi licealiści zostają w naturalny i bezpieczny sposób (otrząsiny) przyjęci do grona uczniów szkoły. Jako kolejny przykład działań mających na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa było zwiększenie zasięgu monitoringu, dzięki któremu szkoła stała się zabezpieczona przed niepożądanymi zachowaniami. Podjęto również działania mające na celu zapobieganiu zjawisku ściągania na lekcjach. Sami uczniowie przygotowali na ten temat film, a nauczyciele sprawdzili skuteczność tego przedsięwzięcia. Również dyrektor wymienił działania podejmowane w celu eliminacji zagrożeń, a tym samym służących wzmocnieniu właściwych zachowań. Są to zadania wynikające ze szkolnego programu profilaktyki, który realizowany jest wspólnie z partnerami, zapraszającymi gości ze Straży Miejskiej czy pracownikami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Toruniu. Dyrekcja analizuje też tematy zajęć godzin do dyspozycji wychowawcy (zestaw tematów, które powinny zostać omówione – najlepiej w formie projektu lub warsztatu zostały opracowane przy udziale szkolnego pedagoga i psychologa, zawierają tematy dotyczące obecnych zagrożeń, promują odpowiednie postawy społeczne, wskazują drogi postępowania, rozwiązywania konfliktów). Kilka razy w roku szkolnym dokonywana jest również analiza wyników ankiet przeprowadzanych wśród uczniów, dotyczących poczucia bezpieczeństwa, potencjalnych niepożądanych zachowań, zagrożeń w szkole i na terenie wokół szkoły. Jest ona podstawą do podejmowania szybkich działań profilaktyczno-prewencyjnych. Dyrektor, podsumowując, stwierdził, że wszelkie działania, które mają na celu eliminację zagrożeń i wzmocniają właściwe zachowania są w szkole w pełni elastyczne oraz podał konkretne, przynoszące pożądane rezultaty rozwiązania, które są stosowane w szkole.

Obszar badania: W modyfikacjach biorą udział uczniowie i rodzice

W szkole, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, które mają na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmocnienie właściwych zachowań.

Wypowiedzi dyrektora, nauczycieli oraz samych uczniów wskazują, że grono pedagogiczne dostrzega pomysły i inicjatywy zgłaszane przez młodzież oraz rodziców, które dotyczą propozycji zmian w zakresie modyfikacji działań wychowawczych i organizacyjnych. Są one uwzględniane i wdrażane do realizacji. Dyrektor szkoły potwierdził, że w ramach badań prowadzonych w trakcie ewaluacji wewnętrznej w ubiegłym roku uczniowie zgłosili potrzebę uwzględnienia tematyki lekcji o właściwym zachowaniu, tolerancji i szkodliwości palenia tytoniu. Zaproponowali też zmiany dotyczące zabezpieczenia szkoły przed osobami z zewnątrz. Powyższe wnioski zostały uwzględnione przez dyrektora, wychowawców i włączone do realizacji w planach pracy wychowawczej. Znacząco podkreślił, że młodzież, z własnej inicjatywy, podejmuje się realizacji wielu zadań aktywizujących społeczność szkolną, kształtujących właściwe postawy, uwrażliwiających na drugiego człowieka (tab.1). Dyrektor wymienił też propozycje rodziców: potrzeba wprowadzenia zajęć integrujących zespół klasowy w pierwszym roku nauki, wprowadzenie tematyki tolerancji na godzinach wychowawczych. Stwierdził, że w powyższe działania włączono pedagoga i psychologa szkolnego oraz zmodyfikowano plany działań

wychowawczych. Kierownictwo liceum podkreśla też istotną rolę, jaką w szkole pełni Rzecznik Praw Ucznia, wybierany przez cały zespół uczniowski. Pełni on funkcję mediatora w sytuacjach konfliktowych czy relacjach: uczeń lub klasa a nauczyciel. Informacje uzyskane od dyrektora potwierdzili uczniowie, nauczyciele i rodzice. Ci ostatni dodali również, że w szkole pracuje się dziećmi na zasadzie współdziałania: "Uczeń - Nauczyciel - Rodzic" - bo to te podmioty tworzą V Liceum Ogólnokształcące w Toruniu. Oprócz tego stwierdzili: "My wspieramy nasze dzieci i szkołę, a szkoła wspiera nas", podkreślając, że zarówno oni sami, jak i ich dzieci, traktują liceum jako "swoją szkołę".

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy uczniowie zgłaszali propozycje zmian w działaniach wychowawczych, a jeśli tak, to jakie? Które z nich zostały uwzględnione? [AD] (3399)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	Działania podejmowane w szkole	- organizacja Dnia Patrona, - organizacja uroczystości patriotycznych z okazji świąt państwowych wg własnych scenariuszy/ Święto Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja/ - Szkolna Noc Filmowa - Coroczny wieczór kolęd w szkole - Jasełka bożonarodzeniowe - Dzień pierwszej Pomocy, - Dzień Mleka - jako promocja zdrowia - Dzień Demokracji - Obchody Pierwszego Dnia Wiosny promujące aktywność artystyczną jako alternatywę dla wagarów, - Obchody Dnia Praw Człowieka - Obchody Dnia Chłopaka, Dziewczyny, Mikołajki szkolne, - akcje charytatywne/ zbiórka funduszy na rzecz schroniska dla zwierząt, zbiórka zabawek i artykułów dla dzieci przebywających z matkami w Zakładzie Karnym w Grudziądzu - akcje na rzecz pensjonariuszy domu pomocy społecznej i domu spokojnej starości - wolontariat/ zbiórki na rzecz potrzebujących, pomoc - organizacja Drzwi Otwartych Szkoły - filmy uczniowskie promujące szkołę, prezentacje, happeningi, spektakle teatralne, występy zespołów muzycznych

Wymaganie:

Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji

Stan oczekiwany:

W szkole ukierunkowanej na rozwój uczniów z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji podejmuje się różnorodne działania, dostosowane do specyfiki i potrzeb środowiska. Powinny być one oparte na diagnozie, a ich skuteczność poddawana refleksji. Ich elementem jest przeciwdziałanie dyskryminacji. Organizując procesy edukacyjne, nauczyciele indywidualizują nauczanie i wspierają uczniów.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

Szkoła zbudowała atmosferę otwartości na ucznia. W procesie edukacyjnym wszystkie działania nauczycieli uwzględniają indywidualizację w odniesieniu do każdego ucznia, a kierowane wsparcie jest zgodne z potrzebami i dobrze rozpoznaną sytuacją społeczną. Działania te wspomagają rozwój uczniów, kształtują pozytywne postawy i są dobrze oceniane przez uczniów oraz ich rodziców, którzy chętnie współpracują. Dzięki indywidualnemu podejściu i opiece uczniowie uczą się tolerancji, rozwijają swoje talenty i wykorzystują własne możliwości oraz angażują się w działania dla siebie i dla innych. Szkoła na podstawie systematycznie prowadzonych obserwacji i diagnoz opracowuje i wprowadza własne zasady i ciekawe metody pomocy uczniom potrzebującym wsparcia, a zwłaszcza uczniom z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością.

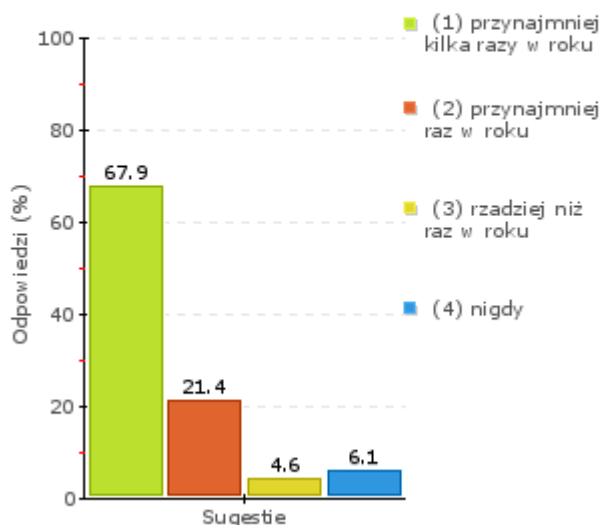
Obszar badania: W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia

Rozpoznawanie potrzeb i możliwości uczniów obejmuje całą instytucję szkoły, gdyż nauczyciele swoją diagnozę opierają na obserwacjach, rozmowach z rodzicami, współpracy z pedagogiem i psychologiem, a nad budowaniem atmosfery otwartości pracuje systematycznie cała społeczność szkolna. Wspólnie opracowywane są zasady pracy i pomocy uczniom, którzy cierpią na rzadko występujące choroby, ale i inne które wymagają np. regularnego badania poziomu cukru. Z informacji od pedagoga i dyrektora wynika, że do wsparcia zostało wytypowanych 62 uczniów. Wsparcia potrzebują z powodu niepełnosprawności, choroby, specyficznych trudności, trudnej sytuacji, niedostosowania społecznego. (tab. 2). Wspiera się także uczniów zdolnych. Zainteresowanie nauczycieli możliwościami i potrzebami uczniów wyraża 88% rodziców, którzy mówią o rozmowach z nauczycielami na wskazane tematy (wyk. 1j), a 89% rodziców uważa, że nauczyciele wskazują też możliwości rozwoju ich dzieci (wyk. 2j). Jako najważniejsze rozpoznane potrzeby u uczniów nauczyciele wymieniają empatię, troskę o innych i o siebie, chęć niesienia pomocy, dbanie o swój rozwój, poszukiwanie rozwiązań, umiejętność współpracy (tab. 1). Nauczyciele diagnozują uczniów na różne sposoby, ponadto uczniowie sami opowiadają o swoich potrzebach, podejmują działania pod wpływem inspiracji stworzonych przez nauczycieli (np. zgłosili chęć uczestnictwa w procesie

karnym pod wpływem informacji o "Amnesty International"), proponują to, co im najbardziej odpowiada. Pod wpływem uczniów, nauczyciele bardziej zajmują się także trudniejszymi aspektami etycznymi.

Czy nauczyciele rozmawiają z Panią/Panem o możliwościach i/lub potrzebach Pani/Pana dziecka? AR

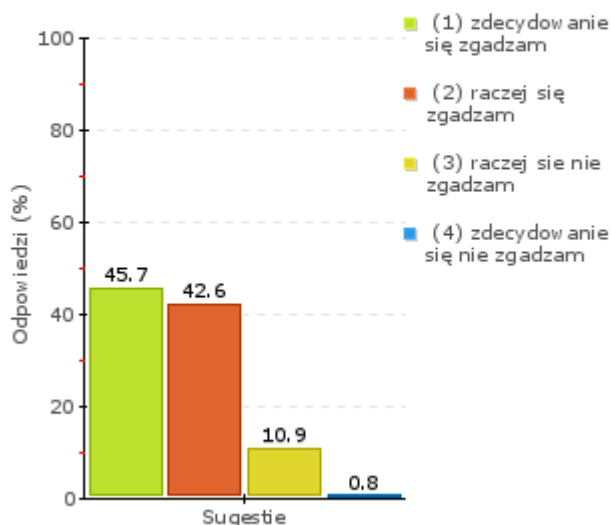
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy zgadza się Pan(i) z poniższymi zdaniem, czy też nie? Nauczyciele uczący moje dziecko, rozmawiają ze mną na temat możliwości rozwoju mojego dziecka AR

Liczebność: 133

Wykres 2j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie są najważniejsze potrzeby rozwojowe (społeczne, poznawcze, emocjonalne) Państwa uczniów? [WNO] (7779)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	rozwijanie empatii
2	troska o innych i o siebie
3	udzielanie pomocy
4	dbałość o swój rozwój
5	poszukiwanie rozwiązań
6	współpraca
7	badanie, dopytywanie
8	wspomaganie, motywowanie
9	odnoszenie sukcesów
10	opiekowanie chorymi, wspomaganie w nauce
11	poczucie struktury w środowisku

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Z jakich powodów wymagają wsparcia? [AD] (7039)

Tab.2

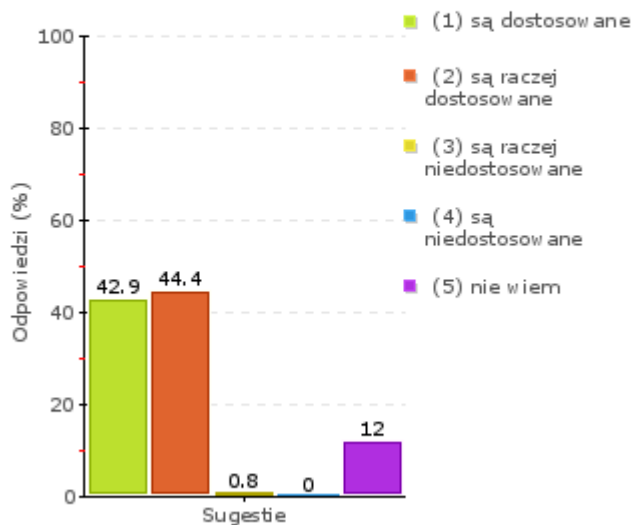
Numer	Analiza
1	- niepełnosprawność ruchowa - niedostosowanie społeczne - szczególne uzdolnienia - specyficzne trudności w uczeniu się - choroba przewlekła - wyjątkowo trudna sytuacja - niepowodzenia edukacyjne

Obszar badania: Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia

Prowadzenie zajęć obowiązkowych jak i pozalekcyjnych oparte jest na wcześniej rozpoznanych potrzebach i znajomości sytuacji uczniów. Z informacji od dyrektora i pedagoga wynika, że oferta zajęć pozalekcyjnych tworzona jest na podstawie badań zainteresowań uczniów, wyników testów diagnostycznych i analizy potrzeb. Już w klasie I przeprowadzane są ankiety, a następnie w klasie II i III obserwuje się pracę uczniów, wysłuchiwane są potrzeby zgłaszane przez samych uczniów, rodziców i nauczycieli. Analizowane są także opinie i orzeczenia z poradni. W zajęciach pozalekcyjnych uczestniczy 2/3 uczniów. W ramach wspierania uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi jest np. indywidualizacja procesu nauczania, dostosowanie wymagań, udzielanie szerokiej pomocy, dostosowanie warunków do nauki, zajęcia specjalistyczne. (tab. 1). Dostosowanie zajęć pozalekcyjnych do potrzeb uczniów wyraża 88% rodziców, a zainteresowanie uczniów określone jest na poziomie 54% (wyk. 1j,2j). Natomiast potrzebę prowadzenia zajęć pozalekcyjnych wyraża 64% uczniów (wyk. 3j). Rodzice wymieniają konkretne przykłady traktowania uczniów przez nauczycieli w sposób uwzględniający potrzeby i możliwości uczniów (Tab. 2). Ponadto nauczyciele podkreślają, że w działania wspomagające uczniów włączają się także bardzo sami uczniowie.

W jakim stopniu zajęcia pozalekcyjne w tej szkole są dostosowane do potrzeb Pani/Pana dziecka? AR

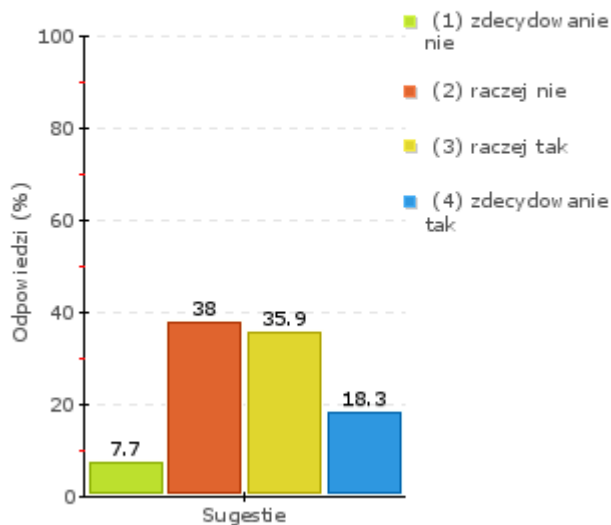
Liczebność: 133

Wykres 1j

W mojej szkole są zajęcia pozalekcyjne, które mnie interesują. AMS

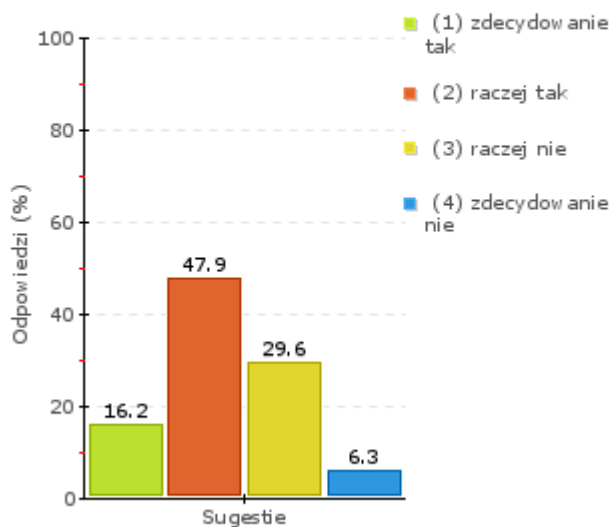
Liczebność: 142

Wykres 2j

Pomyśl o tym, w jaki sposób nauczyciele pomagają Ci się uczyć. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem?
W mojej szkole są zajęcia pozalekcyjne, które są mi potrzebne. AMS

Liczebność: 142

Wykres 3j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania są podejmowane w ramach wspierania uczniów ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi? [AD] (7958)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	<p>1. Dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się następujące działania: - indywidualizacja procesu nauczania - umożliwianie poprawy sprawdzianów - wydłużanie czasu na wykonanie prac pisemnych - udzielanie dodatkowej pomocy w zakresie kształcenia językowego - ukierunkowywanie przez polonistę pracy w domu - ustne odpytywanie z materiału programowego - nieocenianie negatywnie wobec całej klasy - porady szkolnych specjalistów dotyczące radzenia sobie z emocjami</p> <p>2. Dla uczniów szczególnie uzdolnionych: - dostosowanie wymagań do sposobu i tempa pracy uczniów zdolnych - przygotowywanie dodatkowych materiałów w celu wykorzystania potencjału intelektualnego uczniów zdolnych - zapewnienie informacji o dodatkowej literaturze przedmiotu w ramach zainteresowań uczniów - zajęcia indywidualne - udział w zajęciach kół zainteresowań, kół przedmiotowych - konsultacje, seminaria, zajęcia przygotowujące do olimpiad i konkursów - pozyskiwanie stypendiów i nagród</p> <p>3. Dla uczniów chorych przewlekle: - dostosowanie warunków pracy ucznia do aktualnego stanu jego zdrowia - przydzielenie rówieśnika wspierającego (dla ucznia z narkolepsją) - umożliwienie uczniowi zbadania poziomu cukru glukometrem, zjedzenie posiłku, zażycie leków - inhalator - wdrażanie do pracy w małych grupach - dostosowanie zajęć nauczania indywidualnego do planu lekcji klasy - konsultacje i porady u szkolnych specjalistów - odbywanie zajęć nauczania indywidualnego u ucznia w domu</p> <p>4. Dla uczniów z niepełnosprawnościami: - szkoła przystosowana dla uczniów niepełnosprawnych ruchowo (winda zewnętrzna, platforma przy schodach wewn.) - plan lekcji dla klasy uwzględnia jak najrzadsze przemieszczanie się między piętrami ucznia na wózku inwalidzkim, - dostosowanie wysokości ławki dla ucznia (3 stoliki na każdym piętrze), - wyznaczenie miejsca parkingowego przy szkole - koperta - asystenci ucznia - koledzy (uczeń na wózku inwalidzkim) - dostosowanie do możliwości psychofizycznych ucznia miejsca w sali lekcyjnej</p>	<p>wsparcie materialne, zajęcia specjalistyczne (rewalidacja, socjoterapia, konsultacje, porady szkolnego pedagoga i psychologa)</p>

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy w tej szkole nauczyciele traktują Państwa dzieci w sposób uwzględniający ich potrzeby i możliwości? Proszę podać przykłady. [WR] (6565)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	Jest możliwość pobytu w szkole rodzica wraz z niepełnosprawnym dzieckiem-ucznem
2	Przeprowadzono akcje charytatywne na rzecz niepełnosprawnych
3	Nauczyciele i dyrekcja przygotowali nowe ławki, dostosowane do wózka inwalidzkiego
4	Zorganizowali zbiórkę na zakup nowego wózka inwalidzkiego dla mojego dziecka
5	W szkole uwzględnia się potrzeby uczniów - prowadzone są zajęcia dla uczniów słabszych, mających problemy, np. z j. angielskim, j. francuskim
6	Po testach diagnostycznych na początku I klasy są ustalane poziomy nauczania języków obcych
7	Nauczyciele rozmawiają z dziećmi - pytają m.in. czy dany sposób nauczania im odpowiada, czy jest dla uczniów zrozumiały, przystępny i tak modyfikują swoje zajęcia, żeby jak najwięcej przekazać
8	Dzieci współpracują z nauczycielami. Dobierany jest też zestaw książek i podręczników do potrzeb uczniów, np. dla języków obcych (uczniowie wraz z nauczycielem dobierają najlepsze podręczniki)
9	Na geografii zapraszane są różne ciekawe osoby, dzięki którym rozwijają się zainteresowania przedmiotowe dzieci
10	Tak tu uczą, żeby zaciekawić, nauczyciele stosują metody zaciekawiające
11	Klasy przygotowują projekty i dzięki nim uczniowie wykazują się kreatywnością. Mają możliwość pokazania swoich talentów
12	W szkole realizowane są potrzeby edukacyjne, pomoc dla uczniów, postawy społeczne, religijne - uczestniczymy z naszymi dziećmi w rekolekcjach
13	Szkoła w pełni realizuje 3 priorytety: dydaktyczny, opiekuńczy i wychowawczy

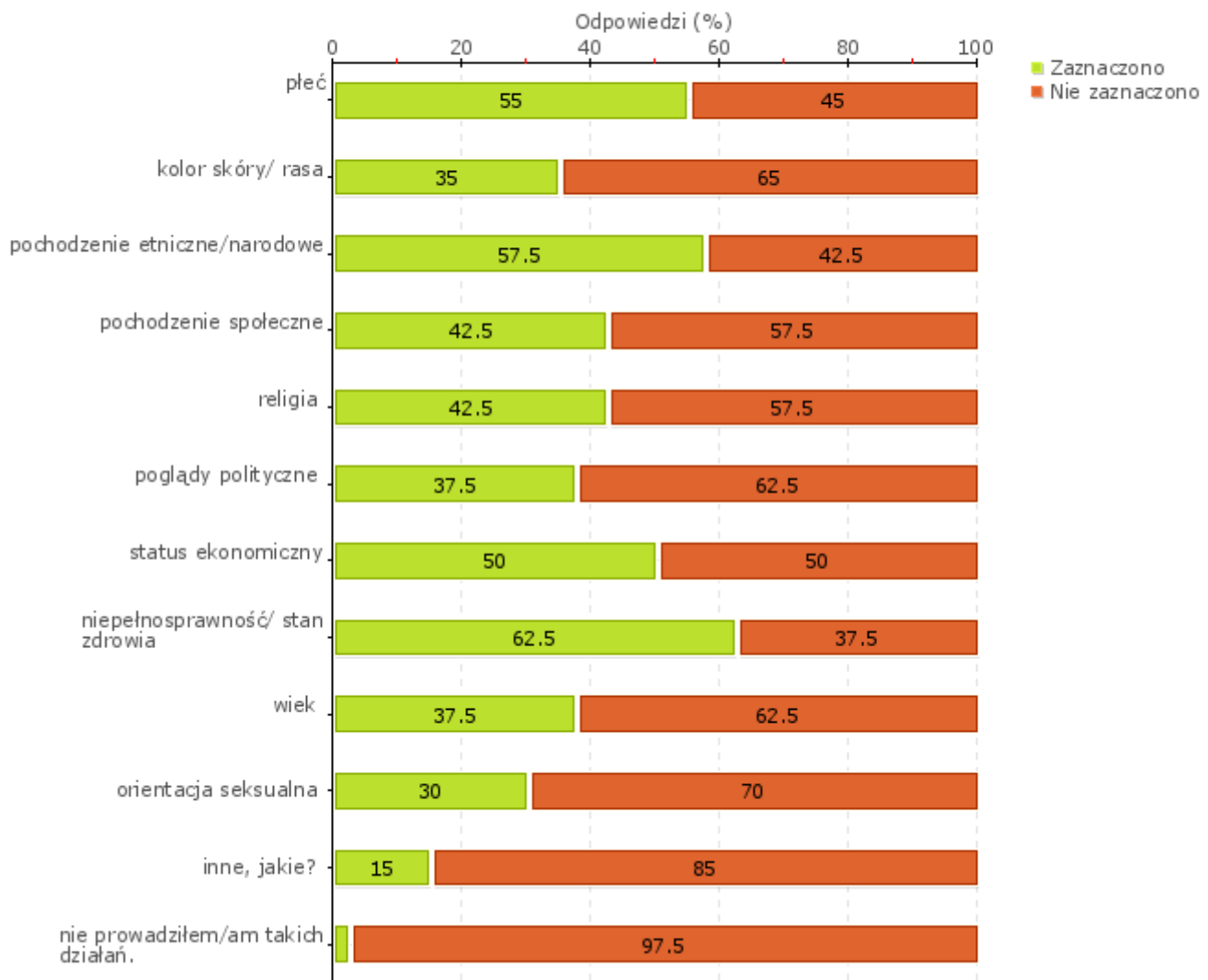
Obszar badania: W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki

---

W szkole podejmowanych jest wiele działań, których celem jest kształtowanie postaw społecznych opartych na tolerancji odmienności drugiego człowieka m.in. tolerancji niepełnosprawności, płci, pochodzenia, statusu ekonomicznego. Z informacji pozyskanych od uczniów, rodziców i nauczycieli wynika, że działania antydyskryminacyjne obejmują całą społeczność szkolną. Prowadzone są podczas lekcji, rozmów, spotkań, pracy ze specjalistami, różnych form aktywności uczniów i nauczycieli (wyk. 1w, tab. 1, 2, 3). Uczniowie uważają, że w szkole nie ma dyskryminacji, a praktyczne stosowanie tolerancji jest także w zespołach klasowych. Ponadto szkoła była monitorowana przez Helsińską Fundację Praw Człowieka ze względu na płeć, uczniowie współpracują ze Studenckim Kołem Praw Człowieka przy UMK, gdzie m. in. uczestniczyli w Festiwalu Praw Człowieka w Filmie. Uczniowie uważają, że w szkole nie ma dyskryminacji, a praktyczne stosowanie tolerancji jest także w zespołach klasowych (tab. 5). Również rodzice uczniów wskazują wychowywanie uczniów w duchu tolerancji (tab. 4).

Czy w tym i poprzednim roku szkolnym podejmował/a Pan/i działania antydyskryminacyjne uwzględniające następujące przesłanki? Proszę wybrać z poniższych. AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania antidyskryminacyjne były prowadzone w tym i poprzednim roku szkolnym? Proszę je wymienić, uwzględniając ich specyfikę, liczbę uczestników oraz realizatora (nauczyciel, pedagog zatrudnieni w szkole czy podmiot zewnętrzny). W jaki sposób te działania były dostosowane do sytuacji w Waszej szkole? [AD] (7045)

Tab.1

Numer	Analiza
1	zajęcia integracyjne kl. I, tematyczne godziny wychowawcze poświęcone tolerancji, pogadanki, prezentacje, filmy, dyskusje, debaty, działania w ramach wolontariatu, zajęcia lekcyjne, bezpośrednie obcowanie z uczniami chorymi, niepełnosprawnymi, zaburzonymi, obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, maratony pisania listów we współpracy z Amnesty International, współpraca z kołami studenckimi Wydziału Prawa UMK, wymiany międzynarodowe uczniów, spotkania młodzieży, wizyty w ramach różnych programów i projektów, wspólne prowadzenie projektów

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę podać przykłady tych działań. [AN] (7087)
Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: **39**

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	zajęcia zorganizowane w formie lekcji
2	akcje wolontariackie
3	spotkania z różnymi ludźmi
4	praca terapeutyczna
5	rozmowy
6	dyskusje
7	prezentacje
8	projekty i programy
9	zajęcia integracyjne
10	omawianie filmów i tekstów
11	turnieje, konkursy

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy dostrzegają Państwo w szkole jakieś przypadki dyskryminacji wśród uczniów, dotyczące zamożności, pochodzenia, płci, innej(jakiej?)? Jeśli tak, to czy podejmuje się jakieś zorganizowane działania (zajęcia, projekty, itd.), mające na celu zmianę tej sytuacji? Proszę wymienić te działania. [WN] (6545)

Tab.3

Numer	Treść odpowiedzi
1	współpraca z Helsińską Fundacją Praw Człowieka
2	uczestnictwo w przedsięwzięciu "Odnowa"
3	uczenie się szerokiego spojrzenia podczas Debat Oksfordzkich
4	obsługa przedsięwzięcia Dzień na rzecz Niepełnosprawności
5	pisanie listów w maratonie Amnesty International
6	codzienne praktyczne stosowanie tolerancji w zespołach klasowych

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy dostrzegają Państwo w szkole jakieś przypadki dyskryminacji wśród uczniów, dotyczące zamożności, pochodzenia, płci, innej(jakiej?)? Jeśli tak, to czy podejmuje się jakieś zorganizowane działania (zajęcia, projekty, itd.), mające na celu zmianę tej sytuacji? Proszę wymienić te działania. [WR] (6545)

Tab.4

Numer	Treść odpowiedzi
1	nie ma przypadków dyskryminacji w szkole
2	obcowanie z uczniem niepełnosprawnym uczy otoczenie pokory i tolerancji
3	wizyty międzynarodowe uczą otwartości
4	uznawane są wartości ekumenizmu patrona Jana Pawła II

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy w Waszej szkole wszyscy uczniowie są traktowani tak samo? Jeżeli nie, to kto (jakie grupy) traktowany jest inaczej? Jak myślicie, z czego to wynika? [WU] (6962)

Tab.5

Numer	Treść odpowiedzi
1	mamy poczucie, że jesteśmy równi
2	nie ma faworyzowania
3	jest podejście indywidualne do ucznia
4	nauczyciele traktują nas dobrze
5	nie ma "fali, kocenia"
6	jest życzliwość, poczucie humoru
7	nie ma strachu
8	nie ma zwalczania
9	nie ma rywalizacji
10	nie ma dystansu
11	starsi koledzy i koleżanki oferują pomoc
12	jedyna szkoła przygotowana na ucznia niepełnosprawnego potrzebującego windy
13	nauczyciele dbają o dobrą atmosferę i rozumiały język

Obszar badania: Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną

Szkoła współpracuje z różnymi instytucjami odpowiedzialnymi za wspomaganie dzieci i młodzieży.

Z obserwacji i rozmów wynika, że świadczenie poradnictwa i pomocy uczniom zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną jest w szkole wyraźnie widoczne. Młodzież ma stały dostęp do szkolnego pedagoga i psychologa. Prowadzone są działania we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, które mają na celu wspomaganie uczniów (tab.1) Zdaniem nauczycieli i pedagoga młodzież również aktywnie włącza się w akcje organizowane przez instytucje wspomagające. Współpraca obejmuje różne działania takie jak: diagnoza potrzeb i zaburzeń, ustalanie metod pracy, wnioskowanie o nauczanie indywidualne, dostosowanie metod pracy z uczniem, szkolenie wolontariuszy, pomoc w rozwiązywaniu trudności wychowawczych, tworzenie programów młodzieżowych liderów, organizacja projektów promujących zdrowy tryb życia, konsultacje i wsparcie pedagoga szkolnego (tab. 2).

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę wymienić instytucje odpowiedzialne za wspomaganie dzieci i młodzieży, z którymi współpracuje szkoła. [WN] (7049)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Toruniu
2	Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii
3	Wyższa Szkoła Psychologii w Sopocie
4	Policja
5	Straż Miejska
6	Caritas
7	Bank Żywności

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania są prowadzone w ramach tej współpracy? Czy Państwa zdaniem jest adekwatna do potrzeb uczniów? Proszę uzasadnić. [WN] (7649)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	ustalanie indywidualnych programów terapeutycznych
2	prowadzenie warsztatów psychologiczno-pedagogicznych w szkole
3	diagnozowanie uczniów
4	prowadzenie edukacji prawniczej
5	słuchanie prelekcji
6	uczestniczenie uczniów w rozprawach sądowych
7	prowadzenie doradztwa zawodowego
8	korzystanie z edukacji filmowej
9	uczestnictwo uczniów w festiwalach
10	uczestnictwo w warsztatach
11	prezentacje
12	lekcje otwarte

Obszar badania: W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacyjnego w odniesieniu do każdego ucznia

Nauczyciele, pedagog i psycholog angażują się w organizację wsparcia w sposób jak najbardziej odpowiadający potrzebom indywidualizacji procesu edukacyjnego uczniów. Z informacji od nauczycieli i pedagoga oraz obserwacji wynika, że uwzględniane są opinie, orzeczenia, stan zdrowia i aktualna sytuacja ucznia. Dobierane są odpowiednie metody, indywidualizuje się proces nauczania, prowadzone są warsztaty psychologiczne i wspierające nauczanie. Nauczyciele motywują i stosują metody aktywne ułatwiające uczenie i zapamiętywanie. Uczniowie mogą rozwijać kreatywność i pomysłowość oraz pracować zgodnie ze swoim tempem. Otrzymują też od nauczycieli indywidualne tłumaczenie błędów i sposobów ich unikania (tab. 1).

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jaki sposób indywidualizują Państwo proces nauczania? Proszę podać przykłady. [WNO] (7960)

Tab.1

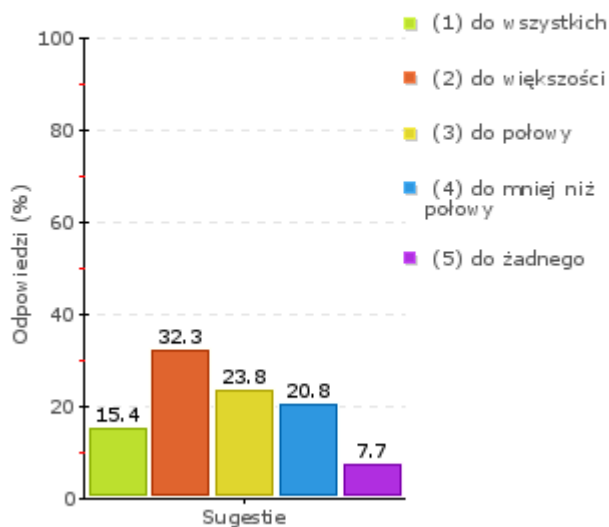
Numer	Treść odpowiedzi
1	indywidualizowanie procesu nauczania na podstawie opinii i orzeczeń
2	indywidualizowanie procesu nauczania wobec ucznia chorego na narkolepsję i jękającego się
3	uwzględnianie indywidualnych potrzeb uczniów
4	prowadzenie zajęć dodatkowych np. wyrównawczych dla uczniów po chorobie
5	uczenie uczniów radzenia sobie z porażką
6	dobieranie odpowiednich metod pracy z klasą
7	dobieranie metod pracy dla kinestetyków
8	indywidualne tłumaczenie błędów i sposobów ich unikania
9	łamanie barier między nauczycielem a uczniem

Obszar badania: W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom

Nauczyciele wspierają uczniów w pokonywaniu trudności, wierzą w możliwości ucznia i udzielają im pomocy, a rodzice i uczniowie pozytywnie wypowiadają się o wsparciu otrzymywanym w szkole. W opinii 71% uczniów przynajmniej połowa nauczycieli daje do zrozumienia, że wierzy w możliwości ucznia; 76% uczniów uważa, że może liczyć na wsparcie w rozwijaniu zainteresowań; 8% uczniów otrzymało też ze strony nauczycieli przeświadczenie o możliwościach nauczania się nawet trudnych rzeczy (wyk. 1j,2j). Podobne opinie mają także rodzice, z których 88% uważa, że nauczyciele wskazują możliwości rozwoju dziecka; 70% widzi wsparcie nauczyciela w sytuacjach trudnych dla dziecka, a w oczach 86% rodziców zawsze wsparcie okazuje wychowawca. (wyk. 3j, 4j, 5j). Żaden z rodziców nie zauważył braku wsparcia ze strony nauczycieli, gdy była taka potrzeba.

Do jakiej części Twoich nauczycieli pasują dzisiaj poniższe opisy?
 Nauczyciel dał mi do zrozumienia, że wierzy w moje możliwości. AMD

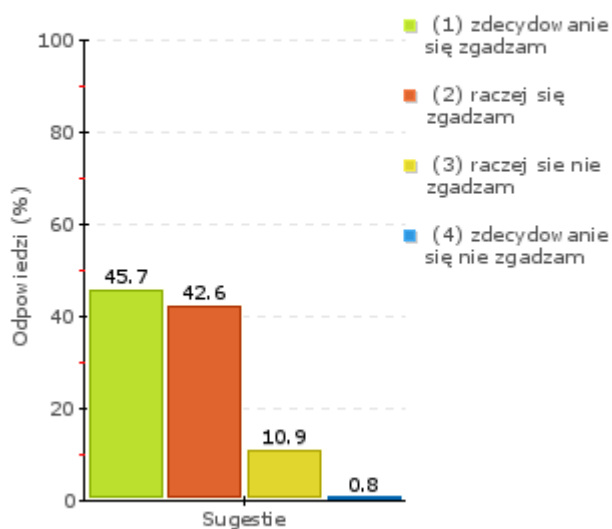
Liczebność: 130

Wykres 1j

Czy zgadza się Pan(i) z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Nauczyciele uczący moje dziecko, rozmawiają ze mną na temat możliwości rozwoju mojego dziecka AR

Liczebność: 133

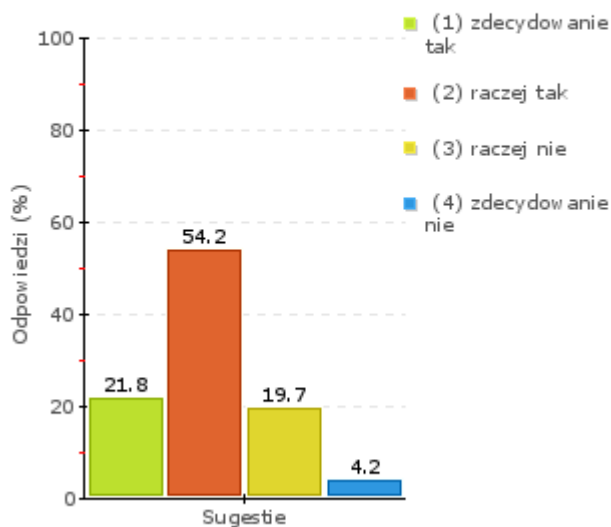

Wykres 3j

Pomyśl o tym, w jaki sposób nauczyciele pomagają Ci się uczyć. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniem? W mojej szkole mogą liczyć na wsparcie w rozwijaniu swoich zainteresowań.

AMS

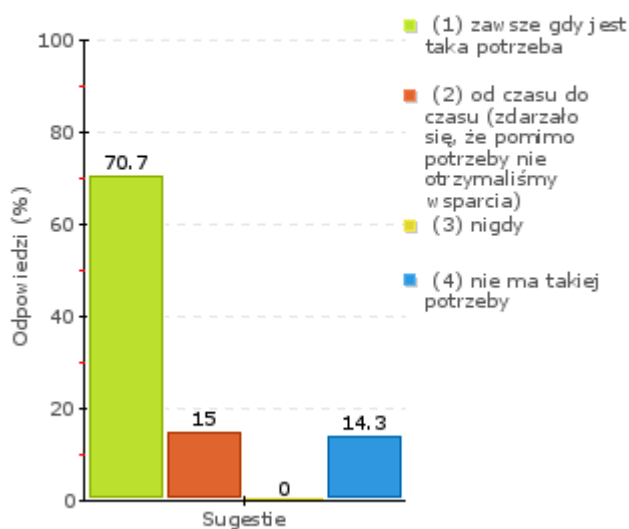
Liczebność: 142

Wykres 2j

Czy zgadza się Pan(i) z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Nauczyciele uczący moje dziecko, służą mi radą i wsparciem w sytuacjach trudnych dla mojego dziecka. AR

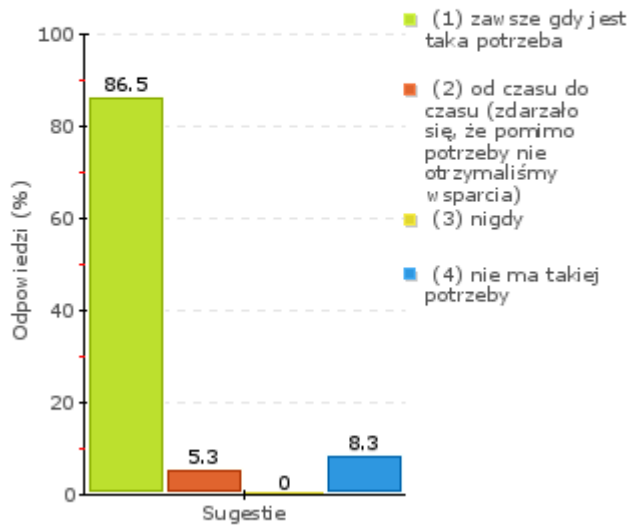
Liczebność: 133

Wykres 4j

Czy zgadza się Pan(i) z poniższymi zdaniami, czy też nie?
Wychowawca służy mi radą i wsparciem
w sytuacjach trudnych dla mojego
dziecka. AR

Liczebność: 133

Wykres 5j

Wymaganie:

Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych

Stan oczekiwany:

O sukcesie współczesnych społeczeństw decyduje zdolność do współpracy. Aby jej uczyć, nauczyciele powinni działać zespołowo, organizując procesy edukacyjne, rozwiązując problemy, prowadząc ewaluację, ucząc się od siebie nawzajem. Służy to podniesieniu jakości procesu uczenia się uczniów oraz rozwojowi zawodowemu nauczycieli.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

Nauczyciele współpracują ze sobą w wielu obszarach kierując się dobrem ucznia i koncepcją szkoły. Koordynatorem działań jest nauczyciel wychowawca, dzięki czemu w planowaniu i efektach widoczna jest wysoka spójność i skuteczność. Nauczyciele dzielą się doświadczeniem, pożyczają i wymieniają materiały, użyczają sprzęt, wspólnie pracują nad udoskonalaniem procesu edukacyjnego. Potrafili stworzyć razem dobry zespół, który wypracował jasny i dobrze odbierany przez uczniów system oceniania i motywowania uczniów do podejmowania aktywności i zainteresowania nauką. W doskonaleniu pracy korzystają też z pomocy pedagoga i psychologa, co podkreślają uczniowie i rodzice. Wspólne rozwiązywanie problemów, wzajemna pomoc i współpraca nauczycieli przy realizowaniu procesów edukacyjnych pozwalają na udzielanie szerszego wsparcia uczniom oraz podnoszą poziom warsztatu pracy nauczyciela i ucznia. W szkole prowadzona też jest walka ze zjawiskiem korepetycji poprzez stworzenie systemu pomocy opartego na wprowadzeniu oferty odpowiednich zajęć dodatkowych i wyrównawczych i wymianie informacji i współpracy między nauczycielami.

Obszar badania: Nauczyciele, w tym pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w organizowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych

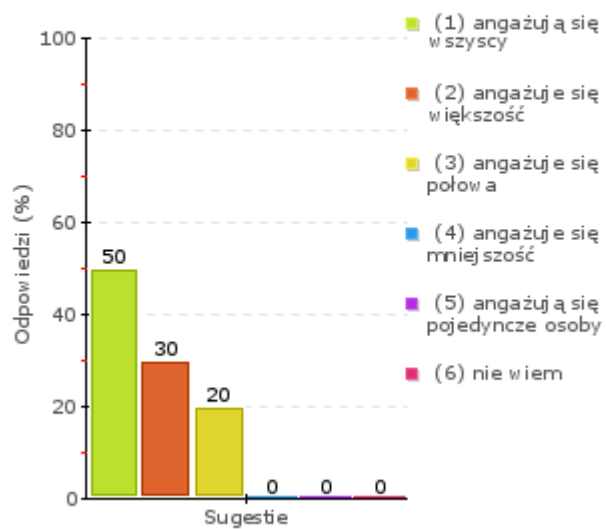
Wszyscy nauczyciele uczestniczą w pracy zespołowej, a zaangażowanie w określoną formę współpracy wynika z różnych potrzeb.

Wszyscy nauczyciele biorą udział w procesie współpracy, ale zaangażowanie jest uzależnione od wykonywania innych zadań i obowiązków. Największa grupa nauczycieli, bo 95% angażuje się w tematykę związaną z przedmiotem, 37% w zespół wychowawczy i profilaktyczny, a najmniejsza grupa, bo 2,5% w zarządzanie szkołą (wyk. 1j, 1w). Współpraca dotyczy formułowania planów, dobierania metod, analiz, formułowania wniosków, dzielenia się informacjami, obserwacjami i doświadczeniem (tab. 1). Dużą rolę w organizacji współpracy dla danej klasy odgrywa wychowawca klasy, który jest koordynatorem. Przekazuje istotne informacje nauczycielom, a jednocześnie przekazuje informacje od nauczycieli uczących w tej klasie - rodzicom (tab. 2).

Jak ocenia Pan/i zaangażowanie nauczycieli w pracę zespołów? AN

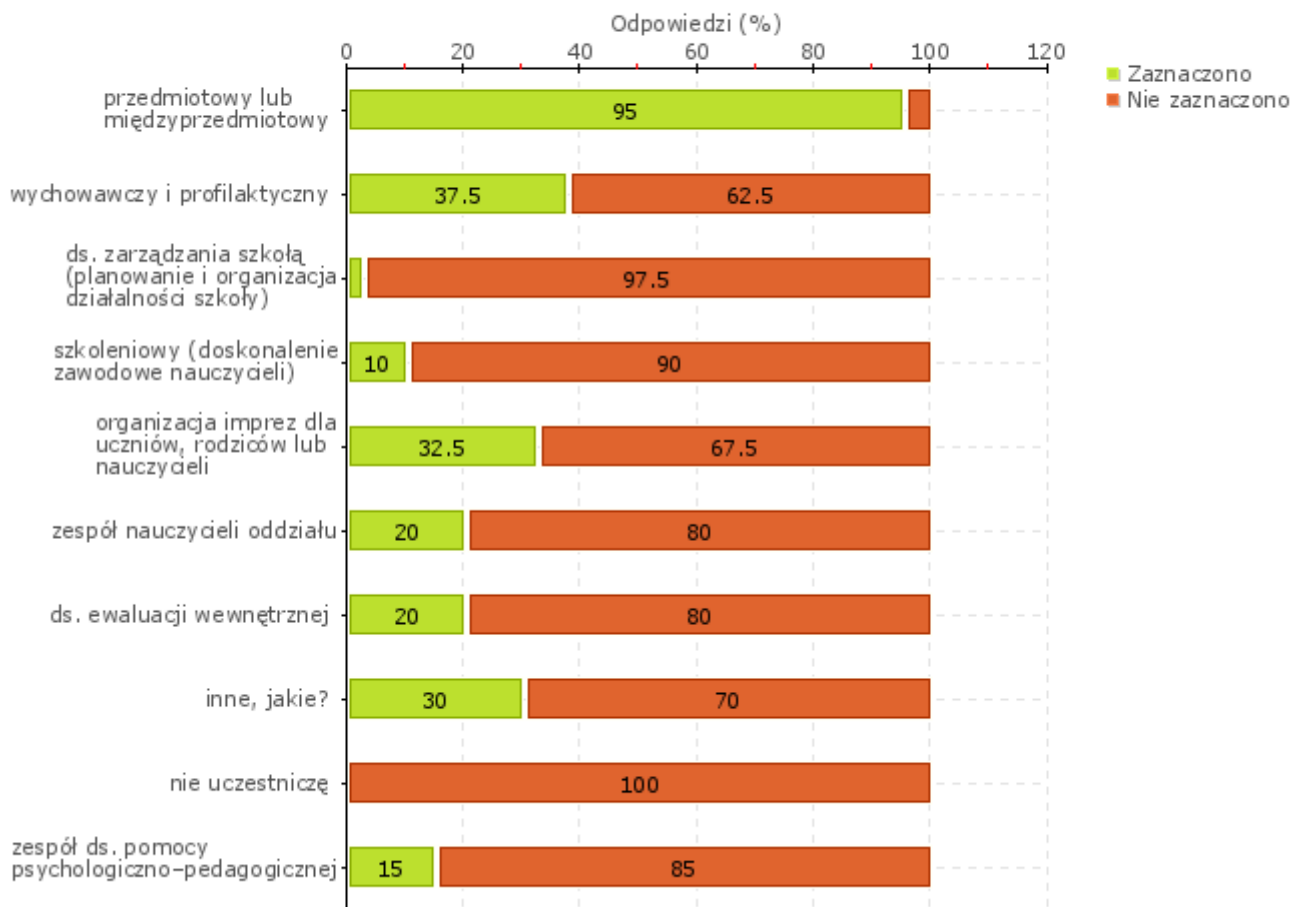
Liczebność: 40

Wykres 1j

W pracę jakich zespołów jest Pan/i zaangażowany/a? AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jaki sposób zorganizowana jest współpraca nauczycieli uczących w szkole? Proszę o podanie przykładów współpracy nauczycieli podczas planowania i realizowania procesów edukacyjnych w szkole. [WD] (6486)

Tab.1

Numer	Analiza
1	- nauczyciele tworzą zespoły przedmiotowe, które współpracują ze sobą na stałe (np. zespół nauk przyrodniczych, jęz. obcych, nauk humanistycznych, ds. wychowawczych) - nauczyciele tworzą zespoły uczące w tej samej klasie - nauczyciele zespołowo analizują efekty własnej pracy, formułują wnioski, opracowują plany i strategie działań - nauczyciele omawiają i oceniają skuteczność wprowadzonych zmian np. wybór programu nauczania, podręcznika, metod pracy - poddawanie spontanicznej refleksji efektów własnej pracy i dzielenie się wnioskami z innymi (dot. większości nauczycieli) - współpraca w zakresie nauczanych treści (korelacja międzyprzedmiotowa) - analizowanie opinii uczniów o nauczycielach (o sposobie prowadzenia zajęć, zaangażowaniu uczniów, zainteresowaniu omawianymi zagadnieniami, atmosferze w zespole) - analizowanie informacji od uczniów pozyskiwanych różnorodnymi metodami

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jaki sposób zorganizowana jest współpraca nauczycieli uczących w tej klasie? Proszę o podanie przykładów współpracy nauczycieli podczas planowania i realizowania procesów edukacyjnych w klasie.

[WNO] (7026)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	wszyscy nauczyciele uczyący w danej klasie tworzą wspólny zespół
2	nauczyciele zwracają się z pytaniami dotyczącymi danej klasy do wychowawcy klasy
3	bardzo silna korelacja międzyprzedmiotowa w nauczaniu np. biologiczno-chemiczna, matematyczna, historyczna-wiedza i społeczeństwie
4	nauczyciele wymieniają się doświadczeniami, swoimi spostrzeżeniami nie tylko w wymiarze kwestii merytorycznych. Dokonują ich w miarę potrzeb, wtedy, gdy wynikają one z danej sytuacji - "wylapujący" różne potrzeby uczniów
5	wychowawca klasy jest koordynatorem zespołu wychowawczego tej klasy. Przekazuje istotne informacje nauczycielom, a jednocześnie przekazuje informacje od nauczycieli uczących w tej klasie - rodzicom
6	Planowanie międzyprzedmiotowe - to są zadania, które nauczyciele muszą zaplanować, ponieważ korelacje międzyprzedmiotowe są bardzo duże, np. takie same tematy omawiane są na biologii i chemii
7	współpraca wychowawcy z pedagogiem szkolnym i psychologiem

Obszar badania: Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami

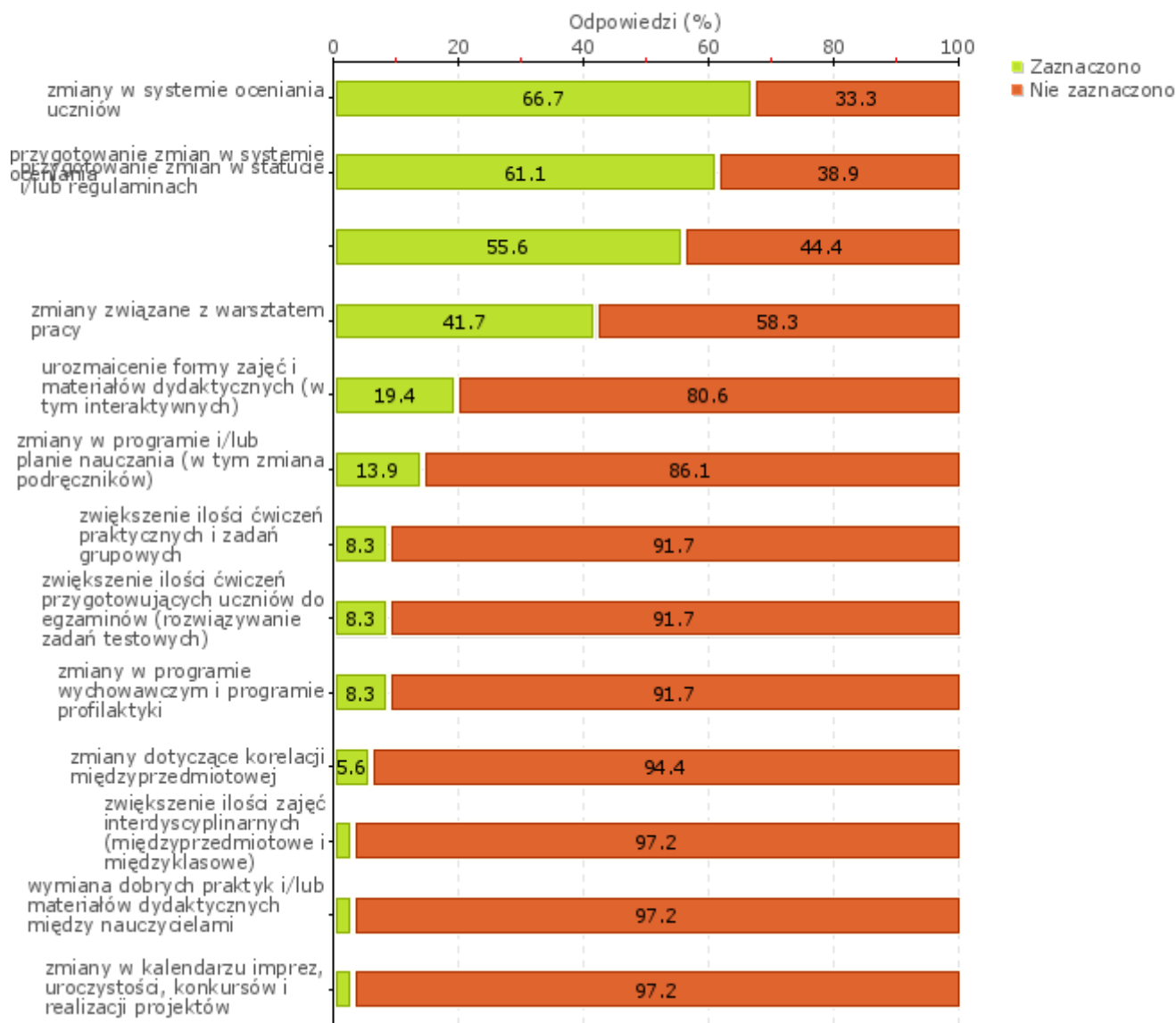
Nauczyciele zespołowo wprowadzają zmiany do realizowanego procesu edukacyjnego, wszyscy wspólnie pracują nad wzmocnieniem więzi z uczniem, systematycznie przekazują informacje o problemach i postępach. W procesie edukacyjnym wprowadzono dodatkowe zajęcia, które opierają się na przemyślanej rotacji nauczycieli i uczniów w zespołach w celu poprawy wyników, poznania potrzeb uczniów i skutecznego wyrównania braków już na początku pobytu w szkole.

Służą temu prace w zespołach międzyprzedmiotowych i przedmiotowych, ale i wszystkie inne działania podejmowane, np. ze względu na potrzebę indywidualnego traktowania chorego ucznia czy dostosowanie do sposobu oceniania. Nauczyciele angażują się w pracę zespołową związaną z planowaniem, organizowaniem, modyfikowaniem i realizowaniem procesów edukacyjnych niezależnie czy propozycje inicjowane są indywidualnie czy na płaszczyźnie zespołu. Wspólnie ustalają rozkłady materiału, analizują potrzeby,

opracowują wnioski dotyczące procesu edukacyjnego i nowe standardy oraz wprowadzają zmiany. Tworzą przy tym nowe narzędzia, często ze wspólnych materiałów (wyk. 1o).

Jakie zmiany w procesie edukacyjnym i wychowawczym zostały wprowadzone przez Pana/ią w wyniku wspólnych ustaleń z innymi pracownikami placówki w tym lub poprzednim roku szkolnym? AN

Liczebność: 36

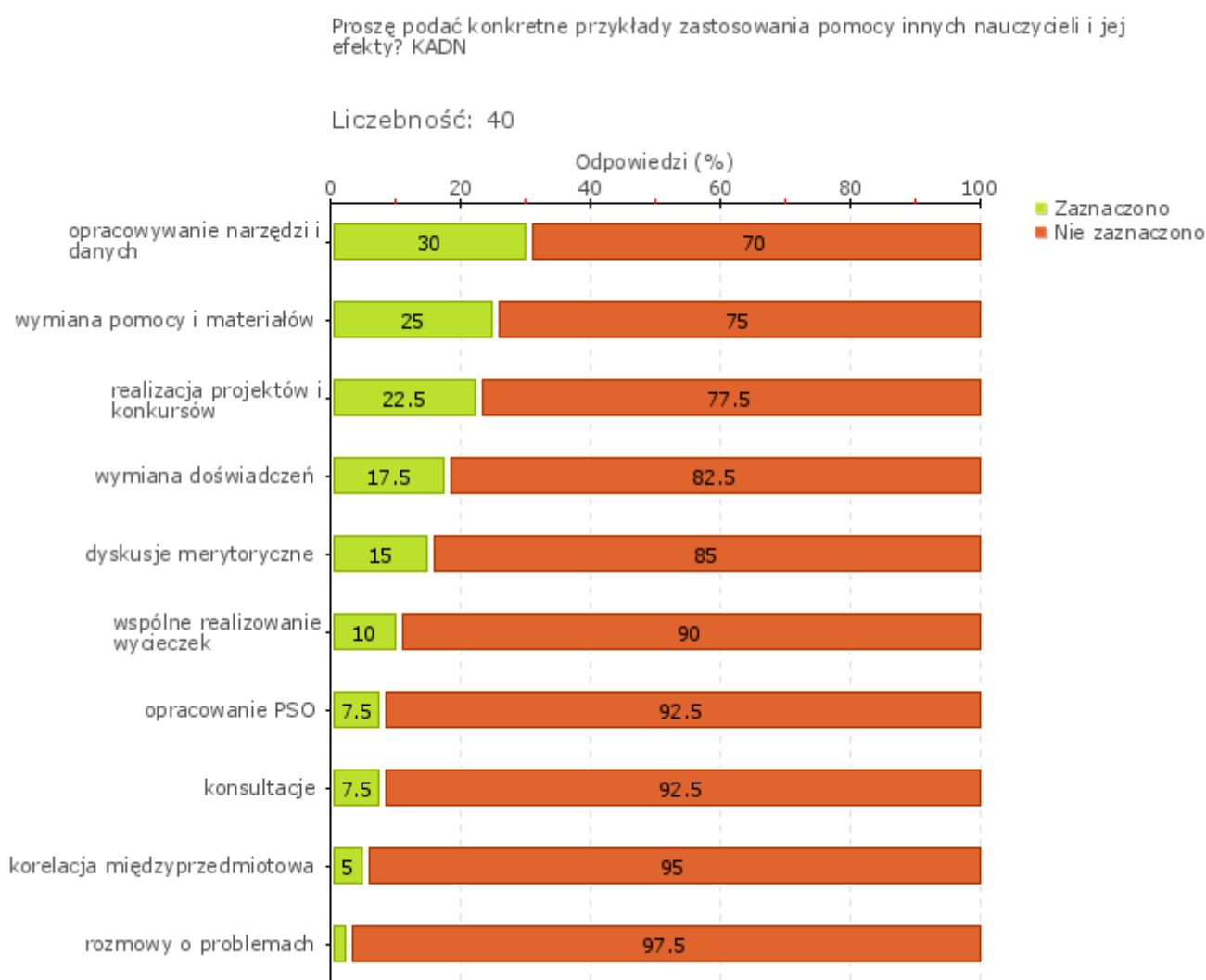

Wykres 1o

Obszar badania: Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy

Nauczyciele wspólnie rozwiązują wiele problemów i korzystają z doświadczenia innych, wzajemnie wspierając się w podejmowanych działaniach.

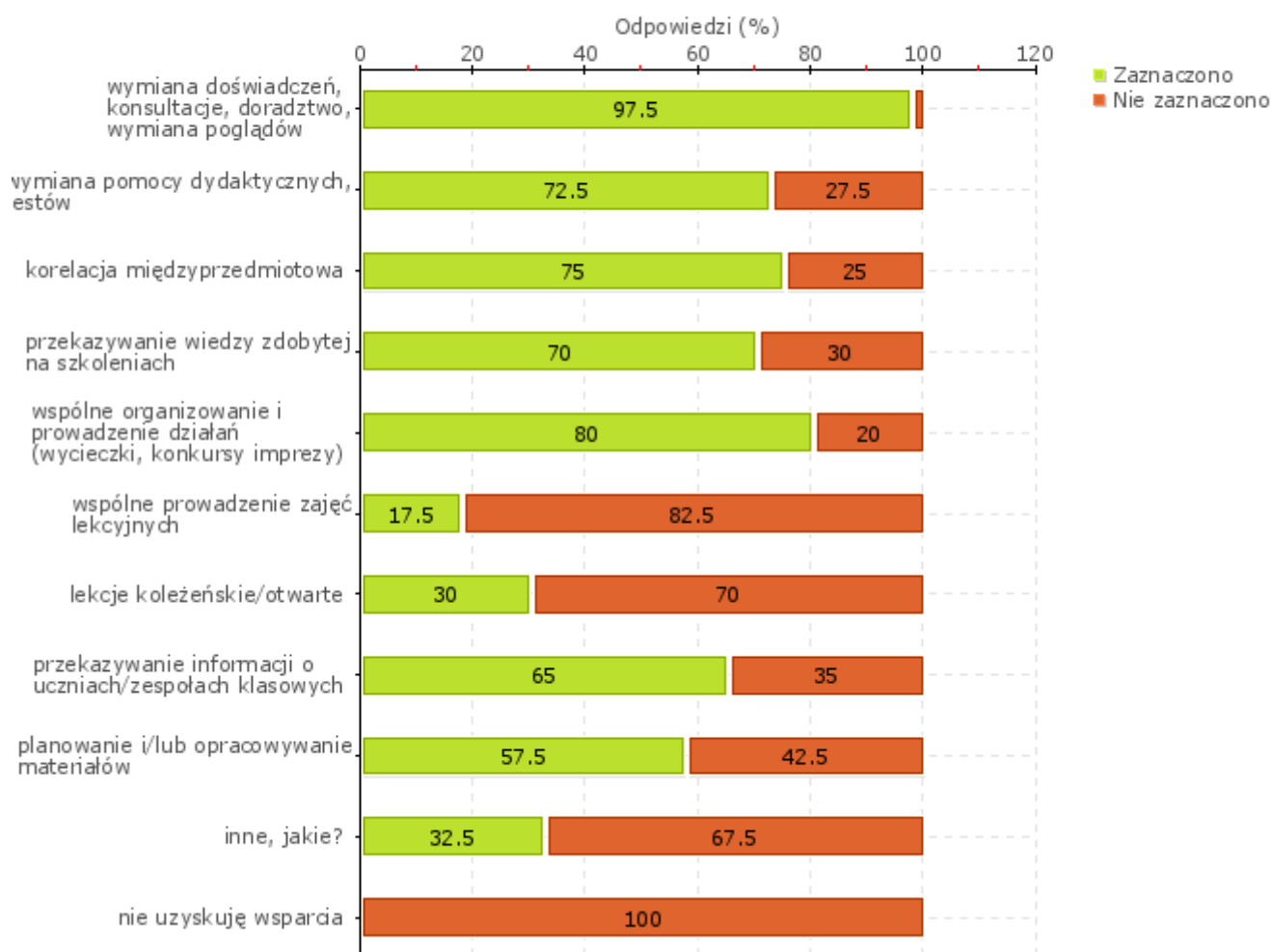
Nauczyciele głównie zwracają się o pomoc przy problemach wychowawczych, edukacyjnych i w pracy z uczniem z dysfunkcjami (tab. 1). W toku swojej działalności wypracowali wiele form wzajemnej pomocy. Najczęściej stosowaną formą jest współpraca z pedagogiem i psychologiem - stosuje 21% nauczycieli; i korzystanie z pomocy wychowawcy - stosuje 18% nauczycieli. Wśród form pomocy otrzymanej najczęściej wskazywana jest wymiana doświadczeń - wymienia 97% nauczycieli (wyk. 1w). Wykorzystanie pomocy od innych nauczycieli najczęściej jest podczas opracowywania narzędzi i różnych danych - korzysta 30% nauczycieli (wyk. 1o).

Wykres 1o

Jakiego rodzaju pomoc uzyskuje Pan/i od innych nauczycieli w swojej pracy z uczniami?
AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jakich sytuacjach, w swojej pracy z uczniami, korzysta Pan/i z pomocy innych nauczycieli?

[AN] (8478)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: **38**

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	wymiana doświadczeń i pomocy naukowych w problemach edukacyjnych i wychowawczych
2	współpraca z pedagogiem i psychologiem
3	rozmowy z innymi nauczycielami
4	pomoc ze strony nauczycieli uczących pokrewne przedmioty
5	zasięganie opinii innych nauczycieli
6	korzystanie z pomocy i sugestii koleżanek i kolegów
7	dyskusje o uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
8	wymiana doświadczeń w zespole przedmiotowym
9	zespołowe prowadzenie zajęć wyrównawczych i rozszerzających
10	przekazywanie informacji o uczniach, zespołach klasowych i edukacyjnych
11	doradztwo
12	wymiana poglądów
13	współpraca z nauczycielami przedmiotów ścisłych i przyrodniczych
14	korzystanie z pomocy wychowawcy
15	wymiana informacji o zdolnościach uczniów
16	analizowanie frekwencji
17	analizowanie statystyk
18	opracowywanie wyników
19	modyfikowanie PSO
20	wspólne opracowywanie strategii w sytuacjach szczególnie trudnych

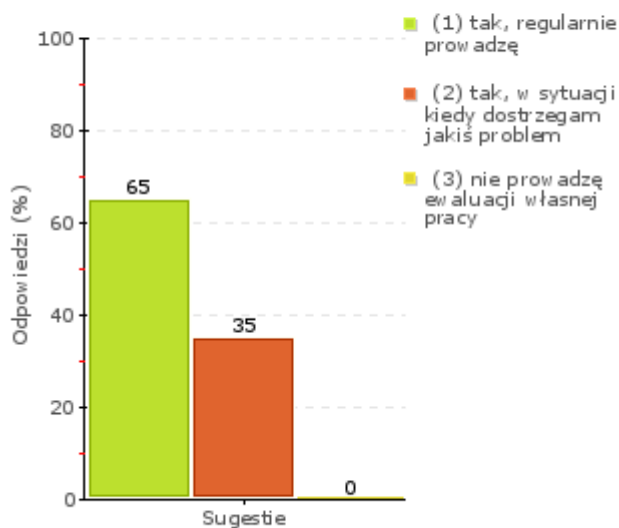
Obszar badania: Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy

Nauczyciele wspierają siebie nawzajem i udzielają pomocy w doskonaleniu własnej pracy, rozwiązywaniu problemów i ewaluacji.

Ewaluację własnej pracy prowadzi 100 proc. nauczycieli (wyk. 1j). Najczęściej dotyczy ona zarządzania czasem, skuteczności i atrakcyjności materiałów czy zajęć (wyk. 2o). Przy prowadzeniu ewaluacji własnej pracy 100% nauczycieli współpracuje z innymi nauczycielami (wyk. 2j), a współpraca ta najczęściej polega na dzieleniu się wiedzą i wymianie doświadczeń oraz spostrzeżeń. Nauczyciele pomagają sobie również poprzez wzajemną obserwację lekcji, czy porównują stopień realizacji podstawy programowej (wyk. 1o.). Część pomocy wynika z pracy w zespołach, a część z wzajemnej koleżeńskiej pomocy. W związku z tym 100% nauczycieli uważa, że współpraca ta jest zdecydowanie przydatna (wyk. 3j).

Czy prowadzi Pan/i ewaluację własnej pracy? AN

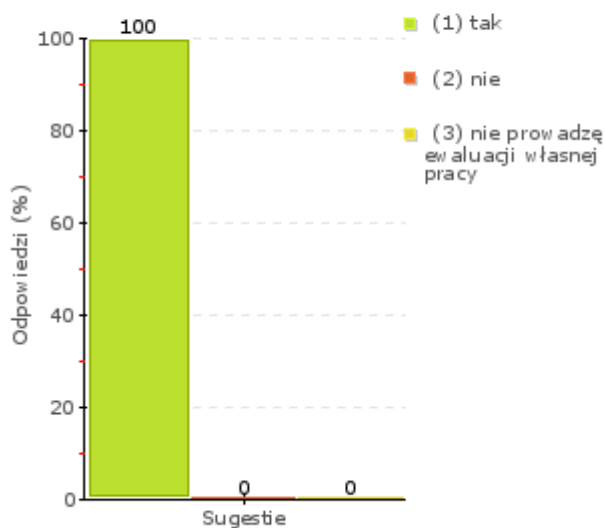
Liczebność: 40

Wykres 1j

Czy prowadząc ewaluację własnej pracy współpracuje Pan/i z innymi nauczycielami? AN

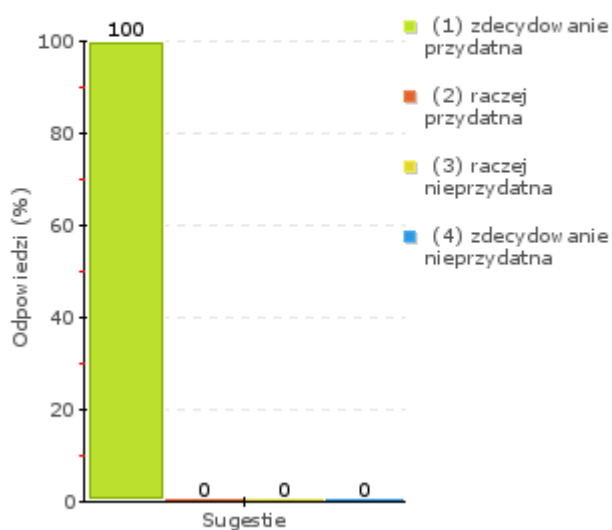
Liczebność: 40

Wykres 2j

[jeśli tak] Jak Pan/i ocenia tę współpracę? AN

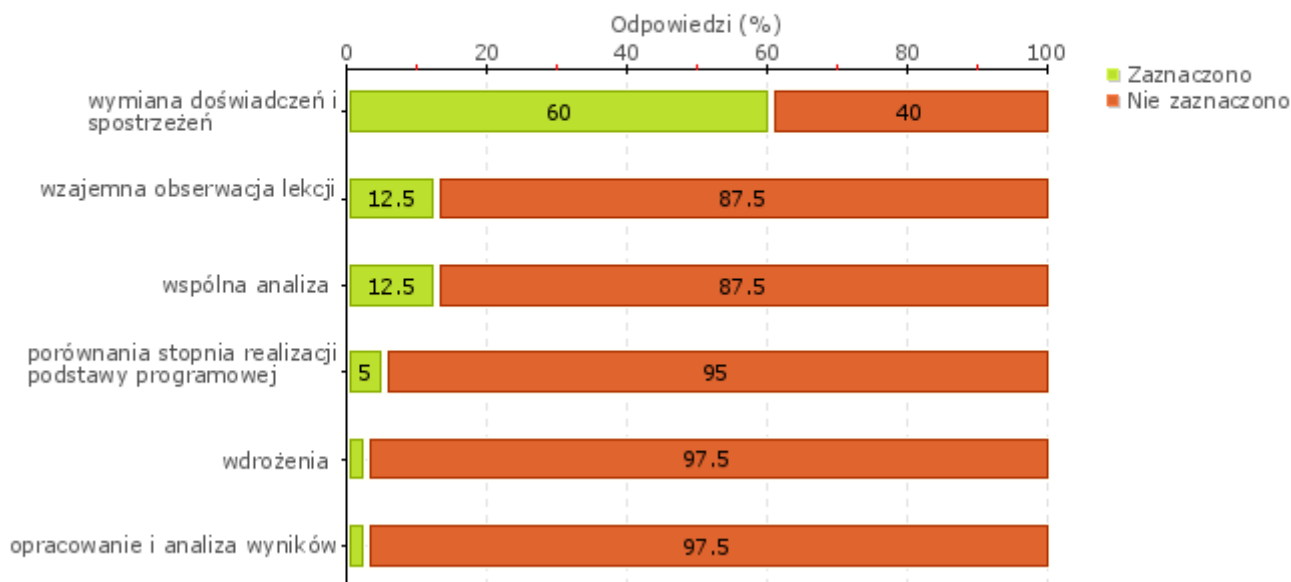
Liczebność: 40

Wykres 3j

[jeśli tak] Na czym polega ta współpraca? Proszę podać przykłady. KADN

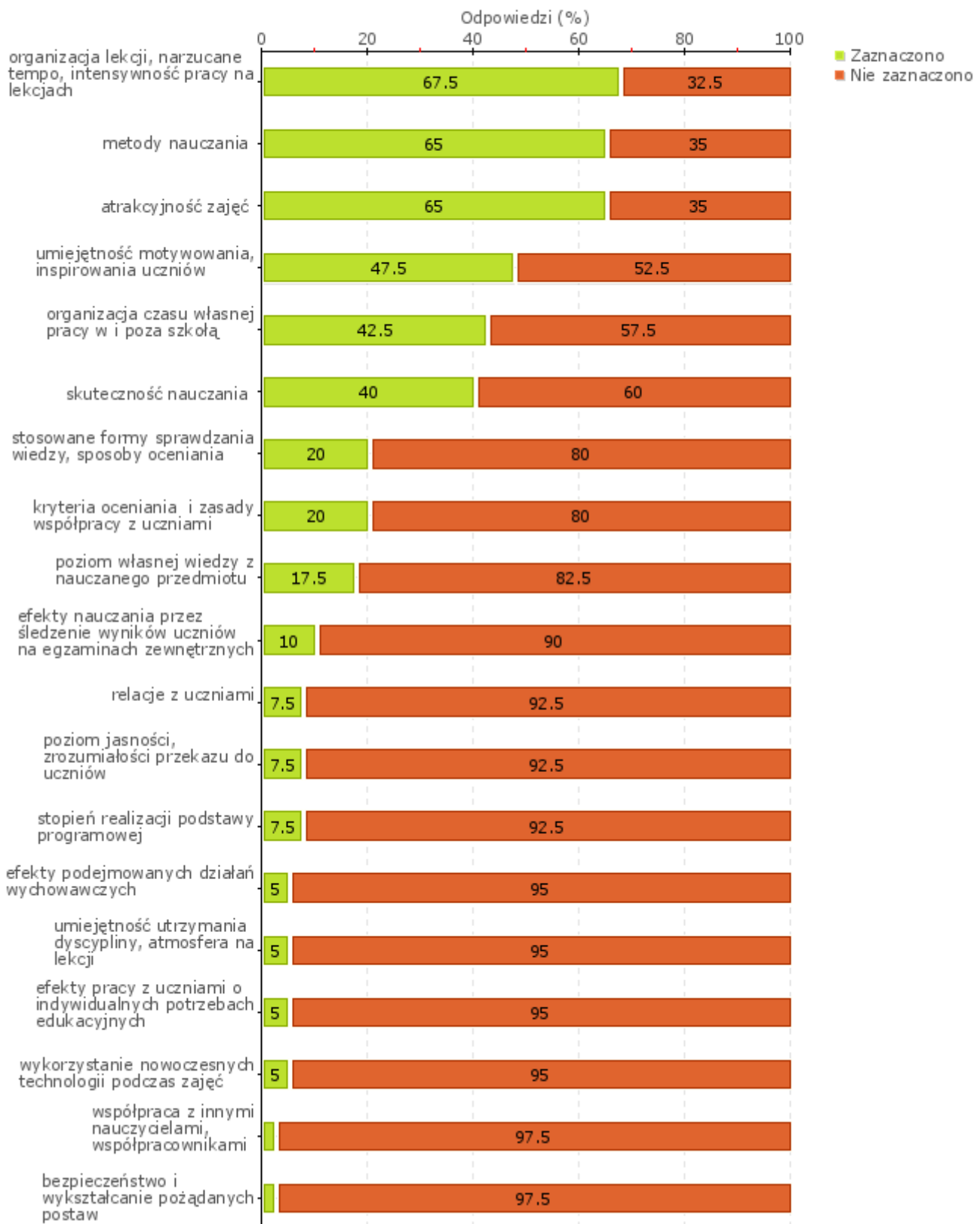
Liczebność: 40

Wykres 1o

[jeśli tak] Jakie elementy własnej pracy poddawał/a Pan/i ewaluacji w ciągu ostatniego roku? KADN

Liczebność: 40

Wykres 20

Wymaganie:

Promowana jest wartość edukacji

Stan oczekiwany:

Priorytetem szkoły funkcjonującej w społeczeństwie wiedzy jest propagowanie uczenia się przez całe życie. Szkoła powinna budować klimat, dzięki któremu uczniowie rozumieją tę potrzebę. Pomocne w tym zadaniu mogą stać się zasoby lokalnego środowiska, a także absolwenci.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

V Liceum Ogólnokształcące w Toruniu prowadzi różnorodne działania, które sprzyjają tworzeniu pozytywnej atmosfery dla uczenia się i kształtują postawę uczenia się przez całe życie. Szkoła nastawiona jest na promowanie ciągłej nauki zarówno wśród uczniów, jak i nauczycieli. Grono pedagogiczne prowadzi dialog z młodzieżą oraz dzieli się swoją wiedzą i doświadczeniem, a tym samym mobilizuje licealistów do przezwyciężania trudności i osiągania sukcesów w różnych dziedzinach życia. Liceum planowo i świadomie zbiera oraz rozpowszechnia informacje o swoich absolwentach, które wykorzystywane są w celu promowania wartości edukacji i jako element doradztwa zawodowego. Szkoła, we współpracy z partnerami i absolwentami, w środowisku lokalnym popularyzuje wartość uczenia się.

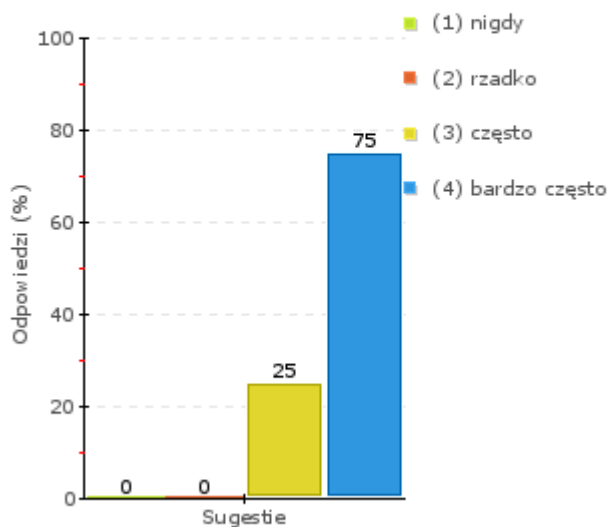
Obszar badania: W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się

Szkoła nastawiona jest na promowanie ciągłej nauki zarówno wśród uczniów, jak i nauczycieli. Prowadzone są różnorodne działania wśród uczniów, co przekłada się na pozytywną atmosferę uczenia się zarówno wśród uczniów, jak i nauczycieli. W V Liceum Ogólnokształcącym w Toruniu kształtowany jest pozytywny klimat wspomagający procesy uczenia się. Jest to jedno z założeń koncepcji pracy szkoły, która jest realizowana przez całą społeczność szkolną. Dzięki stworzonej w szkole atmosferze otwartości, życzliwości, wsparcia i integracji, w liceum panuje przekonanie o kształtowaniu pozytywnego nastawienia do procesów uczenia się przez wszystkich uczestników procesów edukacyjnych.

Dyrektor, uczniowie i nauczyciele są przekonani, iż w szkole uczą się zarówno uczniowie, jak i nauczyciele (wyk. 2j, 5j, tab. 1). Ponadto wśród nauczycieli panuje przekonanie, że w szkole dba się o wzajemną wymianę doświadczeń, wiedzy oraz bardzo często na ten temat prowadzone są rozmowy, aby wspólnie przezwyciężać napotkane trudności (wyk. 1j, 3j), natomiast w opinii uczniów, nauczyciele nie zawsze rozmawiają z nimi o tym, jak należy się uczyć (wyk. 4j).

Jak często w Pana/i szkole:
Rozmawia się o tym, jak my,
nauczyciele, przezwyciężamy nasze
trudności w pracy. AN

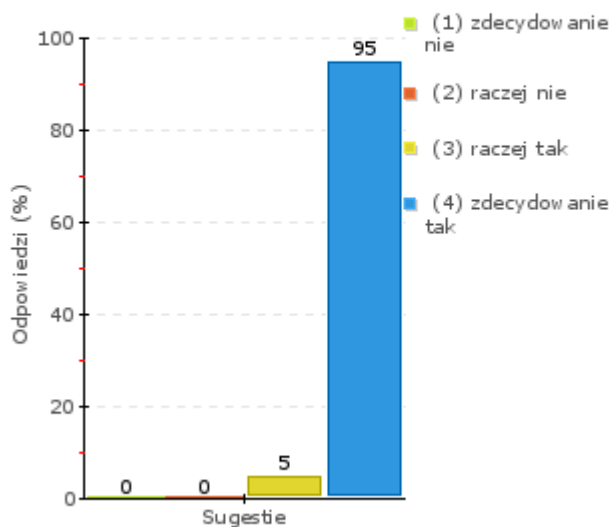
Liczebność: 40

Wykres 1j

Czy zgadza się Pan/i z poniższymi zdaniem? W naszej
szkole:
panuje przekonanie, że uczą się
zarówno uczniowie jak i nauczyciele AN

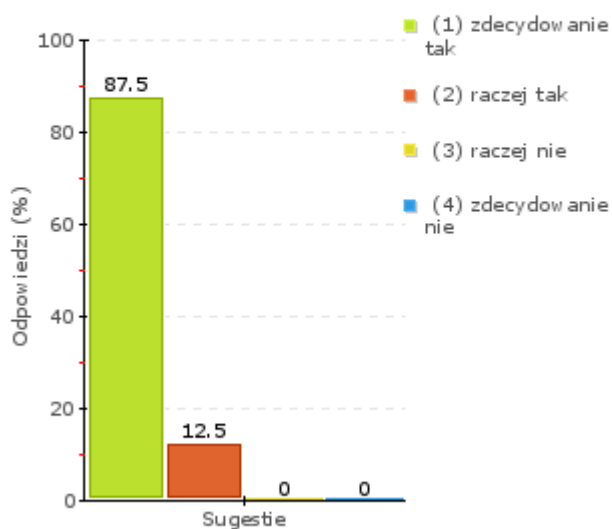
Liczebność: 40

Wykres 2j

Czy zgadza się Pan/i z poniższymi zdaniem? W naszej
szkole:
w szkole dba się o to, aby nauczyciele
dzielili się swoją wiedzą z innymi
nauczycielami AN

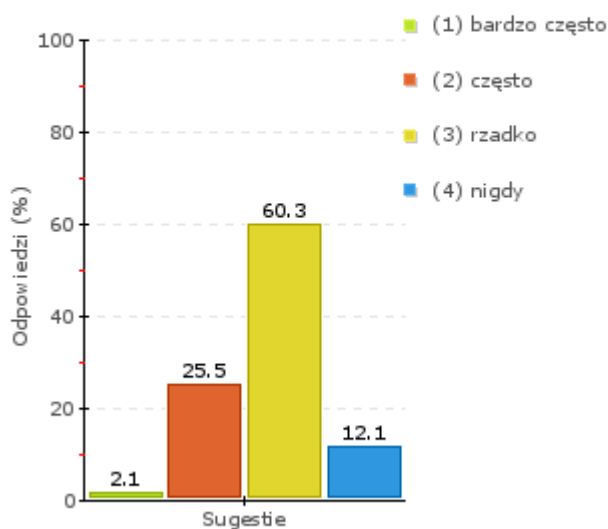
Liczebność: 40

Wykres 3j

Jak często w Twojej szkole:
Nauczyciele rozmawiają ze mną w jaki
sposób się uczyć. AMS

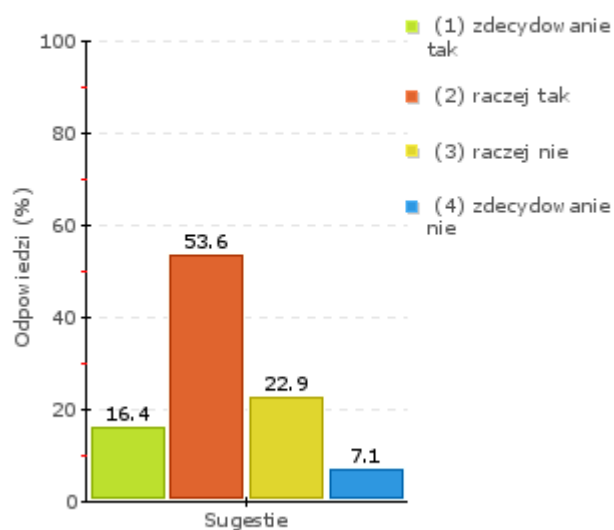
Liczebność: 142

Wykres 4j

Pomyśl o tym, w jaki sposób nauczyciele pomagają Ci się uczyć. Czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami?
W mojej szkole uczą się zarówno nauczyciele jak i uczniowie. AMS

Liczebność: 142

Wykres 5j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jak w Państwa szkole dba się o to, aby nauczyciele dzielili się swoją wiedzą z innymi nauczycielami? [WD] (8030)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	Wśród grona pedagogicznego następuje wymiana wiedzy uzyskanej podczas różnorodnych form doskonalenia zawodowego.	W szkole dba się o to, by nauczyciele dzielili się swoją wiedzą z innymi: - promocja współpracy jako elementu nowoczesnej edukacji, - stwarzanie i inicjowanie warunków do wspólnych spotkań (np. wyznaczanie obowiązkowych spotkań zespołów), - tworzenie dobrej atmosfery w szkole, - promowanie dobrych praktyk - lekcje pokazowe, koleżeńskie, lekcje opiekunów stażu, - pomoc w integracji między nauczycielami (uroczystości szkolne, mniej formalne spotkania, na których i tak rozmawia się o szkole)

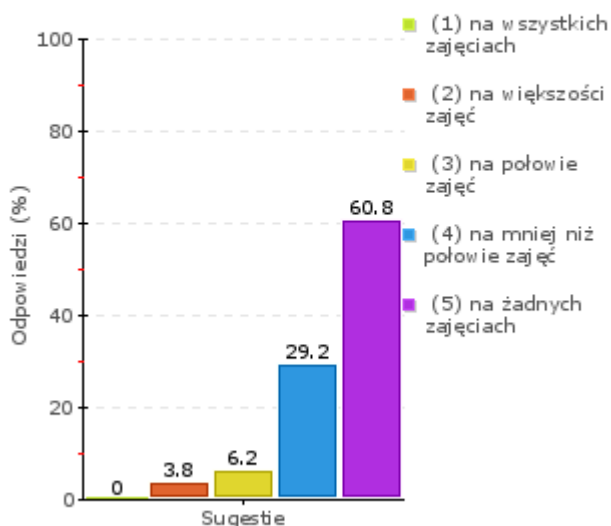
Obszar badania: W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie

W szkole prowadzone są różnorodne przedsięwzięcia, w które zaangażowani są uczniowie, w celu kształtowania wśród nich postaw uczenia się przez całe życie.

Na podstawie przeprowadzonych obserwacji zajęć dydaktycznych i prezentacji projektów multimedialnych klas medialnych można skonstatować, że uczniowie mają możliwość wykorzystywania popełnionych błędów do uczenia się w każdej sytuacji, a nauczyciele stwarzają im możliwości podejmowania indywidualnych decyzji dotyczących uczenia się oraz wyrażania własnych opinii. Uczniowie klas drugich klas twierdzą, że nie boją się popełniać błędów, zadawać pytań, są zachęceni do wyrażania własnego zdania, ale nie zawsze mają okazję do poszukiwania własnych rozwiązań i są chwaleni przez nauczycieli (wyk. 5j - 9j). Natomiast uczniowie klas trzecich twierdzą, że rzadko mają okazję do zgłaszania pomysłów sposobu pracy na lekcjach, wyrażania własnego zdania na poruszane tematy na lekcjach, pokazywania rezultatów własnej pracy czy odczuwania zaciekawienia podczas uczenia się (wyk. 1j - 4j). Jednakże uczniowie wskazują, że nauczyciele mówią im o istocie i znaczeniu uczenia się przez całe życie (wyk.10j). Nauczyciele uczący w jednym oddziale wyjaśnili, że nieustannie się doskonalą, ciągle się uczą, przynoszą uczniom nowe, aktualne zadania, które mają mobilizować do pracy intelektualnej. Swoją postawą kształtują wychowanków. W ten sposób rozwijają u uczniów przekonanie o wartości i konieczności uczenia się. Zaznaczyli też, że w licznych rozmowach z licealistami nawiązują do losów absolwentów V Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu, np. zapraszają studentów, osoby, które odniosły sukcesy zawodowe. Nauka poprzez cel to zadanie przyświecające pracy z zespołem uczniowskim. Nauczyciele znają predyspozycje swoich wychowanków i ich umiejętności, więc przygotowują i stosują takie techniki nauczania, zapamiętywania, aby jak najlepiej wykorzystać drzemiący w uczniach potencjał. W wywiadzie nauczyciele podkreślili, że w klasie, w której uczą zauważalna jest apoteoza nauki.

Na ilu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje?
Dzisiaj zgłaszałam/em pomysły dotyczące tego, jak chciałabym/bym pracować na zajęciach. AMD

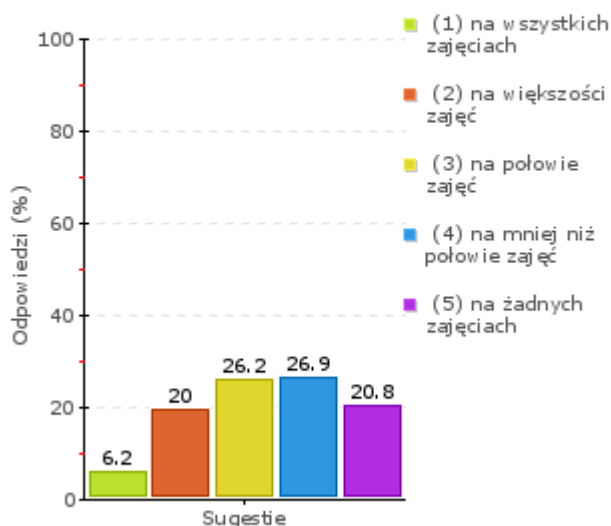
Liczebność: 130

Wykres 1j

Na ilu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje?
Dzisiaj nauczyciel zachęcał mnie do wyrażania własnego zdania na tematy poruszane na zajęciach. AMD

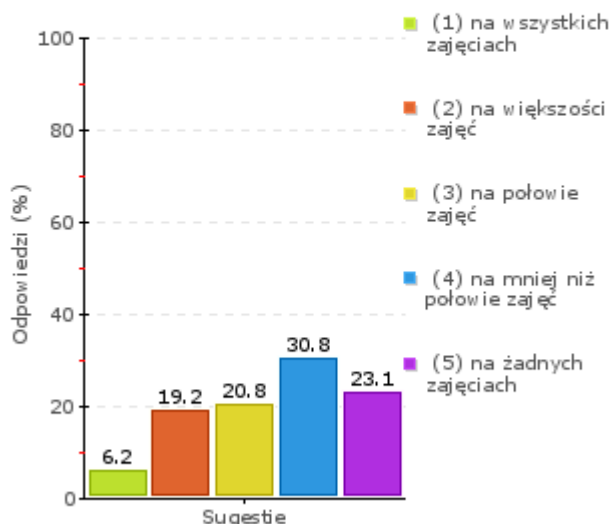
Liczebność: 130

Wykres 2j

Na jak wielu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje?
Dzisiaj podczas zajęć miałam/em możliwość pokazania innym uczniom, jakie są rezultaty mojej pracy. AMD

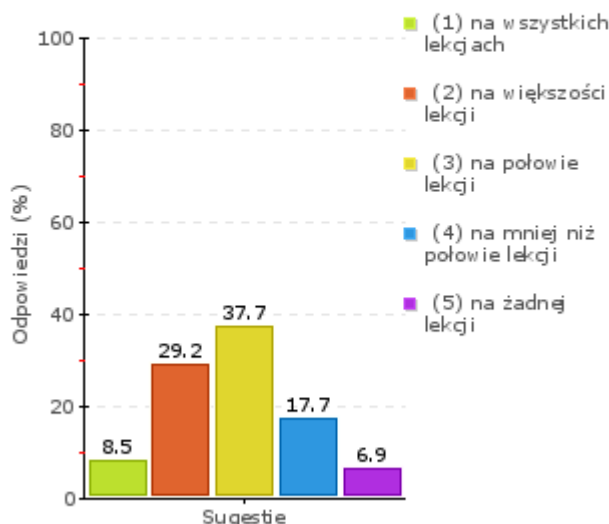
Liczebność: 130

Wykres 3j

Na ilu Twoich lekcjach dzisiaj miały miejsce opisane poniżej sytuacje?
Dzisiaj na lekcjach czułam/em się zaciekawiona/y AMD

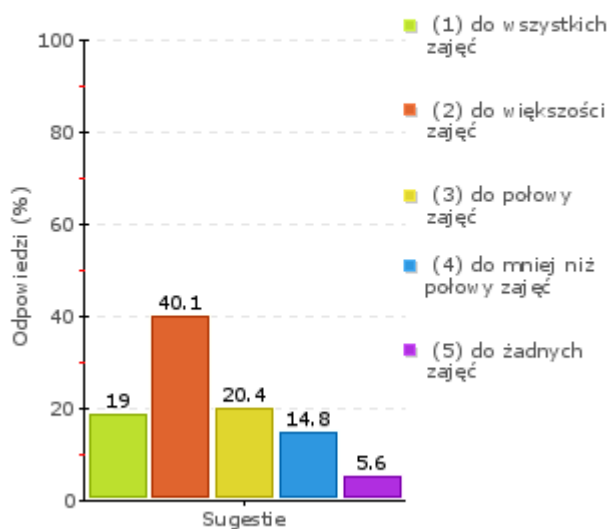
Liczebność: 130

Wykres 4j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Nie boję się na lekcji popełniać błędów. AMS

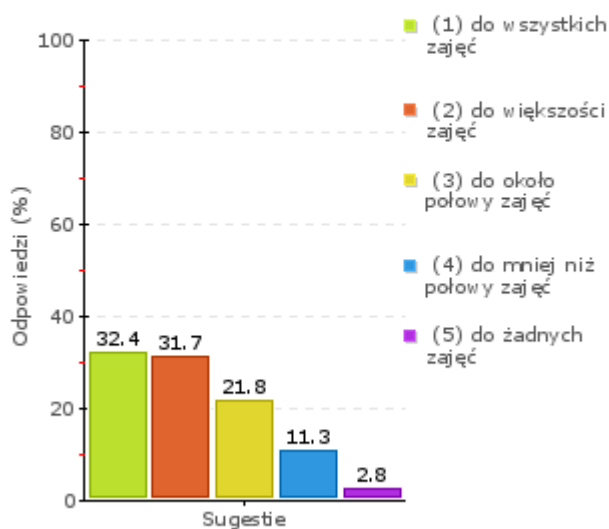
Liczebność: 142

Wykres 5j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Nie boję się zadawać pytań. AMS

Liczebność: 142

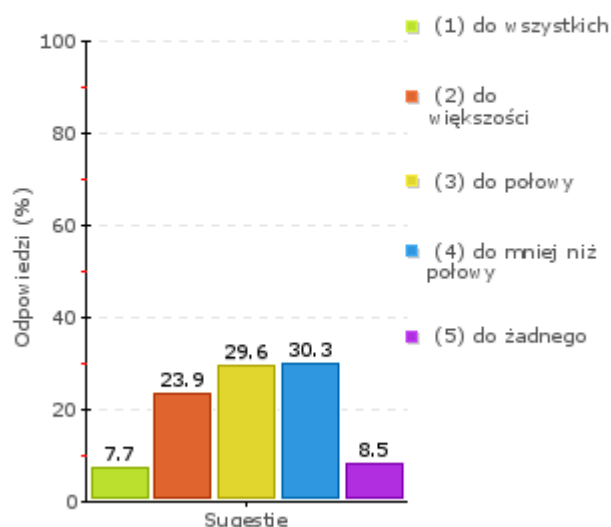

Wykres 6j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele mnie chwalią AMS

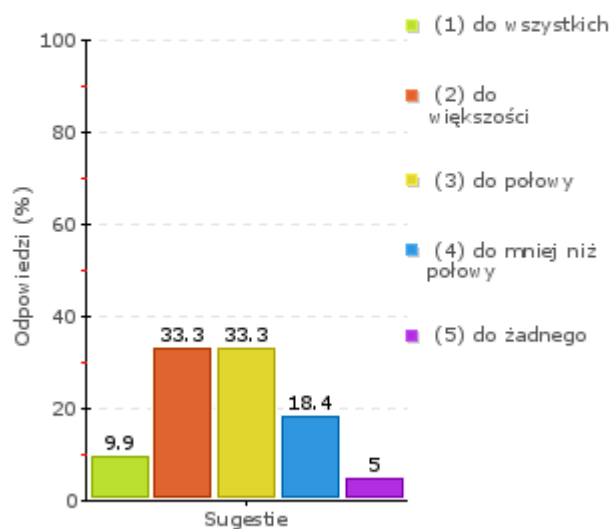
Liczebność: 142

Wykres 7j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele zachęcają mnie do poszukiwania różnorodnych rozwiązań w trakcie zadań realizowanych na lekcji.
AMS

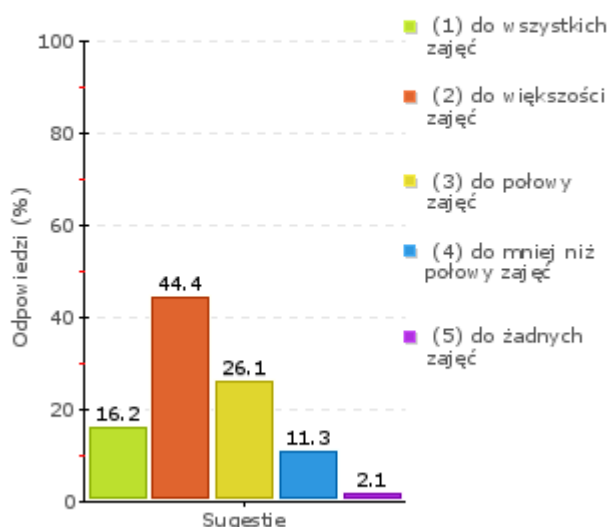
Liczebność: 142

Wykres 9j

Do jakiej części Twoich zajęć w szkole pasują poniższe zdania?
Nauczyciele zachęcają mnie do wyrażania własnego zdania na tematy poruszane na lekcji. AMS

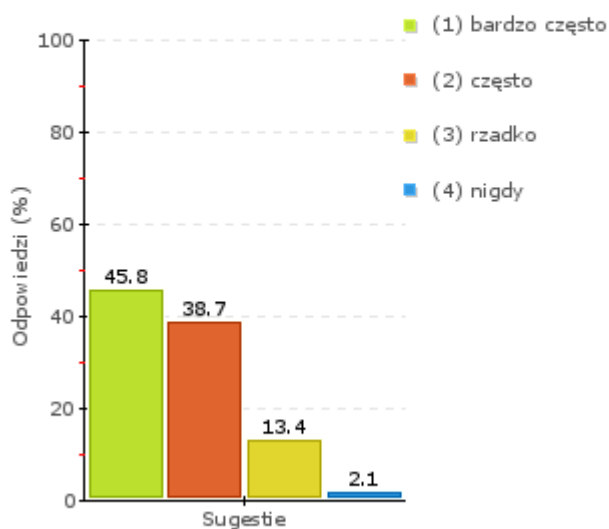
Liczebność: 142

Wykres 8j

Pomyśl teraz o swoich nauczycielach. Do jakiej części nauczycieli pasują poniższe zdania?
Nauczyciele mówią mi, że uczenie się jest ważne i trwa przez całe życie.
AMS

Liczebność: 142

Wykres 10j

Obszar badania: Szkoła lub placówka wykorzystuje informacje o losach absolwentów do promowania wartości edukacji

Szkoła w sposób świadomy i planowy zbiera informacje o losach absolwentów oraz wykorzystuje je w pracy z uczniami w celu promowania wartości edukacji.

Uczniowie twierdzą, że nauczyciele rozmawiają z nimi na temat osób, które ukończyły naukę w V Liceum Ogólnokształcącym w Toruniu (wyk. 1j). Z wypowiedzi dyrektora oraz dokumentacji szkolnej wynika, że zbieranie informacji o losach absolwentów i wykorzystywanie ich w pracy z uczniami jest procesem systemowym i wykorzystywanym w pracy z uczniami. Dyrektor stwierdził, że corocznie zbierane są informacje przez wychowawców klas na temat swoich dawnych wychowanków i na tej podstawie dokonywana są następujące analizy:

- preferowanych kierunków studiów przez uczniów poszczególnych profili,
- wyborów przedmiotów na maturze,
- najczęściej wybieranych przez uczniów uczelni lokalnych i poza miejscem zamieszkania,
- liczby absolwentów wybierających uczelnie zagraniczne oraz preferowane kierunki studiów.

Podkreślił również, że szkoła upowszechnia informacje na temat swoich absolwentów w gazetce szkolnej, na stronie internetowej szkoły i w lokalnych mediach. Informuje o uzyskanych przez najlepszych absolwentów sukcesach oraz nagrodach, wyróżnieniach, stypendiach. Rada pedagogiczna liceum corocznie przyznaje najlepszemu absolwentowi rocznika tytuł "Primus inter Pares". Sukcesy absolwentów wykorzystywane są także w folderach promocyjnych szkoły wykorzystywanych, m.in. podczas Drzwi Otwartych w V Liceum Ogólnokształcącym w Toruniu. Wszystkie najważniejsze informacje zamieszczane są też w kronice szkolnej. Należy również zauważyć, że absolwenci utrzymują stały kontakt ze szkołą i nadal angażują się w jej życie, a biorąc czynny udział w imprezach organizowanych przez liceum, z dumą, jako wychowankowie, identyfikują się ze szkołą. Chętnie goszczą w murach swojego dawnego liceum, są zapraszani przez nauczycieli na spotkania z wychowankami, podczas których przekazują informacje na temat studiów, uczelni, wybranych kierunków. Na tej podstawie szkoła pozyskuje informacje o adekwatności swojej oferty edukacyjnej w stosunku do potrzeb absolwentów i jej zgodności z kierunkami studiów. Studiujący na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu odbywają praktyki pedagogiczne w „swojej” szkole, realizują też różne projekty we współpracy z liceum, np. studenci prawa – organizują corocznie sesje z okazji obchodów "Dnia Praw Człowieka", uczestniczą w projekcie: "Wybory - lubię to!". Wykorzystywane podczas godzin wychowawczych przykłady kontynuowania nauki przez absolwentów (wyboru uczelni i kierunku studiów), losów zawodowych, wpływają na uczniów zachęcająco i motywująco do podejmowania wysiłku intelektualnego, przynoszącego sukces. Są to zabiegi oparte na przykładach konkretnych osób, które pobudzają uczniów i mobilizują do naśladowania. Oprócz tego, dzięki informacjom o losach swoich absolwentów, szkoła na bieżąco dostosowuje swoją ofertę:

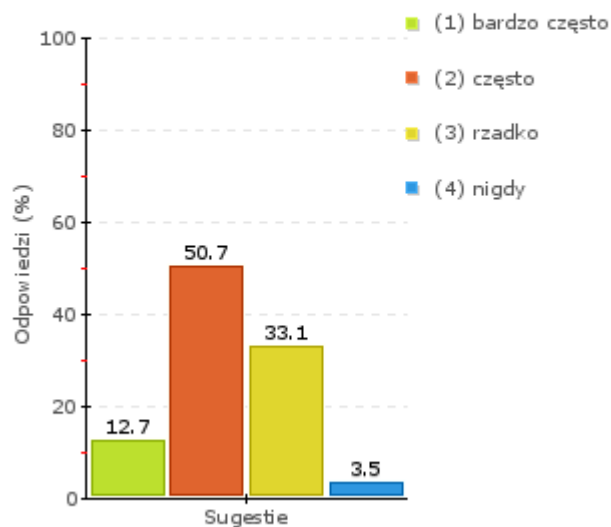
- edukacyjną (np. klasy medialne – wśród absolwentów wielu aktorów i redaktorów, pracowników mediów),
- zajęć pozalekcyjnych (np. kręcenie filmów, warsztaty montażu) - przygotowanie programów autorskich (np. angielski w medycynie, biznesie, grafika - multimedia, fizyka politechniczna, łacina medyczna itp.).

Dyrektor zauważa, że informacje na temat absolwentów, zgromadzone przez szkołę, prezentowane są też

poprzez ich ekspozycję w postaci gazetek ściennych na korytarzach placówki, a publikowane na stronie internetowej (dokumentowane od 1979 r.) są na bieżąco uzupełniane.

Jak często w Twojej szkole:
Nauczyciele rozmawiają z nami o tym, co
robią uczniowie, którzy skończyli
naszą szkołę. AMS

Liczebność: 142

Wykres 1j

Obszar badania: Działania realizowane przez szkołę lub placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej

Szkoła prowadzi różnorodne działania, skierowane do różnych przedstawicieli społeczności lokalnej, a to przekłada się na promocję wartości edukacji w środowisku. Jest to szkoła, która modyfikuje swoją ofertę edukacyjną wychodząc naprzeciw potrzebom środowiska lokalnego. Dbą o kształtowanie pozytywnego wizerunku, prezentuje i upowszechnia informacje o swojej ofercie oraz o podejmowanych przedsięwzięciach i osiągnięciach.

Zdaniem rodziców, partnerów, przedstawicieli organu prowadzącego oraz dyrektora szkoła prowadzi różnorodne działania promujące wartość edukacji w społeczności lokalnej. Partnerzy podkreślili, że najlepsze klasy otrzymują Puchar Dyrektora Szkoły. Nauczyciele czują, że oni także muszą się ciągle uczyć i że warto to robić. Promocją szkoły są organizowane przez nią "Drzwi otwarte". Partnerzy szkoły zwrócili też uwagę na kształtowane wśród uczniów szkoły techniki szybkiego uczenia się. Podkreślili również, że V Liceum Ogólnokształcące w Toruniu jest szkołą, która promuje laureatów olimpiad przedmiotowych i potrafi przekazywać wiedzę. Partnerzy szkoły stwierdzili, że uczniowie kierunkują swoją wiedzę tak, aby zostać studentami na wybranych wydziałach i w tym pomagają im nauczyciele. Strona internetowa szkoły jest na bieżąco aktualizowana. Daje to możliwość łatwiejszego kontaktu ze szkołą, nauczycielem oraz prezentuje pełną informację o działalności liceum. Zdaniem partnerów, utrzymywanie kontaktu z dobrymi wzorami bardzo uczy dzieci i daje im wiele możliwości na przyszłość. Podobne stanowisko, podczas wywiadu, przedstawili rodzice. Według nich szkoła pokazuje, jak się uczyć. Pokazywane są losy absolwentów, a wśród nich jest sporo znanych aktorów. Promowani są absolwenci, którzy odnieśli sukces. Podróżnicy, zapraszani do szkoły,

poszerzają horyzonty i zainteresowania uczniów klas profilowych. W szkole promuje się tych, którzy są dobrzy, którym udało się odnieść sukces. Podkreślili, że również na zebraniach czy spotkaniach z nauczycielami nawiązuje się do osiągnięć osób, które ukończyły V Liceum Ogólnokształcące w Toruniu. Zaznaczyli też, że ich dzieci są dumne, że uczą się w tej szkole oraz nadmienili, iż prezentowane sylwetki absolwentów z wyższym wykształceniem są inspiracją dla uczniów. Zauważyli również, że ich dzieci są tak ambitne, że o poziomie dobrego wykształcenia nie stanowi już tytuł magistra, a doktorat i do takiego tytułu ich dzieci chcą dążyć. Zdaniem rodziców, dzięki takim zabiegom dzieci uczą się rytmu nauki. Natomiast przedstawiciele organu prowadzącego dodali, że uczniowie biorą udział w konkursach i olimpiadach na szczeblu kuratorskim i ogólnopolskim. Angażują się w debaty oxfordzkie, a dyrektor szkoły corocznie przedstawia wnioski o nagrody dla uczniów - fundowane przez Prezydenta Miasta Torunia. W gablotach szkolnych prezentowane są uczniowskie osiągnięcia, a informacje o sukcesach na bieżąco umieszczane są na stronie internetowej placówki. Szkoła bardzo dobrze promuje się medialnie, jest obecna w lokalnych mediach, pojawiają się o niej informacje w telewizji kablowej. Przygotowywane są również tradycyjne ulotki, promujące szkołę. Słynne są "festyny rodzinne" organizowane na terenie miasta, na których społeczność szkolna ma możliwość zaistnienia poprzez prezentację swoich umiejętności i podjętych działań na rzecz innych, np. Festyn rodzinny "Bądźmy razem" Caritas, wieczory kolęd, jasełka. Szkoła posiada cenne certyfikaty, m.in. Szkoła z Klasą, Szkoła Przedsiębiorczości, Szkoła Humanitarna. Dyrektor wymienił działania promujące wartość edukacji w społeczności lokalnej (tab. 1).

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy szkoła prowadzi działania promujące uczenie się? Do kogo są one skierowane? [WD] (7746)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	Działania podejmowane w szkole	- Program Uczenia Się Przez Całe Życie, - projekt Comenius, - patronaty wydziałów UMK, - spotkania z absolwentami z uczniami (np. pracownikami Parlamentu Europejskiego). - Drzwi Otwarte Szkoły (nie tylko oferta edukacyjna, ale i promocja uczenia się i poznawania), - prezentacje projektów i przedstawień przygotowanych przez uczniów, - promowanie powszechnego czytania książek (uczniowie czytają książki w różnych miejscach: szpitale, galerie handlowe, ulica, ośrodki pomocy społ. itd.) - szkoła otrzymuje nagrody: Szkołą Przedsiębiorczości, Szkoła Humanitarna, Szkoła z Klasą - szkoła jest ośrodkiem Akademii CISCO

Wymaganie:

Rodzice są partnerami szkoły lub placówki

Stan oczekiwany:

W efektywnych szkołach tworzy się partnerstwo z rodzicami przede wszystkim dla wsparcia uczenia się uczniów. Zaangażowanie rodziców w proces edukacyjny pozytywnie wpływa na rozwój uczniów, dlatego szkoły zachęcają rodziców do udziału w tym procesie. Celem organizowanych przez szkołę działań powinno być włączanie rodziców w proces podejmowania decyzji dotyczących istotnych aspektów pracy szkoły.

Poziom spełnienia wymagania: B

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

Szkoła w swojej pracy stwarza warunki rodzicom do współdecydowania, współpracuje z rodzicami i bierze pod uwagę ich opinie, które systematycznie zbiera. Liceum jest otwarte na ich propozycje. Część rodziców korzysta z tej otwartości i współuczestniczy w procesie zmian, działa bardzo aktywnie i z dużym zaangażowaniem, a nawet poświęceniem. Wpływa to korzystnie na stałe podnoszenie poziomu edukacji i wychowania. Przyczynia się również do budowania dobrych relacji między różnymi pokoleniami wolontariuszy oraz uczy szacunku dla doświadczenia i chęci poszukiwania nowych rozwiązań. Jednak jest duża grupa rodziców, która na przestrzeni ostatnich 2 lat nie zgłosiła jakiegokolwiek inicjatywy na rzecz rozwoju uczniów lub szkoły.

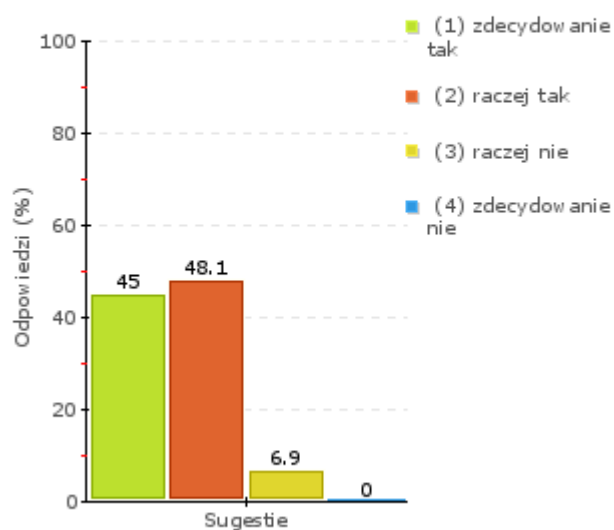
Obszar badania: Szkoła lub placówka pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy

Szkoła systematycznie i w sposób ciągły zbiera opinie rodziców o swojej pracy i potrzebach, jakie mają rodzice i uczniowie.

Z rozmów z dyrektorem i nauczycielami wynika, że informacje od rodziców pozyskiwane są poprzez ewaluację wewnętrzną, podczas prowadzonych indywidualnych rozmów, zebrań i dyżurów nauczycielskich. Rodzice wypełniają też ankiety, zgłaszają wnioski przez Radę Rodziców lub bezpośrednio do dyrektora, komunikują się drogą elektroniczną czy telefoniczną. Możliwość angażowania się w ważne sprawy szkoły i świadomość sposobów swojego zaangażowania wyraża 90% rodziców (wyk. 1j). Wśród działań, które były opiniowane przez rodziców wymieniane są: ustalanie profili klasowych, opiniowanie pracy nauczycieli, opiniowanie systemu oceniania, czy ustalanie imprez, wyjazdów i działań edukacyjnych (tab. 1). Wyrażają to także nauczyciele, którzy biorą pod uwagę opinie rodziców zwłaszcza przy rozwiązywaniu konfliktów, organizacji wycieczek i zajęć pozalekcyjnych, realizacji programu wychowawczego i pracy nad systemem oceniania (wyk. 1w).

Czy zgadza się Pan/i poniższymi zdaniami?
Wiem, w jaki sposób mogę się zaangażować w pracę szkoły. AR

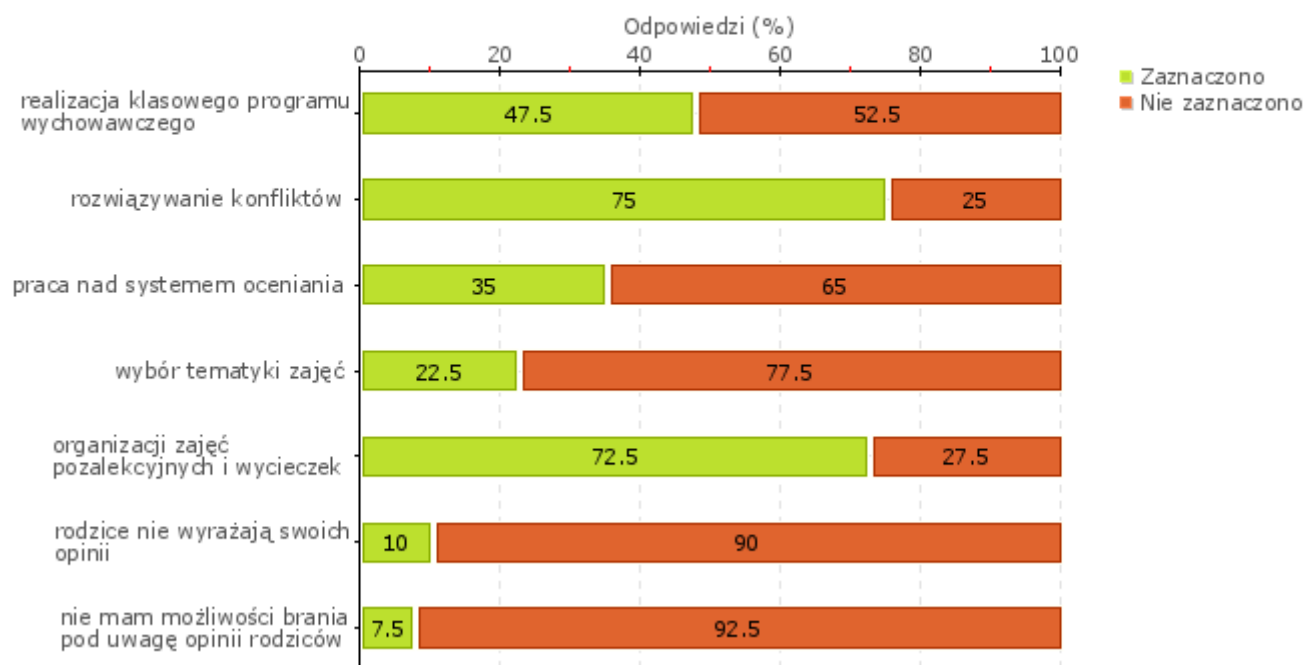
Liczebność: 133

Wykres 1j

W jakich sprawach bierze Pan/i pod uwagę opinie rodziców przy planowaniu działań w szkole? AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy są takie działania, które zostały podjęte lub zmienione przez szkołę pod wpływem opinii rodziców? Czy mogą Państwo podać przykłady takich działań [WR] (3858)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	ustalenie profilu standardowego dla klas pierwszych
2	ustalenie wielu imprez szkolnych i wyjazdów
3	ustalenie profili dla klas drugich i trzecich
4	ustalenie różnych działań edukacyjnych
5	modyfikowanie systemu oceniania
6	Opiniowanie pracy nauczycieli
7	zgłaszanie wniosków i opiniowanie zasad szkolnych np. ilość sprawdzianów w tygodniu

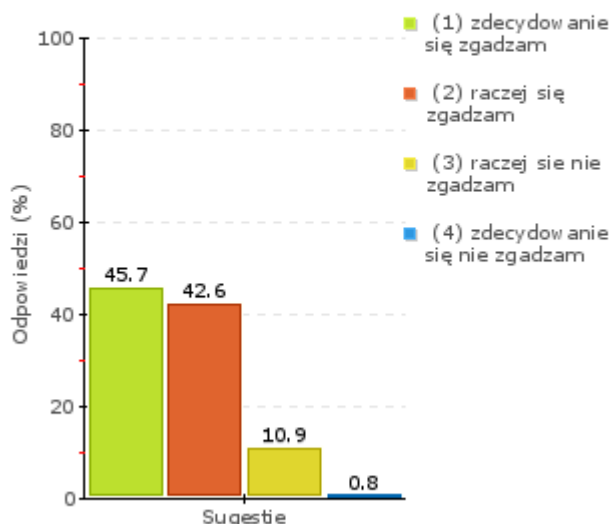
Obszar badania: W szkole lub placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci

W szkole wspólnie z rodzicami realizowane są działania wspierające rozwój dzieci, a przydatność tej współpracy widoczna jest nie tylko w poprawie efektów edukacyjnych, ale buduje ona także poczucie zaufania i bezpieczeństwa.

Podczas wywiadów rodzice wśród wspólnych działań wymieniali tematyczne zebrania wychowawców z rodzicami uczniów i szkolenia wspierające rodziców w udzielaniu pomocy dzieciom. Przydatnym wsparciem wg rodziców są także działania nauczycieli ukierunkowane na naukę, wyrównywanie zaległości, przygotowanie do matury i na studia oraz wszelkie zajęcia rozwijające i wspierające talenty. Przeszło 80% rodziców rozmawiało z nauczycielami o możliwościach i potrzebach swoich dzieci (wyk. 1j, 4j). Rodzice na bieżąco są informowani o postępach swoich dzieci w nauce, aktywnie monitorują frekwencję dzieci w szkole i wspólnie z nauczycielami, na bieżąco podejmują decyzję. Rodzice otrzymują też wsparcie w sytuacjach trudnych od nauczycieli, a zwłaszcza od wychowawcy (wyk. 2j, 3j).

Czy zgadza się Pan(i) z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Nauczyciele uczący moje dziecko, rozmawiają ze mną na temat możliwości rozwoju mojego dziecka AR

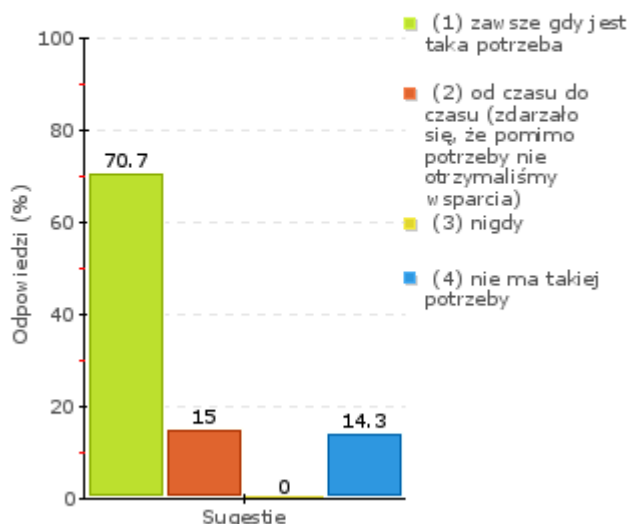
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy zgadza się Pan(i) z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Nauczyciele uczący moje dziecko, służą mi radą i wsparciem w sytuacjach trudnych dla mojego dziecka. AR

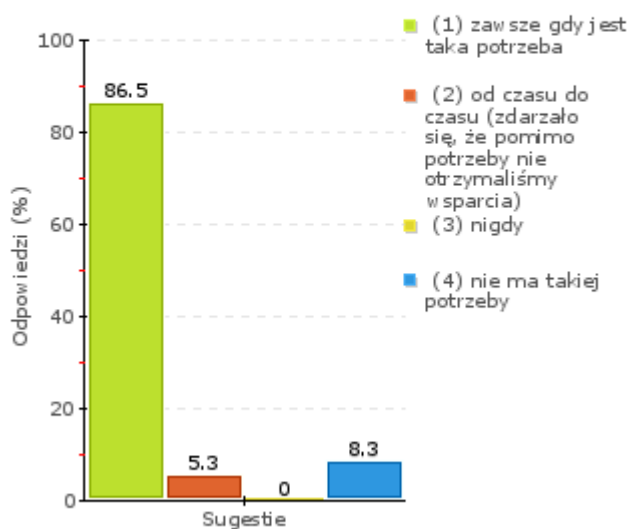
Liczebność: 133

Wykres 2j

Czy zgadza się Pan(i) z poniższymi zdaniem, czy też nie?
 Wychowawca służy mi radą i wsparciem w sytuacjach trudnych dla mojego dziecka. AR

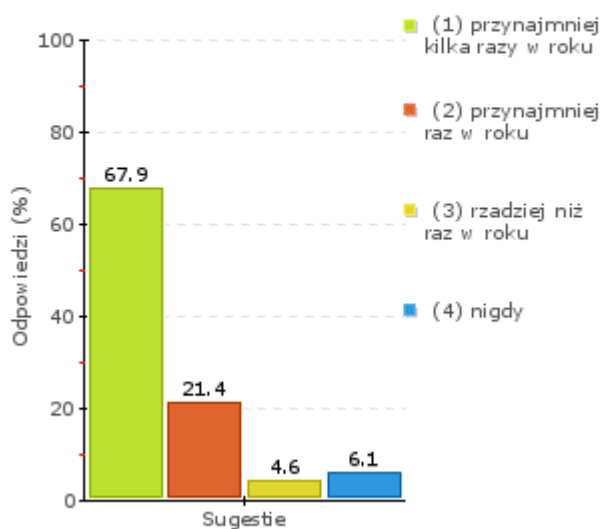
Liczebność: 133

Wykres 3j

Czy nauczyciele rozmawiają z Panią/Panem o możliwościach i/lub potrzebach Pani/Pana dziecka? AR

Liczebność: 133

Wykres 4j

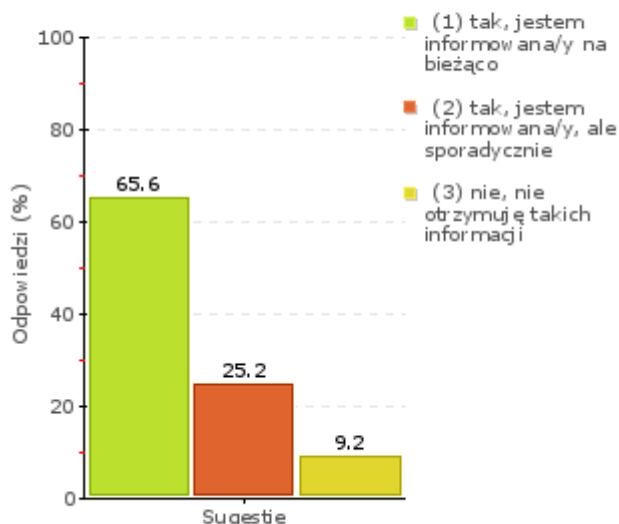
Obszar badania: Rodzice współdecydują w sprawach szkoły lub placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach

Rodzice uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły i jej działaniach.

Przeszło 65% rodziców na bieżąco otrzymuje ważne informacje od Rady Rodziców (wyk. 1j). Z informacji od rodziców wynika, że biorą udział w ustalaniu całorocznego planu imprez szkolnych, ustalają składki na Radę Rodziców, opiniują zajęcia pozalekcyjne i system oceniania, opiniują i mają możliwość wprowadzania zmian do koncepcji pracy szkoły. Między innymi pod wpływem rodziców dokonano zmian w rozszerzeniach przedmiotów, wprowadzono możliwość usprawiedliwiania nieobecności przez uczniów pełnoletnich. Rodzice uczestniczą we wszystkich działaniach związanych z codziennym życiem szkoły, organizują studniówkę i ustalają imprezy, w których szczególnie partycypują w kosztach. Wspólnie z wychowawcami ustalają tematy lekcji wychowawczych i współuczestniczą w organizacji zebrań oraz wycieczek. Swoje współuczestnictwo w podejmowaniu decyzji podało 42% rodziców (wyk. 2j).

Czy Rada Rodziców przekazuje Pani/Panu informacje na temat decyzji podejmowanych z udziałem rodziców? AR

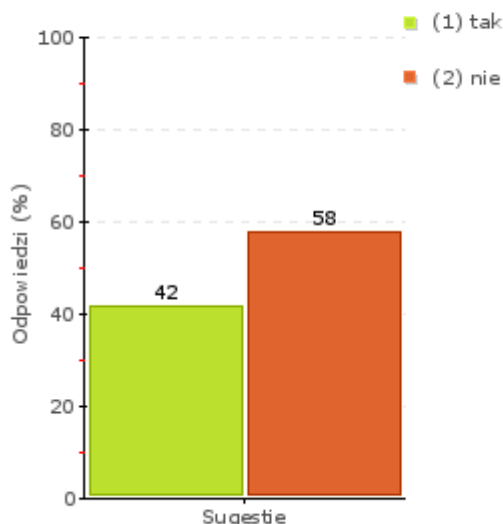
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy w tym lub poprzednim roku szkolnym współuczestniczył/a Pan/i w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły? AR

Liczebność: 133

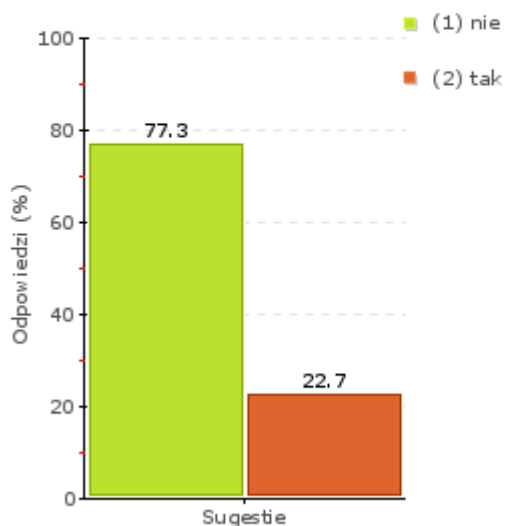
Wykres 2j

Rodzice zgłaszają propozycje zmian dotyczące rozwoju ich dzieci i szkoły.

Inicjatywy rodziców obejmowały zmiany w organizacji kół zainteresowań tak, aby odpowiadały na potrzeby uczniów a także zmiany w kształceniu języków obcych lepiej uwzględniające możliwości i poziom uczniów (wyk. 1j, 2j). Z informacji od nauczycieli i rodziców wynika, że rodzice są także na stałe włączeni w proces wychowawczy, gdyż proponują tematykę godzin wychowawczych, niektórzy w zależności od wykonywanego zawodu aktywnie uczestniczą w realizacji wybranych zajęć. Rodzice proponowali także zmiany w systemie oceniania i usprawiedliwiania nieobecności uczniów pełnoletnich. Ponadto wychodzą z inicjatywami organizacji dla uczniów wyjazdów, wycieczek, wymian międzynarodowych, wyjść i współpracy z różnymi instytucjami w celach edukacyjnych i kulturalnych. Inicjatywę w składaniu propozycji zmian i wniosków wykazuje 20% rodziców (wyk. 1o, tab.1).

Czy w tym lub poprzednim roku szkolnym zgłaszała/ł Pani/Pan propozycje działań, które dotyczyły uczniów i szkoły? AR

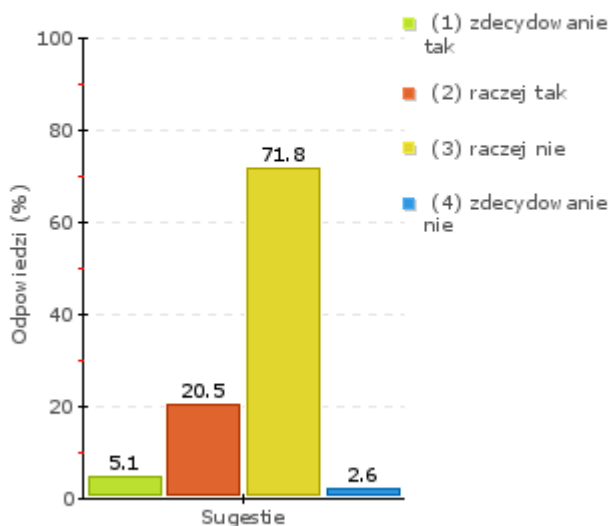
Liczebność: 133

Wykres 1j

Czy rodzice zgłaszają propozycje działań, które dotyczą uczniów i szkoły? AN

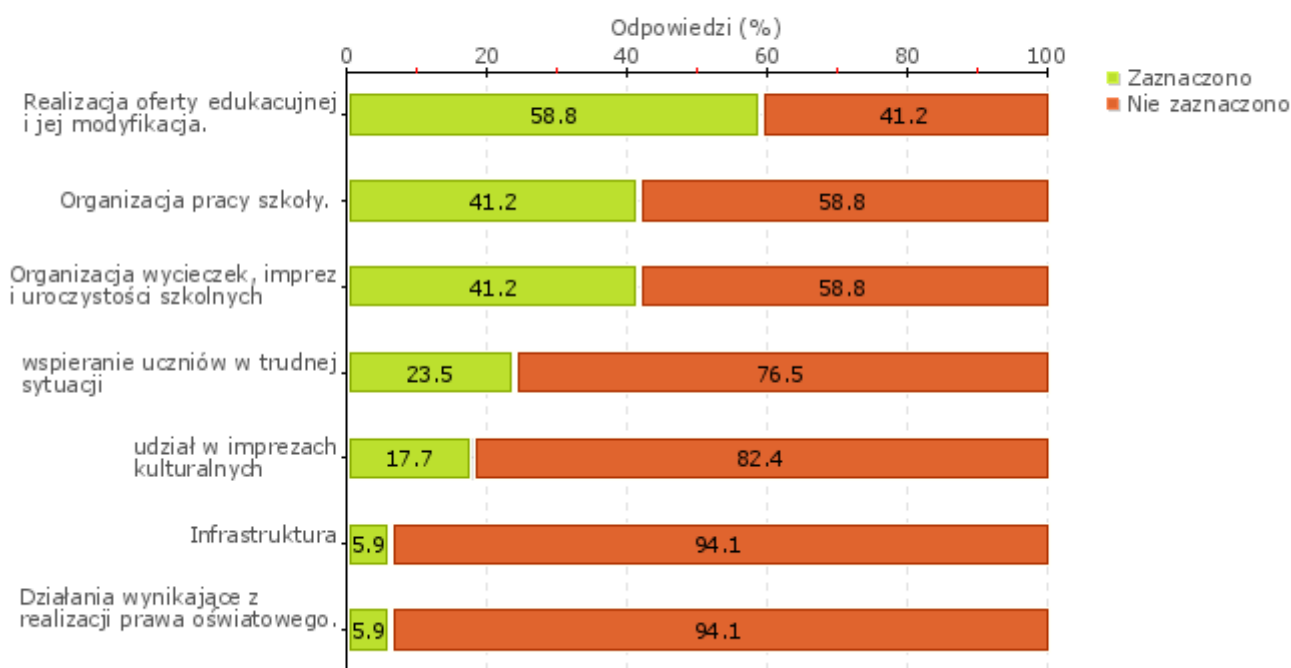
Liczebność: 40

Wykres 2j

Proszę podać przykłady takich propozycji. KADN

Liczebność: 17

Wykres 10

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy są takie działania, które zostały podjęte lub zmienione przez szkołę pod wpływem opinii rodziców? Czy mogą Państwo podać przykłady takich działań [WR] (3858)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	ustalenie profilu standardowego dla klas pierwszych
2	ustalenie wielu imprez szkolnych i wyjazdów
3	ustalenie profili dla klas drugich i trzecich
4	ustalenie różnych działań edukacyjnych
5	modyfikowanie systemu oceniania
6	Opiniowanie pracy nauczycieli
7	zgłaszanie wniosków i opiniowanie zasad szkolnych np. ilość sprawdzianów w tygodniu

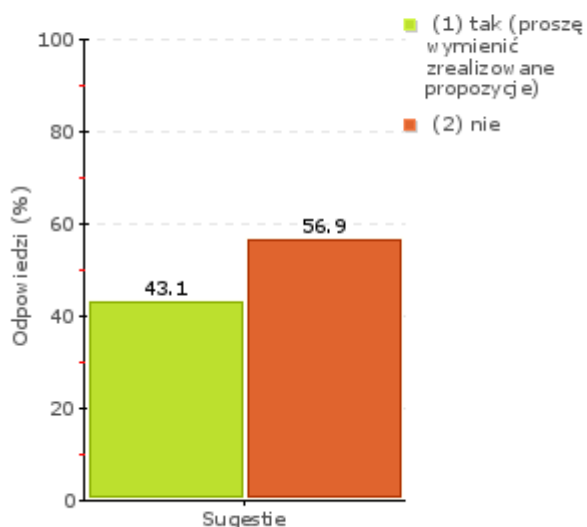
Obszar badania: Szkoła lub placówka realizuje inicjatywy rodziców

Szkoła realizuje inicjatywy rodziców i uwzględnia je przy wprowadzaniu zmian. Rodzice są wyrazicielami potrzeb uczniów, które wynikają z troski o dobro dzieci. Efektem tego jest stała współpraca mailowa, szczególnie między wychowawcami a rodzicami, co pozytywnie wpływa na zaangażowanie uczniów, poczucie bezpieczeństwa, osiągnięcie wyników w nauce i doskonalenie nauczania oraz wychowanie.

Realizację przez szkołę zgłaszanych inicjatyw wyraża 43% rodziców (wyk. 1j). Dotyczą one obszarów ważnych dla uczniów, nauczycieli, dyrektora i rodziców. Obejmują cały proces dydaktyczny (np. wybór zajęć dodatkowych, zmiany w systemie oceniania), proces wychowawczy (np. wspieranie rozwoju wolontariatu, praca nad poprawą w komunikowaniu się z dorosłymi, umiejętności życia w społeczeństwie) oraz bezpieczeństwo uczniów (tab. 1). Z informacji od dyrektora, uczniów, nauczycieli i rodziców wynika, że inicjatywy rodziców są uwzględniane i wprowadzane w życie (tab. 2).

[jeśli tak] Czy któreś z tych propozycji zostały zrealizowane? AR

Liczebność: 133

Wykres 1j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy inicjowali Państwo wspólnie z innymi rodzicami działania na rzecz rozwoju uczniów? Co to były za działania? Jak duża grupa rodziców się w nie angażowała? Jakie były efekty tych działań? [WR] (7448)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	angażowanie się rodziców w organizację imprez uczniów
2	wspieranie uczniów w nauce
3	organizacja przez Radę Rodziców zbiórki funduszy dla niepełnosprawnego ucznia
4	wspólne inicjatywy rodziców na rzecz uczniów
5	wymienianie się ważnymi informacjami o szkole
6	wspieranie wolontariatu uczniowskiego
7	systematyczne i solidne uczestniczenie w zebraniach szkolnych

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Czy rodzice inicjowali działania na rzecz rozwoju uczniów? Co to były za działania? Jakie były efekty tych działań? [WD] (7645)

Tab.2

Numer	Analiza
1	-zmiana w przedmiotach rozszerzonych - dostosowanie poziomu nauczania języka do poziomu uczniów -zmiana systemu usprawiedliwiania nieobecności uczniów pełnoletnich

Wymaganie:

Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju

Stan oczekiwany:

Rola szkoły w wielu środowiskach nie sprowadza się jedynie do funkcji uczenia dzieci i młodzieży. Szkoła staje się instytucją wpływającą na rozwój potencjału środowiska społecznego, w którym działa. Korzystanie przez nią z zasobów znajdujących się w najbliższym środowisku służy tworzeniu lub wzbogacaniu warunków podstawowej działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

V Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Toruniu funkcjonuje w środowisku lokalnym pełniąc rolę "serca" i koordynatora wielu bardzo pożytecznych działań. Oprócz dobrze wyposażonej bazy szkolnej, dostosowanej do uczniów niepełnosprawnych, dysponuje kapitałem społecznym w postaci świetnie zorganizowanego wolontariatu. Współpraca i zaangażowanie wrażliwych wolontariuszy, wykształconych pedagogów, otwartych rodziców i przedstawicieli różnych instytucji pozwala na osiąganie sukcesów w akcjach społecznych. Przyczynia się także nie tylko do wzajemnego rozwoju szkoły, uczniów i środowiska, ale pobudza do pojawiania nowych, dobrych i użytecznych inicjatyw.

Obszar badania: Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje się inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju

Szkoła swoimi działaniami odpowiada na potrzeby środowiska lokalnego. Uczniowie działają jako wolontariusze w wielu akcjach, pomagają ludziom i zwierzętom potrzebującym wsparcia, organizują pomoc, która jest najbardziej potrzebna (tab. 1). Współpracują przy tym z lokalnymi urzędami i instytucjami, np. Urzędem Marszałkowskim w Toruniu, Strażą Pożarną, Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu. Organizowane są zbiórki darów i pieniędzy, imprezy kulturalne, jasełka, wystawy. Prowadzony jest szkolny teatr czy przygotowywane są ważne edukacyjne kampanie społeczne, np. "Mam haka na raka". W działaniach tych aktywnie uczestniczą dyrektor, pedagog, psycholog i nauczyciele, np. przez przekazywanie 1% podatku na rzecz niepełnosprawnego dziecka, czy przygotowanie Szlachetnej Paczki (tab. 2).

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie są Państwa zdaniem najistotniejsze potrzeby lokalnej społeczności? Czy szkoła podejmuje działania mające na celu zaspokojenie tych potrzeb? Proszę o podanie przykładów konkretnych działań szkoły w tym zakresie. [WPOP] (7827)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	organizowanie "drzwi otwartych"
2	promowanie szkoły w mediach
3	międzynarodowa wymiana młodzieży
4	prowadzenie teatru szkolnego, galerii, wystaw
5	organizowanie imprez kulturalnych, jasełek
6	prezentacja wytworów uczniów
7	udostępnianie szkolnej bazy sportowej, sali, boiska
8	prowadzenie akcji ekologicznych
9	prowadzenie tematycznych kampanii społecznych np. dotyczących zdrowia, czy chorób cywilizacyjnych
10	organizowanie pomocy potrzebującym ludziom i zwierzętom
11	organizowanie gali "Oskarów dla nauczycieli"
12	organizowanie akcji na rzecz ludzi niepełnosprawnych
13	udział w Comeniusie i X-lab w Getyndze
14	organizowanie spotkań ze znanymi i popularnymi ludźmi

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę o podanie przykładów działań, które szkoła prowadziła w tym lub poprzednim roku szkolnym w odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego. [WN] (7587)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	wizyta w Domu Pomocy Społecznej
2	zbiórka darów dla dzieci matek z zakładu karnego
3	akcja Szlachetna Paczka
4	zbiórki publiczne pieniędzy i darów we współpracy z Bankiem Żywności
5	zorganizowanie zawodów ratowniczych
6	przekazywanie przez nauczycieli 1% podatku na prośbę rodzica dziecka niepełnosprawnego
7	udział w WOŚP
8	współpraca z Uniwersytetem Trzeciego Wieku

Obszar badania: Szkoła lub placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami w środowisku lokalnym

Specyfika szkoły oparta na silnej grupie wolontariatu przejawia się w systematycznych i celowych działaniach ukierunkowanych na pomoc i wzajemny rozwój szkoły i środowiska.

Szkoła prowadzi wiele imprez środowiskowych, organizuje ciekawe warsztaty (np. dziennikarskie, teatralne, prawne), spotkania, konferencje, sesje naukowe, współpracuje z różnymi szkołami przy organizacji konkursów, propaguje nowe formy czytelnictwa, uczestniczy w pokazach, np. kultury fizycznej, filmowych, sztuki, ratownictwa (tab. 2). Przygotowywane są liczne wyjazdy i wycieczki szkolne służące poszerzaniu horyzontów uczniów i nauczycieli. Większość tych działań na stałe jest wpisana w harmonogram pracy szkoły, odbywa się regularnie i cieszy się dużym zainteresowaniem wśród młodzieży. Akcje wolontariackie i kampanie społeczne są prowadzone systematycznie, przez co stały się wizerunkiem szkoły (tab. 1).

Typ pytania: Pytanie wielokrotnego wyboru

Treść pytania: Jakie działania dydaktyczne, wychowawcze lub organizacyjne realizowane były przez szkołę we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego w tym lub poprzednim roku szkolnym? [AD] (7662)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: 1

Tab.1

Numer odpowiedzi	Treść odpowiedzi	Częstość	Procent
1	organizacja wyjazdów i wycieczek szkolnych	1 / 0	100 / 0
2	stypendia dla najlepszych uczniów	1 / 0	100 / 0
3	pozyskiwanie sprzętu dla szkoły	1 / 0	100 / 0
4	organizacja zajęć pozalekcyjnych	1 / 0	100 / 0
5	organizacja zajęć profilaktycznych	1 / 0	100 / 0
6	prowadzenie lub współprowadzenie lekcji	1 / 0	100 / 0
7	imprezy środowiskowe	1 / 0	100 / 0
8	pomoc socjalna dla uczniów	1 / 0	100 / 0
9	projekty edukacyjne	1 / 0	100 / 0
10	inne, jakie?	1 / 0	100 / 0

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie są Państwa zdaniem najistotniejsze potrzeby lokalnej społeczności? Czy szkoła podejmuje działania mające na celu zaspokojenie tych potrzeb? Proszę o podanie przykładów konkretnych działań szkoły w tym zakresie. [WPOP] (7827)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	organizowanie "drzwi otwartych"
2	promowanie szkoły w mediach
3	międzynarodowa wymiana młodzieży
4	prowadzenie teatru szkolnego, galerii, wystaw
5	organizowanie imprez kulturalnych, jasełek
6	prezentacja wytworów uczniów
7	udostępnianie szkolnej bazy sportowej, sali, boiska
8	prowadzenie akcji ekologicznych
9	prowadzenie tematycznych kampanii społecznych np. dotyczących zdrowia, czy chorób cywilizacyjnych
10	organizowanie pomocy potrzebującym ludziom i zwierzętom
11	organizowanie gali "Oskarów dla nauczycieli"
12	organizowanie akcji na rzecz ludzi niepełnosprawnych
13	udział w Comeniusie i X-lab w Getyndze
14	organizowanie spotkań ze znanymi i popularnymi ludźmi

Obszar badania: Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na rozwój środowiska.

Szkoła pełni ważną rolę jako centrum pomocy i rozwoju środowiska lokalnego.

Z informacji od organu prowadzącego i partnerów placówki oraz obserwacji wynika, że szkoła poprzez swoje działania w środowisku lokalnym podnosi swój prestiż i zyskuje nowych sponsorów chętnych do współpracy, dzięki czemu poprawia się budżet szkoły (tab. 2). Społeczność lokalna może korzystać z bazy szkolnej np. sali gimnastycznej, uczestniczy w wielu imprezach, uroczystościach, koncertach, spotkaniach. Mieszkańcy w ramach akcji organizowanych przez Klub Ratowniczy uczą się udzielania pierwszej pomocy, otrzymują profesjonalne zabezpieczenie festynów oraz podnoszą swoją świadomość na temat zdrowia, np. walki z rakiem. Szkoła przypomina o tradycji i potrzebie wrażliwości. Dzięki uczniom wolontariuszom, starsi ludzie z Domu Opieki Społecznej otrzymują wiele radości, rozwija się Uniwersytet Trzeciego Wieku. We współpracy z Bankiem Żywności i Caritasem oraz opieką społeczną zbieranych jest dużo darów i funduszy dla wszystkich pokrzywdzonych przez los. Szkoła promuje miasto Toruń w wyjazdach międzynarodowych i wspiera w wielu akcjach, np. Polską Akcję Humanitarną. Rozwija się świadomość proekologiczna, poprzez akcje sprzątnięcia otoczenie staje się coraz bardziej czyste i uporządkowane, a społeczeństwo mocniej się integruje (tab. 1).

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę przedstawić wzajemne korzyści, wynikające ze współpracy szkoły ze środowiskiem lokalnym (lub instytucjami). [WP] (6867)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi
1	dzięki wolontariacie uczniów współpracujących z Bankiem Żywności zyskuje cały Toruń
2	zwiększenie tonażu żywności przekazywanej najbardziej potrzebującej ludności
3	wsparcie Torunia w zadaniach realizowanych we współpracy z Polską Akcją Humanitarną
4	integrowanie środowiska lokalnego poprzez imprezy dla społeczeństwa, Galerię "V", koncerty, spotkania, śpiewanie kolęd
5	ożywianie środowiska lokalnego
6	przypominanie o tradycji i potrzebie wrażliwości
7	miejsce wspomaganie, doskonalenia indywidualności i rozwijania wrażliwości artystycznej
8	przygotowanie; wychowanie i wykształcenie wartościowych ludzi
9	wykształcenie świetnych lekarzy i prawników
10	przygotowanie świetnych ratowników
11	zabezpieczanie festynów przez Klub Ratowniczy
12	otrzymanie podstaw udzielania pierwszej pomocy
13	otrzymanie pomocy, opieki i wykształcenia przez każdego ucznia, niezależnie od swoich właściwości
14	otrzymywanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez autystyków
15	stanowienie zaplecza dla uczelni lokalnych i całego Torunia
16	dobre miejsce dla indywidualistów i spokojnej nauki

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie najważniejsze korzyści odnosi szkoła dzięki współpracy z organizacjami i instytucjami działającymi w lokalnym środowisku? [WP] (7419)

Tab.2

Numer	Treść odpowiedzi
1	możliwość uczenia podstaw dziennikarstwa uczniów klasy medialnej
2	kształcenie krytycznego podejścia do mediów
3	kształcenie krytycznego, dobrze przygotowanego i selektywnego odbiorcy, znającego mechanizmy funkcjonowania mediów
4	bezpośrednie poznanie warsztatu fotoreportera
5	możliwość wizyt w redakcji i drukarni
6	kształtowanie przyszłych liderów społeczności lokalnej
7	możliwość uczestniczenia w spektaklach
8	uczestniczenie w warsztatach teatralnych (zajęcia z aktorami, praca nad wymową, dykcją, choreografią)
9	profesjonalne przygotowanie szkoły do konkursów związanych ze sztuką
10	odnoszenie sukcesów przez szkołę w dziedzinie sztuki
11	kształcenie przygotowanego widza
12	poznanie dobrych sposobów pracy i nauki przez uczniów i nauczycieli dzięki poradom poradni psychologiczno-pedagogicznej
13	osiąganie wymiernych korzyści przez uczniów, nauczycieli i rodziców poprzez otrzymywanie wsparcia z poradni przy rozwiązywaniu problemów

Obszar badania: Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów

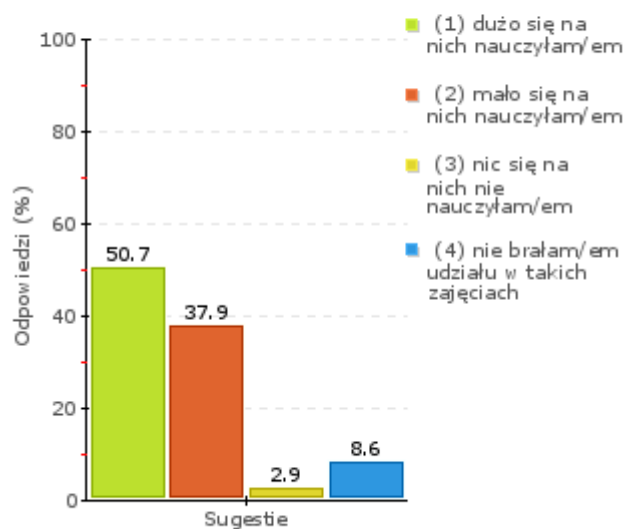
Szeroka współpraca szkoły ze środowiskiem pobudza uczniów do podejmowania różnych działań i potwierdza wzajemną użyteczność pracy na rzecz innych.

Z informacji pozyskanych od uczniów wynika, że dzięki współpracy ze środowiskiem uczniowie wszechstronnie się rozwijają, poszerzają swoją wiedzę i umiejętności. Mają możliwość sprawdzenia i wykorzystania wiedzy, zdolności i umiejętności podczas konkursów i olimpiad, a także odnoszą sukcesy w ważnym konkursie samorządowym "Ośmiu Wspaniałych". Dzięki patronatowi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i wyjazdom zagranicznym korzystają z różnych informacji i uczestniczą w badaniach. Biorą udział z wielu warsztatach i zajęciach prowadzonych przez profesjonalistów z wybranych dziedzin, np. z dziennikarstwa. Zajęcia z udziałem osób spoza szkoły pozytywnie oceniło przeszło 90% uczniów (wyk. 1j). W rozmowach uczniowie i rodzice przekazali, że organizując akcje wolontariackie licealiści poznają życie zwykłych ludzi, uczą się współpracy z instytucjami z punktu widzenia zwykłych obywateli, poznają funkcjonowanie instytucji, np. policji, Straży Miejskiej, Urzędu Miejskiego w Toruniu czy Domu Pomocy Społecznej. Pomagając potrzebującym,

uczniowie kształtują umiejętności społeczne.

Jak oceniasz te zajęcia? AMS

Liczebność: 142

Wykres 1j

Wymaganie:

Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych

Stan oczekiwany:

Badania i dane mówiące o różnych aspektach funkcjonowania szkół są niezbędnym elementem zarządzania na poziomie organizacji, jak również prowadzenia polityki oświatowej. W efektywnych szkołach decyzje podejmuje się, wykorzystując informacje na swój temat i systematycznie udostępniając dane służące refleksji nad efektywnością i planowaniem dalszych działań. Organizując procesy edukacyjne, uwzględnia się wnioski z analizy danych pochodzących z różnych źródeł.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

W szkole analizowane są wyniki egzaminu maturalnego i dane z innych badań zewnętrznych, z których wnioski wykorzystuje się w pracy z uczniami. Mają one znaczący wpływ na planowanie, doskonalenie pracy dydaktycznej i wychowawczej oraz przekładają się na uzyskiwanie przez uczniów wysokich wyników z egzaminów zewnętrznych. Największe znaczenie w formułowaniu wniosków przez nauczycieli mają analiza jakościowa oraz wskaźniki edukacyjnej wartości dodanej. W szkole prowadzone są systemowe, adekwatne do potrzeb badania wewnętrzne, w tym diagnoza wstępna. Na ich podstawie wdrażane są działania w zakresie rozwoju oferty edukacyjnej szkoły, służące doskonaleniu procesu lekcyjnego, modyfikowaniu metod i form pracy odpowiednio do potrzeb i zainteresowań uczniów. Zgromadzone informacje o losach absolwentów są powszechnie wykorzystywane przez nauczycieli do planowania i realizacji działań, w celu osiągnięcia wyższych efektów pracy dydaktycznej i wychowawczej, modyfikacji oferty edukacyjnej szkoły oraz stanowią element doradztwa zawodowego.

Obszar badania: W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których planuje się i podejmuje działania

Dokonywane w szkole analizy wyników egzaminu maturalnego, ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej prowadzą do formułowania wniosków, które są wykorzystywane przez nauczycieli w pracy z uczniami. Podejmowane przez nich działania są planowane i adekwatne do problemów.

Z informacji pozyskanych od nauczycieli i dyrektora wynika, że w celu poprawy jakości pracy szkoły, prowadzi się analizy wyników egzaminów zewnętrznych, a także ewaluacji wewnętrznej (wyk. 1w). Zdaniem dyrektora, największe znaczenie przy formułowaniu wniosków z egzaminów zewnętrznych do dalszej pracy ma analiza:

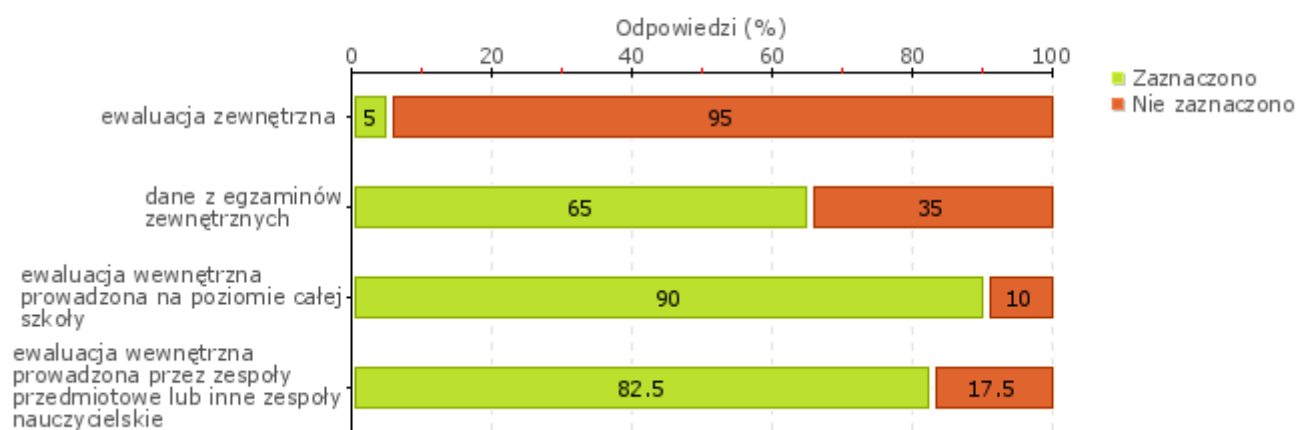
- jakościowa i ilościowa egzaminów zewnętrznych,
- informacji przekazywanych szkole przez OKE,
- ćwiczenie umiejętności ponadprzedmiotowych, z którymi uczniowie najchętniej poradzili sobie na egzaminie maturalnym,
- opracowanie i wdrożenie programów naprawczych, których celem jest poprawa efektywności nauczania.

Z wynikami przeprowadzanych w szkole analiz zapoznaje się nauczycieli, rodziców i uczniów. Grono pedagogiczne stwierdziło, że przeprowadzana jest diagnoza wstępna uczniów, a zwiększenie ilości zajęć pozalekcyjnych służy jak najlepszemu przygotowaniu uczniów do egzaminu maturalnego. Ciągłej modyfikacji ulegają formy i metody pracy z licealistami, dostosowywane do ich potrzeb i oczekiwań. Przeprowadzane są próbne matury ustne z języków obcych, sprawdzające poziom przygotowania uczniów do matury oraz umiejętność panowania nad stresem i gospodarowania czasem (tab.1). Dyrektor szkoły stwierdził, że w oparciu o wnioski z ewaluacji wewnętrznej, dotyczącej bezpieczeństwa, wprowadzono w szkole rozwiązania, których efektami są:

- skuteczniejsze rozwiązywanie ewentualnych konfliktów przy udziale pedagoga i psychologa,
- poszerzenie i pogłębienie współpracy z policją i Strażą Miejską,
- rozbudowanie monitoringu wizyjnego,
- wzmocnienie dyżurów nauczycielskich,
- zmodyfikowanie systemu oceniania zachowania.

Proszę wymienić najważniejsze wnioski wynikające z badań zaznaczonych w poprzednim pytaniu: AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jak Państwo wykorzystują wnioski z analiz wyników egzaminów /sprawdzianów zewnętrznych oraz ewaluacji (zewnętrznej i wewnętrznej)? Proszę podać przykłady działań wynikających z tych wniosków.
[AD] (7609)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których planuje się i podejmuje działania: - poddanie analizie ilościowej i jakościowej wyników egzaminów, - analiza EWD, - zmiany metod i form pracy na lekcjach, - samokształcenie uczniów, - próbne matury, - wdrażanie wniosków w zakresie poprawy bezpieczeństwa,	- zapoznanie z wynikami rodziców i nauczycieli (poszerzenie zasobu narzędzi do badań i analizy), - zwiększenie w planach nauczania ilości godzin na niektóre przedmioty, tzw. godz. karciane przeznaczone na dodatkowe zajęcia przygotowujące do matury (jako alternatywa korepetycji), zorganizowanie zajęć uzupełniających dla klas, - dostosowanie ćwiczeń do lekcji, opracowywanie testów i materiałów sprawdzających wiadomości zgodnie ze standardami egzaminacyjnymi, -wzajemne uczenie się poprzez pracę w grupach, rozwijanie kreatywności, motywowanie uczniów do nauki poprzez jasno sformułowane cele prowadzonych zajęć, - konsultacje dla uczniów w zakresie przygotowania do matur ustnych z języków obcych, przeprowadzanie próbnych matur ustnych z języków obcych w celu nabycia umiejętności panowania nad stresem i lepszego zarządzania czasem, - ściślejsza współpraca wychowawców i nauczycieli z psychologiem i pedagogiem szkolnym w rozwiązywaniu sytuacji trudnych i konfliktowych, opracowanie brakujących standardów zachowań, przeprowadzanie w ramach godzin do dyspozycji wychowawcy spotkań z przedstawicielami policji, straży miejskiej oraz instytucji zajmujących się uzależnieniami itp. na temat zagrożeń, zachowań ryzykownych i odpowiedzialności karnej, - wzmocnienie dyżurów nauczycieli podczas przerw, zwracanie uwagi na wszystkie przejawy niewłaściwych zachowań, objęcie monitoringiem wizyjnym całości terenu szkoły, wprowadzenie zmian w kryteriach ocen zachowania.

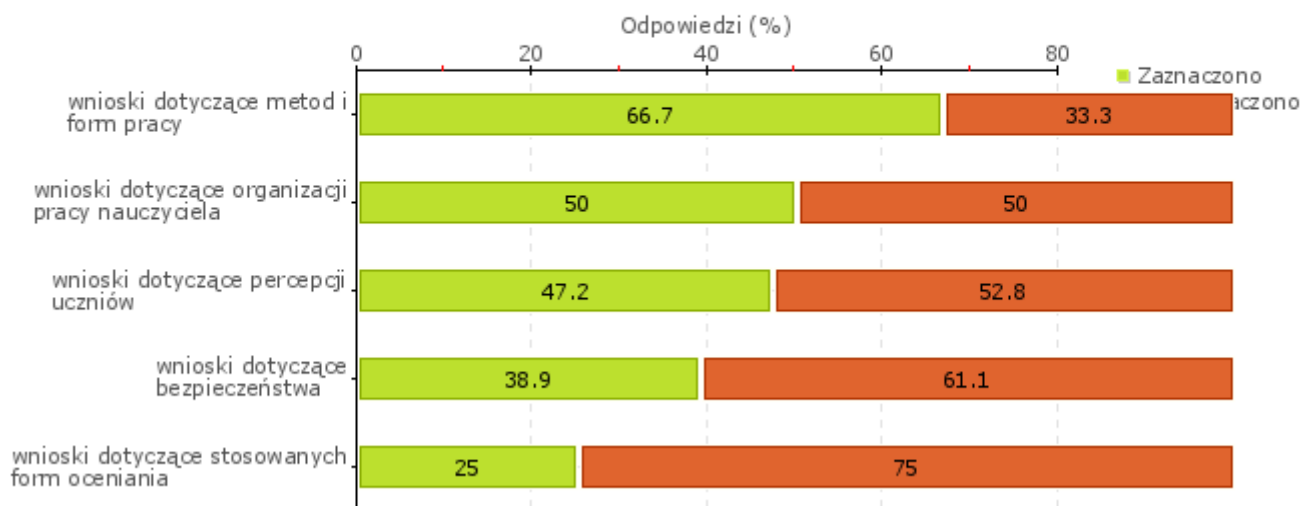
Obszar badania: Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby modyfikowane

Szkoła wykorzystuje wyniki monitorowania realizowanych działań wynikających z wniosków i analiz. Są one zaplanowane i ukierunkowane na podniesienie jakości kształcenia.

Działania prowadzone przez szkołę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeby modyfikowane, co ma potwierdzenie w dokumentacji pracy szkoły. Zdaniem dyrektora, wyniki egzaminów zewnętrznych są oceną zewnętrzną, określonych wymaganiami egzaminacyjnymi osiągnięć edukacyjnych uczniów. Jednocześnie są jednym ze wskaźników efektywności nauczania i pełnią najważniejszą zewnętrzną ocenę jej jakości. Informują o osiągnięciach uczniów i szkoły, dostarczają istotnych informacji wykorzystywanych w trakcie planowania i prognozowania pracy nauczycieli. Stanowią również podstawę do wyrażania opinii i ocen o osiągnięciach uczniów, pracy nauczycieli i procesie kształcenia w szkole oraz wywołują większe zaangażowanie w pracy dydaktycznej. Ponadto wnioski z analizy i interpretacji egzaminów są podstawą do modyfikacji i korygowania procesu kształcenia (wyk.1o - 2o). Wyniki monitorowania działań prowadzonych przez szkołę wskazują na ich użyteczny charakter (tab.1 -2).

Proszę wymienić najważniejsze wyniki monitorowania działań podjętych w oparciu o wnioski (o ile takowe zostały wyciągnięte) opisane w poprzednim pytaniu. KADN

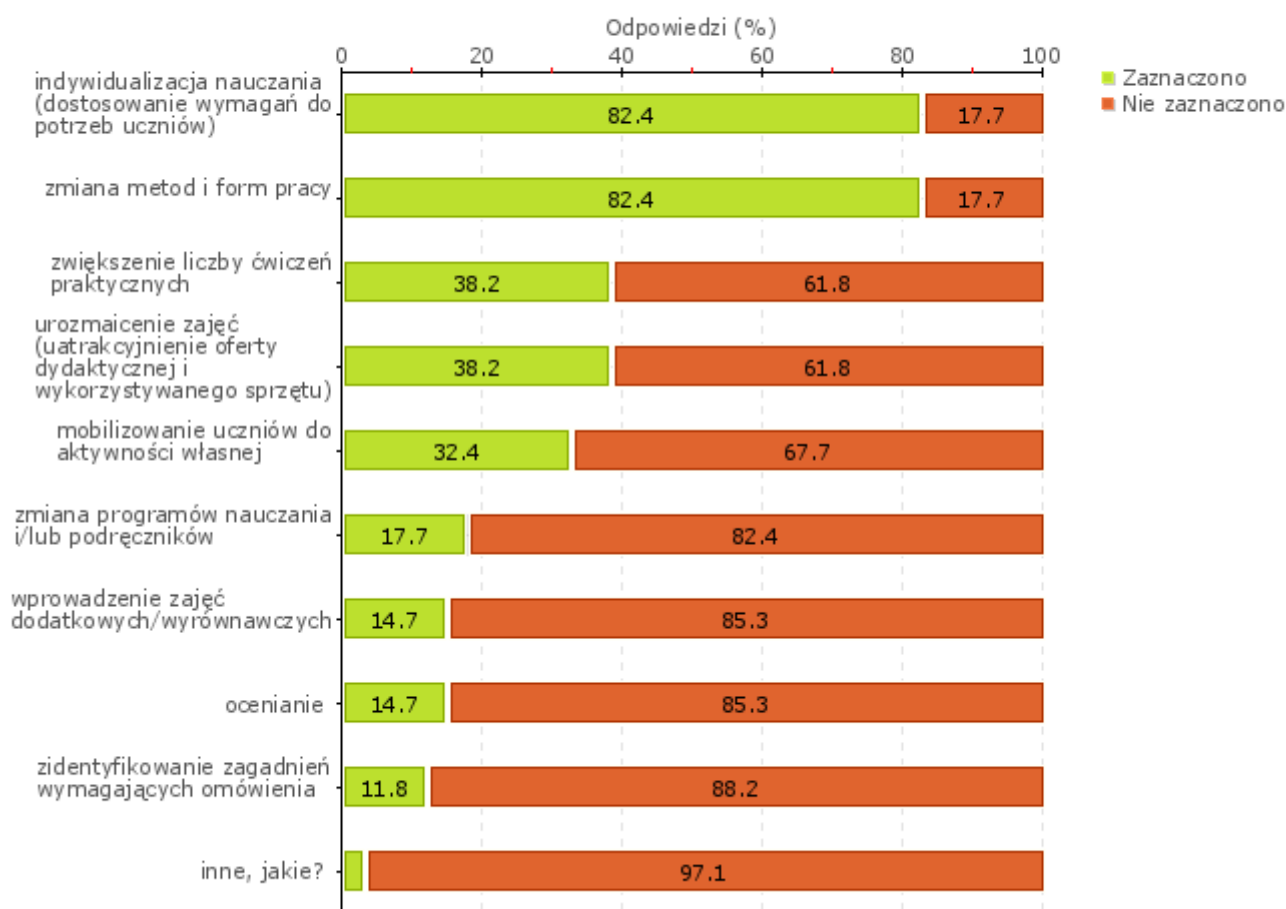
Liczebność: 36

Wykres 1o

Proszę wymienić najważniejsze zmiany w Pana/i pracy, wynikające z wniosków z tego monitorowania. KADN

Liczebność: 34

Wykres 2o

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie działania, wynikające z analizy wyników egzaminów zewnętrznych, są przez Państwa monitorowane? [WD] (7402)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	Monitorowanie: - pracy zespołów przedmiotowych, - sposobów rozwiązywania problemów na różnych poziomach (nauczyciela i zespołu), - używania narzędzi dających obraz pracy zespołu na płaszczyźnie wyników egzaminów zewnętrznych, - analizy skali trudności zadań egzaminacyjnych i dostosowania do nich form pracy z uczniem, - powstawanie planów naprawczych.	Monitorujemy kroki podejmowane przez zespoły przedmiotowe, mające na celu wprowadzenie zmian w jakości prowadzonych zajęć oraz w ich formie, tak, aby dać uczniom narzędzie do rozwiązywania ćwiczeń, szczególnie tych, które sprawiają najwięcej kłopotów lub prezentują dużą skalę trudności - monitorujemy czy problemy rozwiązywane są nie tylko na poziomie danego nauczyciela, ale czy zmiany zachodzą w całej grupie (np. zespole) - monitorujemy, czy używane są narzędzia dające obraz pracy danego zespołu przedmiotowego na płaszczyźnie wyników egzaminów zewnętrznych (np. EWD, ale także najnowsze narzędzie: EWD z matematyki dla danej klasy) - monitorujemy, czy analizuje się skalę trudności danych zadań egzaminacyjnych i czy dostosowuje się do nich formę pracy z uczniem - monitorujemy powstawanie planów naprawczych (konkretne rozwiązania).

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę wymienić najważniejsze zmiany w Pana/i pracy, wynikające z wniosków z tego monitorowania. [AN] (8483)

Ogólna liczba respondentów biorących udział w badaniu: **34**

Tab.2

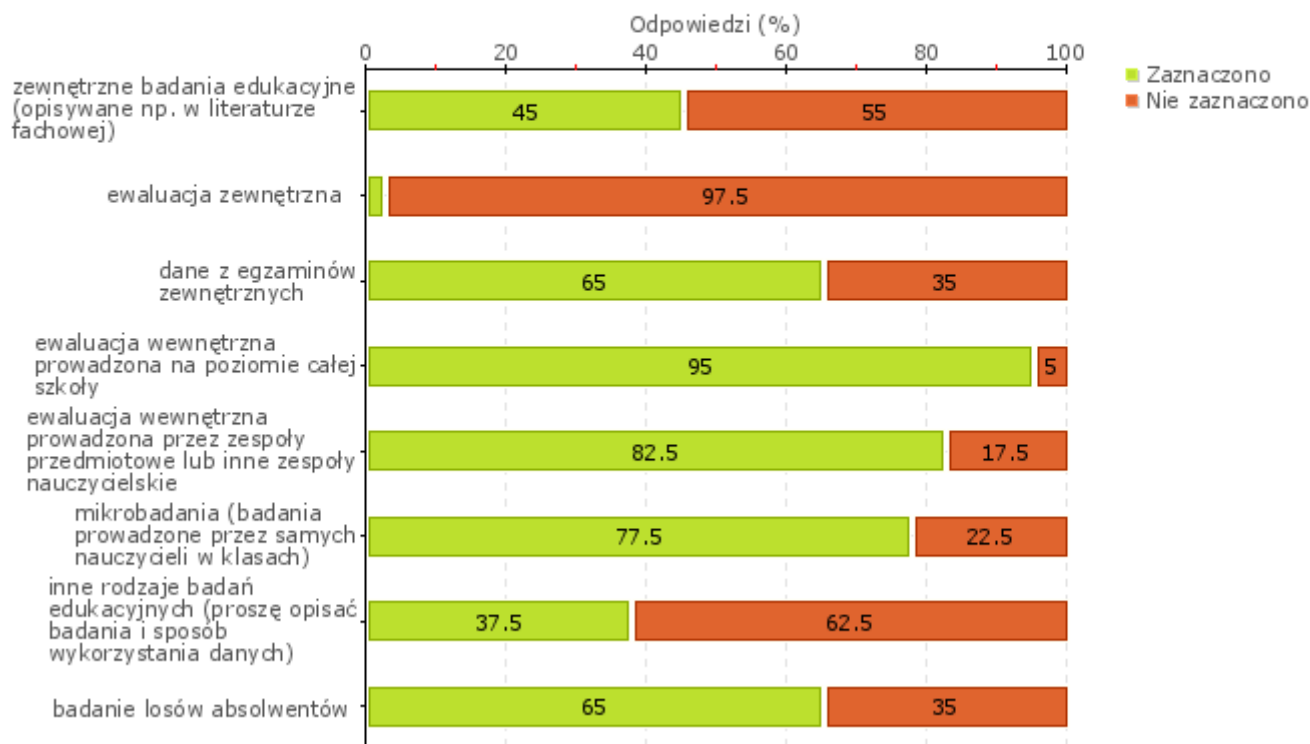
Numer	Treść odpowiedzi
1	indywidualizacja nauczania (dostosowanie wymagań do potrzeb uczniów)
2	mobilizowanie uczniów do aktywności własnej
3	urozmaicenie zajęć (uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej i wykorzystywanego sprzętu)
4	wprowadzenie zajęć dodatkowych/wyrównawczych
5	zidentyfikowanie zagadnień wymagających omówienia
6	zmiana metod i form pracy
7	zmiana programów nauczania i/lub podręczników
8	zwiększenie liczby ćwiczeń praktycznych
9	inne, jakie?
10	ocenie

W szkole wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych do planowania działań nauczycieli.

Szkoła korzysta z różnego rodzaju badań zewnętrznych i wykorzystuje ich wyniki do podwyższenia efektów swojej pracy. Dyrektor szkoły podaje przykłady badań zewnętrznych wykorzystywanych w szkole oraz przykłady działań podjętych na ich podstawie (tab. 1). Również nauczyciele deklarują, że podczas planowania działań, wykorzystują następujące badania edukacyjne (wyk.1w).

Poniżej wymieniono różne typy badań edukacyjnych. Proszę zaznaczyć te, z których z nich korzystają Państwo w swojej pracy i napisać, w jaki sposób wykorzystują Państwo dane z tych badań: AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Jakie zewnętrzne badania edukacyjne są wykorzystywane przez nauczycieli podczas planowania działań? Proszę o wymienienie badań wraz z przykładami działań podjętych na ich podstawie. [AD] (6881)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	- wyniki zewnętrznych egzaminów maturalnych, analizy przygotowywane przez OKE Gdańsk, - analiza wyników egzaminów gimnazjalnych w przypadku języków obcych, - wskaźnik EWD - literatura fachowa - badania IBE - publikowane rankingi sukcesów olimpijskich szkół, popularności szkół na terenie miasta. Przykłady działań: - programy naprawcze, - opracowanie strategii działania, - wprowadzenie modyfikacji w ofercie edukacyjnej, - zmiany metod pracy i działań podejmowanych przez nauczycieli, - modyfikacje współpracy między nauczycielami	Na podstawie analiz wyników opracowujemy i wdrażamy: -programy naprawcze -strategie działania, - modyfikacje w ofercie edukacyjnej szkoły - zmiany metod pracy i działań podejmowanych przez nauczycieli, - modyfikacje w charakterze współpracy między nauczycielami.

Obszar badania: W szkole lub placówce prowadzi się badania odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym osiągnięć uczniów i losów absolwentów

W szkole przeprowadza się użyteczne badania, w tym osiągnięć uczniów i losów absolwentów, a zgromadzone o nich informacje są powszechnie wykorzystywane przez nauczycieli w planowaniu i realizacji działań, które mają na celu osiągnięcie wyższych efektów pracy dydaktycznej i wychowawczej. Na podstawie badań losów absolwentów, które są fundamentem doradztwa zawodowego, weryfikowana i modyfikowana jest oferta edukacyjna szkoły.

W szkole prowadzi się badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb szkoły, w tym losów absolwentów, które są użyteczne w działalności szkoły. W opinii dyrektora i nauczycieli, prowadzone badania wewnętrzne to, m. in.:

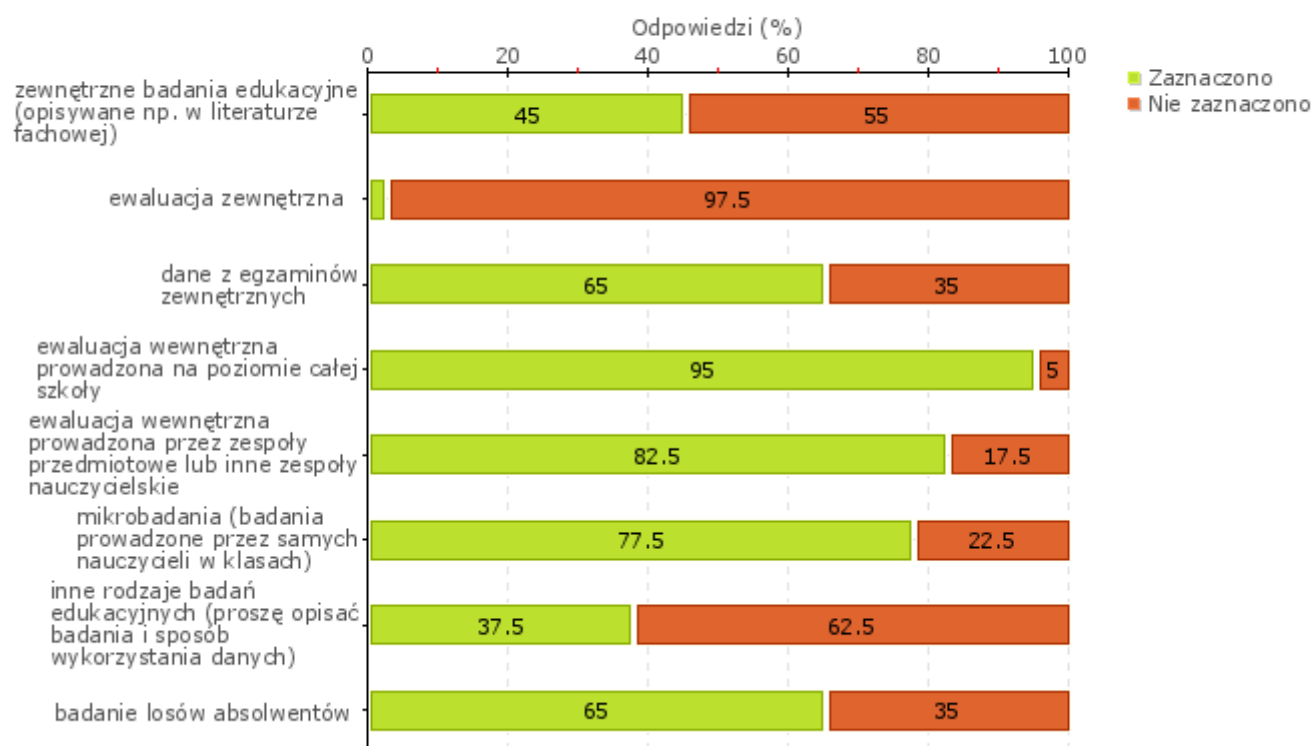
- testy diagnozujące na początku etapu edukacyjnego, przeprowadzane z różnych przedmiotów,
- analiza wyników egzaminów zewnętrznych oraz próbnych matur,
- testy diagnozujące na początku etapu edukacyjnego przeprowadzane z różnych przedmiotów, np. z języków obcych pomagają w podziale na grupy wg stopnia zaawansowania,
- badania potrzeb uczniów w zakresie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań,
- badanie stylów uczenia się,
- testy predyspozycji zawodowych pod kątem wyboru kierunków studiów,
- monitorowanie corocznych postępów uczniów.

Dzięki diagnozie wstępnej powyższe działania mają wpływ na udoskonalanie procesów edukacyjnych, np. uczniów przydziela się do odpowiedniej grupy zaawansowania językowego, podejmuje się pracę na uzupełniających zajęciach modułowych. Analizom poddawana jest też praca zespołów przedmiotowych, zespołów zadaniowych funkcjonujących w szkole. Większość nauczycieli poddaje także autoewaluacji własną pracę. Wyniki tych badań służą opracowywaniu wniosków, na podstawie których oceniana jest skuteczność

podejmowanych przez szkołę i nauczycieli działań. Analizy wykorzystuje się w doskonaleniu oraz modyfikowaniu: form i metod pracy, doborze programów i podręczników, w tworzeniu planów nauczania, w sposobie organizacji dodatkowych zajęć dla uczniów, planowaniu doskonalenia zawodowego nauczycieli, we wzbogacaniu szkoły o nowe pomoce dydaktyczne, w planowaniu pracy z uczniami zdolnymi oraz wymagającymi pomocy (wyk.1w). Ważne znaczenie, zdaniem nauczycieli, ma także badanie losów absolwentów. Zarówno dyrektor, jak i nauczyciele poinformowali, że w szkole systematycznie gromadzone są informacje o ich losach, a wyniki badań wykorzystywane są do tworzenia oferty edukacyjnej szkoły, przydziału przedmiotów w zakresie rozszerzonym oraz promocji szkoły. Podkreślili również, że wszystkie analizy prowadzone są w celu poprawy jakości pracy szkoły, która jest priorytetem dla V Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu. Szkoła gromadzi corocznie informacje o losach absolwentów i na ich podstawie weryfikowana i modyfikowana jest oferta edukacyjna. Wykorzystywane są też przez nauczycieli do modyfikacji metod pracy, podejmowanych działań edukacyjnych oraz wychowawczych. Nauczyciele motywują uczniów do większego wysiłku edukacyjnego, odwołują się do przykładów absolwentów, którzy odnoszą sukcesy, jako wzorów do naśladowania. Informują rodziców o możliwościach budowania ścieżki kariery zawodowej przez ich dzieci oraz określają, w jaki sposób wiedza i umiejętności zdobyte w szkole, wpływają na dalsze etapy kształcenia lub pracę zawodową. Szkoła organizuje wyjścia do miejsc pracy absolwentów szkoły (redakcja gazety, szpital, sąd, wyższa uczelnia), a jednocześnie wykorzystuje informacje zwrotne, których dostarczają absolwenci na temat, np. ważności treści programowych. Istotnym faktem jest również zaangażowanie w pracę wolontariatu absolwentów, którzy są zapraszani przez byłych wychowawców do udzielania informacji o wybranych uczelniach, warunkach rekrutacji, kierunkach studiów. Wielu byłych uczniów odbywa także praktyki studenckie w liceum. Szkoła promuje sukcesy wychowanków: studia na renomowanych uczelniach w kraju i zagranicą, zdobywane nagrody i stypendia. Prezentuje sylwetki swoich absolwentów, znaczących postaci, które osiągnęły sukces zawodowy. Realizowany jest w ten sposób element koncepcji pracy szkoły w zakresie współpracy, ukierunkowania na dokonywanie odpowiedzialnych wyborów, kształtowania własnej przyszłości. Informacje pozyskane od absolwentów są też wykorzystywane jako element doradztwa zawodowego.

Poniżej wymieniono różne typy badań edukacyjnych. Proszę zaznaczyć te, z których z nich korzystają Państwo w swojej pracy i napisać, w jaki sposób wykorzystują Państwo dane z tych badań: AN

Liczebność: 40

Wykres 1w

Wymaganie:

Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi

Stan oczekiwany:

Kluczowym elementem decydującym o jakości każdej organizacji jest zarządzanie, które służy jej rozwojowi. Skuteczne zarządzanie szkołą powinno koncentrować się na stworzeniu optymalnych warunków do nauczania i uczenia się uczniów, do indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli, ich doskonalenia zawodowego. Wnioski z prowadzonej zespołowo ewaluacji wewnętrznej i nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora powinny umożliwiać podejmowanie decyzji służących rozwojowi szkoły.

Poziom spełnienia wymagania: A

Wyniki przeprowadzonej ewaluacji dla wymagania:

Zarządzanie szkołą ukierunkowane jest na zapewnienie odpowiednich warunków, wyposażenia szkoły w pomoce i nowoczesny sprzęt dydaktyczny, doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz podejmowanie działań pro jakościowych, sprzyjających podnoszeniu efektywności kształcenia, także z wykorzystaniem nowatorskich rozwiązań programowych i organizacyjnych. Cała społeczność szkolna uczestniczy w planowaniu i organizacji pracy. Działania dyrektora szkoły w zakresie sprawowanego nadzoru pedagogicznego służą rozwojowi szkoły, w której podejmowane są nowatorskie przedsięwzięcia ukierunkowane na wspomaganie rozwoju uczniów. Organizowanie pracy zespołowej nauczycieli, ich doskonalenie zawodowe, angażowanie całej społeczności szkolnej oraz pozyskiwanie partnerów wspomaga pracę szkoły.

Obszar badania: Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się oraz zapewnieniu odpowiednich do realizacji tych zadań warunków

Zarządzanie szkołą koncentruje się na odpowiednim nauczaniu, uczeniu się i wychowywaniu uczniów. Zarówno warunki lokalowe, wyposażenie liceum oraz ułożenie planu lekcji są odpowiednie. Organizacja pracy szkoły jest podporządkowana realizacji koncepcji pracy placówki. Nauczyciele współpracując, skupiają się na jak najlepszym podejmowaniu zadań służących rozwojowi uczniów oraz samorozwojowi.

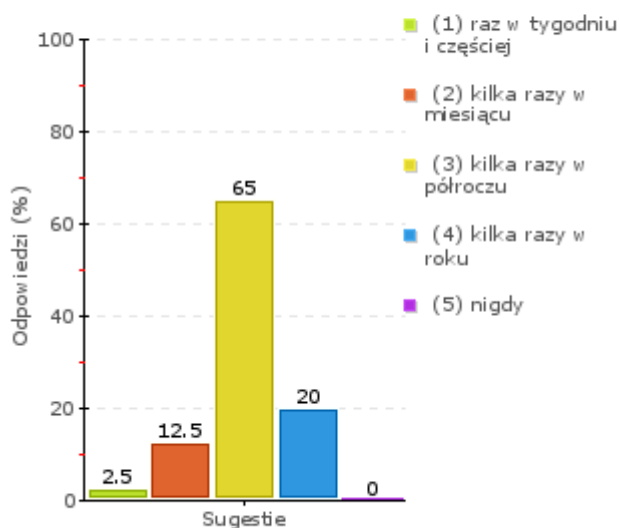
Zdaniem dyrektora, wyrazem troski o poziom procesów dydaktycznych są organizowane przez dyrektora lub liderów zespołów nauczycielskich spotkania dotyczące nauczania i uczenia się. Nauczyciele wskazali, że takie spotkania odbywają się kilka razy w miesiącu, a nawet częściej (wyk.1j). Nauczyciele systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe (wyk. 2j). Organizowane są dyskusje i działania dotyczące wzajemnych relacji między uczniami i nauczycielami, spotkania dotyczące organizacji pracy i spraw administracyjnych, które mają charakter ciągły - kilka razy w półroczu, a nawet miesiącu czy tygodniu (wyk. 3j, 4j, 9j). Szkoła zapewnia nauczycielom możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych i stwarza warunki

do ich wykorzystania (wyk. 7j - 8j). Na bieżąco organizowane są działania i dyskusje dotyczące współpracy między nauczycielami oraz spraw administracyjnych (wyk. 6j - 7j). Z obserwacji warunków lokalowych, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne wynika, że organizacja przestrzeni w klasach lekcyjnych jest adekwatna do sposobu prowadzenia zajęć i wykorzystywanych metod. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są zarówno w dużych, dobrze wyposażonych klasopracowniach, jak i w kameralnych, przeznaczonych do nauki języka obcego. W salach znajdują się nowoczesne środki dydaktyczne (tablice interaktywne, komputery, rzutniki, sprzęt audiowizualny). Są one dedykowane do poszczególnych przedmiotów nauczania. Mocną stroną szkoły jest baza lokalowa (objęta monitoringiem wizyjnym) - dwa budynki, nowy przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych i zabytkowy, który w najbliższym czasie zostanie poddany pracom remontowym, pracownie przedmiotowe, sala gimnastyczna, nowe boisko sportowe, tereny zielone wokół szkoły oraz wyposażenie w pomoce dydaktyczne, sprzęt komputerowy i audiowizualny. Również ułożenie przedmiotów w planie dnia sprzyja uczeniu się. Zajęcia są rozłożone równomiernie na każdy dzień tygodnia z zachowaniem zasad higieny pracy umysłowej. Powyższe stwierdzenia potwierdzają słowa pracowników organu prowadzącego (tab. 1).

Jak często odbywają się, organizowane przez dyrekcję lub liderów zespołów spotkania nauczycieli dotyczące:
nauczania i uczenia się uczniów AN

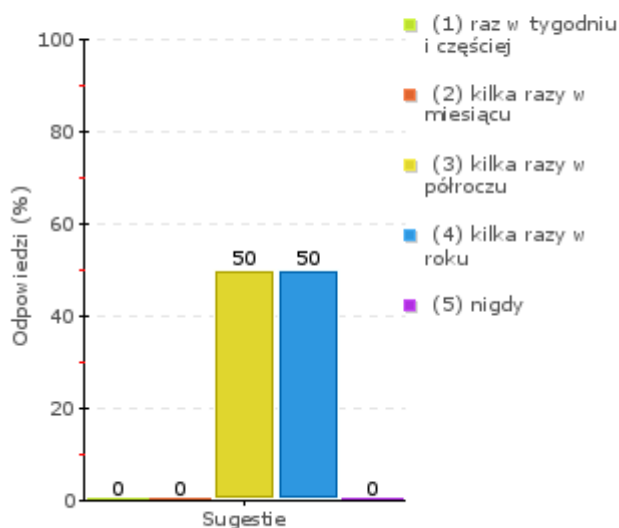
Liczebność: 40

Wykres 1j

Jak często odbywają się, organizowane przez dyrekcję lub liderów zespołów spotkania nauczycieli dotyczące:
doskonalenia zawodowego AN

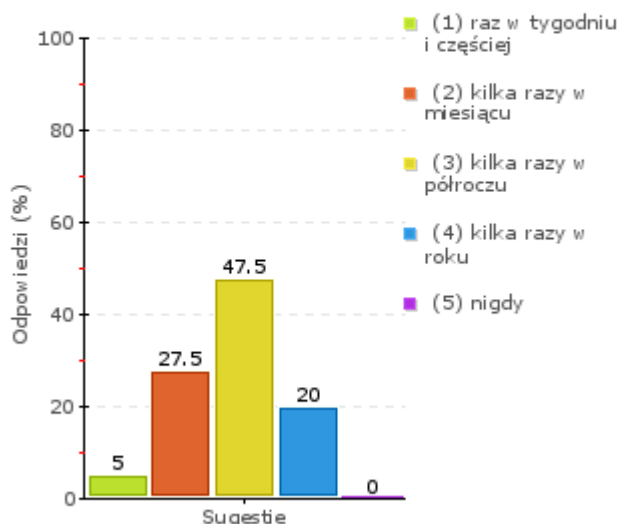
Liczebność: 40

Wykres 2j

Jak często organizowane są działania i dyskusje nauczycieli dotyczące: relacji z uczniami AN

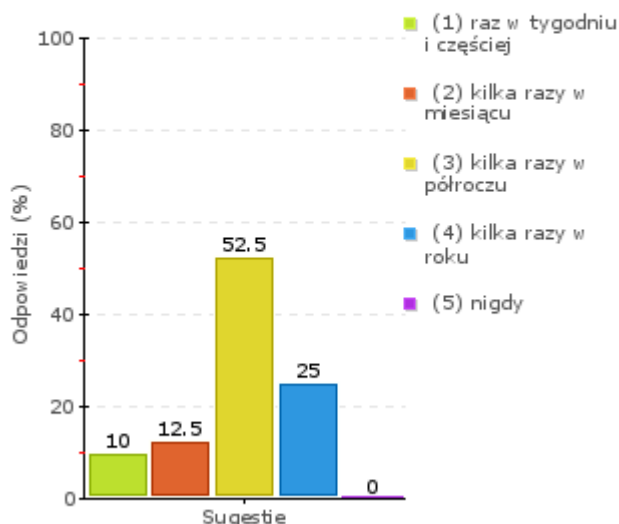
Liczebność: 40

Wykres 3j

Jak często odbywają się, organizowane przez dyrektora lub liderów zespołów spotkania nauczycieli dotyczące: organizacji pracy AN

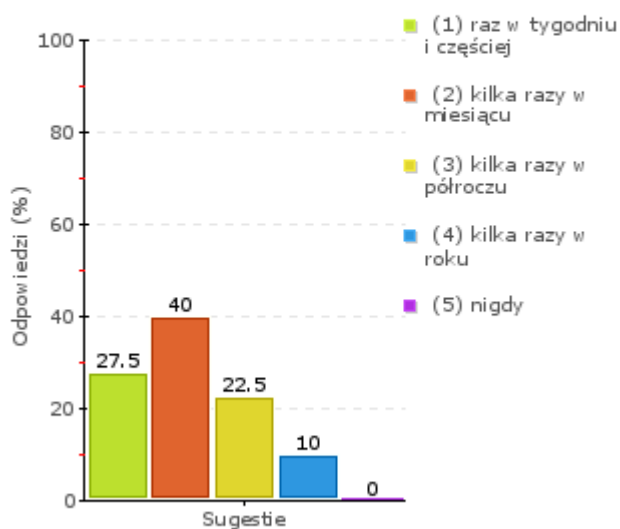
Liczebność: 40

Wykres 4j

Jak często odbywają się, organizowane przez dyrektora lub liderów zespołów spotkania nauczycieli dotyczące: rozwiązywania problemów wychowawczych AN

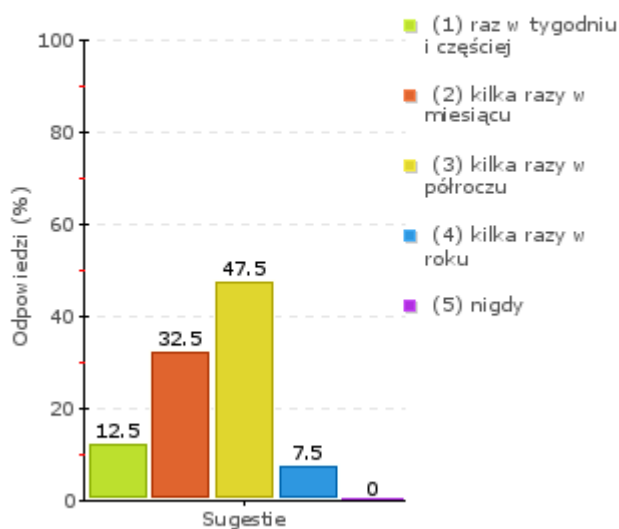
Liczebność: 40

Wykres 5j

Jak często organizowane są działania i dyskusje nauczycieli dotyczące: współpracy między nauczycielami AN

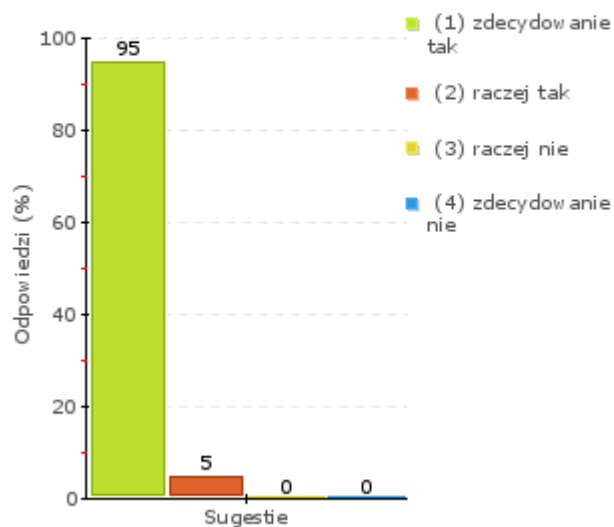
Liczebność: 40

Wykres 6j

Czy szkoła zapewnia Panu/i możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych? AN

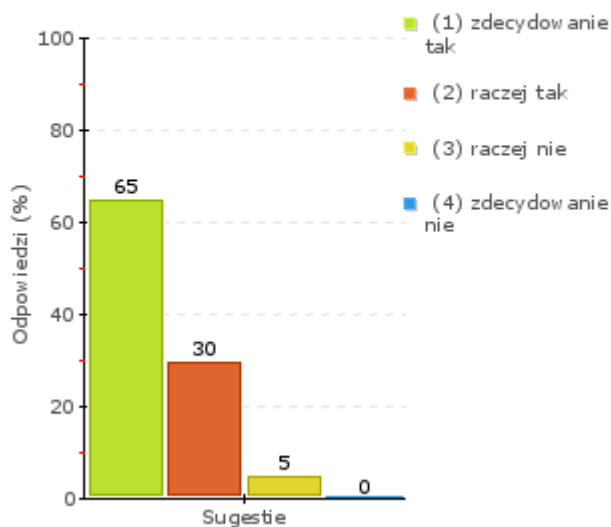
Liczebność: 40

Wykres 7j

Czy w szkole stworzono Panu/i warunki do pracy własnej (np. przygotowywania się do zajęć czy rozwoju zawodowego)? AN

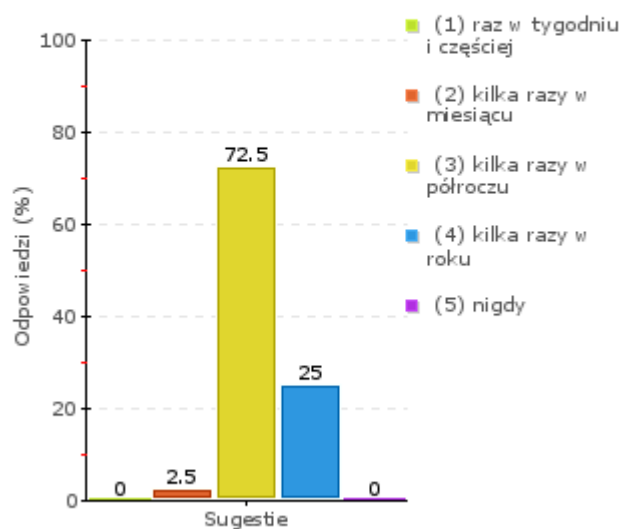
Liczebność: 40

Wykres 8j

Jak często odbywają się, organizowane przez dyrekcję lub liderów zespołów spotkania nauczycieli dotyczące: spraw administracyjnych AN

Liczebność: 40

Wykres 9j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Przejdźmy teraz do warunków lokalowych szkoły. Jak Państwo je oceniają? Co jest pod względem warunków lokalowych i wyposażenia mocną, a co słabą stroną szkoły? [WPOP] (7829)

Tab.1

Numer	Treść odpowiedzi	Cytaty
1	remonty i modernizacja	W 2004 r. przeprowadzona została duża inwestycja - remont. Oddano nowe boisko sportowe. W trakcie prac inwestycyjnych jest remont starego, historycznego budynku szkoły.
2	wyposażenie	Wyposażenie oceniamy bardzo wysoko, na miarę szkoły XXI w. Placówka dysponuje również świetnie wyposażonymi pracownikami przedmiotowymi: fizyczną, biologiczną, chemiczną, informatyczną.

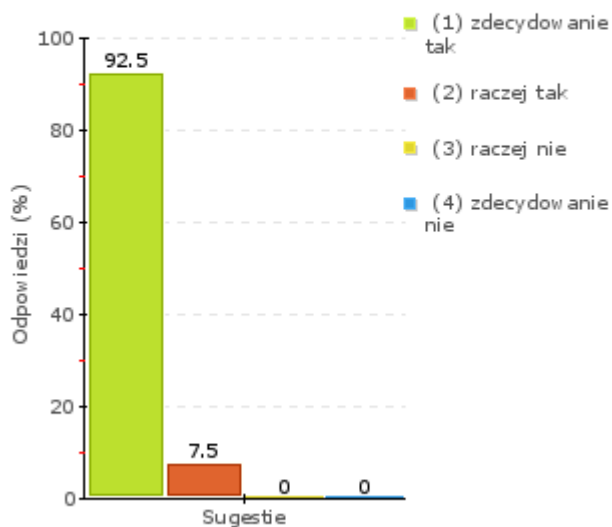
Obszar badania: Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu

Dyrektor szkoły inicjuje i podejmuje działania w zakresie organizowania pracy nauczycieli oraz rozwoju zawodowego, czego konsekwencją jest powszechny udział grona pedagogicznego w pracy zespołowej oraz różnych formach doskonalenia zawodowego.

Dyrektor szkoły zapewnia nauczycielom warunki do pracy oraz doskonalenia zawodowego, co wpływa na codzienną realizację koncepcji pracy szkoły (wyk. 5j). Dyrektor zachęca też nauczycieli do efektywnej pracy indywidualnej oraz zespołowej (tab. 1). Grono pedagogiczne, z satysfakcją podkreśla, że ich praca jest zauważana i doceniana przez dyrekcję (wyk. 3j, 4j). Nauczyciele stwierdzili, że ich sukcesy są zauważane przez dyrektora (wyk. 2j). Najczęstszymi formami udziału grona pedagogicznego w upowszechnianiu najnowszej wiedzy pedagogicznej są: szkoleniowe rady pedagogiczne, seminaria, konferencje, szkolenia internetowe, kursy lub warsztaty zewnętrzne, studia podyplomowe. Częstymi formami doskonalenia zawodowego, praktykowanymi w szkole, są również koleżeńskie obserwacje zajęć czy szkolenia zespołów zadaniowych (wyk. 6j, 7j, 1w). Szkoła zapewnia nauczycielom dostęp do odpowiednich zasobów, przydatnych do ich rozwoju zawodowego (wyk. 1j). Zdaniem dyrektora, w ciągu ostatnich 12 miesięcy, więcej niż połowa nauczycieli korzystała z kursów i szkoleń zewnętrznych, konferencji i seminariów, szkoleń rady pedagogicznej. Rzadziej nauczyciele korzystali ze studiów podyplomowych lub uzupełniających, ponieważ większość grona pedagogicznego szkoły posiada podwójne kwalifikacje zawodowe, a kilku z nich ukończyło studia doktoranckie. Potwierdzają to wypowiedzi nauczycieli (wyk. 1w).

Czy zgadza się Pan/i z poniższymi zdaniem? W naszej szkole:
w szkole zapewniony jest dostęp do odpowiednich zasobów, przydatnych dla rozwoju zawodowego nauczycieli (takich jak np. literatura, sprzęt, czas) AN

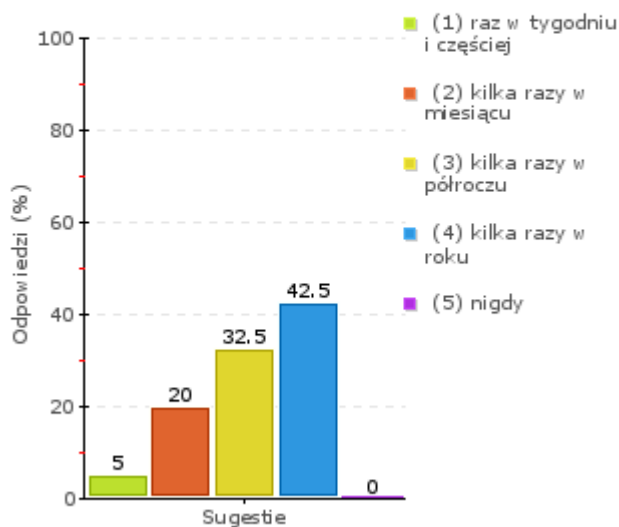
Liczebność: 40

Wykres 1j

Jak często w Pana/i szkole mają miejsce, inspirowane przez dyrekcję, następujące sytuacje: zauważanie sukcesów nauczycieli i nagradzanie AN

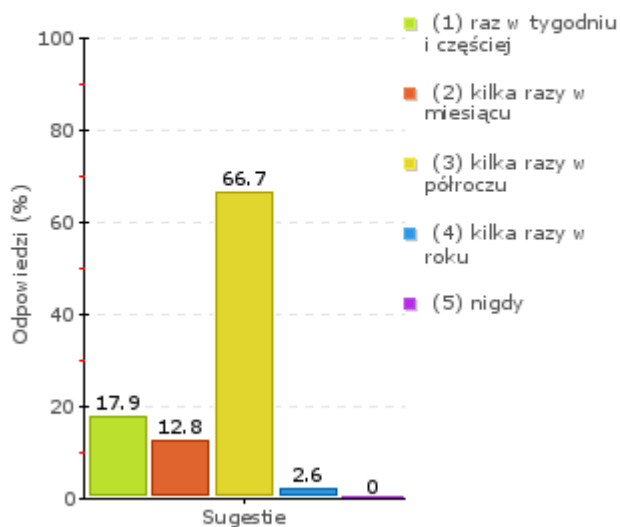
Liczebność: 40

Wykres 2j

Jak często w Pana/i szkole mają miejsce, inspirowane przez dyrekcję, następujące sytuacje: zespołowa praca nauczycieli AN

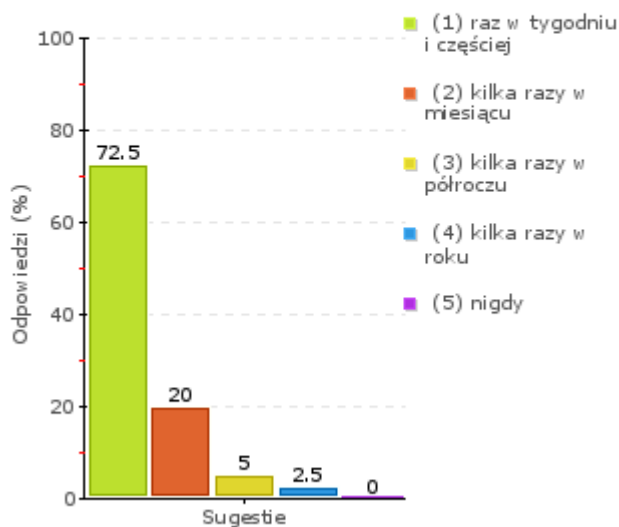
Liczebność: 40

Wykres 3j

Jak często w Pana/i szkole mają miejsce, inspirowane przez dyrekcję, następujące sytuacje: dbanie o profesjonalną komunikację między nauczycielami AN

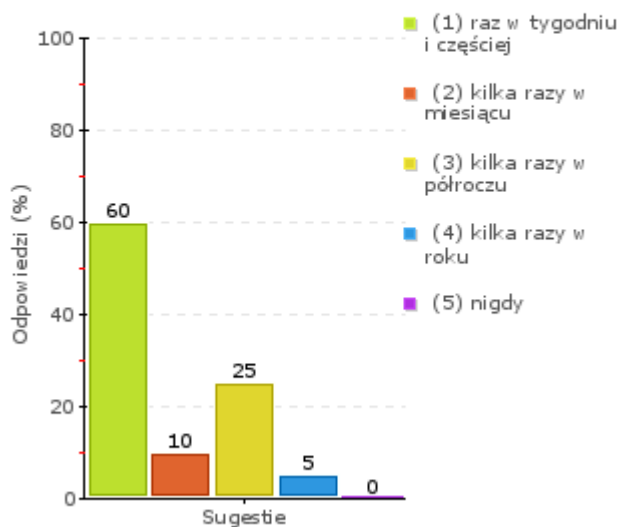
Liczebność: 40

Wykres 4j

Jak często w Pana/i szkole mają miejsce, inspirowane przez dyrekcję, następujące sytuacje: przypominanie nauczycielom o założeniach koncepcji pracy szkoły AN

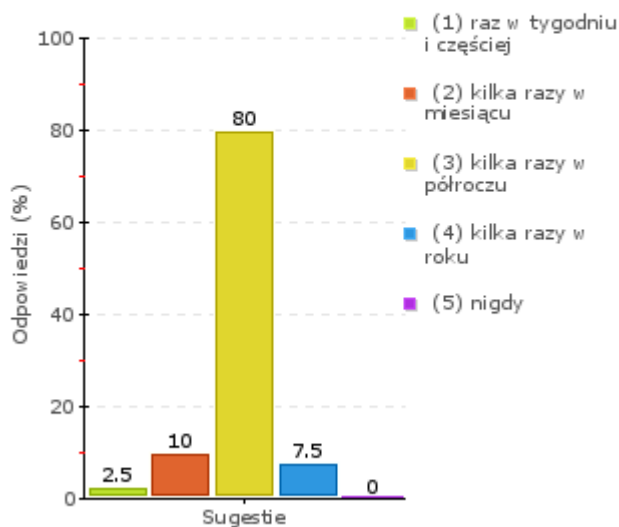
Liczebność: 40

Wykres 5j

Jak często w Pana/i szkole mają miejsce, inspirowane przez dyrekcję, następujące sytuacje: upowszechnianie wiedzy na temat najlepszych praktyk i najnowszych teorii, przydatnych w pracy nauczyciela AN

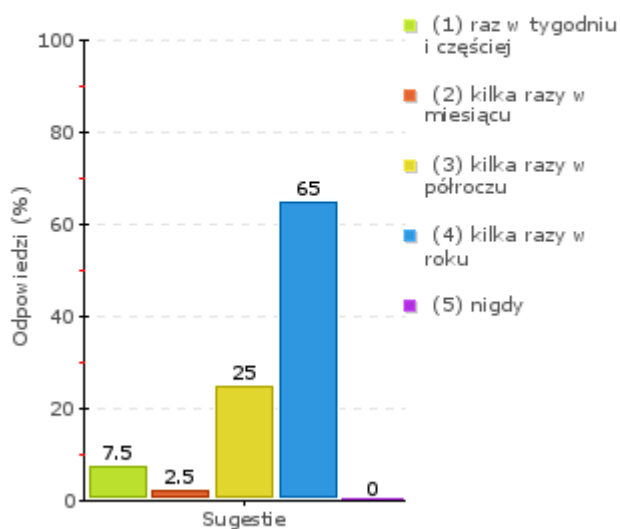
Liczebność: 40

Wykres 6j

dzielenie się swoją wiedzą z innymi nauczycielami przez przeszkolonych nauczycieli AN

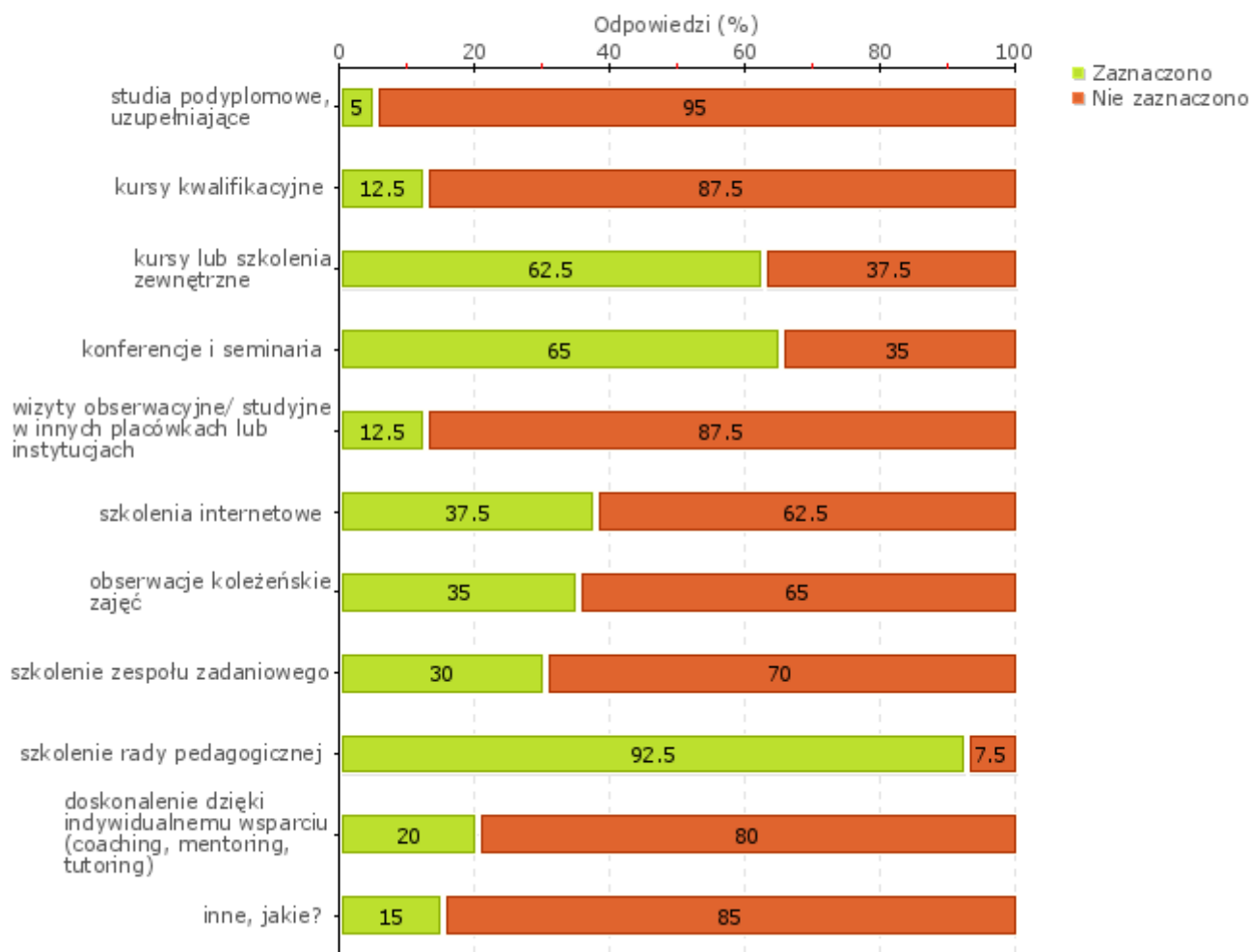
Liczebność: 40

Wykres 7j

Czy brał/a Pan/i udział w ciągu ostatnich 12 miesięcy w poniższych formach doskonalenia zawodowego?
AN

Liczebność: 40

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: W jaki sposób zachęca Pan/i nauczycieli do efektywnej pracy indywidualnej i zespołowej? Proszę podać przykłady. [WD] (6704)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	- rozwój zawodowy nauczycieli, - sytuacja nauczyciela, - analizy, - pochwały i nagrody	- często o tym rozmawiamy, podkreślamy zmiany które zachodzą w systemie edukacji na różnych płaszczyznach), - wizualizacja sytuacji nauczyciela, szkoły (Rada Pedagogiczna, obraz statku, na którym wszyscy płyniemy, każdy ma swoje miejsce i odpowiada za dany obszar, uświadomienie zobowiązań w stosunku do wszystkich pozostałych na statku...moja niedoskonałość może być słabym ogniwem całego systemu), - analizujemy wyniki matur próbnych i "prawdziwych" porównując je z innymi placówkami (element rywalizacji bardzo mocno motywuje... przecież nie jestem gorszym nauczycielem, mogę jeszcze więcej) - nagradzanie poprzez pochwałę pożądanых postaw przed całym gronem nauczycieli, np. nagrody dyrektora z uzasadnieniem, podkreśleniem efektów pracy, typowanie do nagród Prezydenta, Marszałka, do medali EN, dodatek motywacyjny.

Obszar badania: Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami

W szkole przeprowadzana jest ewaluacja wewnętrzna, w której uczestniczą wszyscy nauczyciele, a w oparciu o jej wyniki i wnioski podejmowane są działania służące rozwojowi liceum.

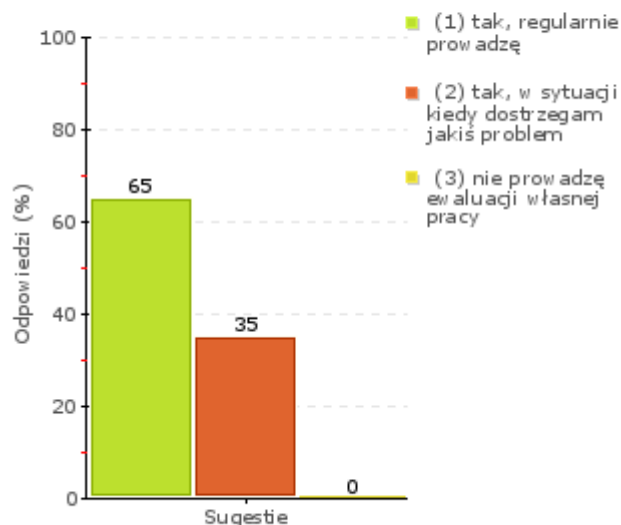
Dyrektor szkoły stwierdził, że wszyscy nauczyciele biorą udział w ewaluacji wewnętrznej i czerpią z tego korzyści, a przeprowadzając ją wykorzystuje się następujące narzędzia: ankiety, wywiady, spotkania fokusowe, arkusze obserwacji lekcji i zajęć pozalekcyjnych, analizę dokumentacji. Nauczyciele wymienili następujące obszary, które były poddawane ewaluacji wewnętrznej: poziom bezpieczeństwa w szkole, efekty kształcenia - wyniki egzaminów zewnętrznych (analiza matur próbnych, problem korepetycji wśród uczniów). Raport zawierający wyniki i wnioski z ewaluacji wewnętrznej przedstawiany jest radzie pedagogicznej na zebraniu podsumowującym rok szkolny. Na podstawie wniosków formuje się propozycje działań, rozwiązań służących osiągnięciu zamierzonych efektów, które są podstawą do planowania działań, mających swoje odzwierciedlenie zarówno w planie pracy szkoły, w planie nadzoru pedagogicznego, jak i w programach: wychowawczym i profilaktycznym. W ten sposób rośnie również wśród nauczycieli świadomość konieczności zmian. Praca grona pedagogicznego oparta jest na koncepcji funkcjonowania szkoły, której jednym z założeń jest podniesienie jakości pracy. Dzięki temu zmieniają się metody pracy nauczycieli, strategię ich działania, m. in. wprowadzona została korelacja międzyprzedmiotowa, nawiązała się ściślejsza współpraca między członkami grona pedagogicznego podczas rozwiązywania problemów wychowawczych. Wszyscy nauczyciele prowadzą ewaluację własnej pracy i wykonując ją współpracują z innymi nauczycielami, przy czym (26/40) robi to regularnie, natomiast (14/40) wykonuje ją w sytuacji, gdy dostrzegają jakiś problem (wyk. 1j -2j). Efektami tych działań są: zaangażowanie wszystkich nauczycieli w ewaluację wewnętrzną, pozytywne nastawienie i zainteresowanie

grona pedagogicznego procesami zachodzącymi w szkole.

Czy prowadzi Pan/i ewaluację własnej pracy? AN

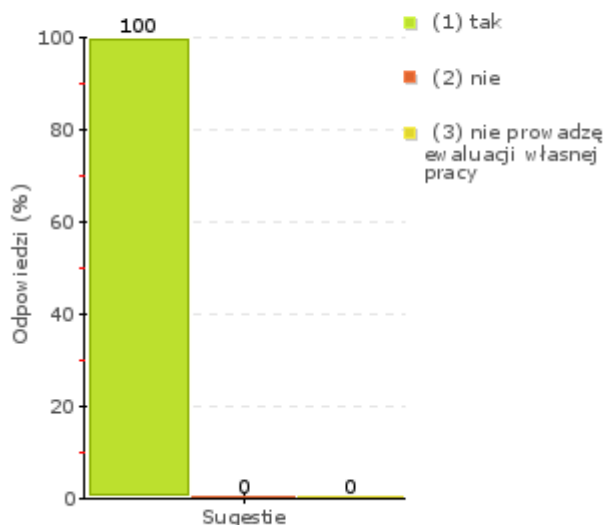
Liczebność: 40

Wykres 1j

Czy prowadząc ewaluację własnej pracy współpracuje Pan/i z innymi nauczycielami? AN

Liczebność: 40

Wykres 2j

Obszar badania: W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi szkoły lub placówki

W szkole wdrażane są oraz na bieżąco monitorowane i kontrolowane wnioski z nadzoru pedagogicznego, które dotyczą różnych aspektów działalności szkoły: dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz wpływają na wzrost poziomu nauczania, bezpieczeństwa i tym samym służą rozwojowi szkoły.

Grono pedagogiczne i dyrektor podkreślają, że nauczyciele analizują wyniki matur pod względem nie tylko ilościowym, ale przede wszystkim jakościowym. Rozpatrywane są te zadania, które uczniom sprawiają trudności, a tym samym rzutują na uzyskiwanie niższych wyników niż oczekiwane podczas egzaminu maturalnego. Przykładami mogą być konkretne rozwiązania stosowane na poszczególnych przedmiotach, np.:

- nauczyciele historii wprowadzili modyfikację dotyczącą nauczania wiadomości faktograficznych, kartograficznych, ikonograficznych czy pracy ze źródłami;
- nauczyciele języka polskiego opracowali program naprawczy dotyczący różnych aspektów nauczania, m. in. rozumienia tekstu, redagowania wypowiedzi ze zwróceniem uwagi na precyzję formułowania myśli, określania funkcji i środków językowych, analizowania i interpretacji tekstu literackiego z uwzględnieniem kontekstów;
- nauczyciele biologii i chemii zorganizowali zajęcia dodatkowe, koncentrujące się na omawianiu materiału, który sprawia uczniom najwięcej trudności, np. poprawne wnioskowanie, stawianie hipotez oraz problemów badawczych;

- nauczyciele języka angielskiego większy nacisk położyli, m. in. na odbiór tekstu słuchanego, analizę struktury tekstu, struktur gramatycznych oraz wprowadzili cykliczne testy diagnostyczne.

W wyniku ewaluacji wewnętrznej dotyczącej zajęć dodatkowych zdecydowano się kontynuować zajęcia dla uczniów wymagających wyrównania poziomu umiejętności oraz dla uczniów przygotowujących się do matury (tab. 1). Na bieżąco kontrolowana jest realizacja podstawy programowej i programu nauczania. Nauczyciele uczestniczyli w szkoleniu na temat tworzenia autorskich programów nauczania i dzięki temu w szkole nauczane są, m. in. takie przedmioty jak: język angielski w biznesie, prawie i medycynie czy biofizyka i łacina medyczna. Kolejną wprowadzoną modyfikacją jest sposób usprawiedliwiania nieobecności uczniów na zajęciach - został ściśle określony sposób i termin usprawiedliwiania nieobecności. Dokonano poszerzenia tematyki godzin wychowawczych, na których wpływ mają uczniowie oraz zespół psychologiczno - pedagogiczny. Pogłębiono współpracę ze Strażą Miejską i policją. Położono nacisk na promocję zdrowia, m.in. przeprowadzono kampanię na rzecz transplantologii czy promocji antynikotynowej. Zmodyfikowano również ocenę z zachowania, która zawiera kryterium prospołeczne. Podjęto przedsięwzięcia związane z kreowaniem naukowego wizerunku szkoły. Szkoła oferuje bardzo dużo zajęć nadobowiązkowych, organizowane są imprezy szkolne oraz działania na rzecz uczniów. Dyrektor szkoły, oceniając roczną pracę nauczycieli, zwraca uwagę na następujące kryteria: samokształcenie, osiągnięcia uczniów - olimpiady i przedsięwzięcia, nieobowiązkowe zajęcia z uczniami, organizację imprez szkolnych, działania na rzecz uczniów wymagających wsparcia. Są to kryteria przyznawania nagród dyrektorskich. Wprowadzono też nowe rozwiązania w zakresie organizacji wycieczek, podczas których zapewnia się opiekę rezerwowego opiekuna w przypadku nieobecności nauczyciela odpowiedzialnego za grupę uczniów. Rodzice, partnerzy i pracownicy niepedagogiczni szkoły także zauważają zmiany, które zaszły lub zachodzą w szkole. Podkreślili, że również istotnymi były: remont segmentu szkoły, otwarcie nowego boiska sportowego oraz remont sali gimnastycznej. Innymi istotnymi zmianami w zakresie wyposażenia placówki są: powstanie strzelnicy, siłowni, wykorzystywanie tablic interaktywnych, dziennika elektronicznego. Nauczyciele podkreślili też, że przeniesienie kontaktu z rodzicami uczniów do Internetu znacznie ułatwia rozwiązywanie różnych problemów, oraz że jest to szkoła, w której mają miejsce różnorodne działania, takie jak: współpraca międzynarodowa (Korea, Indie, Izrael, Turcja), liczne zbiórki darów przez wolontariuszy, coroczne akcje WOŚP.

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę o wskazanie wniosków wynikających z nadzoru pedagogicznego. Jakie działania podjęto na ich podstawie? [WD] (7184)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	- analiza egzaminów zewnętrznych, - analiza matur próbnych, - diagnozowanie zainteresowań uczniów, - wykorzystanie nowoczesnych technologii, - programy edukacyjne, - uwzględnianie istotnych zagadnień w planie nadzoru dyrektora,	Na podstawie wniosków z analizy wyników matur nauczyciele historii wprowadzili konkretne rozwiązania służące skuteczniejszemu przygotowywaniu się do egzaminu i osiągnięciu lepszych wyników. Język polski - Na podstawie wniosków wynikających z analizy wyników egzaminów zewnętrznych oraz matur próbnych nauczyciele języka polskiego opracowali program naprawczy, który został wdrożony w bieżącym roku szkolnym. Obejmuje on działania zmierzające do poprawy wyników przez ćwiczenie umiejętności, które słabo wypadły na egzaminach, utrwalania zdobytej wiedzy i funkcjonalnego jej wykorzystania. Biologia Działania podejmowane jako realizacja wniosków z analizy matur w zakresie rozszerzonym z biologii- 1. Organizacja zajęć dodatkowych – omawianie trudnych partii materiału, rozwiązywanie standaryzowanych zadań ze szczególnym uwzględnieniem zadań otwartych. Nauczyciele jęz. obcych podjęli decyzję o cyklicznym prowadzeniu testów diagnostycznych w celu określania przyrostu wiedzy i umiejętności. Wzbogacenie zajęć w (np. jęz. obcego) o takie tematy, a także zaproponowanie uczniom udziału w różnych dodatkowych działaniach : konkursach, pozaprzmiotowych (np. wokalnych , artystycznych), wykładach. Komputer, internet, zasoby YouTube, prezentacje multimedialne w różnych programach, np. Prezi). Szkoła włączyła się również w projekty (np. Comenius), program e-twinning) Elementem obserwacji lekcji: jasne formułowanie celów lekcji oraz wymagań wobec uczniów/nacobezu/, upowszechnienie stosowania oceniania kształtującego, wskazywanie podczas lekcji na wiedzę nabytą wcześniej oraz powiązanie jej z innymi przedmiotami, stosowanie różnorodnych metod i form pracy w celu zaangażowania wszystkich uczniów, stwarzanie uczniom możliwości uczenia się od siebie nawzajem/więcej pracy w grupach, parach/, autoewaluacja pracy przez nauczycieli.

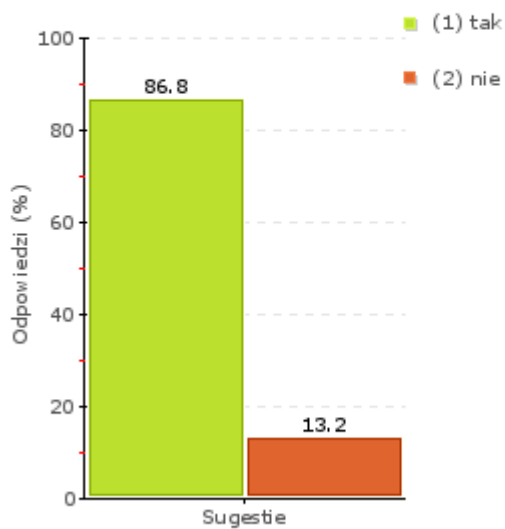
Obszar badania: Zarządzanie szkołą lub placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów

W szkole podejmuje się różnorodne działania nowatorskie, innowacyjne oraz eksperymentalne. Dyrektor udziela skutecznego wsparcia i inspirowania nauczycieli, którzy wykazują inicjatywę oraz podejmują oryginalne działania, mające na celu wspomaganie rozwoju uczniów.

Dyrektor podkreśla, że w szkole propagowane są zasady dobrej praktyki, polegającej na promowaniu innowacyjnych koncepcji nauczania. Zapewnione jest odpowiednie wyposażenie klas i pracowni (nowoczesny sprzęt, pomoce naukowe, literatura itp.) oraz finansowane są szkolenia i warsztaty dla nauczycieli. Stosowana jest również motywacja, np. nagradzanie poprzez pochwałę pożądanego postaw przed całym gronem nauczycieli, nagrody dyrektora wraz z ich uzasadnieniem, podkreśleniem efektów pracy, typowanie do nagród Prezydenta Miasta Torunia, Marszałka Województwa Kujawsko - Pomorskiego, do medali Ministra Edukacji Narodowej, dodatek motywacyjny. Podczas obserwowanych lekcji pojawiły się elementy nowatorskie. Nauczyciele podkreślali, że mała skala chemiczna jest metodą, która jest stosowana jedynie w tej szkole w Toruniu. Również wykorzystywanie podczas zajęć nowoczesnego sprzętu można uznać za nowatorstwo: widualizer, tablice interaktywne, pokazy multimedialne, stosowanie multibooków czy zasobów Internetu. Nauczyciele stwierdzili, że większość z nich w ciągu ostatniego roku wprowadziła nowatorskie rozwiązania w swojej pracy (wyk. 1j). Wraz z wejściem nowej podstawy programowej do liceum wprowadzone zostały zmiany organizacyjne w profilach klas (tab. 1). W celu wzbogacenia oferty edukacyjnej szkoła nawiązała stałą współpracę w formie patronatów z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, lokalnym dziennikiem "Nowości", teatrem im. Wilama Horzycy w Toruniu, Gdyńską Szkołą Filmową, fundacją "Tumult". Na lekcje zapraszani są przedstawiciele świata nauki, kultury i sztuki jako inna forma upowszechniania wiedzy, rozbudzania zainteresowań, promowania wartości edukacji. W zakresie administracji wprowadzono moduł e-sekretariat jako uzupełnienie do dziennika elektronicznego "Librus". Została zmodyfikowana i unowocześniona strona internetowa szkoły oraz utworzono oficjalny profil szkoły na facebooku, które są na bieżąco aktualizowane.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy wprowadził/a Pan/i nowatorskie rozwiązania w swojej pracy? AN

Liczebność: 40

Wykres 1j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Treść pytania: Proszę wymienić podjęte w szkole w tym lub poprzednim roku szkolnym działania nowatorskie, innowacje, eksperymenty dydaktyczne i/lub organizacyjne. [AD] (7186)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	- rozszerzenia programów nauczania, - projekty edukacyjne, - innowacyjne metody nauczania, - wymiana międzynarodowa,	- utworzono klasę ekonomiczno-społeczną z rozszerzonym programem nauczania geografii i wos, wprowadzono zakres rozszerzony nauczania wos w klasie humanistyczno-prawniczej. Wprowadzono przedmioty uzupełniające /stosownie do profilu/ oparte na autorskich programach: biofizyka, grafika i multimedia, technologie i systemy komputerowe, fizyka politechniczna, kognitywistyka społeczna, j. angielski w biznesie, j. angielski prawniczy, j. angielski w medycynie, j. łaciński prawniczy, j. łaciński w medycynie. Innowacją opartą na autorskim programie jest klasa humanistyczno-medialna z bogatą ofertą dodatkowych zajęć warsztatowych z obszaru mediów, dziennikarstwa, filmu, teatru - roczne projekty artystyczne np. "Obszary kultur", "Białe -czarne", "Sen surrealistów", projekty "Fotografia", "Reklama" - doświadczenia chemiczne SSC w tzw. Małej Skali, symulacja zjawisk fizycznych przy użyciu odpowiedniego oprogramowania, gdzie uczniowie mają możliwość samodzielnego określania warunków eksperymentu i sposobu opracowania wyników (w formie tabel i wykresów) , dobór treści kształcenia w ramach przedmiotu biofizyka, łączącego dwie dziedziny wiedzy: fizykę i biologię. Program nauczania obejmuje zagadnienia z zakresu fizyki w zastosowaniach biomedycznych - nauczanie problemowe na lekcjach historii z wykorzystaniem np. materiałów edukacyjnych Muzeum Historii Polski, panelu historycznego podczas Nocy Filmowej V LO - "Mini przedsiębiorstwo" w klasie ekonomiczno-społecznej, "Rekiny przedsiębiorczości", "Cash Flow"- gra giełdowa - "Filmoteka Szkolna", "Szkolna Noc Filmowa", "Film na horyzoncie" - wymiana międzynarodowej z liceum w Angers we Francji, projekt "Zachować pamięć.Historia i kultura dwóch narodów" - Comenius "Together we make the way"-promującym aktywny styl życia, -udział młodzieży w projekcie e-twinning rozwijającym możliwości językowe młodzieży poprzez nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami z innych krajów.

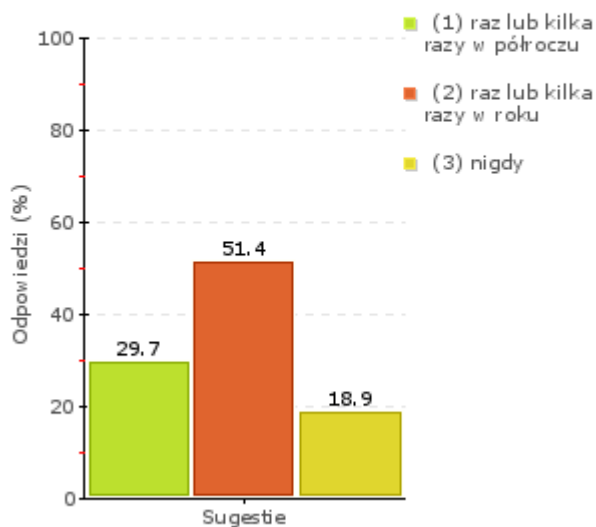
Obszar badania: Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych pracowników szkoły lub placówki oraz uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły lub placówki

Uczniowie, rodzice, nauczyciele oraz pracownicy niepedagogiczni partycypują w procesie podejmowania decyzji dotyczących pracy szkoły. Stopień zaangażowania wszystkich ze stron jest bardzo wysoki.

Nauczyciele stwierdzili, że rodzice zachęceni są przez dyrektora i nauczycieli do przedstawiania propozycji działań realizowanych w szkole. Mogą je wyrażać podczas zebrań klasowych, spotkań rady rodziców, indywidualnych rozmów z dyrektorem i nauczycielami. Częstymi sposobami kontaktu stosowanego przez grono pedagogiczne są kontakty za pomocą poczty elektronicznej, dziennika elektronicznego czy strony internetowej szkoły. Rodzice uczniów V Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu mają wpływ na: organizację i opiniowanie imprez, wycieczek oraz wyjść uczniów, form udzielanej pomocy potrzebującym uczniom, organizowanie i przeprowadzanie projektów oraz wymian międzynarodowych, sponsorowanie przedsięwzięć szkolnych i uczniowskich. Rodzice uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły, jednak większa ich część nie angażuje się osobiście w procesy decyzyjne (wyk. 4j). Na potwierdzenie swojego stanowiska podają następujące przykłady: udział w imprezach szkolnych (priorytetem jest organizacja studniówek), wycieczkach klasowych, opiniowanie wewnątrzszkolnego systemu oceniania, zajęć pozalekcyjnych, koncepcji pracy szkoły. Podkreślają również możliwość współtworzenia i wprowadzania zmian w szkole. Dyrektor szkoły zasięga opinii pracowników niepedagogicznych m. in. podczas ubiegłorocznego badania poziomu bezpieczeństwa w placówce czy bieżących dotyczących modernizacji lub zakupów. Również nauczyciele i uczniowie oświadczają, że biorą czynny udział w podejmowaniu decyzji, szczególnie w tych, które dotyczą sposobu przebiegu lekcji. Po obserwowanych zajęciach wszyscy nauczyciele podkreślali, że dali uczniom możliwość zastanowienia się, czego się nauczyli na lekcji. Uczniowie zwracają też uwagę na swój udział w sprawach bezpośrednio ich dotyczących: konsultacji w sprawie modyfikacji Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania, zajęć pozalekcyjnych. Podkreślają również swoją autonomię w pracy Samorządu Szkolnego oraz możliwość inicjowania i realizowania własnych pomysłów: powstanie szkolnego radia, radiowęzła. Większość nauczycieli daje uczniom możliwość wyboru metod pracy na lekcji, sposobu oceniania i tematyki lekcji, jednak, zdaniem badanych, konieczność realizacji podstawy programowej nie zawsze daje taką możliwość. Nauczyciele dają uczniom możliwość wyboru metod pracy na lekcji (wyk. 1j, 2j, 3j). W szkole ważne decyzje dotyczące uczniów są z nimi konsultowane na zasadzie partnerstwa, które według młodzieży jest najistotniejsze. Potwierdzają to zdanie wyniki ankiety "Moja szkoła", w której badani wskazali, że ich wyniki w nauce najczęściej zależą od: własnego zaangażowania, czasu poświęconego nauce czy pracy nauczycieli (wyk. 1w).

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący:
tematyki lekcji AN

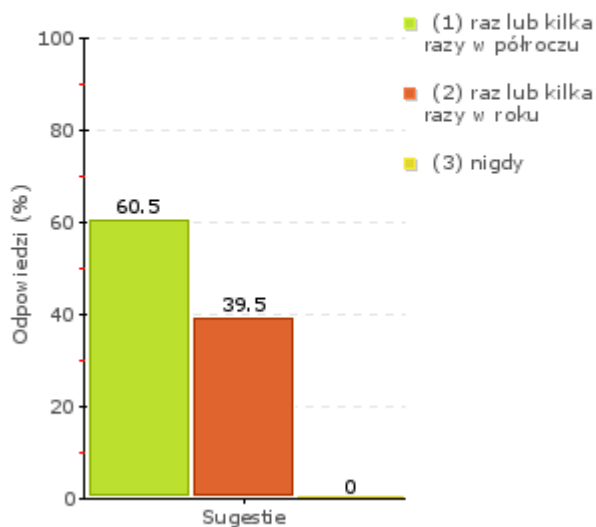
Liczebność: 40

Wykres 1j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący:
metod pracy na lekcji AN

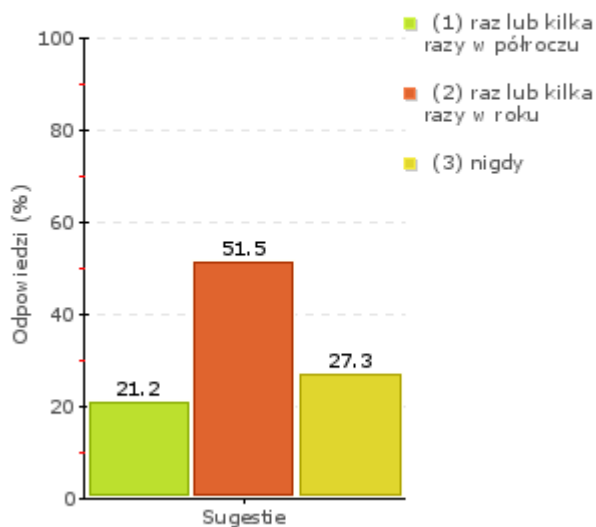
Liczebność: 40

Wykres 2j

Czy daje Pan/i uczniom wybór dotyczący:
sposobu oceniania AN

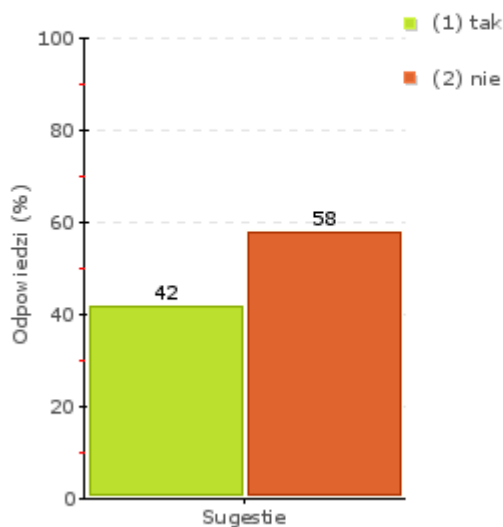
Liczebność: 40

Wykres 3j

Czy w tym lub poprzednim roku szkolnym
współuczestniczył/a Pan/i w
podejmowaniu decyzji dotyczących życia
szkoły? AR

Liczebność: 133

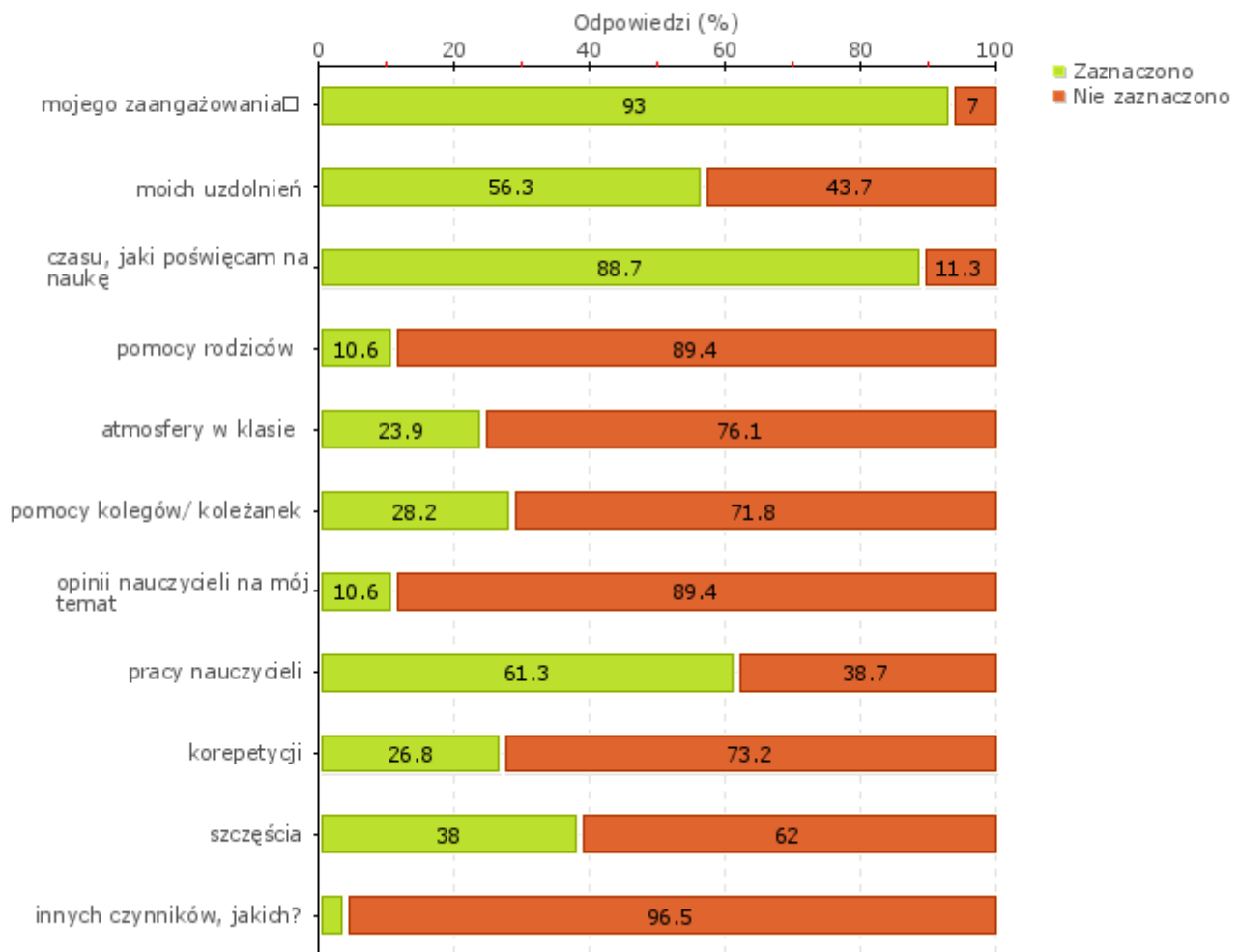

Wykres 4j

Moje osiągnięcia w szkole najbardziej zależą od: AMS

Liczebność: 142

Wykres 1w

Obszar badania: Dyrektor podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb

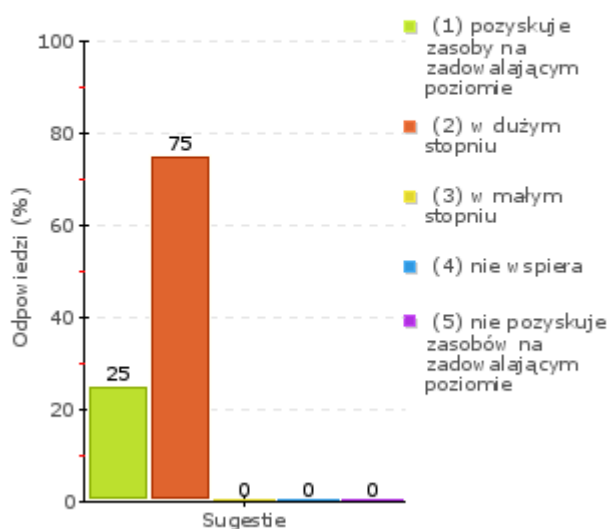
Dyrektor skutecznie pozyskuje i poszukuje wsparcia wśród różnych podmiotów, które pomagają szkole w realizacji działań edukacyjnych i wychowawczych zgodnych z potrzebami. Współpraca szkoły z różnorodnymi instytucjami i organizacjami jest bardzo rozległa oraz odbywa się na wieloaspektowo.

Dyrektor, nauczyciele i partnerzy szkoły twierdzą, że dyrektor pozyskuje sprzymierzeńców w środowisku zewnętrznym, utrzymując i nawiązując współpracę z wieloma partnerami, m. in. z instytucjami edukacyjnymi, placówkami kultury, uczelniami wyższymi oraz organizacjami pozarządowymi. Dyrektor wymienił różnorodne efekty powyższej współpracy, m.in. udział uczniów w akcjach humanitarnych i charytatywnych. Uczniowie, poprzez udział w tych przedsięwzięciach, budują poczucie więzi społecznej, poznają problemy środowiska, stają się otwarci na potrzeby innych i bardziej wrażliwi. Dzięki współpracy z instytucjami edukacyjnymi (tab. 1) ma miejsce wymiana doświadczeń, dzielenie się wiedzą. W szkole są zatrudnieni metodycy z: języka angielskiego,

matematyki, bibliotekoznawstwa, a w ubiegłym roku szkolnym byli też zatrudnieni metodycy z: języka polskiego i matematyki. Dyrektor szkoły podkreślił też, że dzięki współpracy z Centralną Komisją Egzaminacyjną w Warszawie i Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Gdańsku, uczniowie są informowani o wszelkich zmianach dotyczących form i wymagań egzaminacyjnych, a nauczyciele, w przeważającej większości są egzaminatorami egzaminów zewnętrznych: znają zasady, procedury, wymagania. Dzięki tym działaniom praca z uczniem stała się bardziej efektywna. Bardzo istotnym i skutecznym jest partnerstwo z uczelniami wyższymi (tab. 2). Również dzięki współpracy z organizacjami religijnymi, zyskują uczniowie oraz szkoła (tab. 3). Dyrektor wymienił też inne organizacje i instytucje, z którymi współpracuje placówka (tab. 4). Nauczyciele wymienili przykłady sposobów pozyskiwania przez dyrektora środków wsparcia oraz ocenili jego skuteczność w tym zakresie (wyk. 1j). Środki dla szkoły pozyskuje się, m. in. z udostępniania miejsc na reklamy zewnętrzne, anteny telefonii komórkowej TMobile, wynajmu sal, projektów unijnych, pomocy sponsorów - Galeria Plaza Toruń - 80 tys. zł. Dzięki tym działaniom dyrektor pozyskał środki na zakup nowego wyposażenia klasopracowni, pomocy dydaktycznych, rozszerzono możliwości programowe dziennika elektronicznego "Librus".

Na ile dyrektor szkoły jest skuteczny w pozyskiwaniu zewnętrznych zasobów dla szkoły? AN

Liczebność: 40

Wykres 1j

Typ pytania: Pytanie otwarte

Pytanie nagłówkowe: Jakie są efekty współpracy szkoły z wymienionymi poniżej instytucjami i organizacjami?

Treść pytania: Inne instytucje edukacyjne [WD] (7809)

Tab.1

Numer	Analiza	Cytaty
1	współpraca z instytucjami edukacyjnymi	wymiana doświadczeń, dzielenie się wiedzą m.in. z: KPCEN Toruń, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Toruniu - spotkania poświęcone wymianie doświadczeń dot. m.in. metod nauczania Ośrodek Doradztwa Metodycznego - w szkole są zatrudnieni metodycy z: j. angielskiego, matematyki, bibliotekoznawstwa w ubiegłym roku szkolnym byli też zatrudnieni metodycy z: j. polskiego i matematyki, UMK

Typ pytania: Pytanie otwarte

Pytanie nagłówkowe: Jakie są efekty współpracy szkoły z wymienionymi poniżej instytucjami i organizacjami?

Treść pytania: Szkoły wyższe [WD] (7810)

Tab.2

Numer	Analiza	Cytaty
1	Współpraca ze szkołami wyższymi	- wsparcie szkoły: poszerzenie oferty edukacyjnej, atrakcyjność zajęć – Patronat: Wydział Chemii UMK, Wydział Prawa i Administracji UMK. UMK promuje swoją ofertę wśród uczniów: współpraca. - praktyki studenckie UMK, NKJO - praktyki indywidualne i grupowe - matematyka, biologia, łacina, geografia, religia, j. angielski - NKJO - konferencje, szkolenia, lekcje pokazowe - Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu - Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu

Typ pytania: Pytanie otwarte

Pytanie nagłówkowe: Jakie są efekty współpracy szkoły z wymienionymi poniżej instytucjami i organizacjami?

Treść pytania: Organizacje religijne [WD] (7811)

Tab.3

Numer	Analiza	Cytaty
1	współpraca z organizacjami religijnymi	promowanie pożądanych postaw społecznych, wyjazdy na spotkania młodzieży: wymiana doświadczeń, nawiązywanie kontaktów (Taize, Rzym) - Parafia św. Józefa - proboszcz, - Wyższe Seminarium Duchowe w Toruniu - praktyki studenckie na lekcjach religii, - Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej w Toruniu

Typ pytania: Pytanie otwarte

Pytanie nagłówkowe: Jakie są efekty współpracy szkoły z wymienionymi poniżej instytucjami i organizacjami?

Treść pytania: Inne, jakie? [WD] (7814)

Tab.4

Numer	Analiza	Cytaty
1	organizacje i instytucje	Stowarzyszenie Przyjaciół V Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu, Harcerski Klub Ratowniczy, Barbarka - Osada leśna - Centrum Edukacji Ekologicznej, Obserwatorium Astronomiczne w Piwnicach, Planetarium, Muzeum Okręgowe w Toruniu, Muzeum Etnograficzne, Centrum Sztuki Współczesnej, Dwór Artusa w Toruniu, LOK - strzelectwo - Bractwo Kurkowe, Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia - jednostka wojskowa - Samodzielny Oddział Geograficzny, TOP CROSS TORUŃ - rekreacyjne biegi przełajowe im. M. Piotrowskiego.

Raport sporządzili

- Joanna Jendykiewicz-Owczarek
- Barbara Andrzejewska

Kurator Oświaty:

.....